

IESNIEGUMS

Studiju virziena "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija" novērtēšana

Studiju virziens	<i>Socioloģija, politoloģija un antropoloģija</i>
Augstākās izglītības iestāde	<i>Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte</i>
Reģistrācijas kods	2891101568
Juridiskā adrese	LIELĀ IELA 2, JELGAVA, LV-3001
Tālrunis	63005601
E-pasts	rektors@llu.lv

Pašnovērtējuma ziņojums

Studiju virziens "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija"

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte

Pašnovērtējuma ziņojums	2
Studiju virziena informācija	4
1. Informācija par augstskolu/ koledžu	4
2.1. Studiju virziena pārvaldība	13
2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte	25
2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums	37
2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade	56
2.5. Sadarbība un internacionalizācija	65
2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana	70
Pielikumi	73
Citi pielikumi	74
Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija (45314)	75
Studiju programmas informācija	78
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	78
3.2. Studiju saturs un īstenošana	85
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	94
3.4. Mācībspēki	95
Pielikumi	101
Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija (43314)	102
Studiju programmas informācija	105
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	105
3.2. Studiju saturs un īstenošana	114
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	126
3.4. Mācībspēki	129
Pielikumi	133

1. Informācija par augstskolu/ koledžu

1.1. Pamatinformācija par augstskolu/ koledžu un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte (LBTU) ir viena no 4 zinātnes universitātēm Latvijā (dibināta 1936. gadā kā patstāvīga augstskola), kas īsteno studijas un pētniecību dažādām tautsaimniecības nozarēm, kurās ir uzkrāta izglītības un pētnieciskās kompetences:

- unikālās jomās – lauksaimniecībā, mežzinātnē, veterinārmedicinā, pārtikas tehnoloģijā un ainavu arhitektūrā;
- universālās jomās – informācijas tehnoloģijās, ekonomikā un sociālajās zinātnēs, lauksaimniecības inženierzinātnēs, vides zinātnēs un būvniecībā.

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Konvents 2022. gada 18. maijā pieņēma lēmumu par universitātes nosaukuma maiņu un, sākot ar 2022. gada 1. septembri, tās nosaukums latviešu valodā ir **“Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte”** (LBTU). 2022/2023. studiju gads bija noteikts kā pārejas periods uz universitātes jauno nosaukumu. LBTU ir spēkā visi normatīvie dokumenti, kas apstiprināti ar universitātes iepriekšējo nosaukumu “Latvijas Lauksaimniecības universitāte”.

LBTU:

Vīzija - Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte ir mūsdienīga, nacionāli un starptautiski atpazīstama zinātnes universitāte - vadošā bioekonomikas un saistīto nozaru inovācijās un dabas resursu ilgtspējā.

Misija – veidot starptautiski konkurētspējīgu, inovatīvu, radošu un ilgtspējīgu nākotni sabiedrības attīstībai.

LBTU ilgtermiņa mērķi:

1. Izcilība pētniecībā, kas veicina tehnoloģijas un inovācijas, un ir integrēta studiju procesā.
2. Augstas kvalitātes studijas, kas nodrošina starptautiski konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu.
3. Efektīva universitātes pārvaldība, kas nodrošina resursu mērķtiecīgu un lietderīgu izmantošanu augstas kvalitātes studiju un uz izcilību vērstas pētniecības īstenošanai.

LBTU vidēja termiņa mērķi izriet no vīzijas, misijas un ilgtermiņa mērķiem, un tie ir:

1. Izcilība pētniecībā.
2. Pētniecības rezultātu pielietošana tautsaimniecībā (ar pētniecības rezultātiem saprotot Universitātes uzkrātās un radītās zināšanas, tehnoloģijas un inovācijas).
3. Studiju un pētniecības integrācija.
4. Studiju un mūžizglītības internacionalizācija.
5. Augstas kvalitātes, konkurētspējīgas, pieprasījumam atbilstošas studijas.
6. Daudzveidīgs, pieprasījumam atbilstošs mūžizglītības piedāvājums.
7. Efektīva pārvaldība visos līmeņos.

LBTU Attīstības stratēģijā 2023.-2027. gadam (<https://www.llu.lv/lv/llu-pamatdokumenti>) ilgtermiņa un īstermiņa mērķu sasniegšanai ir noteiktas trīs rīcības programmas ar mērāmiem rezultatīvajiem rādītājiem:

1. pētniecības programma;

2. studiju un mūžizglītības programma;
3. pārvaldības programma.

LBTU sākot ar 01.09.2023 ir 5 fakultātes un Doktorantūras skola (DS):

1. **LPTF** – Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultāte (apvienojot iepriekšējās Lauksaimniecības fakultāti (izveidota 1863. gadā) un Pārtikas tehnoloģijas fakultāti (izveidota 1948. gadā));
2. **VMF** – Veterinārmedicīnas fakultāte (izveidota 1919. gadā);
3. **MVZF** – Meža un vides zinātņu fakultāte (apvienojot iepriekšējās Meža fakultāti (izveidota 1920. gadā) un Vides būvzinātņu fakultāti (izveidota 1947. gadā));
4. **IITF** – Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultāte (apvienojot iepriekšējās Tehnisko fakultāti (izveidota 1944. gadā) un Informācijas tehnoloģiju fakultāti (izveidota 2001. gadā));
5. **ESAF** - Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultāte (izveidota 1968. gadā kā Lauksaimniecības ekonomikas fakultāte, 2013. gadā fakultāte izveidota, apvienojot Ekonomikas fakultāti ar Sociālo zinātņu fakultāti).

LBTU fakultātes kopā īsteno **55** studiju programmu **14** studiju virzienos (dati uz 01.10.2023)

B – bakalaura programmas, M – maģistra programmas. D – doktora programmas

Nr.	Studiju virziens	Programmu skaits				Studējošo skaits uz 01.10.2023	Iesaistītās fakultātes
		Kopā	B	M	D		
1	Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna	9	5	2	2	811	LPTF, MVZF, DS
2	Veterinārmedicīna	2	1		1	462	VMF, DS
3	Arhitektūra un būvniecība	10	5	3	2	459	MVZF, DS
4	Ražošana un pārstrāde	8	4	2	2	404	LPTF, MVZF, IITF, DS
5	Informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	4	2	1	1	388	IITF, DS
6	Vides aizsardzība	3	1	1	1	89	MVZF, DS
7	Veselības aprūpe - kopīgā studiju programma ar LU un RSU	1		1		22	LPTF
8	Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	5	3	1	1	191	IITF, DS
9	Enerģētika, elektrotehnika un elektrotehnoloģijas	1	1			77	IITF

Nr.	Studiju virziens	Programmu skaits				Studējošo skaits uz 01.10.2023	Iesaistītās fakultātes
		Kopā	B	M	D		
10	Socioloģija, politoloģija un antropoloģija	2	1	1		90	ESAF
11	Ekonomika	3	1	1	1	344	ESAF, DS
12	Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvalde	5	1	4		284	ESAF
13	Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija	1	1			1110	LPTF
14	Iekšējā drošība un civilā aizsardzība - virziens 2025. gadā tiks slēgts	1		1		35	MVZF
	KOPĀ	55	26	18	11	3766	

LBTU personāls (dati uz 01.10.2023)

	Kopā	t.sk. sievietes
Augstskolas personāls	864	660
tai skaitā akadēmiskais personāls, kuram augstskola ir ievēlēšanas vieta	303	197
profesori	54	35
asociētie profesori	57	36
docenti	82	62
lektori	46	33
asistenti	0	0
vadošie pētnieki un pētnieki	64	31
No akadēmiskā personāla profesori, asociētie profesori, docenti, lektori vai asistenti, kuri papildus ievēlēti par vadošajiem pētniekiem un pētniekiem	159	110
vispārējais personāls	561	408
Akadēmiskais personāls, kuram augstskola nav ievēlēšanas vieta (viesprofesori, viesdocenti, vieslektori)	258	154
no tiem ārvalstu viesprofesori, viesdocenti, vieslektori	7	3
<i>Akadēmiskā personāla sadalījums pēc vecuma:</i>		
līdz 25 gadiem	0	0
25-29 gadi	2	2

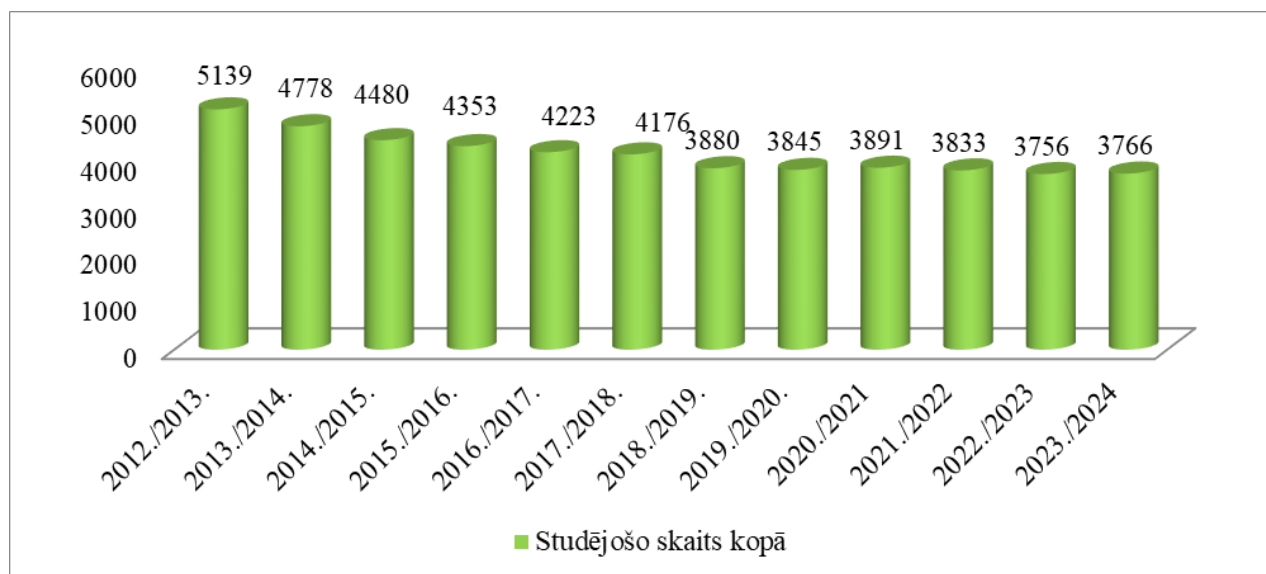
30–34 gadi	16	10
35–39 gadi	36	24
40–44 gadi	56	31
45–49 gadi	44	34
50–54 gadi	42	30
55–59 gadi	25	18
60–64 gadi	31	23
65 gadi un vairāk	51	25

No kopējā akadēmiskā personāla zinātniskais grāds ir 230 personām (75.91%).

LBTU veicina un atbalsta gados jaunu mācībspēku iesaistišanos akadēmiskajā darbā. No esošā akadēmiskā personāla 51% ir vecumā līdz 50 gadiem, 32% ir vecumā no 50 līdz 65 gadiem un tikai 17% ir vecāki par 65 gadiem.

LBTU studējošo skaita dinamika (dati uz katra gada 1. oktobri).

Laika periodā no 2013./2014. studiju gada līdz 2023./2024. studiju gadam kopējais studējošo skaits vidēji ir 4000 studējošajiem. Studējošo skaita samazinājums sešu gadu periodā parāda kopējās tendences valsts demogrāfiskos procesos, kur vērojamas negatīvas tendences, gan vērtējot dabisko pieaugumu gan arī migrāciju. Kopējais studējošo skaits universitātē pēdējo sešu gadu laikā ir samazinājies par 23%, tomēr pozitīvi vērojams, ka studējošo skaita samazinājums ir ar tendenci uz stabilitāti. Valstī esošie procesi kas ietekmējuši studējošo skaitu universitātē ir: 1) vidusskolu beigušo skolēnu skaita samazinājums; 2) vidusskolēnu skaits, kuri turpina izglītību augstākās izglītības iestādēs Latvijā pa gadiem ir bijis ļoti svārstīgs ar tendenci uz samazinājumu. Šobrīd (uz 2023. gadu) ir vērojama studējošo skaita stabilizācijas fāze LBTU, kur studējošo kopskaits pret iepriekšējo gadu sāk palēnām pieaugt vai ļoti minimāli kristies.



Ja studējošo skaita ietekmējošo ārējo faktoru ietekmi universitāte ir spējusi stabilizēt, tad šobrīd tiek konstatēti vairāki studējošo skaita samazināšanās iemesli, ko varam konstatēt pēc studējošo imatrikulācijas. Un šādi galvenie iemesli ir vairāki:

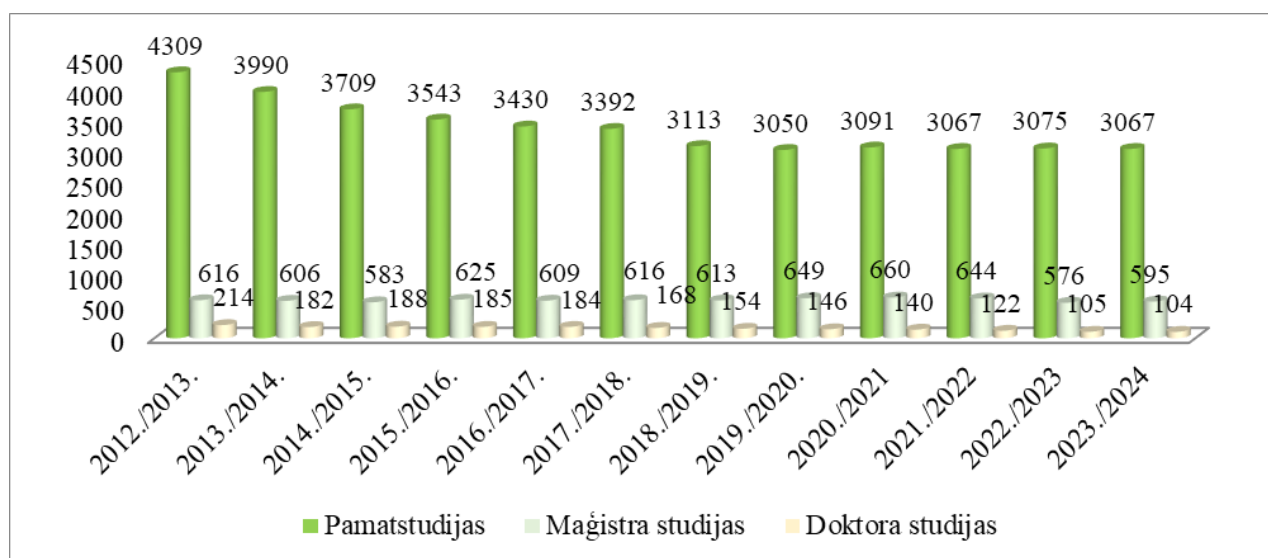
1. Dinamiski pieaug to studējošo skaits, kas pārtrauc studijas pirmajos semestros, neprecīzas

studiju programmas, studiju virziena, darba, COVID-19 ierobežojumi dēļ un dzīves apstākļu dēļ;

2. Atsevišķi studējošie nespēj turpināt studijas finanšu apstākļu dēļ vai arī (nepilna laika studējošie) darba un studiju grafiku saskaņošanas dēļ;
3. Maģistranti nevar savienot darbu ar studijām
4. Samazinās interese par doktora studijām, jo ir nepietiekošs finansiālais atbalsts studijām un pētniecībai (valsts noteiktā stipendija mēnesī bija 113.83 EUR, kopš 2022. gada janvāra – 140 EUR).

Studējošo skaitu pa studiju līmeņiem LBTU pārskata periodā ir:

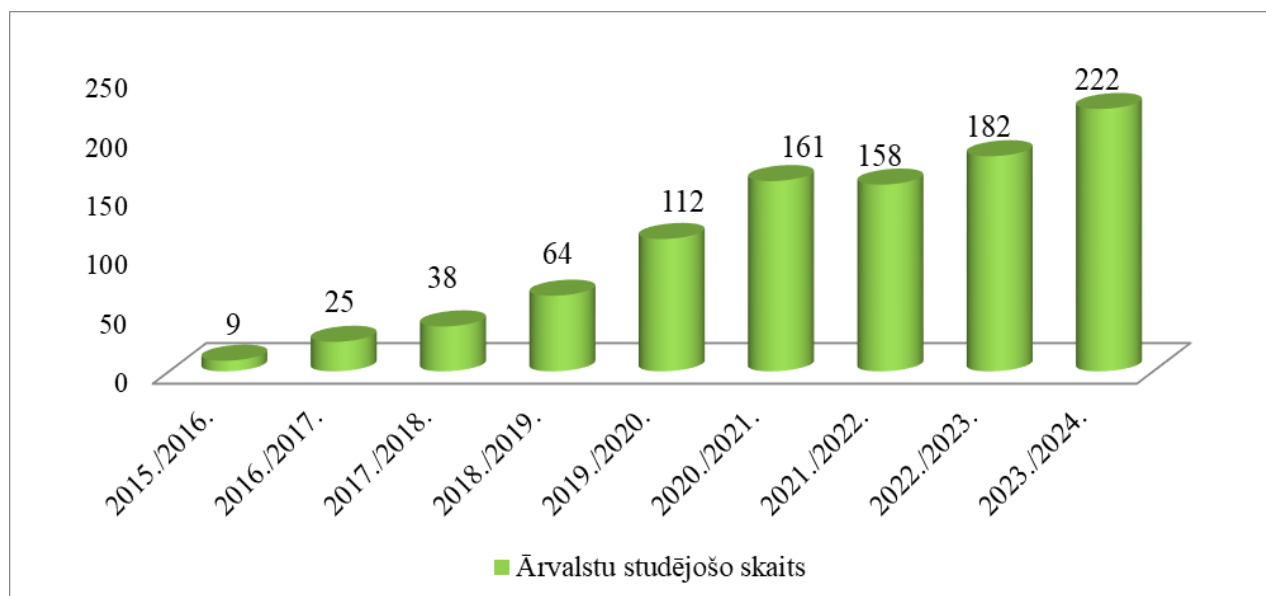
1. Pamatstudijās: 79-84%
2. Maģistra studijās: 13-17%
3. Doktora studijās: 3-4%



Un savukārt vērtējot studējošo skaita dinamiku pa studiju līmeņiem, varam secināt, ka vissvārstīgākās (ar negatīvu tendenci) ir pamatstudiju līmenis un arī doktora studiju līmenis. Kur pamatstudiju līmeņa studējošo skaita samazinājumam ir arī racionālu faktu izskaidrojums: pēdējo sešu gadu periodā ir konsolidētas vairākas studiju programmas, ir likvidētas LBTU filiāles reģionos, ir vērojams studējošo skaita samazinājums tieši nepilna laika studējošo skaitā. Savukārt doktora studiju līmeņa samazinājums ir skaidrojams, ar nepietiekamu finansējumu zinātnei un pētījumu veikšanai, kā arī ar šī finansējuma fragmentāro raksturu.

Pasākumi, kurus LBTU veic studējošo skaita palielināšanai LBTU:

1. Sākot ar 2015/2016. studiju gadu uzsākta ārvalstu studentu uzņemšana studijām angļu valodā. 2023/2024 studiju gadā LBTU studē 222 ārvalstu studenti 12 studiju programmās (pamatstudijās un maģistra studijās).
2. Studentiem tiek piedāvāts iegūt sociālo zinātņu bakalaura grādu un maģistra grādu socioloģijā tālmācības (e-studiju) formā.
3. Tradicionālajā studiju procesā mācībspēki intensīvi kā atbalsta rīku izmanto e-studiju sistēmu Moodle vidē (mācību materiālu krātuve, testi, kontroldarbi, mājas darbi u.c.).
4. Studiju un pētniecības infrastruktūras pilnveide un modernizēšana.
5. Mecenātu veidoto stipendiju ieguves iespējas paliek arvien plašākas.
6. LBTU iekšējie pētniecības granti doktorantiem.



Pasākumi studējošo skaita, zinātniski-pētnieciskās darbības un mācībspēku motivācijas pasākumi ir definēti LBTU stratēģijā un to rādītāji ir novirzīti fakultāšu, administratīvo centru un arī zinātnisko institūtu-laboratoriju izpildei. Katrā struktūrvienībā notiek šo plānu apstiprināšana gada periodam. Struktūrvienību atbildīgās lēmēj institūcijas pieņem gan plānotos rādītājus, gan arī apstiprina to izpildi. Katra struktūrvienība koleģiāli atskaitās par padarīto LBTU rektorātā.

1.2. Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva (procentuāli pēc piederības, piemēram, akadēmiskais personāls, administrācijas pārstāvji, studējošie) un šo institūciju pilnvaru raksturojums.

Galvenās lēmumu pieņemšanā iesaistītās institūcijas LBTU ir:

Konvents ir personāla pilnvarota augstākā koleģiālā pārstāvības, vadības un lēmēj institūcija.

Konvents:

- apstiprina un groza LBTU Satversmi;
- ievēlē LBTU Senātu un atceļ tā locekļus;
- ievēlē LBTU rektoru;
- var rosināt Rektora atcelšanu no amata;
- ievēlē Akadēmisko šķīrējtiesu un atceļ tās locekļus;
- noklausās Rektora sagatavoto ikgadējo pārskatu par LBTU darbību.

Konventu 200 cilvēku sastāvā uz trim gadiem ievēlē LBTU struktūrvienības, aizklāti balsojot, šādā sastāvā:

- akadēmiskā personāla pārstāvji – 140;
- studējošo pārstāvji – 40;
- vispārējā personāla pārstāvji – 20.

Konvents darbojas saskaņā ar nolikumu, pieejams šeit <https://www.LBTU.lv/lv/konvents>

LBTU Padome ir koleģiāla LBTU augstākā lēmēj institūcija (<https://www.llu.lv/lv/llu-padome>). LBTU Padome ir atbildīga par LBTU ilgtspējīgu attīstību, stratēģisko un finanšu uzraudzību, kā arī nodrošina LBTU darbību atbilstoši LBTU stratēģijā noteiktajiem mērķiem, aizsargā LBTU autonomiju,

kā arī respektē akadēmiskā personāla un studējošo akadēmisko brīvību un veicina tās īstenošanu.

LBTU Padomi veido 11 locekļi, no kuriem:

- piecus – izvirza Senāts;
- vienu – ar LBTU darbību nesaistītu izcilu akadēmiskās vides pārstāvi – izvirza Valsts prezidents;
- piecus – sabiedrības pārstāvjus saskaņā ar Ministru kabineta noteikto kārtību, izraugās Zemkopības ministrija un izvirza Ministru kabinets.

LBTU Padome galvenie pienākumi:

- apstiprina LBTU Satversmi un tās grozījumus;
- apstiprina LBTU attīstības stratēģiju un pārrauga tās ieviešanas progresu;
- apstiprina LBTU budžetu un finanšu plānu;
- uzrauga iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmu darbību, pārskata to atbilstību un darbības efektivitāti;
- pēc Rektora ierosinājuma lemj par:
 - LBTU struktūru,
 - LBTU personāla atlīdzības politiku,
 - LBTU nekustamā īpašuma attīstības plāna pieņemšanu.
- virza Rektora amata kandidātus rektora ievēlēšanai Konventā;
- nosaka Rektora darba pienākumus un atalgojumu, novērtē rektora darbu.

LBTU Padome darbojas saskaņā ar nolikumu (<https://www.llu.lv/lv/llu-pamatdokumenti>).

Senāts ir koleģiāla LBTU augstākā akadēmiskā lēmēj institūcija, kas atbildīga par LBTU izglītības un pētniecības izcilību, attīstību un atbilstību starptautiski atzītiem kvalitātes standartiem. Senāts nosaka LBTU akadēmiskās un zinātniskās darbības jomas.

Senātu apstiprina Konvents uz trim gadiem. Senāta personālsastāvu veido 50 senatori, no kuriem:

- 38 akadēmiskā personāla pārstāvis tā, lai būtu pārstāvētas visas fakultātes (75%),
- 10 studējošo pārstāvji, kurus izvirzījusi LBTU studējošo pašpārvalde (20%).
- LBTU rektors;
- 1 vispārējā personāla pārstāvis.

Senāts darbojas saskaņā ar nolikumu, pieejams šeit <https://www.LBTU.lv/lv/senats>

Rīkojumus, lēmumus, kārtības saistībā ar LBTU pamatdarbības jautājumiem savu pilnvaru ietvaros pieņem arī:

1. Rektors;
2. Studiju un Zinātņu prorektori;
3. Finanšu prorektors;
4. Fakultāšu dekāni.

1. pielikumā dots galveno LBTU iekšējie normatīvo dokumentu saraksts.
2. pielikumā LBTU pārvaldības struktūra.

1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

Kvalitātes vadības sistēma universitātē

Studiju procesu kvalitātes vadība ir daļa no LBTU kopējās kvalitātes vadības sistēmas. Kopš 2016. gada LBTU kvalitātes vadības sistēma ir balstīta starptautiskā izcilības standarta “Ieguldījums izcilībā” (angl. *Investors in Excellence*, www.investorsinexcellence.com) principos.

LBTU kvalitātes vadības sistēmai reizi divos gados tiek veikts ārējais audits (auditu var veikt starptautiskā izcilības standarta “Ieguldījums izcilībā” uzturētāja atzītās organizācijas, izsniedzot vai neizsniedzot atbilstības sertifikātu auditējamai organizācijai). LBTU atbilstības sertifikāts tika saņemts gan 2016. gadā (pirmais audits), gan 2018., 2020. un 2022. gadā (atkārtotais audits). Audits notiek ik pēc 2 gadiem.

LBTU Kvalitātes vadības sistēma ir daļa no kopējās LBTU Attīstības stratēģijas un aptver plašu jautājumu spektru. LBTU Kvalitātes vadības sistēma aprakstīta Kvalitātes vadības rokasgrāmatā (fails pieejams ziņojuma pielikumos, tika latviešu valodā).

Kvalitātes vadības sistēma studiju kontekstā

LBTU ir izstrādāta detalizētā studiju procesu kopshēma, kurā ir ietverti 90 galvenie studiju bloka procesi, to secība un mijiedarbība. Katrs no šiem 90 procesiem ir aprakstīts. Apraksts iekļauj sevī šādas pozīcijas: darbības; atbildīgās struktūrvienības un darbinieki; atsauce uz normatīvo aktu vai regulējumu, kas nosaka šo darbību. Detalizētā studiju procesu kopshēma nodrošina vienotu pieeju studiju procesiem visās struktūrvienībās.

LBTU studiju kvalitātes procesu apraksti ir ierobežotās pieejamības dokuments un ir paredzēti LBTU iekšējai lietošanai, kā arī ir vieni no vadības dokumentu un stratēģisko dokumentu funkciju aprites sastāvdaļām. Sīkāka informācija par iekšējās kvalitātes vadības nodrošināšanas sistēmu un tās efektivitāti ir ievietota ziņojuma 2.2. punktā, kur raksturota, vērtēta un noteikta kvalitātes vadības sistēma konkrēta studiju virziena kontekstā.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums

LBTU Kvalitātes vadības sistēma aptver visas universitātes darbības jomas. LBTU akadēmiskais personāls un citi darbinieki ir iesaistīti kvalitātes vadības sistēmā. Kvalitātes vadības sistēmas koordinējošā struktūrvienība ir LBTU Administratīvais centrs, kas ir rektores pakļautībā.

1.4. Aizpildīt tabulu par augstskolas/ koledžas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2(1) daļā norādītajam, sniedzot pamatojumu, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo pašnovērtējuma ziņojuma nodaļu, kurā sniegts pamatojums.

1.	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	Investor in Excelent sertifikāts no 2016. gada. Detalizēta informācija ziņojuma 1.3 sadaļā
----	--	---

2.	Izstrādāts mehānisms augstskolas/ koledžas studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	<p>Jaunu studiju programmu izstrāde notiek saskaņā ar Senātā apstiprinātiem noteikumiem - Par studiju programmu izstrādāšanas, apstiprināšanas un maiņas noteikumiem LBTU (11.10.2023 Nr. 11-133).</p> <p>Noteikumi nosaka, ka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programmu izstrādā fakultātē, izskata fakultātes metodiskajā komisijā un apstiprina fakultātes domē; 2. Izstrādāto studiju programmu izskata Studiju padomē un iesaka to apstiprināšanai Senātā; 3. Programmu un tās direktoru apstiprina Senātā; 4. Iesniedz dokumentus Akadēmiskajām informācijas centram licencēšanai; 5. Pēc licences saņemšanas notiek jaunu studentu uzņemšana programmā. <p>Katru gadu par visām studiju programmām tiek veidoti ikgadējie pārskati, kuri tiek apstiprināti Senātā un publicēti LBTU mājaslapā - https://www.lbtu.lv/lv/studiju-virzienu-parskati-un-pasnovertejuma-zinojumi (tikai latviešu valodā)</p>
3.	Izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārliecināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu	<p>Studējošo sekmju vērtēšanas sistēma aprakstīta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiju nolikumā (pamatstudijas un maģistra līmeņa studijās). • Doktora studiju nolikums. <p>Abi nolikumi pieejami ziņojuma sadaļā "Citi pielikumi" mapē "Dokumenti latviešu valodā"</p> <p>Katra konkrētā studiju kursa vērtēšanas nosacījumi doti kursu programmās, kuras – pieejamas latviešu un angļu valodā LBTU IS kursu reģistrā - https://lais.llu.lv/pls/pub/kursi.startup?l=1 (valodas maiņa iespējama, izmantojot karodziņu pie teksta "Galvenā izvēlne")</p>
4.	Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai	<p>LBTU ir izstrādātas kārtības un nolikumi (apstiprināti Senātā) akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. LBTU Akadēmisko amatu vēlēšanu nolikums (https://www.lbtu.lv/lv/llu-pamatdokumenti). 2. Akadēmiskā darba aprēķina nolikums (Fails pieejams "Citi pielikumi" mapē "Dokumenti latviešu valodā"). 3. LBTU Akadēmiskā personāla motivācijas sistēma (Fails pieejams "Citi pielikumi" mapē "Dokumenti latviešu valodā") 4. Nodarbības studentiem tiek plānotas saskaņā ar rektora rīkojumā apstiprinātu kārtību – pilna laika studijās nodarbības tiek plānotas centralizēti, nepilna laika studijās katrā fakultātē. Nodarbību saraksti publiski ir pieejami 2 nedēļas pirms katra semestra sākuma (nepilna laika studijās pirms sesijas sākuma) - https://www.lbtu.lv/lv/nodarbibu-grafiki (tikai latviešu valodā)

5.	Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem	<p>LBTU izmanto informācijas sistēmu, kurā tiek apkopota informācija par katra studējošā visu studiju procesu (rīkojumi, sekmes, maksājumi). Katru semestri tiek veikta studējošo aptauja par apgūtajiem studiju kursiem, apmierinātību ar to organizāciju, saturu, un mācībspēkiem (elektroniskā anketēšana). Aptauju apkopotie rezultāti ir pieejami katram mācībspēkam, studiju programmu direktoriem, institūtu direktoriem, fakultātes dekānam, studiju prorektoram.</p> <p>LBTU finanšu plānošanai un uzskaitē tiek izmatota grāmatvedības uzskaites sistēma Horizont, tā ir vienota sistēma ar Zemkopības ministriju.</p> <p>Katru gadu notiek LBTU Attīstības stratēģijā nosprausto mērķu un rezultātīvo rādītāju izpildes apkopošana un atskaitīšanās dažādos līmeņos:</p> <p>Fakultātes – rektorāta sēdēs; Administratīvas struktūrvienības – Studiju padomē; Prorektori – rektorāta sēdēs; Rektore – Konventa sēdē.</p> <p>Pielikumā pievienoti ekrānšāviņi no LBTU IS un LBTU iekštīkla MansLBTU.</p>
6.	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti	<p>Katru gadu tiek veidoti ikgadējie studiju virzienu darbības pārskati, kas tiek izskatīti Studiju padomē un apstiprināti Senātā. Pēc apstiprināšanas tie tiek publiskoti LBTU mājaslapā - https://www.lbtu.lv/lv/studiju-virzienu-parskati-un-pasnovertejuma-zinojumi (tikai latviešu valodā)</p>

2.1. Studiju virziena pārvaldība

2.1.1. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu savstarpējās saistes novērtējums.

Augstākās izglītības studiju virziens “Socioloģija, politoloģija un antropoloģija” (turpmāk tekstā - Studiju virziens) tiek īstenots Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (turpmāk LBTU) saskaņā ar LBTU Satversmi (Apstiprināta Konventā 2022. gada 31. augustā), kas nosaka, ka LBTU ir zinātnes universitāte ar trijām stratēģiskās specializācijas zinātnes jomām: 1) lauksaimniecības, meža un veterinārās zinātnes; 2) inženierzinātnes un tehnoloģijas; 3) **sociālās zinātnes**. Šīs jomas pilnībā atbilst MK rīkojumam Nr. 449 (Rīgā 2022. gada 21. jūnijā) *Par valsts augstskolu stratēģisko specializāciju*, kas nosaka augstskolu stratēģisko specializāciju zinātnes jomās.

Studiju virziens pilnībā atbilst LBTU definētajai misijai - veidot starptautiski konkurētspējīgu, inovatīvu, radošu un ilgtspējīgu nākotni sabiedrības attīstībai. Studiju virziena mērķis ir izglītēt starptautiski konkurētspējīgus speciālistus, nodrošinot bakalaura un maģistra līmeņa zināšanu

apguvi un veidojot atbilstošu pētniecisko prasmju kopumu un kompetenci organizāciju un sabiedrības pārvaldes jomā, lai risinātu ar sabiedrības ilgtspēju saistītos problēmjautājumus.

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija" (OSPS) mērķis ir izglītēt augsti kvalificētus speciālistus, nodrošinot studējošos ar zināšanām, prasmēm un kompetenci par publisko, privāto un nevalstisko organizāciju darbības analīzi, izstrādāt pamatotus priekšlikumus problēmu risināšanai organizāciju un publiskās administrācijas jomā. Akadēmiskās maģistra studiju programmas "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija" (OSPS) mērķis ir izglītēt Eiropas Savienības darba tirgus prasībām atbilstošus speciālistus organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā vadošam darbam sabiedriskā un privātā sektora organizācijās Latvijas reģionos un lauku teritorijās, kā arī zinātniski pētnieciskam darbam.

Studiju virzienā esošo programmu īstenošana notiek saskaņā ar LBTU Attīstības stratēģiju 2023.-2027. gadam (apstiprināta 09.12.2022. LBTU Padomes sēdē) un tai pakārtotiem Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes (turpmāk tekstā – ESAF) ikgadējiem darba plāniem stratēģijas izpildei. LBTU attīstības stratēģija nosaka, ka LBTU ir vadošā zinātnes universitāte bioekonomikas un saistīto nozaru inovāciju radīšanā un dabas resursu ilgtspējīgā izmantošanā Baltijas jūras reģionā, sekmējot inovāciju ieviešanu tautsaimniecībā Latvijas reģionu līdzsvarotas attīstības veicināšanai un sabiedrības dzīves kvalitātes paaugstināšanai. Atbilstoši LBTU Attīstības stratēģijai, pētniecības programmā sociālajām zinātnēm ir definēti šādi pētniecības virzieni: 1) zināšanu ietilpīgas bioekonomikas stratēģiskās ietekmes izpēte; 2) ilgtspējīgas un gudras teritoriālās attīstības iespēju izpēte; 3) vides atbildīgas uzņēmējdarbības konkurētspēja un sabiedrības attīstības mijiedarbības izpēte. Studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem docētājiem un arī studējošajiem ir būtiska loma minēto pētniecības virzienu attīstībā un realizācijā. LBTU Attīstības stratēģijas studiju un mūžizglītības programmā uzsvērts, ka tiek nodrošināta pētniecībā balstītu zināšanu apguve noteiktajās stratēģiskajās specializācijas jomās, īstenojot studentcentrētu studiju procesu, attīstot akadēmiskā personāla kapacitāti, veicinot sadarbību un stiprinot LBTU akadēmisko konkurētspēju gan Latvijā, gan starptautiskajā līmenī.

Studiju virzienam "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija" vērojama arī mijiedarbība ar citiem LBTU studiju virzieniem, kas nodrošina starpdisciplināru pieeju mūsdienu Latvijas tautsaimniecības komplekso problēmu zinātniskai izpētei un praktiskai risināšanai, kas nav iespējama bez mūsdienīga, sociāli orientēta skatījuma lēmumu pieņemšanā. Tas notiek, piemēram, studējošos iesaistot kopīgos pētnieciskos projektos, vasaras skolās ar studējošajiem no citiem studiju virzieniem.

Studiju virzienā īstēnotās programmas cieši sasaucas ar Latvijas Nacionālā plānā 2021.-2027. gadam (NAP2027)

(https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf) definētajiem stratēģiskajiem mērķiem, kas uzsver produktivitātes, ekonomiskās stabilitātes un sociālo un pilsonisko aktivitāšu nozīmīgumu valstī, turklāt ietverot reģionālo līdzsvarotību. NAP2027 uzsver cilvēka lomu un sabiedrības lomu valsts ilgtermiņa izaugsmē, līdz ar to sociālajām un cilvēkrīcības zinātnēm ir būtiska loma sabiedrības veidošanā, izpētē un procesu analīzē. Arī 2019. gada 26. novembrī apstiprinātajās Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam (MK rīkojums Nr.587 <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>) tiek ļoti uzsvērtā sabiedrības iesaiste un pilsoniskās sabiedrības grupu kapacitātes celšana, izglītojot un uzlabojot to prasmes plānot teritorijas attīstību, meklējot radošus risinājumus, komunicējot par savu redzējumu attīstības procesos, uzlabojot tehniskās zināšanas par projektu sagatavošanu un tehnoloģiskajiem risinājumiem u.c. Līdz ar to speciālisti ar kompetenci organizāciju un sabiedrības pārvaldes jomā, kuri prot analizēt datus, izprot sabiedrības attīstības procesu likumsakarības un

orientējas organizāciju darbības principos, būs nepieciešami aizvien vairāk kā lokālā, tā reģionālā un nacionālā līmenī. McKinsey Global Institute pētījumā *The future of work in Europe*, (<https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/featured%20insights/future%20of%20organizations/the%20future%20of%20work%20in%20europe/mgi-the-future-of-work-in-europe-discussion-paper.pdf>) secināts, ka nodarbinātības ģeogrāfija Eiropā ir mainījusies, un cilvēki, kas meklē darbu citos ES reģionos, ir kvalitatīvs un labi apmaksāts darbaspēks. Tiek prognozēts, ka laika periodā līdz 2030. gadam par 20% pieaugs nodarbinātība STEM saistītās profesijās, uzņēmējdarbības un juridisko jomu profesijās, bet sociālo un cilvēkrīcības profesiju pieaugums tiek saistīts ar vairāk nekā 30% pieaugumu.

LR Ekonomikas ministrijas *Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm* (<https://www.em.gov.lv/lv/media/14720/download?attachment>) liecina, ka izteikti pieaudzis darbaspēka pieprasījums pēc kvalificēta darbaspēka 2021. gadā, salīdzinot ar 2019. gadu, nodarbināto skaits ar augstāko izglītību pieaudzis par 8,5 tūkstošiem. Pētījumā atzīts, ka kopumā iedzīvotāji ar augstāku izglītības līmeni ir mazāk pakļauti bezdarba riskam. Veidojot darbaspēka prognozes 2030.-2040. gadiem, tiek uzsvērts, ka vislielākais jaunu darba iespēju īpatsvars veidosies dažādu vecāko speciālistu profesiju grupās (informācijas un komunikāciju tehnoloģiju vecākie speciālisti, zinātnes un inženierzinātnes vecākie speciālisti, komercdarbības un pārvaldes vecākie speciālisti, tiesību, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti) un speciālistu profesiju grupās (juridisko, sociālo un kultūras lietu un tām radniecīgu lietu speciālisti un komercdarbības un pārvaldes speciālisti) un vadītāju grupā (administratīvie vadītāji un komercdirektori), **kas pilnībā atbilst studiju virziena programmu profilam un studiju programmu mērķiem**.

Studiju virzienā tiek īstenotas divas studiju programmas (skatīt 2.1.tabulu), kuru savstarpējā **sasaiste veidota**, lai nodrošinātu pēctecību un iespēju studējošajiem attīstīt mācīšanās stratēģijas, kā arī padziļināt jau iegūtās zināšanas un prasmes. Šāda pieeja dod iespēju vienā un tajā pašā jomā secīgi paaugstināt savas kompetences līmeni.

2.1. tabula

Studiju virzienā īstenotās programmas

Nr.	Nosaukums	Studiju veids	KP/ECTS	legūstamais grāds un/vai kvalifikācija
1.	Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija (a)	Pilna laika klātie (latviešu un angļu valodā)	120/180	sociālo zinātņu bakalaura grāds socioloģijā (Bc.sc.soc.)
		Nepilna laika tālmācība (latviešu valodā)	120/180	
2.	Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija (a)	Pilna laika klātie (latviešu un angļu valodā)	80/120	sociālo zinātņu maģistra grāds socioloģijā (Mg.sc.soc.)
		Nepilna laika tālmācība (latviešu valodā)	80/120	

2023. gada 17. maijā tika licencēta jauna starptautiska kopīgā studiju programma "Lauku kopienu attīstība", kura izstrādāta Erasmus+ (KA2) programmas projektā "Kopīgās maģistra studiju programmas lauku kopienu attīstībā izstrāde" (RuralCOM) kopā ar partneriem no Igaunijas (Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāte), Lietuvas (Vītauta Dižā Universitāte), Somijas (Helsinki

Universitātes Lauku institūts) un Rumānijas (Bukarestes Ekonomikas studiju universitāte). Programmas īstenošana vēl nav uzsākta un virziena novērtēšanas procedūrā šī programma netiek ietverta.

2.1.2. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā augstskola/ koledža plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvairīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.

Studiju virziens kopumā un tajā akreditēto studiju programmu perspektīvais novērtējums ir analizēts Latvijas sociālās, ekonomiskās un politiskās situācijas kontekstā, valsts izstrādātā konkrēto jomu rīcībpolitikā, darba tirgus prognozēs, kā arī studiju virziena un tajā ietilpstošo programmu izvērtējums, ko koncentrētā veidā atspoguļo SVID analīze (skatīt 2.2. tabulu).

2.2. tabula

Studiju virziena „Socioloģija, antropoloģija un politoloģija” SVID analīze

Stiprās puses

- 1) LBTU īstenotajām studiju programmām ir sava specifiska ievirze (organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija) salīdzinājumā ar citām studiju programmām šajā virzienā Latvijā
- 2) pētniecība un studijas šajā virzienā LBTU notiek jau aptuveni 25 gadus, tādēļ programmu īstenošanā iesaistītie docētāji un pētnieki ir ar lielu pieredzi pētījumu programmu un projektu īstenošanā nacionālā un starptautiskā mērogā
- 3) programmu absolventiem ir plašas iespējas darba tirgū, jo studiju programmu saturs regulāri tiek atjaunots, kā rezultātā studējošie iegūst zināšanas, prasmes un kompetences organizāciju darbības un sabiedrības pārvaldes problemātikas analizē, īpaši akcentējot reģionālo aspektu
- 4) studiju procesā tiek izmantota studentcentrēta pieeja, tiek plaši izmantotas interaktīvās studiju metodes, e-studiju vide, tālmācības studijas, radošas mācību metodes, vasaras skolas
- 5) notiek regulāra vietējo un ārvalstu vieslektoru iesaiste mācību procesā, notiek mācību ekskursijas, diskusijas un nozaru profesionāļu un darba devēju vieslekcijas
- 6) abas studiju programmas tiek īstenotas arī nepilna laika tālmācības formā
- 7) docētāju un studentu zinātniskā pētniecība tiek saistīta ar studiju virziena ievirzi, studējošie piedalās zinātniskos pētījumos un projektos, kā arī starptautiskās zinātniskās konferencēs, semināros, vasaras skolās u.c.
- 8) plaši tiek izmantota iespēja studentu pētniecisko un studiju noslēgumu darbu tematiku sasaistīt ar privātā, NVO un publiskā sektora organizāciju aktualitātēm, akcentējot reģionālo un lauku attīstības kontekstu
- 9) studiju programmas tiek īstenotas latviešu un angļu valodā, ko nodrošina pieredzējuši mācībspēki, kas strādā arī ar apmaiņas studentiem

Vājas puses

- 1) svārstīgs studējošo skaits programmās, ko ietekmē vairāki ārēji un iekšēji faktori
- 2) ierobežotas iespējas veikt zinātniski-pētniecisko darbu, stabilu pētījuma programmu un mainīgā finansējuma dēļ
- 3) zinātniski pētnieciskajā darbā tiek iesaistīts nepietiekošs studējošo skaits
- 4) ierobežots finansējums ārvalstu akadēmiskā personāla iesaistīšanai programmu realizācijā;
- 5) akadēmiskā personāla noslodze un apgrūtināta iesaiste mācību materiālu un grāmatu izstrādē
- 6) nepietiekama starptautiskā konkurētspēja ārvalstu studējošo piesaistei;
- 7) ierobežotas mārketinga aktivitātes, uzsverot socioloģijas virziena aktualitātes un nozīmīgumu karjeras izvēlē

Iespējas

- 1) nodrošināt nepārtrauktu saikni ar programmu absolventiem, iesaistot viņus programmu īstenošanā un pilnveidē
- 2) sadarbībā ar citām fakultātēm un studiju virzieniem pilnveidot un attīstīt studiju procesā nepieciešamo materiāltehnisko bāzi (socioloģisko datu apstrādes programmas)
- 3) pilnveidot studiju programmu īstenošanā iesaistīto docētāju metodisko darbu
- 4) studijām maģistra programmā piesaistīt dažādu nozaru profesionāļus, tādējādi stiprinot viņu sociālo kompetenci savā darbības sfērā
- 5) docētājiem un studējošajiem vairāk iesaistīties starpdisciplināros pētījumos un projektos Latvijā un ārvalstīs, stiprinot sociālo zinātņu lomu un ietekmi
- 6) izstrādāt un publicēt jaunus studiju līdzekļus un mācību grāmatas
- 7) plašāk iesaistīt studentus zinātniski pētnieciskajā darbā un prezentēt savus pētnieciskos darbus studentu zinātniskajās konferencēs
- 8) iespējas turpināt veidot starpdisciplināras vasaras skolas, piesaistot sadarbības partnerus no publiskā, privātā un NVO sektora Latvijā un ārvalstīs
- 9) mērķtiecīgāk piesaistīt studējošos no ārvalstīm, īpaši Rietumvalstīm, aktīvāk īstenojot Internacionalizācijas plānu

Draudi

- 1) neskaidrība un nekonsekvence augstākās izglītības politikā Latvijā, kā rezultātā grūti paredzēt sociālo zinātņu iespējas un attīstību nākotnē
- 2) kopējais zema prestižs daudzām sociālo zinātņu jomām Latvijā, kas apdraud potenciālo studētgrībētāju interesi par studiju virzienu, līdz ar to mazinās studējošo skaits
- 3) studiju maksas paaugstināšanās
- 4) docētāju skaita samazināšanās un nepilnas slodzes akadēmiskajam personālam

Izvērtējot SVID, varam izdarīt galvenos secinājumus:

- studiju virzienam ir vairākas konkurētspējas priekšrocības gan programmu saturā, gan īstenošanas veidos;
- programmas iekļaujas LBTU un ESAF unikālo jomu stiprināšanā sociālajās zinātnēs balstītu prasmju un kompetenču attīstīšanai;
- vairums no vājo pušu aspektiem ir saistīti ar finansēšanas problemātiskajiem aspektiem, tai skaitā finansējuma piesaistē, kā arī faktorus, kas ietekmē kopējo programmas attīstības kapacitāti;
- studiju virziena iespējas vērtējamās kontekstā ar draudiem un vāmajām pusēm, kas nosaka reizē arī ierobežojumus un limitus programmu un virziena kvantitatīvā attīstībā - piemēram, sadarbības iespējas, mobilitāte un budžeta vietu palielinājums;
- vairums no draudiem ir koncentrēti uz finansējuma (valsts finansējumu un maksas studentu) aspektu, taču ir arī draudi, kas saistīti ar docētāju piesaistes iespējām un studiju programmu praktisko īstenošanu ietekmējošiem ārējiem faktoriem;
- lai novērstu vājās puses un draudus, 2013. gadā notika pārmaiņas, apvienojot divas fakultātes (Ekonomikas fakultāti un Sociālo zinātņu fakultāti) vienā, izveidojot ESAF, kā arī 2023. gadā LBTU uzsāk īstenot plašākas strukturālas pārmaiņas visā universitātē, kas

orientētas, lai īstenotu labas pārvaldības principus un veicinātu starpdisciplināru studiju un pētniecības virzienu attīstību.

LBTU ESF projekta "Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārvaldības pilnveide" (Nr. 8.2.3.0/18/A/009, 2018-2021) ietvaros studiju virzienā tika izstrādāti pilnveides plāni gan bakalaura, gan maģistra studiju programmai, ņemot vērā nozares un ārvalstu ekspertu, kā arī *Dynamic University* izvērtējumu un ieteikumus. Pilnveide saistīta ar vairākiem aspektiem, kas tika īstenota periodā no 2021.-2023. gadam:

- studiju virzienā esošo programmu pilnveide saistāma ar studiju programmu īstenošanu tālmācības formā, un no 2022./2023. studiju gada abās studiju programmās tiek piedāvāta nepilna laika tālmācības forma; attiecīgi visi studiju kursi ir izstrādāti un ievietoti e-studijās MOODLE vidē.
- 2021. gadā, licencējot izmaiņas maģistra studiju programmā, un 2022. gadā - bakalaura studiju programmā, aktualizēti studiju programmās sasniedzamie studiju rezultāti, ietverot caurviju prasmes, izstrādāti un tiek piedāvāti studiju jauni ierobežotās izvēles studiju kursi (B daļā).
- studiju virziena attīstībā notiek nepārtraukts darbs pie MOODLE un citu tiešsaistes platformu un digitālo rīku aktīvākas izmantošanas studiju kursu docēšanā. ESAF atbalsta mācību literatūras iegādi par publiskās pārvaldes un jaunāko pētniecības metožu tēmām, datu analīzes metožu programmu nodrošināšana (SPSS) notiek gan fakultātes ēkā, gan pilī Lielā ielā 2.). Tāpat notiek darbs pie studējošo motivēšanas izmantot stipendiju un mobilitātes iespējas.

Nākamajam periodam - turpmākajiem 6 gadiem izvirzītie uzdevumi skatāmi pielikumā.

Studiju virziena attīstība ir saskaņota ar ESAF attīstības stratēģijas 2023.-2027. gadam īstenošanas plāniem, kas savukārt pakārtoti LBTU attīstības stratēģijai. ESAF attīstības stratēģija virzīta uz dažādām aktivitātēm saistībā ar:

- **pētniecības programmas rezultātiem rādītājiem,**
- **izglītības programmas rezultātiem rādītājiem;**
- **internacionalizāciju.**

2.1.3. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.

Studiju virziens tiek īstenots LBTU **Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātē** (skatīt 2.1. pielikumu). **Administratīvais personāls** studiju virziena darbības nodrošināšanai ir dekāns, prodekāni, programmu direktori un ESAF institūtu direktori. Studiju virziena programmu īstenošanā kā palīgpersonāls ir nodarbināti ESAF fakultātes lietvedības speciālisti (3), kas veic studējošo lietu pārraudzību un ir atbildīgi par fakultātes lietvedību, informē studējošos, veic iekšējo un ārējo dokumentu apriti un uzskaiti.

Studiju virziena iekļaušana LBTU ESAF pilnībā atbilst fakultātes nolikumā definētajam mērķim - nodrošināt studējošo akadēmisko un profesionālo izglītību, veikt zinātniskos pētījumus ekonomikas, filozofijas, socioloģijas un vadībizinātnes zinātņu nozarēs. Studiju virziena īstenošanā piedalās visi

ESAF institūti: Sociālo un humanitāro zinātņu institūts un tajā ietilpstošais Valodas centrs, Ekonomikas un finanšu institūts, Uzņēmējdarbības un vadībizinātnes institūts. Virziena īstenošanā piedalās arī citas LBTU fakultātes (Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultāte; Meža un vides zinātņu fakultāte un Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultāte), centri (Mūžizglītības centrs, Sporta centrs) un mācību pētījumu saimniecība "Vecauce".

Par studiju programmas īstenošanu **atbild studiju programmas direktors** saskaņā ar "LBTU nolikumu par studiju programmu direktoriem" (LBTU Senāta lēmums Nr.11-111, 2023. gada 14. jūnijā). Programmas direktoru apstiprina LBTU Senāts, pamatojoties uz Studiju padomes lēmumu (skatīt 2.2. pielikumā). Galvenie studiju programmas direktora pienākumi:

- organizēt un nodrošināt studiju programmas īstenošanu un pilnveidi;
- sagatavot informāciju studiju programmas virziena ikgadējam pašnovērtējuma pārskatam un studiju programmas akreditācijas pašnovērtējuma ziņojumam;
- sadarboties ar fakultātes dekānu, fakultāšu struktūrvienību vadītājiem, mācībspēkiem un studentiem studiju programmas pilnveidošanā;
- organizēt absolventu, darba devēju un studentu aptaujas, analizēt aptauju rezultātus un ierosināt atklāto trūkumu novēršanu;
- sekot līdzi studiju programmā iesaistīto mācībspēku novērtējumam LBTU IS, izvērtēt rezultātus un rosināt mācībspēku maiņu;
- sadarboties ar LBTU Studiju un Komunikāciju un mārketinga centriem studiju programmas reklamēšanā, sagatavojot informāciju reflektantiem u.c. interesantiem par studiju programmu, ko publicēt bukletos, LBTU portālā, fakultātes mājaslapā un citur;
- pieņemt un izskatīt apelācijas sūdzības atbilstoši LBTU Studiju nolikumam un Akadēmiskā godīguma nolikumam;

Studiju programmas direktora tiesības:

- ierosināt studiju programmas izmaiņas, par tām informējot savas struktūrvienības vadītāju un fakultātes dekānu;
- ierosināt fakultātes dekānam apstiprināt darba grupu studiju programmas licencēšanai un akreditācijai;
- pieprasīt ar studiju programmu saistītu informāciju no LBTU struktūrvienībām;
- sniegt priekšlikumus LBTU iekšējo normatīvo dokumentu izstrādei un esošo pilnveidei;
- atteikties no studiju programmas vadīšanas, iesniedzot iesniegumu savas struktūrvienības vadītājam.

Programmas direktori un atbildīgie institūti tiek iesaistīti **fakultātes metodisko komisiju** darbā, tādējādi veidojot sadarbību programmu savstarpējā sasaistē un programmu praktiskā realizācijā ("Metodiskās komisijas nolikums", LBTU Senāta lēmums Nr. 6 – 107, 2008. gada 9. aprīlī). Metodisko komisiju sastāvu apstiprina fakultātes dome. Metodiskās komisijas galvenie uzdevumi ir: studiju programmu plānu izskatīšana un saskaņošana, atbilstoši spēkā esošajiem LR normatīvajiem aktiem un LBTU iekšējiem normatīvajiem dokumentiem; jaunu studiju kursu un plānu izskatīšana un izvērtēšana; studiju programmu licencēšanas, akreditācijas un pašnovērtējuma ziņojumu izvērtēšana; studiju plānu caurskatīšana un saskaņošana; studiju kursu programmu, to satura izskatīšana un izvērtēšana, atbilstoši apgūstamās studiju programmas/specializācijas virzienu nostādnēm. Metodiskās komisijas tiek veidotas pa studiju līmeņiem (pamatstudijas un maģistra studijas). Metodisko komisiju darbā tiek iesaistīti arī studējošie.

Studiju virziena īstenošanā programmu direktoriem ir izveidojusies laba sadarbība ar dažāda līmeņa LBTU administratīvo un tehnisko personālu. Piemēram, ESAF dekanāta un SOHU lietvedes operatīvi sniedz atbalstu, risinot daudzus praktiskus ar studijām un citiem darba aspektiem saistītus jautājumus. Īpaši laba sadarbība ir ar LBTU Studiju centru. Regulāri notiek informācijas apmaiņa un

iesaiste studējošiem svarīgu situāciju risināšanā studiju grūtību gadījumos, piemēram, kas skar studiju procesa plānošanu un praktisku īstenošanu ārvalstu studentiem. LBTU un ESAF datorspeciālisti, kā arī e-studiju metodiķe ir vienmēr pieejama, lai risinātu tehniskus jautājumus, kas skar nodarbību vadīšanu un darbu MOODLE sistēmā.

2.1.4. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, cita starpā norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.

Uzņemšanas noteikumi visām LBTU studiju programmām katru gadu oktobrī – novembrī tiek apstiprināti Senātā un publicēti LBTU mājaslapā. Interesentiem noteikumi latviešu valodā pieejami šeit <https://www.lbtu.lv/lv/uznemsana>, studijām angļu valodā – <https://www.lbtu.lv/en/degree-programmes>.

Jaunie studenti, maģistranti un doktoranti tiek uzņemti konkursa kārtībā, saskaņā ar uzņemšanas noteiktumos noteiktajiem konkursa kritērijiem.

Bakalaura studiju programmā „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija” uzņem studentus ar iegūtu **vidējo izglītību**. Jaunie studenti tiek uzņemti konkursa kārtībā, pamatojoties uz viņu centralizēto eksāmenu rezultātiem latviešu valodā, svešvalodā (angļu, vācu, franču vai krievu) un matemātikā. Reflektanti pieteikties uz studiju programmu var, izmantojot e-pakalpojumu (portālā latvija.lv) un vienotu uzņemšanas sistēmu, kurā reflektantu pieteikumi vienlaikus tiek apstrādāti 11 Latvijas augstskolām. Vienotā sistēma sniedz vairākas priekšrocības:

- augstskolām – prognozēt potenciālo studentu skaitu, kas slēgs studiju līgumu;
- reflektantiem – veikt pieteikuma apstiprinājumu studijām tuvāk savai dzīvesvietai, sekot līdzi savām iespējām studēt izvēlētajā studiju programmā, operatīvi saņemt konkursa rezultātus.

Kopš 2021. gada maģistra studiju programmā „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijas” tika apstiprinātas šādas uzņemšana prasības: studiju programmā uzņem personas, kam ir iegūta pirmā cikla augstākā izglītība sociālās zinātnēs, komerczinībās un tiesībās. Ja pirmā cikla augstākā izglītība iegūta izglītības zinātnēs, jākārtos iestājpārbaudījums. Tiem, kuri vēlas studēt maģistra programmā angļu valodā (studējošie no ārvalstīm), angļu valodas zināšanām jābūt vismaz B2 līmenī. Jaunie maģistranti tiek uzņemti konkursa kārtībā, pamatojoties uz viņu bakalaura izglītībā vai augstākajā profesionālajā izglītībā iegūto vidējo svērto atzīmi. LBTU absolventi pieteikties maģistra studijām var elektroniski, izmantojot LBTU Informatīvo sistēmu, citu augstskolu absolventi piesakās klātienē LBTU.

Studiju virziena studiju programmās topošie studējošie var uzsākt studijas arī vēlākos studiju posmos, ja iepriekš ir iegūtas zināšanas, prasmes un kompetences formālā izglītībā vai arī neformālā izglītībā. LBTU ir apstiprināti nolikumi un kārtība par studiju uzsākšanu vēlākos studiju posmos un par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu (informācija pieejama – <https://www.lbtu.lv/lv/pariesana-no-citas-augstskolas>, <https://www.mc.lbtu.lv/pakalpojumi/pieredzes-atzisana>).

Bakalaura studiju programmā OSPS pārskata periodā kopumā ir 44 studējošie, kas uzsākuši studijas vēlākos posmos (skatīt 2.3. tabulu), to vidū ir gan studējošie, kas pārnāk no citām augstskolām un koledžām, gan programmā studijas uzsākušie, bet nepabeigušie.

**Studējošo skaits, kas uzsākuši studijas vēlākos posmos OSPS bakalaura programmā
pārskata periodā**

Studiju gads	Kopā
2012./2013.	0
2013./2014.	0
2014./2015.	0
2015./2016.	4
2016./2017.	2
2017./2018.	9
2018./2019.	5
2019./2020.	4
2020./2021.	9
2021./2022.	3
2022./2023.	8

2022./2023. studiju gadā liela interese ir tieši par tālmācību, kas ļauj sabalansēt studijas ar darbu un privāto dzīvi. Lielu individuālu atbalstu studējošajiem, kas uzsāk studijas vēlākos posmos, nodrošina tieši studiju programmas direktors, arī ESAF lietveži, konsultējot un atbalstot dažādos ar studiju procesu saistītos jautājumos.

Neformālās izglītības pielīdzināšana bakalaura programmā pārskata periodā nav bijusi.

Maģistra studiju programmā OSPS pārskata periodā bija 2 studējošie 2022./2023. gadā, kas uzsāk studijas vēlākos posmos, bet neformālās izglītības pielīdzināšana pārskata periodā nav bijusi.

2.1.5. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.

Studiju programmas mērķu sasniegšana tiek vērtēta, ņemot vērā virkni kritēriju: studējošo apmierinātības līmeni, darba devēju atsauksmes, absolventa konkurētspēju darba tirgū (zināšanu, prasmju un kompetences pielietošana profesionālajā darbībā), akreditācijas – nacionālās un starptautiskās, uzņemšanas/absolvēšanas rādītājus, finanšu rādītājus u.c.

Savukārt studējošo zināšanu vērtēšanas pamatprincipus un kārtību nosaka "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" (LR MK 13.05.2014. noteikumi Nr. 240), kā arī LBTU iekšējie reglamentējošie dokumenti.

LBTU studējošajiem paredzētie sekmju vērtēšanas kritēriji aprakstīti Studiju nolikumā.

Studējošo sasniegumu vērtēšana tiek balstīta uz šādiem principiem:

- 1) vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmu mērķiem un uzdevumiem, visos studijuursos ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai, kas atbilst studiju kursu mērķiem un uzdevumiem. Studējošo zināšanu kvalitāte tiek novērtēta gan pēc **kvalitatīvā vērtējuma** – (pārbaudījumi tiek vērtēti ar atzīmi 10 ballu skalā, atsevišķas ieskaites – ar "ieskaitīts" vai "neieskaitīts"), gan pēc **kvantitatīvā vērtējuma** – kredītpunkti (KP), kas raksturo studentam noteikto darba apjomu stundās (kontaktstundas un patstāvīgais darbs). Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā;
- 2) vērtējuma obligātuma princips – nepieciešams iegūt sekmīgu vērtējumu par visu programmas saturu apguvi;
- 3) vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – LBTU nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai.
- 4) Vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus.

Katra studiju kursa programmā detalizēti ir definēti vērtēšanas kritēriji un prasības kursa apguvei un definēto studiju rezultātu sasniegšanai. (Skatīt pielikumā Studiju kursu aprakstus). **Studiju kursu programmās** atbildīgais docētājs par studiju kursa izstrādi atbilstoši studiju programmas kartējumam un sasaistei ar studiju programmas mērķiem, iegūstamajām zināšanām, prasmēm un kompetenci definē **zināšanas, prasmes un kompetenci**, kā arī to **realizācijas veidu, līmeni** un norāda uz **mācīšanās ceļiem**. Studiju kursu aprakstos nodefinētas pārbaudes un eksaminācijas metodes, vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai. Kursu apraksti (programmas) ir ievietotas e-studiju vidē MOODLE, un katrs docētājs, uzsākot studiju kursu, ar to iepazīstina studējošos. Vērtēšana balstās uz pozitīvo sniegumu summēšanas principa, kas dod studentiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši sagaidāmos mācīšanās rezultātus. **Studiju noslēguma darba** vērtēšanas principus nosaka LBTU Senāta lēmums "Nolikums par studiju noslēguma pārbaudījumiem" un tam pakārtotie rektora un studiju prorektora rīkojumi. Šie dokumenti, to skaitā arī ESAF Metodiskie norādījumi darbu izstrādāšanai un aizstāvēšanai. LBTU Rektora rīkojums (Nr.4.3.-8/227 28.11.2022) "Par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem studiju noslēguma/promocijas darbos", ietver sevī visas darbības studiju noslēgumu darbu kvantitatīvajam un kvalitatīvajam studējošo vērtējumam. Kopējo vērtējumu 10 ballu skalā veido darba vērtējums, darba recenzija/recenzijas un darba aizstāvēšana studiju noslēguma darbu aizstāvēšanas komisijā.

Šāda studējošo dažāda līmeņa sasniegumu vērtēšanas kārtība, kritēriji, principi, veicina studiju programmu mērķu sasniegšanu un nodrošina **studentcentrētas mācīšanās novērtēšanu**.

2.1.6. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rīkus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.

Akadēmiskais godīgums ir akadēmiskā darba veikšana, ievērojot augstākos profesionālisma un precizitātes standartus, objektivitāti un patiesumu, morāles un ētikas principus, godīgumu, tostarp

plaģiātisma novēršanu, patiesu ziņu sniegšanu un precizitāti akadēmiskajās publikācijās, kā arī komunikācijās un publicitātes pasākumos, kas veido akadēmiskās vides tēlu. Augstskolas akadēmiskā godīguma **uzdevums**:

- ievērot augstu akadēmisko un zinātnisko kultūru,
- veicināt sabiedrības uzticību izglītības kvalitātei un zinātnisko pētījumu rezultātiem,
- nepieļaut un novērst akadēmiskā godīguma darbības principu pārkāpumus,
- noteikt atbildību par negodīgu un neatļautu rīcību.

Studējošie un LBTU zinātniskie darbinieki, akadēmiskais, vispārējais, un administratīvais personāls ir vienlīdz atbildīgi par akadēmiskā godīguma principu ievērošanu un atbildīgi par akadēmiskā godīguma pārkāpšanas sekām. LBTU mājaslapā <https://www.lbtu.lv/lv/llu-pamatdokumenti> un angļu valodā <https://www.lbtu.lv/en/study-guide-documents> ir pieejami LBTU Ētikas kodekss, Akadēmiskā godīguma politika un Akadēmiskā godīguma nolikums.

LBTU ir izstrādājusi un ievēro noteiktas procedūras studiju noslēguma darbu plaģiāta pārbaudei un rīcības, ja tas tiek konstatēts:

- rektora rīkojums - Kārtība kādā iesniedzamas studiju noslēguma darbu elektroniskās kopijas un to pārbaude plaģiāta kontroles sistēmā;
- rektora rīkojums - Akadēmiskā godīguma pārkāpumi studiju noslēguma/promocijas darbos.

2014. gadā LBTU noslēdza līgumu par starpaugstskolu vienotās datorizētās plaģiāta kontroles sistēmas (turpmāk Sistēma) lietošanu un uzsāka visu studiju noslēguma darbu pārbaudi uz plaģiātu gan pamatstudijās gan maģistra studijās. Sākot ar 2017./2018. studiju gadu LBTU noteica, ka plaģiāta obligātā pārbaude ir jāveic arī promocijas darbiem. Kārtība paredz, ka, ja noslēguma darbā Sistēma konstatē 10% teksta sakritību ar citu darbu, tad LBTU noslēguma darbu izskata fakultātes Metodiskā komisijā/nozaru promocijas padomē, un lemj par plaģiāta esamību vai neesamību, pirms tam klātienē saņemot paskaidrojumus no noslēguma darba autora un vadītāja.

Pārskata periodā no 2013. līdz 2023. gadam studiju virzienā „Socioloģija, politoloģija un antropoloģija” pārbaudīti 167 noslēguma darbi. No tiem par plaģiātu atzīts 1 darbs (bakalaura programmā 2021.gadā) (tabula „Pārskata periodā pārbaudīto noslēgumu darbu skaits plaģiātisma kontroles sistēmā” 2.1.6. skatāma pielikumā). Ņemot vērā plaģiātismā kontrolē uzrādītos rezultātus 2021.gadā, saskaņā ar LBTU noteikto kārtību studējošais eksmatrikulēts par negodīgām studijām. Saskaņā ar LBTU noteikto kārtību, studentam atkārtota studiju noslēguma darba kārtošana iespējama ne ātrāk kā pēc gada un pētījums jāizstrādā par citu tematu.

Rūpējoties par akadēmiskā godīguma principu ievērošanu, sākot ar 2021/2022. gadu iespējamais plaģiātisms studiju darbos LBTU tiek pārbaudīts visos studējošo izstrādātajos un iesniegtajos darbos studiju laikā (referāti, kursa darbi, studiju darbi u.c.). LBTU e-studiju sistēmā izmanto plaģiāta kontroles rīku Ouriginal by Turnitin. LBTU e-studiju sistēmā ir informācija par “Akadēmisko godīgumu”, kas ir pieejams visiem LBTU studējošiem un darbiniekiem. Šeit vienkopus ir pieejami visi LBTU iekšējie normatīvie dokumenti par akadēmisko godīgumu, rīkoto semināru materiāli un citi literatūras avoti par akadēmisko godīgumu.

Studiju virzienā studējošie (gan pilna laika klātienē studējošie, gan tālmācības studenti) ar akadēmiskā godīguma principiem un profesionālās ētikas principiem pētniecībā tiek iepazīstināti vairākos studijuursos, piemēram, bakalaura studiju programmā studijuursos “Ievads specialitātē”, “Profesionālā ētika”, “Pētnieciskā darba pamati”, “Kvantitatīvās pētījumu metodes”, “Kvalitatīvās pētījumu metodes”, kursā “Socioloģija” (studiju projekts) un izstrādājot bakalaura darbu. Maģistra studiju programmā par pētniecības ētiku tiek runāts studijuursos “Zinātniskā darba organizācija”, “Sociālo pētījumu metodes”, “Socioloģiskās informācijas apstrāde”, “Zinātnes filozofija” un izstrādājot maģistra darbu. Līdztekus šiem studijukursiem, katrs docētājs uztur

akadēmiskā godīguma prasības, docējot savus kursus. Jāatzīst, ka tālmācības studijās akadēmiskā godīguma principu ievērošana ir īpašs izaicinājums, kas prasa no docētājiem papildus uzmanību. Visi studentu izstrādāti studiju darbi un uzdevumi katrā studiju kursā, tos augšuplādējot MOODLE, automātiski tiek pārbaudīti plaģiātisma kontroles sistēmā, norādot teksta sakritības procentus. Ja sakritība ir liela (vairāk nekā 10%), tad docētājs par to ziņo studentam. Atkarībā no situācijas attiecīgi tiek lemts par tālāko rīcību, atbilstoši LBTU iekšējam regulējumam. Piemēram, studentam var uzdot iesniegt darbu atkārtoti. Lai maksimāli izvairītos no šādām situācijām, jau minētajos studijuursos akadēmiskā godīguma tematam tiek pievērsta īpaša uzmanība, analizējot potenciālos riskus un skaidrojot, kā izvairīties no pārkāpumiem (tiek uzsvērts studenta patstāvīgs darbs, korekta atsaukšanās uz izmantotajiem avotiem, utt.).

2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte

2.2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir nepārtraukts ciklisks process, kuras mērķis ir studiju virziena un tajā ietilpstošo programmu nepārtraukta pilnveide un attīstība. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma balstās uz E. Deminga ciklu (plāno-dari-kontrolē-rīkojies). Lai nodrošinātu uz faktiem (datiem) balstītu lēmumu pieņemšanu (posms „plāno”), kā arī novērtētu veikto uzlabojumu un pilnveides pasākumu jeb iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāti (posms „kontrolē”), ir noteikti regulāri apkopojamie rādītāji, atbildīgās personas par rādītāja sasniegšanu jeb izpildi, kā arī atbildīgās personas par informācijas apkopošanu. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāti raksturojošie rādītāji klasificēti trīs grupās:

- studiju kvalitāti raksturojošie rādītāji,
- mācībspēku kvalifikācija un darba kvalitāti raksturojošie rādītāji,
- studiju vides kvalitāti raksturojošie rādītāji.

Rādītāju mērķvērtības jeb vēlamie darbības rezultāti ir noteikti ESAF Darba plānā LBTU Attīstības stratēģijas 2023. – 2027. gadam īstenošanai, LBTU un LBTU Attīstības stratēģijā 2023.-2027. gadam (https://www.lbtu.lv/sites/default/files/2023-01/LBTU_Attistibas_Strategija_2023-2027_gala.pdf).

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma un tās efektivitāti raksturojošie rādītāji apkopoti 2.4. tabulā. Daudzi no raksturojošajiem rādītājiem tiek apkopoti un ir pieejami studiju programmu direktoriem e-studiju sistēmā „Atbalsts studiju programmu direktoriem LBTU”.

2.4. tabula

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāti raksturojošie rādītāji

Rādītāji	Datu ieguves biežums	Datu ieguves mehānisms
----------	-------------------------	------------------------

Studiju kvalitāti raksturojošie rādītāji

1.kursā imatrikulēto studējošo skaits	Vienreiz gadā uz 01.10.	LBTU Studiju centra apkoptie dati tiek nosūtīti fakultātes dekānam un studiju programmu direktoriem ikgadējam pašnovērtējuma pārskatu un ESAF Darba plāna izpildes sagatavošanai, datu izvērtēšanai
Konkursa koeficients	Vienreiz gadā uz 01.09.	LBTU Uzņemšanas komisijas apkoptie dati tiek nosūtīti dekānam un tiek apspriesti fakultātes Domes sēdē
Studiju programmā studējošo skaits	Vienreiz mēnesī	LBTU Studiju centra apkoptie dati tiek nosūtīti fakultātes dekānam un studiju programmas direktoram ikgadējam pašnovērtējuma pārskata un ESAF Darba plāna izpildes sagatavošanai, kā arī ikmēneša izvērtēšanai
Valsts finansēto studiju vietu izpilde	Vienreiz semestrī	LBTU Studiju centra apkoptie dati tiek nosūtīti LBTU vadībai un fakultāšu dekāniem, fakultāšu prodekāniem
Studijas pārtraukušo studējošo skaits	Pastāvīgi	Studiju programmas direktors, ESAF Dekanāts , LBTU Studiju centra apkoptie dati tiek nosūtīti universitātes vadībai un Padomei
Vēlākos studiju posmos imatrikulēto studējošos skaits	Reizi semestrī	Studiju programmas direktors, nodrošinot studiju procesu un apkopojot datus ikgadējam pašnovērtējuma pārskatam
Studējošo mobilitāte	Reizi semestrī	Studiju programmas direktors, nodrošinot studiju procesu un LBTU Starptautiskās sadarbības centra apkoptie dati tiek nosūtīti fakultātes dekānam un studiju programmu direktoriem ikgadējam pašnovērtējuma pārskatu un ESAF Darba plāna izpildes sagatavošanai, datu izvērtēšanai
Studējošo sekmju dinamika	Vienreiz mēnesī	LBTU Studiju centrs datus nosūta programmas direktoram datu izvērtēšanai un turpmākai rīcībai

Absolventu skaits	Pēc studiju noslēguma darbu aizstāvēšanas	Fakultātes dekanāts studiju noslēguma procesa organizācijai. LBTU Studiju centra apkoptie dati tiek nosūtīti fakultātes dekānam un studiju programmu direktoriem ikgadējam pašnovērtējuma pārskatu un ESAF Darba plāna izpildes sagatavošanai, datu izvērtēšanai
Studiju noslēguma darbu vidējais vērtējums	Pēc noslēguma darbu aizstāvēšanas	Studiju noslēguma pārbaudījumu komisija, sastādot pārskatu par komisijas darbu
Praksē ieviešamo studiju noslēguma darbu skaits	Pēc studiju Noslēguma darbu aizstāvēšanas	Studiju noslēguma pārbaudījumu komisija, sastādot pārskatu par komisijas darbu
Labāko studiju noslēguma darbu skaits	Pēc studiju noslēguma darbu aizstāvēšanas	Studiju noslēguma pārbaudījumu komisija, sastādot pārskatu par komisijas darbu
Absolventu nodarbinātība	Vienreiz gadā/ Vienu reizi piecos gados/ nepārtraukti	Absolventu monitorings dati no Valsts Izglītības informācijas sistēmas. LBTU Studiju centrs, Studiju programmas direktors, veicot absolventu aptauju. Veicot aptauju pirms absolventu salidojuma. Absolventu lekciju nedēļa. Absolventu lekciju nedēļas organizatori - atbildīgā struktūrvienība.
Studiju kavlitāte (studējošo vērtējuma vidējais aritmētiskais rādītājs 5 ballu skalā)	Reizi semestrī/ reizi gadā	ESAF Institūti izvērtējot iepriekšējā semestra rezultātus un docētāju vērtējumus. LBTU Studiju centrs, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei
Studentu apmierinātība ar programmu, studentu gaidas	Vienreiz gadā	Studiju programmas direktors, apkopojot aptaujas rezultātus
Absolventu studiju programmas novērtējums	Vienreiz gadā	Studiju programmas direktors, apkopojot aptaujas rezultātus
Iesniegto ierosinājumu un sūdzību skaits	Pēc vajadzības	Atbildīgā persona apkopo datus un ziņo par tiem ESAF vadības sapulcē, un/vai izskata individuāli.

Mācībspēku kvalifikācija un darba kvalitāti raksturojošie rādītāji

Mācībspēka novērtējums, kvalifikācijas atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām	Vienreiz gadā	LBTU Personāldaļa
Mācībspēku/ studējošo attiecība	Vienreiz gadā	Studiju programmas direktors, apkopojot datus ikgadējam pašnovērtējuma pārskatam
Studiju kursu realizācijā iesaistīto mācībspēku mainība, mācībspēku sadarbība studiju kursu realizācijā	Vienreiz gadā	Studiju programmas direktors sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem, apkopojot datus ikgadējam pašnovērtējuma pārskatam
Mācībspēku dalība kvalifikācijas paaugstināšanasursos, semināros u.c.	Vienreiz gadā	Struktūrvienību vadītāji, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei un pašnovērtējuma pārskatam
Mācībspēku publikāciju skaits	Vienreiz gadā	Struktūrvienību vadītāji, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei, pašnovērtējuma pārskatam un pārskatam <i>Sniegums pētniecībā</i>
Mācībspēku dalība projektos	Vienreiz gadā	Struktūrvienību vadītāji, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei un pašnovērtējuma pārskatam un pārskatam <i>Sniegums pētniecībā</i>
Mācībspēku dalība mobilitātes programmās	Vienreiz gadā	LBTU Starptautiskās sadarbības centrs, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei un pašnovērtējuma pārskatam
Mācībspēku sagatavotie studiju līdzekļi	Vienreiz gadā	Struktūrvienību vadītāji, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei un pašnovērtējuma pārskatam. Mācību līdzekļu konkurss.
Mācībspēku novērtējums	Divas reizes gadā	LBTU IS administrators, struktūrvienību vadītāji, studiju programmu direktors
Mācībspēku un studentu sadarbība zinātniskajā darbā	Vienreiz gadā	Studiju programmas direktors, apkopojot datus ikgadējam pašnovērtējuma pārskatam
Hospitēto mācībspēku skaits	Vienreiz gadā	Struktūrvienību vadītāji, apkopojot hospitēšanas datus

Pilnveidotu studiju kursu programmu skaits	Vienreiz gadā	Studiju programmas direktori sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem, apkopojot datus pašnovērtējuma pārskatam
Mācībspēku piedalīšanās un ESAF pārstāvēšana sabiedriskās organizācijās, publiskās aktivitātēs un domu veidojošos pasākumos	Vienreiz gadā	Struktūrvienību vadītāji, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei un pašnovērtējuma pārskatam
Ārzemju augstskolu vieslektoru skaits	Vienreiz gadā	Struktūrvienību vadītāji, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei un pašnovērtējuma pārskatam
Ārvalstu vieslektoru, ar kuriem LBTU noslēgts līgums par docēšanu, skaits	Vienreiz gadā	LBTU Personāldaļa, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei
Iesaistīto nozaru vadošo speciālistu skaits studiju procesā	Dīvas reizes gadā	Struktūrvienību vadītāji, apkopojot datus ESAF Darba plāna izpildei un pašnovērtējuma pārskatam

Studiju vides kvalitāti raksturojošie rādītāji

Iegādāto grāmatu skaits, abonēto datu bāzu skaits	Vienreiz gadā	Studiju programmas direktori sadarbībā ar LBTU bibliotēkas vadītāju un ESAF Studiju un zinātniskās informācijas centra vadītāju, apkopojot datus pašnovērtējuma pārskatam
Materiāltehniskais nodrošinājums	Vienreiz gadā	Studiju programmas direktori sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem, apkopojot datus ikgadējam pašnovērtējuma pārskatam

Apkopotie rādītāji tiek analizēti, vērtēti un interpretēti:

- sagatavojot ikgadējo studiju virziena pārskatu un studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumu, kurus izskata LBTU Studiju centrā, LBTU ESAF Domē, LBTU Studiju padomē un apstiprina LBTU Senātā;
- sagatavojot pārskatu par ESAF Darba plāna LBTU Attīstības stratēģijas 2023.-2027.gadam īstenošanai izpildi, kuru izskata ESAF Domē un tad fakultātes dekāns ziņo par sasniegtajiem rezultativajiem rādītājiem LBTU Rektorāta sēdē. Balstoties uz apkopotajiem fakultāšu plānu izpildes rādītājiem, LBTU rektore ziņo Konventam par LBTU Attīstības stratēģijas 2023.-2027.gadam īstenošanas rezultativajiem rādītājiem;
- sagatavojot studiju noslēguma pārbaudījumu komisiju darba pārskatus, kurus izskata un apstiprina ESAF Dome;
- iegūtie rezultāti tiek izmantoti studiju virziena un tajā ietilpstošo studiju programmu izvērtēšanas, pārskatīšanas un pilnveidošanas procesā.

Pašnovērtējuma ziņojumā iekļauto iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāti raksturojošo rādītāju novērtējums sniegts 3.nodaļā pie atbilstošās studiju programmas raksturojuma.

Studiju virzienā tiek realizētas šādas **kvalitātes nodrošināšanas aktivitātes**:

- studiju virziena ikgadējā pašnovērtējuma pārskatu sagatavošana (atbildīgie: studiju programmu direktori, Metodiskās komisijas);
- studiju programmu pilnveidošana un attīstība (atbildīgie: studiju programmas direktors, Metodiskās komisijas, Dome);
- studiju programmu īstenošanas plānošana un kontrole (atbildīgie: LBTU Studiju centrs, studiju programmas direktori, struktūrvienību vadītāji);
- studiju plānu pilnveidošana/ grozīšana (atbildīgie: studiju programmu direktori, Metodiskās komisijas, Dome);
- studiju kursu programmu pilnveidošana (atbildīgie: Mācībspēki, studiju programmu direktori, Metodiskās komisijas, Dome);
- studējošo sekmības un nodarbību apmeklējuma analīze (atbildīgie: studiju programmu direktori);
- mācībspēku hospitēšana (atbildīgie: struktūrvienību vadītāji, studiju programmu direktori, citi mācībspēki);
- studiju procesa tehniskais nodrošinājums (atbildīgais: dekāns);
- studiju procesa metodiskais un informatīvais nodrošinājums (atbildīgie: LBTU bibliotēkas darbinieki, mācībspēki, ESAF Studiju un zinātniskās informācijas centra vadītāja).

Studiju programmu saturs un tā īstenošana nodrošina studiju programmu un studiju virziena ilgtspējīgu attīstību, jo ir balstīta uz sadarbību un atbildīgu rīcību, kurā iesaistīti studējošie, mācībspēki, absolventi un darba devēji. Studējošo vērtējumam ir liela nozīme studiju kursu satura pilnveidē, studiju kursu papildināšanā un mācībspēku atlasē darbam studiju programmās. Katru gadu, noslēdzoties semestrim, tiek veikta studējošo aptauja, un studiju gada beigās tiek organizēta konkrētā studiju gada absolventu aptauja. Rezultāti, ņemot arī vērā darba devēju sniegto izvērtējumu, tiek apkopoti, apspriesti un izmantoti studiju virziena, studiju programmu un studiju kursu pilnveidei. Sadarbība ar darba devējiem tiek uzturēta, aicinot viņus piedalīties VEK un MEK darbā, rosinot ieteikt studiju noslēguma darbu tēmas un aicinot viņus par konsultantiem.

Divas reizes studiju gadā pēc studiju noslēguma darbu aizstāvēšanas notiek to izvērtēšana gan par studiju virziena īstenošanu atbildīgajā Sociālo un humanitāro zinātņu institūtā (turpmāk tekstā – SOHU), apspriežot aizstāvēšanas rezultātus, gan ESAF Domē, apstiprinot studiju noslēguma pārbaudījumu komisiju (VEK un MEK) darba pārskatus. Pēc studiju noslēgumu pārbaudījumu komisiju darba pārskata apstiprināšanas studiju programmas direktors pārskata studiju darbu metodiskos norādījumus, nepieciešamības gadījumā izdarot tajos grozījumus. Studiju darbu metodisko norādījumu grozījumi tiek izskatīti SOHU, Metodiskajā komisijā un apstiprināti ESAF Domē.

Studiju procesa kvalitātes paaugstināšanas nolūkos tiek organizētas vieslekcijas gan ESAF Absolventu nedēļas ietvaros, gan konkrētu studiju kursu ietvaros. ESAF Starptautiskās nedēļas ietvaros vieslekcijas lasa arī LBTU partneraugstskolu mācībspēki.

Studiju procesā tiek organizētas arī mācību ekskursijas, kad studējošie apmeklē nozares speciālistus, pašvaldību un nevalstiskā sektora organizācijas, uzņēmējus un pētnieciskās institūcijas. Studiju virzienā regulāri tiek aicināti studiju programmu absolventi kā nozares profesionāļi lasīt vieslekcijas.

Studiju virzienā regulāri tiek vērtēta arī mācībspēku darba kvalitāte. Katra semestra noslēgumā tiek

realizēta studējošo aptauja par attiecīgajā semestrī apgūtajiem studiju kursiem un docētāju darbu, tos vadot. Studējošie mācībspēku darbu vērtē 5 ballu skalā, novērtējot gan docētāja darbu, gan studiju kursa saturu. Studentiem ir iespēja ierakstīt arī savus komentārus un priekšlikumus studiju kursa pilnveidei. Aptauja notiek elektroniski LBTU Informācijas sistēmā. Aptaujas rezultāti apkopotā veidā pieejami studiju programmas direktoram (par visiem studiju kursiem un docētājiem, kuri strādā konkrētajā studiju programmā), struktūrvienību vadītājiem (par visiem struktūrvienības docētājiem un viņu studiju kursiem) un katram docētājam (par saviem studiju kursiem). Aptaujas rezultātu apkopojums dod iespēju docētājam izvērtēt un pilnveidot savu darbu, kā arī studiju programmas direktoriem sniedz vērtīgus ieteikumus studiju programmas kvalitātes uzlabošanai. Savukārt LBTU vadība un struktūrvienību vadītāji iegūto informāciju izmanto studiju kvalitātes veicināšanas pasākumu īstenošanai universitātes līmenī. Aptaujas rezultāti ir viens no kritērijiem mācībspēku motivācijas sistēmā. Studentu aptaujas anketa tiek pārskatīta, šajā procesā iesaistot LBTU Studējošo pašpārvaldes pārstāvjus.

Sākot ar 2018./2019.studiju gadu LBTU ir ieviesta nodarbību hospitēšana, ko veic studiju programmas direktors, struktūrvienības vadītāji vai citi mācībspēki (LBTU Studiju padomes lēmums „Par nodarbību hospitēšanas kārtību LBTU”). Mācībspēku nodarbību hospitēšana tiek veikta vismaz vienu reizi sešos gados, bet mācībspēkiem ar augstskolas pedagoģisko stāžu 0- 3 gadiem – vismaz vienu reizi studiju gadā. Vienam mācībspēkam nodarbības hospitē ne vairāk kā vienu divas reizes studiju gadā. Neapmierinoša studentu vērtējuma gadījumā nodarbību hospitēšanu var organizēt biežāk, lai pārliecinātos, vai studentu vērtējums uzskatāms par objektīvu. Kopējos nodarbību hospitēšanas rezultātus vienu reizi studiju gada laikā izskata struktūrvienību sēdēs. Mācībspēki, kuriem hospitēšanas veidlapā ir izteikti priekšlikumi/ rekomendācijas nodarbības pilnveidošanai, informē par veiktajām pilnveides darbībām.

Pastāvīgi tiek papildināts LBTU fundamentālās bibliotēkas un ESAF Studiju un zinātniskās informācijas centra fonds ar mācībspēku ieteikto specializēto literatūru gan valsts valodā, gan angļu valodā. Arī paši mācībspēki raksta mācību grāmatas un monogrāfijas. Fakultātes vadība un citas LBTU struktūrvienības nepārtraukti seko telpu un materiāltehniskā nodrošinājuma kvalitātes atbilstībai studiju procesa vajadzībām.

2.2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Ja pārskata periodā studiju virzienā tikušas izstrādātas jaunas studiju programmas, raksturot to izveides procesu (t.sk. studiju programmu apstiprināšanas procesu).

Jaunu studiju programmu izstrāde LBTU notiek saskaņā ar Senāta apstiprinātu nolikumu “*Studiju programmu izstrādāšanas, apstiprināšanas un maiņas noteikumi LBTU*”. Nolikums paredz, ka, pirms studiju programma tiek apstiprināta Senātā, tā tiek apspriesta un analizēta fakultātes Metodiskajā komisijā, Domē un LBTU Studiju padomē. Ar studiju programmas izstrādi saistītie dokumenti LBTU mācībspēkiem, potenciālajiem studiju programmu direktoriem ir pieejami LBTU iekštīklā MansLBTU. Jaunas studiju programmas izstrādes, kā arī studiju kursu izstrādes un pilnveides noteikumi pievienoti raksturojuma sadaļā “Citi pielikumi” mapē “LBTU Dokumenti latviešu valodā”.

Esošās studiju programmas tiek pārskatītas katru studiju gadu, kā rezultātā top ikgadējais studiju virziena pārskats. Pārskati pieejami LBTU mājas lapā

<https://www.lbtu.lv/lv/studiju-virzienu-parskati-un-pasnovertejuma-zinojumi> (tikai latviešu valodā). Pārskati tiek analizēti fakultātes Metodiskajās komisijās, Domē, Studiju centrā, Studiju padomē un apstiprināti Senātā.

Laika posmā no 2018. līdz 2021. gadam LBTU projekta SAM 8.2.3 "Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārvaldības pilnveide" ietvaros tika detalizēti izvērtētas visas studiju programmas. Programmu izvērtēšanā piedalījās ārvalstu eksperti un attiecīgās nozares (darba devēju) pārstāvji. Balstoties uz ekspertu ieteikumiem, tika izstrādāti un īstenoti studiju programmu pilnveides plāni.

Studiju virzienā esošo programmu pilnveide saistāma ar studiju programmu īstenošana e-studiju formā, kas ir jau realizēta un no 2022./2023. studiju gada ir pieejama nepilna laika tālmācības forma, attiecīgi ir izveidoti studiju kursi e-studijās MOODLE vidē.

Licencējot izmaiņas 2022.gadā bakalaura studiju programmā un 2021.g. maģistra studiju programmā, aktualizēti studiju programmās sasniedzamie studiju rezultāti, ietverot caurviju prasmes, izstrādāti un tiek piedāvāti jauni studiju kursi ierobežotās izvēles (B daļā). Piemēram, bakalaura programmā "Ekonomikas socioloģija", "Medijpratība un platformu sabiedrības" un "Vides socioloģija". Maģistra studiju programmā izstrādāts jauns studiju kurss "Digitālie mediji mūsdienu sabiedrībā".

Studiju virziena attīstībā notiek nepārtraukts darbs pie MOODLE, BigBlueButton, Zoom un citu tiešsaistes platformu un rīku aktīvākas izmantošanas studiju kursu docēšanā. ESAF atbalsta mācību literatūras iegādi par publiskās pārvaldes un jaunāko pētniecības metožu tēmām, kā arī datu analīzes metožu programmu nodrošināšanu (SPSS) (gan fakultātes ēkā, gan centrālajā ēkā Lielā ielā 2). Tāpat notiek darbs pie studējošo motivēšanas izmantot stipendiju un mobilitātes iespējas.

2.2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.

Studiju laikā studējošajiem ir iespējas un tiesības iesniegt priekšlikumus un sūdzības par studiju procesu un ar to saistītām lietām. Priekšlikumus studējošie var iesniegt:

- rakstiski vai mutiski fakultātes līmenī – kuratoram, studiju programmas direktoram, prodekānam vai dekānam;
- rakstiski vai mutiski LBTU vadības līmenī – Studiju centrā, studiju prorektoram, Studiju padomē un Senātā, izskatot un apstiprinot dažādus iekšējos normatīvos dokumentus.
- anonīmi, izmantojot Trauksmes celšanas iespēju LBTU <https://www.lbtu.lv/lv/trauksmes-celsana>

LBTU Studiju nolikumā, kas visiem studējošajiem ir pieejams Mans LBTU, ir noteikta sūdzību (apelācijas) iesniegšanas un izskatīšana kārtība. Ja studējošais ir iesniedzis rakstisku sūdzību, tad pēc tās izskatīšanas, viņš saņem rakstisku atbildi, ja sūdzības izskatīšana ir notikusi bez studējošā klātbūtnes. Studējošais sūdzību var iesniegt arī LBTU Šķīrējtiesā, kas darbojas saskaņā ar tās nolikumu.

ESAF ir izstrādāta un ar dekāna rīkojumu noteikta **Ierosinājumu un sūdzību izskatīšanas**

procedūra

(https://www.esaf.lbtu.lv/sites/esaf/files/2019-10/Ierosin%C4%81jumu%20un%20s%C5%ABdz%C4%ABbu%20izskat%C4%AB%C5%A1anas%20proced%C5%ABra%20ESAF_2019.pdf) Ierosinājumu un sūdzību izskatīšanas procedūras nepieciešamību nosaka LBTU Kvalitātes vadības sistēma, kas ir balstīta uz starptautiskā izcilības standarta „Ieguldījums izcilībā” pamatprincipiem un prasībām.

Ierosinājumu un sūdzību izskatīšanas **procedūra attiecas uz:**

- studiju procesa kvalitāti;
- infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu kvalitāti;
- metodiskā un informatīvā nodrošinājuma kvalitāti;
- apkalpošanas (funkcionālo) kvalitāti.

Ierosinājumu vai sūdzību var iesniegt ESAF:

- studējošais,
- studējošo grupa,
- akadēmiskais un administratīvais personāls,
- kā arī personāla grupa vai struktūrvienība.

Izstrādātā procedūra nosaka ierosinājumu un sūdzību iesniegšanas un izskatīšanas kārtību.

Studiju virzienā studējošie nav rakstiski iesnieguši nevienu sūdzību. Visas pretenzijas par radušām situācijām ir atrisinātas mutiskās sarunās, vai sarunās, kurās iesaistās studējošais/-šie, studiju programmu direktors/-i un docētājs/-i.

2.2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.

LBTU centralizēti apkopo statistikas datus dažādos griezumos un ar dažādu regularitāti.

Vienu reizi mēnesī:

1. Studējošo skaits pa studiju programmām, studiju veidiem un formām, studiju virzieniem un fakultātēm – apkopotā statistika tiek nosūtīta LBTU vadībai un fakultāšu dekāniem. Statistikas dati tiek izmantoti, lai sekotu līdzi studējošo skaita dinamikai LBTU.
2. Valsts finansēto studiju vietu izpilde – dati tiek apkopoti pa studiju programmām, lai sekotu līdzi valsts finansēto studiju vietu izpildei. Šie statistikas dati tiek izmantoti jaunuzņemamo valsts finansēto studentu skaita prognozēšanai un vietu skaitam studentu rotācijai katrā semestrī (konkurss uz valsts finansētajām studiju vietām) – apkopotā statistika tiek nosūtīta LBTU vadībai un fakultāšu dekāniem, pēc vajadzības fakultāšu prodekāniem

Vienu reizi studiju gadā

1. Absolventu skaits pa studiju programmām, studiju virzieniem un fakultātēm, finansējuma veidiem – dati tiek izmantoti dažādu pārskatu sagatavošanai (piemēram, LBTU gada pārskats <https://www.lbtu.lv/lv/llu-pamatdokumenti> (tikai latviešu valodā)).
2. Uzņemšanas rezultāti – uzņemšanas rezultāti dažādos griezumos. Uzņemšanas rezultāti tiek izmantoti katra nākamā gada uzņemšanas limitu un prognožu plānošanai.

3. LBTU Statistisko datu apkopojums *Augstskola-1* Centrālajai statistikas pārvaldei (CSP) Datu apkopojums tiek veidots, pamatojoties uz CSP noteiktajām formām. Apkopotie dati tiek nosūtīti arī Izglītības un zinātnes ministrijai, un tie ir pieejami visiem interesentiem (<https://izm.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/statistika-par-izglitiba/statistika-par-augstako-izglitiba>). Dati tiek izmantoti arī dažādu pārskatu sagatavošanai (piemēram LBTU gada pārskatos <https://www.llu.lv/lv/llu-pamatdokumenti>).

Vienu reizi gadā:

1. Statistikas apkopojums pa studiju virzieniem – apkopojums tiek veidots par iepriekšējo studiju gadu - studējošo skaits pa studiju programmām, studiju veidiem un formām, absolventi, studijas pārtraukušie un iemesli kāpēc studijas tiek pārtrauktas, ārvalstu studējošo statistika. Šos apkopojumus saņem visi studiju programmu direktori un šie dati tiek izmantoti studiju virzienu ikgadējo pārskatu sagatavošanai un izvērtēšanai (pieejami <https://www.lbtu.lv/lv/studiju-virzienu-parskati-un-pasnovertejuma-zinojumi> (tikai latviešu valodā)).
2. Valsts finansēto studiju vietu izpilde gada griezumā – dati tiek izmantoti LBTU, ZM un IZM līguma izpildes pārskatu sagatavošanai.
3. LBTU Attīstības stratēģijas 2023-2027. gadam Izglītības programmu rezultātīvo rādītāju izpildes apkopojums – dati tiek izmantoti ikgadējām atskaitēm par Attīstības stratēģijas izpildi un rezultātīvo rādītāju mērķu kaskadēšanai nākamajam gadam. Stratēģijas izpildes atskaites pa fakultātēm notiek klātienē sanāksmēs.

Studiju virzienā ietilpstošās programmas tiek regulāri izvērtētas un pārskatītas, lai nodrošinātu atbilstoša snieguma uzturēšanu un atbalstošas un efektīvas mācīšanās vides studentiem izveidošanu. Studiju virzienā ietilpstošo studiju programmu pilnveidošanas procesā tiek iesaistīti studējošie, studiju programmu absolventi, darba devēju pārstāvji, nozares eksperti u.c. iesaistītās puses.

Studiju programmās studējošo iesaiste studiju programmas izvērtēšanā notiek dažādos veidos. Studiju programmas direktors studiju gada noslēgumā aicina studējošo aizpildīt aptauju (pieejama LBTU IS), lai noskaidrotu:

- studējošo apmierinātību ar studiju saturu un organizāciju;
- studējošo vērtējumu par mācībspēku darbu un savstarpējo komunikāciju;
- studējošo domas par resursu un nodrošinājuma atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Turklāt studējošiem tiek dota iespēja izteikt iebildumus, priekšlikumus, kā arī savas vēlmes par nepieciešamajiem uzlabojumiem studiju programmā. Atbilstoši “ LBTU nolikumam par studiju programmu direktoriem” (LBTU Senāta lēmums Nr.11- 111, 2023. gada 14. jūnijā) prasībām studiju programmas direktors apkopo anketu rezultātus, studējošo iebildumus, priekšlikumus, vēlmes un izstrādā pasākumus veicamajiem uzlabojumiem. Par iegūtajiem aptaujas rezultātiem programmas direktors ziņo par studiju programmas realizāciju atbildīgajā institūtā, kā arī Domes sēdē, apspriežot ikgadējo pašnovērtējuma pārskatu. Studējošie par aptauju rezultātiem tiek informēti tikšanās reizēs ar studiju programmas direktoru. Studējošie atgriezenisko saiti iegūst, piedaloties Domes sēdēs kā studējošo pārstāvji.

Studiju programmās ar nelielu studējošo skaitu studējošo iesaiste studiju programmas pilnveidošanas procesā notiek arī fokusgrupu interviju laikā ar studiju programmas direktoru. Tikšanās laikā notiek diskusija par studiju procesu un organizāciju, par studiju saturu, mācībspēku darbu, par studenta – mācībspēka komunikāciju, materiāltehnisko nodrošinājumu. Studējošiem tiek dota arī iespēja izteikt savu viedokli, priekšlikumus un vēlmes. Fokusgrupu interviju laikā studējošie

saņem arī atgriezenisko saiti uz viņus interesējošiem jautājumiem. Ja jautājumu risināšana prasa papildu darbības un laiku, tad studējošie tiek informēti par realizētām aktivitātēm pēc to īstenošanas. Studiju programmas direktors apkopo fokusgrupu interviju rezultātus un par tiem ziņo par studiju programmas realizāciju atbildīgajā institūtā, kā arī Domes sēdē, apspriežot ikgadējo pašnovērtējuma pārskatu, kurās piedalās arī studējošo pārstāvji.

Studiju programmas direktori regulāri tiekas ar programmās studējošajiem, nodrošinot informācijas apmaiņu un atgriezenisko saiti.

Absolventi studiju programmas izvērtēšanā tiek iesaistīti ar aptauju palīdzību (pieejama LBTU IS), lai noskaidrotu:

- absolventu apmierinātību ar programmu un tās saturu;
- absolventu vērtējumu par mācībspēku darbu un savstarpējo komunikāciju;
- absolventu apmierinātību ar studiju vidi un atbalsta dienestu darbību;
- absolventu nākotnes nodomus studiju programmas kontekstā.

Anketās absolventi var izteikt arī savus ieteikumus attiecībā uz programmas saturu, lai to aktualizētu atbilstoši darba tirgus prasībām, kā arī priekšlikumus attiecībā uz studiju procesa organizāciju. Studiju programmas direktors apkopo aptaujas rezultātus un par tiem ziņo par studiju programmas realizāciju atbildīgajā institūtā, kā arī Domes sēdē, apspriežot ikgadējo pašnovērtējuma pārskatu.

Absolventi atgriezenisko saiti iegūst,:

- piedaloties *ESAF Absolventu nedēļā*;
- piedaloties pēc absolvēšanas ar mācību ekskursiju organizēšanu, esošajiem studentiem;
- piedaloties Valsts noslēguma pārbaudījumu komisiju darbā kā darba devēja pārstāvji;
- absolventu tikšanās reizēs (vienreiz piecos gados), kad tiek ziņots par paveikto pēdējo piecu gadu laikā.

Studiju programmas vērtēšana (īpaši sasniegto rezultātu kontekstā) caur studiju noslēguma darbiem un to aizstāvēšanu notiek arī Studiju noslēguma pārbaudījumu komisiju, kuru darbā ir iesaistīti arī darba devēju pārstāvji, sēžu laikā. Pēc Studiju noslēguma pārbaudījumu komisijas sēdes tiek sastādīts pārskats par komisijas darbu. Lai sagatavotu pārskatu sēdes noslēgumā tiek diskutēts par studējošo izstrādāto noslēguma darbu kvalitāti, studējošo parādītajiem studiju rezultātiem aizstāvēšanas gaitā, priekšlikumiem studiju procesa un studiju programmas uzlabošanai. Arī noslēguma darbu vērtējumi atspoguļo sagaidāmo studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanas līmeni.

Atbilstoši procedūras reglamentam, apstiprinot pārskatu fakultātes Domes sēdē, par tā saturu ziņo vai nu Studiju noslēguma pārbaudījumu komisijas priekšsēdētājs, vai komisijas priekšsēdētāja vietnieks, tas ir, programmas direktors. Pārskats tiek nolasīts arī fakultātes izlaiduma svinīgajā sēdē, tādējādi nodrošinot atgriezenisko saiti.

Studiju virzienā ietilpstošās studiju programmas vērtēja arī nozares pārstāvji projekta 8.2.3.0/1/A/009 „Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārvaldības pilnveide” ietvaros. Projekta gaitā tika:

- izvērtētas studiju programmas;
- izstrādāts studiju programmu modernizācijas plāns;
- pilnveidotas studiju programmas;
- pilnveidotas studiju programmas direktoru zināšanas, prasmes un kompetences studiju satura pilnveides un studiju procesa un rezultātu kvalitātes vadībā, kā arī inovatīva studiju satura un mācību formu izveidē un ieviešanā u.c. rezultāti.

Studiju programmu vērtēšanas gaitā nozares pārstāvji tikās ar studiju programmu direktoriem un pārrunāja studiju programmu saturu, tā atbilstību darba tirgus prasībām.

Studiju programmas direktors seko arī studējošo sekmības rādītājiem studiju programmas studiju plānā iekļautos studijuursos, kas ir kā indikators sagaidāmo studiju rezultātu apguves līmenim. Studiju programmas direktors tiekas ar studiju kursu, kuros kopumā ir zema studējošo sekmība, mācībspēkiem, lai pārrunātu zemās sekmības iemeslus un nospraustu risinājumus. Tiek uzklauts arī studējošo viedoklis par zemās sekmības iemesliem.

LBTU ir izstrādāta procedūra „Studiju virziena ikgadējā pārskata sagatavošana”, kas reglamentē darbības studiju virziena ikgadējā pārskata sagatavošanai un izskatīšanai atbilstoši studiju prorektora 21.09.2022. rīkojumam Nr. 2.4.-8/45 „Par studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumu un ikgadējo pārskata sagatavošanas kārtību”. Saskaņā ar šo procedūru studiju virziena pārskati tiek apspriesti fakultātes Domes sēdē, tad izskatīti Studiju padomes sēdē, apstiprināti LBTU Senāta sēdē un publicēti LBTU tīmekļa vietnē.

2.2.5. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros (VIIS un E-platforma) pieejamajai informācijai.

Informācija par studiju virzieniem un studiju programmām ir publicēta LBTU mājaslapā **www.lbtu.lv**, t. sk. aktualitātes par notiekošo atbilstošajās studiju programmās, kā arī pamatinformācija par katru studiju programmu. Detalizēta informācija (studiju programmu apraksti) pieejami sadaļā: *Studijas / Studiju programmas* -> <https://www.lbtu.lv/lv/studiju-programmas> un sadaļā *Nāc studēt / Ko studēt? Palīgs studiju programmu izvēlē* -> <https://www.lbtu.lv/lv/studiju-programmas>

Informācija **angļu valodā** par studiju programmām pieejama Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes angļu lapā: *Studies / Degree Studies / Degree Programmes* -> <https://www.lbtu.lv/en/degree-programmes>

Visiem studiju programmu aprakstiem var piekļūt arī caur LBTU ESAF fakultātes mājaslapu <https://www.esaf.lbtu.lv/lv>: *Studijas / Studiju iespējas* -> <https://www.esaf.lbtu.lv/lv/studiju-iespejas>

Informācija par studiju programmām pieejama arī **elektroniskajos informatīvajos materiālos** (bukletos), t.sk. ir apkopota informācija par studiju programmu un absolventu atsauksmes.

- Pamatstudiju buklets: <https://www.lbtu.lv/lv/buklets/llu-pamatstudiju-buklets> - katru studiju gadu tiek atjaunots
- Maģistra studiju buklets: <https://www.lbtu.lv/lv/buklets/llu-magistra-studijas-buklets> - katru studiju gadu tiek atjaunots

Aktuālā informācija par visām virziena studiju programmām ir pieejama arī Akadēmiskās informācijas centra elektroniskajā platformā <https://eplatforma.aika.lv/>

Atbildīgās struktūrvienības par LBTU tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros pieejamajai informācijai:

- Studiju centrs par profesionālās augstākās izglītības programmām, bakalaura un maģistra

studiju programmām,

- Doktorantūras skola par doktora studiju programmām,
- Starptautiskā sadarbības centrs par studiju programmām, kas tiek īstenotas angļu valodā.

Informācija LBTU mājaslapā sagatavota sadarbībā ar katras studiju programmas direktoru.

Atbildīgā persona par informācijas ievietošanu: LBTU Mūžizglītības centra projekta vadītāja.

LBTU mājaslapa nodrošina Erasmus+ universitāte Hartai un programmas vadlīnijām atbilstošu informāciju par akadēmiskās mobilitātes nosacījumiem un procedūrām:

- <https://www.llu.lv/lv/starptautiska-mobilitate> - latviešu valodā
- <https://www.llu.lv/en/exchange-studies> - angļu valodā

LBTU abonē studiju e-mārketinga vietnes:

- <https://www.lbtu.lv/lv/starptautiska-mobilitate>
- <https://www.educations.com/search/jelgava>

Ārvalstu studentiem LBTU mājaslapa nodrošina visaptverošu un detalizētu informāciju potenciālajiem un esošajiem pilna laika studentiem no ārvalstīm:

- par LBTU studiju programmu piedāvājumu angļu valodā, skat. <https://www.lbtu.lv/en/degree-programmes>, kur katras programmas apraksts detalizēts līdz pat studiju plānam;
- par uzņemšanas procesu soli pa solim, skat. <https://www.lbtu.lv/en/how-to-apply>
- par imigrācijas procedūrām, skat. <https://www.lbtu.lv/en/immigration>
- par studiju un sadzīves apstākļiem skat. <https://www.lbtu.lv/en/before-arrival> (<https://www.lbtu.lv/sites/default/files/2018-11/LLU-Celvedis-EN-2018-17.10.pdf>)
- par ārvalstu studentu atsauksmēm <https://www.lbtu.lv/en/student-testimonials-7>.

Par tīmekļa vietnēs ievietotās informācijas satura vai tā izmaiņu atbilstību oficiālajai informācijai atbild studiju programmas direktors vai fakultātes ārējo sakaru koordinators, bet par ievietošanu šajās vietnēs – LBTU Starptautiskās sadarbības centra (SSC) ārējo sakaru koordinatori.

LBTU Starptautiskā sadarbības centrs ir sagatavojis un publicējis informatīvu bukletus „Erasmus+ Mobility Information Handbook” „Degree Studies”, infolapas u.c. materiālus, kas tiek izmantoti studiju programmu un apmaiņas studiju reklamēšanai mārketinga pasākumos.

Mobilitātes studentiem - <https://www.lbtu.lv/en/exchange-studies>

2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums

2.3.1. Sniegt informāciju par augstskolas/ koledžas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai un pārdalei. Norādīt datus par pieejamo finansējumu pētniecībai un/ vai mākslinieciskajai jaunradei, tā avotiem un to izmantošanu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu attīstībai.

Valsts finansēto studiju vietu apmērs tiek saskaņots trīspusējā līgumā starp Izglītības un zinātnes ministriju (IZM), Zemkopības ministriju (ZM) un Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti

(LBTU). Katru gadu LBTU Senātā tiek apstiprināts LBTU budžeta un finanšu plāna ieņēmumu un izdevumu sadalījums, kas sagatavots atbilstoši Saeimas ikgadēji pieņemtajam likumam “Par valsts budžetu” un ikgadējam LBTU rektora rīkojumam “Par LBTU kopbudžeta plānošanu”. No 2023. gada pēc LBTU budžeta un finanšu plāna ieņēmumu un izdevumu sadalījuma apstiprināšanas Senātā, tas tālāk tiek virzīts uz izskatīšanu un apstiprināšanu LBTU padomē. Kopbudžeta kontroli un auditu veic neatkarīgs zvērināts revidents, kura atzinumu un pārskata ziņojumu izskatīta un apstiprina Senāts un no 2023. gada pēc izskatīšanas Senātā tiek virzīts uz izskatīšanu un apstiprināšanu LBTU padomē.

Pirms LBTU budžeta un finanšu plāna ieņēmumu un izdevumu sadalījuma apstiprināšanas Senātā, to izskata, apspriež un apstiprina Darba grupa resursu izmantošanas un attīstības jautājumos, kuras sastāvā ietilpst rektors, prorektori, visu fakultāšu dekāni, resursu uzskaites centra vadītājs/galvenais grāmatvedis, finanšu plānošanas centra vadītājs, galvenie ekonomisti, galvenie speciālisti nekustamā īpašuma un juridiskos jautājumos.

LBTU Senātā apstiprinātais ieņēmumu un izdevumu sadalījums nosaka, ka no valsts piešķirtā finansējuma 80% veido atlīdzības izmaksas un 20% pārējās izmaksas. No maksas studiju finansējuma 60% veido atlīdzības izmaksas un 40% pārējās izmaksas, no kurām 20% ir tiešā fakultātes rīcībā, kura īsteno attiecīgo studiju programmu. Zinātnes bāzes finansējuma apmērs katru gadu tiek aprēķināts un piešķirts no aktīvas zinātniskās darbības. Zinātnes bāzes finansējums 50% apmērā ir tiešā fakultātes rīcībā un 50% centralizēto izmaksu segšanai. Zinātnes finansējumu veido projektu īstenošanai piesaistītais finansējums.

Kopējo LBTU budžeta un finanšu plāna sadalījumu veido struktūrvienību/fakultāšu tāmes, kur tiek paredzētas izmaksas pēc izdevumu veida. Studiju virzienā esošo studiju programmu studiju maksa skatāma 2.5. tabulā.

2022. gadā bakalaura studiju programmas “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” izmaksu īpatsvaru veidoja:

- Atalgojums – 73%
- Stipendijas – 7%
- Preces un pakalpojumi – 19% t.sk. komunālie pakalpojumi – 10%
- Pamatkapitāla veidošana – 1%

2022. gadā maģistra studiju programmas “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” izmaksu īpatsvaru veidoja:

- Atalgojums – 75%
- Stipendijas – 5%
- Preces un pakalpojumi – 19% t.sk. komunālie pakalpojumi – 10%
- Pamatkapitāla veidošana – 1%

2.5.tabula

Studiju maksa 2022. gadā studiju virziena programmās

Nosaukums	Studiju veids	Studiju maksa EUR
-----------	---------------	----------------------

Akadēmiskā bakalaura programma „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija „	Pilna laika klātiešana latviešu valodā	1600
	Pilna laika klātiešana angļu valodā	2500
	Nepilna laika tālmācība latviešu valodā	1400
Akadēmiskā maģistra programma „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija „	Pilna laika klātiešana latviešu valodā	2000
	Nepilna laika tālmācība latviešu valodā	1600
	Pilna laika klātiešana angļu valodā	3000

Salīdzināšanai valsts finansējums pa gadiem bakalaura programmai “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” 2023. gadam noteikts, ka vienas studiju vietas bāzes izmaksas ir 1630.11 EUR, studiju līmeņa koeficients bakalaura programmām ir 1 un studiju vietas sociālais nodrošinājums bakalaura programmām ir 265.50 EUR, izglītības tematiskās jomas studiju izmaksas koeficients bakalaura programmai “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” ir 1.03 (koeficienti katrai izglītības tematiskajai jomai ir dažādi, tie atrunāti MK noteikumos “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”), izmaksas uz vienu studējošo bakalaura programmā “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” sastāda 1940.88 EUR

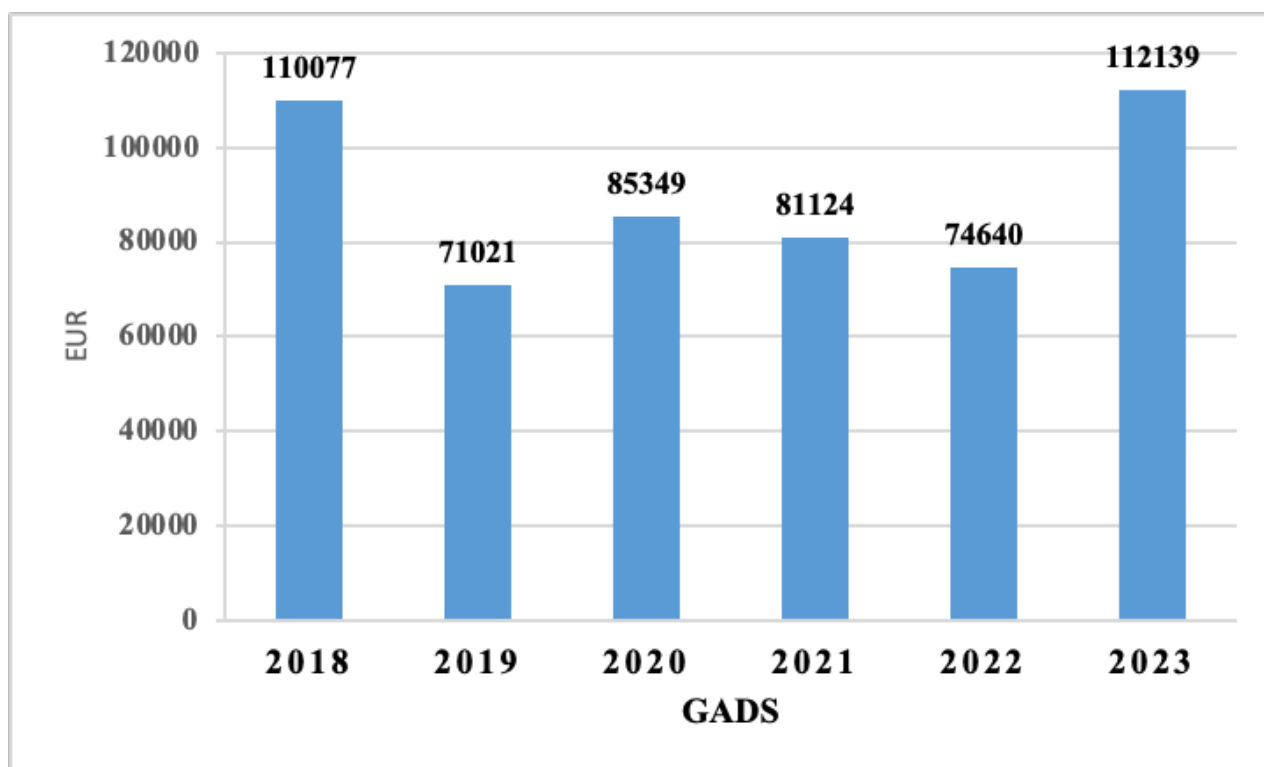
Salīdzinoši pret 2014. gadu, kur noteikts, ka vienas studiju vietas bāzes izmaksas ir 1333.11 EUR, studiju līmeņa koeficients bakalaura programmām ir 1 un studiju vietas sociālais nodrošinājums bakalaura programmām ir 164.34 EUR, izglītības tematiskās jomas studiju izmaksas koeficients bakalaura programmai “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” ir 1 (koeficienti katrai izglītības tematiskajai jomai ir dažādi, tie atrunāti MK noteikumos “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”), izmaksas uz vienu studējošo bakalaura programmā “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” sastādīja 1280.54 EUR

Jāatzīmē, ka laika periodā no 2018.-2020.gadam bakalaura programmā nebija budžeta vietu.

Salīdzināšanai valsts finansējums pa gadiem maģistra programmai “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” 2023. gadam noteikts, ka vienas studiju vietas bāzes izmaksas ir 1630.11 EUR, studiju līmeņa koeficients maģistra programmām ir 1.5 un studiju vietas sociālais nodrošinājums maģistra programmām ir 265.50 EUR, izglītības tematiskās jomas studiju izmaksas koeficients maģistra programmai “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” ir 1.03 (koeficienti katrai izglītības tematiskajai jomai ir dažādi, tie atrunāti MK noteikumos “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”), izmaksas uz vienu studējošo maģistra programmā “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” sastāda 2778.62 EUR.

Salīdzinoši pret 2014. gadu, kur bija noteikts, ka vienas studiju vietas bāzes izmaksas ir 1333.11 EUR, studiju līmeņa koeficients maģistra programmām ir 1.5 un studiju vietas sociālais nodrošinājums maģistra programmām ir 164.34 EUR, izglītības tematiskās jomas studiju izmaksas koeficients maģistra programmai “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” ir 1 (koeficienti katrai izglītības tematiskajai jomai ir dažādi, tie atrunāti MK noteikumos “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”), izmaksas uz vienu studējošo maģistra programmā “Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija” sastādīja 1838.67

Zinātnes finansējums veidojas no projektos piesaistītā finansējuma, kas atvēlēts noteiktu zinātnes un pētniecības projektu īstenošanai, pētnieku un vadošo pētnieku atalgojumam projektā, kā arī konkrēto projektu uzdevumu veikšanai. Savukārt zinātnes bāzes finansējums, kas tiek iegūts vadoties no aktīvas zinātniskās darbības, tiek sadalīts atbilstoši vadošo pētnieku un pētnieku sniegunam zinātnē. Atbilstoši LBTU Zinātnes padomes lēmumam 2022. gada 26. oktobrī Nr. 22-11 *Par LBTU akadēmiskā personāla zinātniskās darbības efektivitātes vērtēšanas kārtību* zinātnes bāzes izlietojums ir vērsts: 1) nosakot katra vadošā pētnieka un pētnieka ieguldījumu punktos un veidojot zinātnes sniegunu punktos; 2) veidojot projektiem nepieciešamo līdzfinansējuma apjomu; 3) atbalstot zinātnes infrastruktūras veidošanos; 4) paredzot līdzfinansējumu zinātnes aktivitāšu nodrošināšanā; 5) sniedzot atbalstu vadošiem pētniekiem, pētniekiem zinātniskās darbības veidošanā- konferenču apmeklējums, publikāciju maksas, dalība zinātniskos simpozijos u.c. Zinātnes apgūtais finansējums fakultātes griezumā ir apkopots 2.1. attēlā.



2.1.attēls. ESAF zinātnes bāzes finansējums 2018.-2023.gads, EUR

Zinātniskās darbības bāzes finansējuma izmantošana tiek plānota saskaņā ar tā izmantošanas mērķi, apstiprināta un saskaņota ar LBTU Zinātnes un projektu attīstības centru. Zinātnes bāzes finansējuma izmantošanas izdevumu pozīcijas un to procentuālais sadalījums tiek atspoguļots **zinātnes bāzes izlietojuma tāmē**: atlīdzība vēlētajam zinātniskajam personālam, saskaņā ar zinātniskās izvērtēšanas rezultātiem- **10%**; atlīdzība zinātnes tehniskajam un/vai zinātni apkalpojošajam personālam- **4%**; Eiropas Savienības (turpmāk - ES) pētniecības un inovācijas atbalsta programmas (Apvārsnis 2020, Apvārsnis Eiropa un tml.), citu starptautisko un nacionālā līmeņa zinātnisko projektu, kā arī pētniecības un attīstības līgumdarbu izstrādei un līdzfinansēšanai- **25%**; anonīmi recenzētās zinātniskās publikācijas izdevumos, kuriem ir noteikts normēts avota ietekmes indikators (Source Normalized Impact per Paper (SNIP)) vai ietekmes faktora indikators (Impact Factor (IP)) - **34%**; dalībai starptautiskajās konferencēs, kuru konferenču ziņojumi ir indeksēti datubāzē SCOPUS, Web of Science vai iekļauti datubāzē ERIH+ **15%**; ES pētniecības un inovācijas atbalsta programmas (Apvārsnis 2020, Apvārsnis Eiropa un tml.) vai līdzvērtīgu zinātnisko projektu izstrādei **4%**; citiem izdevumiem, kas paredzēti Latvijas Republikas normatīvajos aktos zinātniskās darbības bāzes finansējuma izlietošanai- **10%**. (dati par 2022.gada tāmes rezultātiem).

2.3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādīt, vai nepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem.

Studiju virziena studiju process galvenokārt notiek Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes telpās Svētes ielā 18, kur ir 19 auditorijas ar kopējo platību 4123 m², kā arī LBTU centrālajā ēkā Lielā iela 2, kur atrodas viena no ESAF struktūrvienībām – Sociālo un humanitāro zinātņu institūts, kurā ir izvietotas 5 auditorijas. Studiju procesa nodrošināšanai ar stacionāru datoru un projektoru vai televizoru ir aprīkota 21 auditorija, vēl 4 ir stacionāri projektori. ESAF pieejami 36 printeri un 19 kopētāji, 33 pārnēsājamie datori ar iebūvētu kameru un mikrofonu ar MS Office un tilde. Studentu rīcībā ir trīs iekārtotas datorklasas ar 64 vietām. Katru gadu materiāltehniskā bāze tiek papildināta, piemēram 2021.gadā iegādāti vēl 20 Sistēmas bloki ar MS Office un tilde un 20 stacionārā datora monitori. Ir studiju procesa vajadzībām uzstādītas datorprogrammas projektu vadīšanā, SPSS datu analīzei. ESAF auditoriju materiāli tehniskā bāze katru gadu finansiālo iespēju robežās tiek atjaunota un papildināta, regulāri tiek iepirkta zinātniskā un mācību literatūra, īpaši angļu valodā, kas studentiem ir pieejama ESAF Studiju un zinātniskās informācijas centrā Svētes ielā 18. studējošajiem, tajā skaitā ārvalstu studentiem, ir pieejamas daudzveidīgas datu bāzes un resursi, ko piedāvā LBTU Fundamentālā bibliotēka <https://llufb.llu.lv/en>.

Studiju virzienā ietilpstošo programmu realizācijā tiek izmantota gan kopējā LBTU, gan citu fakultāšu studiju un zinātnes materiāltehniskā bāze, kura ir:

- Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultāte;
- Meža un vides zinātņu fakultāte
- Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultāte
- LBTU Sporta centrā, kurā ir arī peldbaseins, u.c.

Visu fakultāšu auditorijas ir aprīkotas ar audio un video iekārtām (piem., datori, projektori, ekrāni lekciju materiāla demonstrēšanai, interaktīvas tāfeles, krīta tāfeles). Studentu un mācībspēku rīcībā ir Tehnoloģiju un zināšanu pārnese nodaļa (TEPEK), kuras mērķis ir veicināt zinātnieku un komercsabiedrību intelektuālā īpašuma aizsardzību un pētniecības rezultātu komerciālizāciju LBTU.

Studenti un mācībspēki var izmantot dienesta viesnīcu pakalpojumus. LBTU piedāvā izmantot septiņu dienesta viesnīcu pakalpojumus – Lielā iela 1, J.Čakstes bulvāris 7, Akadēmijas iela 4, J.Mātera iela 26, Pētera iela 1, Lielā iela 19, K.Helmaņa iela 2. Studenti un docētāji var izmantot LBTU Sporta nama, kas atrodas Raiņa ielā 1, Jelgavā, sniegtos pakalpojumus. Studijām LBTU ir piemērota moderna un plaša bibliotēka, par kuras sniegtajām iespējām un pakalpojumiem skatīt. 2.3.3. apakšnodaļā. Visās LBTU fakultātēs un pārējās LBTU ēkās studentiem, mācībspēkiem un viesiem ir pieejams bezvadu (WI-FI) interneta pieeja

2.3.3.Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei: Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāzu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/ platību, piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datubāzēm atbilstošajā jomā, to lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datubāzu

abonēšanas procedūru un iespējām.

Informatīvā un metodiskā nodrošinājuma sistēma

Komplektējot savus fondus, par galveno mērķi LBTU izvirzījusi studiju programmu nodrošinājumu ar literatūru un studiju materiāliem. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Fundamentālā bibliotēka (turpmāk – LBTU FB) ir akreditēta valsts nozīmes bibliotēka, kas nodrošina lietotājus ar informācijas resursiem. LBTU FB darbības mērķis ir kvalitatīvi nodrošināt bibliotēkas lietotājus ar studiju procesam un zinātniskajai darbībai vajadzīgajiem informācijas resursiem un pakalpojumiem. Lai nodrošinātu studentcentrētu un mūsdienīgu studējošo, akadēmiskā un zinātniskā personāla pieeju bibliotēkas resursiem ir izveidota informatīvā un metodiskā nodrošinājuma sistēma.

LBTU FB Nolikums nosaka Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Fundamentālās bibliotēkas darbības principus, kā arī tās pienākumus, tiesības un atbildību (<https://lufb.ltu.lv/lv/informacija-par-biblioteku/latvijas-lauksaimniecibas-universitates-fundamentalas-bibliotekas>)

LBTU FB Lietošanas noteikumi nosaka vispārējos bibliotēkas darbības principus, bibliotēkas lietotāja statusa iegūšanu, lietotāju tiesības, pienākumus u.c.

(https://lufb.ltu.lv/sites/lufb/files/dokumenti/LLU_bibliot_lietos_noteik.pdf)

Lai nodrošinātu studentcentrētu un studiju vietai vēl pieejamāku izglītības procesu, atsevišķās fakultātēs ir izveidoti informācijas, pētnieciskie un komunikācijas kontaktpunkti. To elektroniskie katalogi ir pieejami bibliotēkas mājaslapā: <https://lbtufb.ltu.lv/lv/datubazes-un-katalogi/lbtu-informacijas-centru-un-informacijas-kabinetu-elektroniskie-katalogi>

Bibliotēkas krājums galvenokārt tiek komplektēts saskaņā ar mācībspēku ieteikumiem. Bibliotēkas mājaslapā ir pieejama “Grāmatu pieprasījuma veidlapa” (<https://lufb.ltu.lv/lv/pakalpojumi/gramatu-iegade-ltu-fb-krajumam>).

Ņemot vērā mācībspēku un citu bibliotēkas lietotāju pieprasījumus, LBTU FB iegādājas pieprasītos izdevumus. LBTU Fundamentālajai bibliotēkai ir izstrādāta “Krājuma komplektēšanas politika”, kas nosaka, ka galvenā prioritāte krājuma komplektēšanā ir LBTU studiju programmām un pētniecības virzieniem. Saskaņā ar Obligāto eksemplāru likumu LBTU FB kā valsts nozīmes bibliotēka saņem vienu eksemplāru no katra iespieddarba un elektroniskā izdevuma LBTU profila jomās.

Bibliotēkas pieejamība tiešajā vidē

LBTU FB nodrošina bibliotēkas lietotājus ar mācību, pētnieciskai, zinātniskai un konsultatīvai darbībai nepieciešamo literatūru vai informāciju par to. Krājumi tiek nepārtraukti papildināti, lai tie atbilstu studiju virzienu vajadzībām. Nozaru izdevumi studijām un pētniecības darbam **ir pieejami:**

- Abonementā;
- Mācību literatūras abonementā;
- Lasītavā;
- Apvienoto Nāciju Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas depozītbibliotēkā.

Faktogrāfiskas un bibliogrāfiskas uzziņas par dažādu nozaru jautājumiem iespējams saņemt Bibliogrāfiskās informācijas nodaļā.

Informācijas avotu, kuri nav pieejami bibliotēkas krājumā, meklēšanai var izmantot abonētās datubāzes LBTU tīklā vai ārpus LBTU tīkla, izmantojot LBTU IS, LBTU Fundamentālās bibliotēkas

Uzziņu un informācijas centrā, kā arī var izmantot starpbibliotēku abonementa pakalpojumus. Ar informāciju par bibliotēkas krājuma sadalījumu pa zinātņu nozarēm (% no krājuma) var iepazīties (<https://lufb.llu.lv/lv/informacija-par-biblioteku/bibliotekas-krajums>).

Bibliotēkas darba laiks ir pieskaņots bibliotēkas galveno lietotāju – studentu un mācībspēku vajadzībām. Darba dienās lietotājiem bibliotēka ir atvērta no plkst. 8.30 līdz 19.00, piektdienās – no plkst. 8.30 līdz 17.00. Bibliotēka lietotājiem ir atvērta arī katra mēneša pirmajā sestdienā no plkst. 9.00 līdz 14.00. Bibliotēkas lasītavas un Uzziņu un informācijas centra darba laiks individuālo studiju un pārbaudījumu laikā tiek pagarināts līdz 24.00. Katalogs un tiešsaistes datubāzes ir pieejamas 24/7.

Lai nodrošinātu piemērotību studiju un pētniecības darbam, LBTU FB kopējā lasītāju apkalpošanas telpu platība ir 781 m². Lasītavā ir ērtas darba vietas gan zālē, gan balkonā. Ir pieejams internets un WI-FI. Lasītavā ir iekārtota arī atpūtas zona ar ērtiem dīvāniem. Ir arī klusā lasītava. Uzziņu un informācijas centrā ir pieejami stacionārie datori un kvalificēta konsultanta pakalpojumi. Izglītības pieejamībai ikvienam studentam LBTU FB ir izbūvēti vides pieejamības elementi personām ar invaliditāti: pie ēkas izvietotas norādes ar shematisku telpu izvietojumu un lifta atrašanās vietu, ēkā ir pieejams lifts, personām ar kustību traucējumiem īpaši aprīkotas labierīcības, telpu norādes, marķētas kāpnes, ēkā iespējams iekļūt ar suni-pavadoni.

Bibliotēka digitālajā vidē - datubāzes un meklētājprogrammas

LBTU Fundamentālā bibliotēka lietotājiem piedāvā dažādas tiešsaistes datubāzes un datubāzes citos nesējos. Pirms datubāzu piedāvāšanas lietotājiem tās tiek analizētas, apzinot meklēšanas iespējas, tematisko aptvērumu, hronoloģisko aptvērumu un piekļuves iespējas, lai tās atbilstu studiju virzienu vajadzībām. Tiek sagatavota informācija par datubāzēm, un to apraksti tiek ievietoti LBTU FB mājaslapā.

Bibliotēka ir iegādājusies meklētājprogrammu PRIMO DISCOVERY, kas dod iespējas vienlaikus meklēt abonētajās un brīvpieejas tiešsaistes datubāzēs, valsts nozīmes bibliotēku elektroniskajā Kopkatalogā, LBTU FB veidotajās datubāzēs (LBTU mācībspēku un pētnieku publikācijas, LBTU maģistra darbi u.c.). Reģistrējoties ar LBTU IS lietotājkontu, var apskatīt savu lietotāja kontu un pagarināt izdevumu izsniegumu termiņus, pasūtīt izdevumus, piekļūt pilnajiem tekstiem abonētajās tiešsaistes datubāzēs, saglabāt savus meklēšanas rezultātus. Bibliotēkas mājaslapā ir pieejams palīgs informācijas meklēšanā "LBTU Fundamentālās bibliotēkas vienotais meklētājs *PRIMO DISCOVERY*" un video pamācība.

Pieeja tiešsaistes datubāzēm tiek nodrošināta 24/7 režīmā. Ir iegādāts *EzProxy* rīks, kas nodrošina iespējas pieslēgties ārpus LBTU tīkla abonētajām e-žurnālu un e-grāmatu datubāzēm, kā arī izmēģinājuma datubāzēm, izmantojot LBTU IS lietotājkontu.

LBTU FB lietotājiem ir iespējas informāciju meklēt šādās abonētajās ārzemju un Latvijas tiešsaistes datubāzēs:

- *CAB Abstracts*,
- *CRC Press e-grāmatas*,
- *EBSCO eBook Academic Collection datubāzē*, kas aptver plašu daudznazaru tematiku *EBSCO host datubāzēs Academic Search Ultimate*, un citās,
- *ScienceDirect Journals*,
- *Scopus*,
- *SciVal*,
- *Web of Science*,
- *Wiley Online Library*,
- *Letonika*,

- *Laikrakstu bibliotēka (Lursoft),*

Analizējot studējošajiem, akadēmiskajam un zinātniskajam personālam pieejamās datubāzes, to lietošanas statistiku, ir apkopota LBTU FB abonēto ārzemju datubāzu izmantošanas intensitāte. 2022. gadā kopējais pieslēguma sesiju skaits ir 107302, meklējumu skaits –229031, lejuplādēto saturvienību kopskaits – 112992. Populārākās datubāzes lietotājiem pēc pieslēguma sesiju skaita ir EBSCO un ScienceDirect Journal, pēc meklējumu skaita –EBSCO, ScienceDirect Journal, pēc lejuplādēto saturvienību skaita – ScienceDirect Journal, EBSCO, EBSCO e-book. Sadarbībā ar Kultūras informācijas sistēmu centru, kā arī pēc LBTU pieprasījuma informācijas meklēšanai regulāri tiek piedāvātas arī dažādas tiešsaistes datubāzes uz izmēģinājuma laiku.

Ikvienam bibliotēkas lietotājam tiek dotas iespējas saņemt profesionālu palīdzību un konsultācijas viņiem pieņemamā laikā, veidā un formā. Konsultācijas un apmācības notiek gan individuāli, gan grupās. Tās tiek sniegtas klātienē, pa e-pastu vai tālruni. Kā viens no vissvarīgākajiem uzdevumiem, ko veic bibliotēka, ir lietotāju apmācība datubāzu izmantošanā. Regulāri tiek izstrādāti jauni vai papildināti esošie informatīvi metodiskie un palīdzības materiāli. Bibliotēka piedāvā vairāk nekā 30 dažādus palīdzības materiālus, kas ir pieejami bibliotēkas mājaslapā.

Lasītājiem tiek piedāvātas arī LBTU Fundamentālās bibliotēkas darbinieku veidotās datubāzes (<https://lbtufb.lbtu.lv/lv/datubazes-un-katalogi/lbtu-fundamentalas-bibliotekas-veidotas-datubazes-un-katalogi>):

- LBTU Fundamentālās bibliotēkas elektroniskais katalogs,
- LBTU mācībspēku un pētnieku publikācijas,
- LBTU aizstāvētie promocijas darbi,
- LBTU žurnālu un konferenču raksti,
- LBTU mācībspēku un pētnieku patentu publikācijas,
- Publikācijas par LBTU,
- LBTU maģistra darbi,
- LBTU izdevumi.

LBTU Fundamentālās bibliotēkas vienotais meklētājs (PRIMO DISCOVERY) ļauj meklēt informāciju elektroniskajā kopkatalogā, abonētajās un brīvpieejas tiešsaistes datubāzēs, LBTU bibliotēkas veidotajās datubāzēs (LBTU mācībspēku un pētnieku publikācijas, LBTU izdevumi, LBTU maģistra darbi). 2.6. tabulā ir apkopoti dati par ārzemju datubāzu izmantošanu 2022.gadā.

2.6. tabula

LBTU FB abonēto ārzemju datubāzu izmantošana 2022. gadā

Datubāze	Pieslēguma sesiju skaits sociālajās zinātnēs	Pieslēguma sesiju skaits universitātē kopumā	Meklējumu skaits sociālajās zinātnēs	Meklējumu skaits universitātē kopumā	Lejuplādēto saturvienību kopskaits sociālajās zinātnēs	Lejuplādēto saturvienību kopskaits
CABI CAB Abstracts	750	2251	2074	6223	212	636
CRCPress Taylor&Francis Group	1078 (359)	3021	2000 (667)	5620	322(128)	904
EBSCO	9237(7097)	35458	24426(20203)	92821	1088(966)	2872

<i>EBSCO e-book</i>	2872 (2833)	8051	7586 (7102)	21243	957(940)	2664
<i>ScienceDirect Journal</i>	2561 (2103)	10246	6729 (4856)	26918	7657 (6858)	38287
<i>Scopus</i>	5553 (4480)	18400	6358 (5500)	20980	3867	11603
<i>Web of Science</i>	4271	16230	5110	19421	2495	6986
<i>Wiley Online Journals</i>	622	1868	763	2289	1822	5466

LBTU FB kā ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas depoītbibliotēka un AGRIS nacionālais centrs piedalās starptautiskās AGRIS datubāzes veidošanā.

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi

LBTU FB ir pieejami šādi **bezmaksas** pakalpojumi:

- datori ar interneta pieslēgumu un bezvadu interneta izmantošana,
- iespējas izmantot programmas *Autodesk EDU Master suite 2018 (AutoCAD, AutoCAD Structural Detailing, Autodesk Robot Structural Analysis professional u.c.), CorelDRAW X7, SPSS Statistics v21, VISIO 2013,*
- bibliotēkas veidoto, abonēto un bezmaksas tiešsaistes datubāzu izmantošana 24/7,
- grāmatu, seriālizdevumu un citu dokumentu izsniegšana/saņemšana,
- apmācības un konsultācijas darbā ar pilnteksta un bibliogrāfiskām datubāzēm, digitālajiem resursiem, e-pakalpojumu izmantošanā, darbā ar datoru un internetā,
- nodarbības mācībspēkiem par informācijas meklēšanu, ieguvī, publikāciju pievienošanu no *LBTU mācībspēku un pētnieku publikāciju datubāzes* LBTU IS personīgajam kontam, pētnieka unikālo identifikatoru *ORCID* un *Researcher ID* veidošanu u.c.,
- nodarbības doktorantiem, maģistrantiem, pamatstudijās studējošajiem, t.sk. angļu valodā,
- palīgmateriāli katrai mērķauditorijai (zinātniekiem, studentiem, citiem lietotājiem) un to nosūtīšana pēc pieprasījuma,
- uzziņu izpilde un konsultācijas par bibliotēku un tās izmantošanas iespējām,
- literatūras sarakstu rediģēšana, pēc pieprasījuma apraksta piemēru izsūtīšana pa e-pastu,
- izstāžu veidošana pēc pasūtījuma.

LBTU FB ir pieejami šādi maksas pakalpojumi:

- kopēšana (krāsu, melnbalta),
- izdrukas (krāsainas, melnbaltas),
- skenēšana,
- rakstveida tematisko uzziņu izpildīšana,
- SBA un SSBA pakalpojumi (jāsedz pasta pakalpojumu izmaksas),
- dokumentu kopiju piegāde (pēc piegādātāju izcenojuma),
- iesiešana ar spirāli.

Bibliotēka piedāvā šādus **e-pakalpojumus**:

- elektroniskā kataloga izmantošana 24/7,
- grāmatu elektroniskā rezervēšana,
- nodošanas termiņa pagarināšana 24/7,

- vienotā meklētāja PRIMO DISCOVERY izmantošana,
- bibliotēkas veidoto, abonēto un bezmaksas tiešsaistes datubāzu (gan pilnteksta, gan bibliogrāfisko) izmantošana 24/7,
- iespējas pieslēgties abonētajām e-žurnālu un e-grāmatu datubāzēm ārpus LBTU tīkla, izmantojot EZproxy un LBTU IS lietotājkontu 24/7,
- zinātniskās informācijas meklēšanas programmas Mendeley izmantošana, iespējas izmantot citus tiešsaistes informācijas resursus no bibliotēkas mājaslapas,
- iespējas pieslēgties no bibliotēkas mājaslapas LBTU fakultāšu informācijas centru un informācijas kabinetu elektroniskajiem katalogiem (BIS ALEPH500),
- iespējas izmantot no bibliotēkas mājaslapas gan LBTU FB sagatavotos, gan datubāzu uzturētāju piedāvātos informācijas resursu palīdzības materiālus,
- elektroniskā dokumentu piegāde,
- iespējas izmantot pakalpojumu "*Jautā bibliotēkām*",
- „Grāmatu pieprasījuma veidlapa” bibliotēkas mājaslapā.

Informatīvā un metodiskā nodrošinājuma finansēšana un pieejamo izdevumu skaits

LBTU FB līdzekļi kā patstāvīga daļa ietilpst LBTU budžetā. LBTU FB manta ir LBTU īpašums. Bibliotēka ir tieši pakļauta studiju prorektoram. LBTU FB attīstībā ieguldītie līdzekļi katru gadu palielinās. 2022. gadā kopējie izdevumi sasniedza **343 517 EUR**, no tiem krājuma komplektēšanai izlietoti 75682 EUR, t.sk. elektronisko resursu iegādei – 66050 EUR, bet informācijas tehnoloģijām – 21572 EUR. Kopā LBTU FB krājumos 01.01.2023. bija **410 644** eksemplāri, **126 001** nosaukums. Ir pieejamas 25 abonētās datubāzes un 8 bibliotēkas darbinieku veidotās datubāzes.

Studiju virziena studiju programmu realizācijas vajadzībām LBTU FB krājumos ir 99582 eks. **dažāda veida izdevumi:** zinātniskās monogrāfijas, grāmatas, zinātnisko rakstu krājumi, zinātnisko pētījumu rezultāti u.c. Pārskata periodā (2013. – 2023.g.) izdevumu nosaukumu skaits ir palielinājies par 794 nosaukumiem, no tiem 336 ir svešvalodās.

ESAF Studiju un zinātnes informācijas centrs. ESAF kopš 1973. gada darbojas Studiju un zinātnes informācijas centrs (turpmāk Centrs). Sākotnēji tā nosaukums bija Ekonomiskās informācijas kabinets, tā dibināšanas mērķis bija saistīts ar specializētās literatūras pieejamību fakultātes 54 studējošajiem, lai uzkrātu informācijas avoti atrastos tuvāk studiju vietai. Centrs ir izaudzis par Studiju un zinātniskās informācijas centru, kura galvenā nozīme ir radīt studējošajam un akadēmiskajam personālam, vidi, kurā var nodrošināt daudzveidīgas un mūsdienīgas studentcentrētas pieejas: iespēja atrast specializēto literatūru grāmatās, laikrakstos, žurnālos, gan strādāt digitāli ar visām pieejamām datubāzēm, meklētājprogrammām, iespēja saņemt pakalpojumus - drukāt, skenēt, kopēt.

Centrs ir mācību, pētniecības un komunikācijas vieta Latvijas un ārzemju studentiem, akadēmiskajam personālam, pētniekiem. Studējošajiem kompetenču attīstībai ir pieejamas četras stacionārās datora darba vietas ar interneta pieslēgumu. Tā iekārtojums ir mūsdienīgs un rada neformālas vides sajūtu, studentcentrētā vidē apmeklētājiem ir iespēja atrast problēmai gan informatīvo, gan zinātnisko, gan radošo risinājumu, savstarpēji komunicējot, pārņemot citu studējošo pieredzi, veidojot plašāku pasaules redzējumu, mācīties un pētīt darot. Centra grāmatu un periodikas krājumi ir pieejami citu fakultāšu studējošajiem un akadēmiskajam personālam tieši apmeklējot bibliotēku un, atlasei attālināti lietojot vienoto LBTU FB elektronisko katalogu (<https://llu.lv/lv/datubazes-un-katalogi/llu-informacijas-centru-un-informacijas-kabinetu-elektro-niskie-katalogi>).

ESAF Centra darba laiks ir piemērots pilna un nepilna laika studējošo studiju procesam – darbdienās

no 8.15 – 17.00, sestdienās 8.15 – 15.00.

Lai nodrošinātu piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecības darbam, Centra kopējā lasītāju apkalpošanas telpu platība ir 84,7m². Lasītavā ir ērtas darba vietas gan komunikāciju un apkalpošanas telpā, gan nodalītā klusajā telpā ar četrām darba vietām ar stacionārajiem datoriem. Ir pieejams internets. Ir pieejams kvalificēta konsultanta pakalpojums, kuru veic Centra darbinieks.

Komunikāciju un apkalpošanas telpā ir iekārtota atpūtas zona ar ērtiem dīvāniem un šūpuļkrēsliem, kurā periodiski notiek fakultātes un pieaicināto zinātnieku diskusijas.

Studiju un zinātnes informācijas centra grāmatu un citu avotu iegāde notiek no Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes budžeta. Centrā (2013. – 2023.g.) ir iegādātas grāmatas 13 251 EUR vērtībā, no tām aptuveni 88% svešvalodās.

Centrā ir pieejams plašs Dienas Bizness rokasgrāmatu klāsts, kas aptver visas studiju virziena jomas. Šobrīd Dienas Bizness rokasgrāmatu papildināšanas notiek digitālajos izdevumos. Dienas Bizness rokasgrāmatas ir pieejamas tikai Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes Centrā, iegādātos sējumus izmanto arī citu fakultāšu studējošie un akadēmiskais personāls.

Centrā ir pieejams plašs periodikas piedāvājuma klāsts, kas nodrošina ar nepieciešamo informāciju studiju virzienā. Šie periodikas izdevumi ir pieejami tikai Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes Centrā. Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultāte Centram par fakultātes līdzekļiem pārskata periodā ir iegādājusies 833 grāmatas, grāmatu fondu veido arī dāvinājumi un ziedojumi

2.3.4. Sniegt raksturojumu un novērtējumu par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risinājumiem, kas tiek izmantoti studiju procesā (piemēram, MOODLE). Ja studiju virzienam atbilstošās studiju programmas īsteno tālmācībā, jānorāda arī šai studiju formai īpaši piemērotie rīki.

LBTU studiju procesā praktiski visos studijuursos gan pilna laika klātienē, gan nepilna laika tajā skaitā nepilna laika tālmācībā izmanto e-studiju sistēmu MOODLE. Tā ir atbalsta sistēma tradicionālajam studiju procesam – mācību materiālu izvietošanai, mājas darbu iesniegšanai, kontroldarbu organizēšanai, saziņai ar mācībspēkiem/studentiem, attālinātu tiešsaistes nodarbību organizēšanai u.c. darbībām. LBTU e-studiju sistēmas lietošanu regulē studiju prorektora rīkojums *LBTU e-studiju sistēmas lietošanas kārtība* (Dokuments ir pievienots ziņojuma sadaļā “Citi pielikumi” mapē “LBTU Dokumenti latviešu valodā”).

Tālmācības formā studējošie, pēc Izglītības likuma definīcijas, studiju programmas saturu apgūst patstāvīgi individuālā veidā, izmantojot izglītības iestādes piedāvātus īpaši strukturētus mācību materiālus, dažādus tehniskos un elektroniskos saziņas līdzekļus (<https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitiba-likums>). LBTU rektora rīkojums Nr. 4.3.-8/105 nosaka *attālinātu mācību organizēšanas kārtību LBTU* (Dokuments ir pievienots ziņojuma sadaļā “Citi pielikumi” mapē “LBTU Dokumenti latviešu valodā”). Rīkojums nosaka, ka attālinātās mācības tiek īstenotas kā efektīva, kvalitatīva, pilnvērtīga un iekļaujoša klātienē studiju procesa daļa, lai nodrošinātu iespēju studējošajam apgūt studiju procesā plānotos sasniedzamos rezultātus un attīstīt caurviju prasmes, kā arī nodrošinātu studējošajam diferencētu, personalizētu un starpdisciplināru studiju procesu. Pilna un nepilna laika studijās attālinātās mācības var īstenot līdz 50% no attiecīgās studiju programmas īstenošanai noteiktā kontaktstundu skaita, kas norādīts apstiprinātajā attiecīgās studiju programmas studiju plānā.

Tālmācības studentiem tiek nodrošinātas divas līdz četras kontaktstundas uz katru kredītpunktu. Kontaktstundās ietilpst ievadlekcijas, individuālās konsultācijas, diskusijas ar docētājiem, noslēguma pārbaudījumi un dažreiz arī pieslēgšanās pilna laika klātienes studentu tiešsaistes lekcijām (piemēram, ja tādas notiek saskaņā ar attālināto mācību organizēšanas kārtību LBTU, ārkārtas situācijas dēļ, kas bija Covid-19 gadījumā).

Pilna laika studijās un sevišķi nepilna laika tālmācībā paredzētie studiju materiāli MOODLE ir veidoti plaši un visaptveroši ar virkni papildmateriālu, lai tālmācībā studējošajiem nodrošinātu atbilstoši studiju plānam paredzēto studiju kursu apguvi. Katra semestra sākumā programmas direktori saskaņo ar docētājiem kārtējā semestra kontaktstundu laikus un informē studējošos par semestrim paredzēto grafiku, kas tiek nodrošināti MOODLE sistēmā, tiešsaistē izmantojot BBB, kur var tikt veidoti arī ieraksti, ko tie studējošie, kas objektīvu apsvērumu dēļ nepieslēdzas noteiktajos laikos ierakstus var noskatīties.

LBTU, ESAF, studiju programmas vadības un docētāji nepilna laika tālmācību attīsta un saista ar augstākās izglītības attīstības stratēģiskajām tendencēm pasaulē, kas prasa ievērojamas pūles, lai attīstītu šo izglītības veidu. Jau no pārskata perioda sākuma docētāji mērķtiecīgi paaugstināja savu kvalifikāciju, izstrādāja studiju kursus MOODLE. LBTU mācībspēku pieredzes apmaiņa, stažēšanās vai kursi saistībā ar tālmācības īstenošanu - šīs aktivitātes pozitīvi ietekmēja izmaņu licencēšanu ekspertu vērtējumu par studiju programmas akadēmiskā personāla gatavību īstenot tālmācības studijas, kas tiek piedāvātas studiju virzienā un uzsāktas realizēt bakalaura studiju programmā kopš 2022./2023. studiju gada.

Mācībspēki regulāri ir papildinājuši zināšanas par darbu tālmācībā LBTU augstākās izglītības pedagogu profesionālās pilnveides programmas "Inovācijas augstskolu didaktikā" (120 h) ietvaros, kur par pieaugušo izglītību un e-studijām tiek pasniegti speciāli moduļi. E-studiju moduļi nodrošina LBTU e-studiju metodiķi, viņa piedāvā un ir vienmēr pieejama arī individuālām un grupu konsultācijām gan docētājiem, gan studentiem.

Studiju programmu direktore katra mācību gada sākumā organizē ievadnodarbības klātienē (studiju kursa levads specialitātē ietvaros), kurā uzsākot studijas studējošiem (klātienes un nepilna laika tālmācības studentiem) tiek organizētas vieslekcijas, kurās piedalās e studiju metodiķi, iepazīstinot ar MOODLE sistēmas specifiku un lietošanas kārtību kā arī LBTU Fundamentālā bibliotēkā par bibliotēkas resursu lietošanu LBTU un attālināti, kā studējošie var piekļūt LBTU Fundamentālās bibliotēkas resursiem.

E-studiju pieredze regulāri tiek analizēta arī LBTU ikgadējās akadēmiskajās konferencēs, kurās var piedalīties ikviens LBTU mācībspēks, piemēram, 2021.gada 29. janvārī LBTU notika tiešsaistes akadēmiskā konference "Study Quality: Experience and Improvement" (https://www.youtube.com/playlist?list=PLnE4xrZk5FB5WcQHOalk0S_qx2OSIDY_J), kuras ietvaros vairākas prezentācijas tika veltītas dažādiem tehnoloģiskiem risinājumiem studijās, arī tālmācībai.

Mācībspēki regulāri piedalās dažādās apmācībās saistībā ar digitālo risinājumu izmantošanu studijās, piemēram, daļa LBTU Sociālā un humanitārā institūta (SOHU) mācībspēku, kuri ir iesaistīti virziena studiju programmu īstenošanā, 2020.gadā Zemgales Reģiona kompetenču attīstības centrā apguva 8 h kursu "Tiešsaistes rīki interaktīvas prezentācijas izveidei un komunikēšanai, un aptauju veidošanai tiešsaistē", 4 h kursu "MS Mākoņpakalpojumi datu glabāšanai un koplietošanai", 8 h kursu "Dinamiska un aktīva prezentācija (PowerPoint tiešās iespējas un papildus spraudņi). Šie kursi notika LBTU projekta Nr.8.2.2.0/18/A/014 "LLU akadēmiskā personāla pilnveidošana" ietvaros. Ir docētāji, kuri apguvuši profesionālās pilnveides kursus, tajā skaitā par e-studijām un angļu valodu, arī citās Latvijas augstskolās, piemēram, Rīgas Stradiņa universitātē.

LBTU tiek realizēti dažādi projekti, kā piemēram „Digitalizācijas iniciatīvas studiju kvalitātes

pilnveidei augstskolu stratēģiskās specializācijas jomās (ES34)” (Projekta numurs 8.2.3.0/22/A/005). Projekta mērķis ir stiprināt digitālo kapacitāti un ieviest digitālās iniciatīvas sešās Latvijas augstskolās to stratēģiskās specializācijas jomās, integrējot tehnoloģiskos risinājumus studiju kursu saturā un procesā. No 2023.gada rudens LBTU studentiem būs pieejami 42 studiju kursi, kurus izstrādājuši 37 docētāji izmantojot dažādus digitalizācijas risinājumus, kas ļaus veicināt jaunu tehnoloģiju apguvi visās LBTU studiju programmās, palīdzot pilnveidot studējošo digitālās kompetences un veicinās konkurētspēju darba tirgū. Dažus no studiju kursiem jau testēja arī studiju virziena bakalaura studenti un maģistranti.

LBTU kā sadarbības partneris iesaistās Latvijas Universitātes īstenotajā ESF projektā „Digitalizācijas iniciatīvas studējošo iesaistei un studiju kvalitātes pilnveidei Latvijas Universitātē un projekta sadarbības partneru augstskolās (ES35)” (projekta numurs 8.2.3.0/22/A/006) stiprinot Latvijas vadošo augstskolu digitālo kapacitāti. Projekta mērķis ir stiprināt Latvijas vadošo augstskolu digitālo kapacitāti, ieviešot vienotas koplietošanas digitalizācijas iniciatīvas piecās Latvijas augstskolās studiju kvalitātes pilnveidei, tai skaitā studentu iesaistei, pārņemot pasaules augstskolu un pasaules un Latvijas IKT nozares pieredzi, t.sk. no trīs Latvijas vadošajiem informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozares uzņēmumiem, kuriem ir vairāk kā 20 gadu pieredze digitālo kompetenču attīstībā, tādējādi paaugstinot studējošo digitālo prasmju līmeni, tuvinot tās nākotnes darba tirgus vajadzībām un prasībām, un transformējot studiju vidi, tādējādi pastarpināti paaugstinot augstskolu konkurētspēju starptautiskajā vide.

Kopumā var secināt, ka LBTU ir nopietna zinātniskās, metodiskās literatūras informācijas bāze, kas pieejama gan docētājiem, gan studentiem. Virzienā strādājošie docētāji nodrošina kontroli pār studentu zināšanu apguvi un attīstību. LBTU praktizē zinātniskus seminārus, konferences (tajā skaitā starptautiskas), kurās pilna laika un nepilna laika tālmācības studenti var demonstrēt savu zināšanu attīstību par izvēlētajām zinātnisko pētījumu tēmām. Programmas docētāji regulāri strādā pie savas zināšanu, prasmju un kompetences pilnveides, kas ļauj nodrošināt studiju kursu pilnvērtīgu apguvi studiju virziena programmās studējošajiem.

2.3.5. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to atklātību.

LBTU mācībspēku piesaistes un nodarbinātības procesu (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.) reglamentē Augstskolu likums un LBTU Senāta apstiprinātais nolikums *Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes nolikums par akadēmiskajiem amatiem*. Nolikums ir pieejams LBTU mājaslapā (<https://www.lbtu.lv/lv/llu-pamatdokumenti>).

Profesoru, asociēto profesoru un docentu amata vietu skaits attiecīgās zinātnes nozarēs un apakšnozarēs tiek noteikts atbilstoši finansējuma iespējām, zinātnes un studiju programmu nepieciešamībai un atbilstoši fakultāšu personāla attīstības plāniem. Akadēmiskā personāla amata vietu skaitu un amata grupas tiek apstiprinātas fakultāšu domēs, studiju un zinātnes padomēs un LBTU Senātā. Akadēmiskā amata vietas izsludināšana notiek atklāta konkursa kārtībā.

Pamatojoties uz saņemtajiem akadēmisko struktūrvienību ierosinājumiem par vakantajām akadēmisko amatu vietām, LBTU Personāldaļa sagatavo sludinājuma projektu un iesniedz LBTU Akadēmiskā personāla un struktūrpolitikas komisijai izskatīšanai (turpmāk tekstā – Komisija). Pēc Komisijas sēdes lēmuma Personāldaļa sagatavo projektu par vakantajām akadēmisko amatu vietām

un iesniedz LBTU Senātam apstiprināšanai. Pēc Senāta lēmuma pieņemšanas Personāldaļa izsludina atklātu konkursu uz vakantajām akadēmisko amatu vietām, publicējot sludinājumu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”, LBTU mājaslapā.

Vēlēšanas notiek, atklāti balsojot: profesora un asociētā profesora amatā - attiecīgajās nozaru profesoru padomēs ne vēlāk kā četrus mēnešus laikā no konkursa izsludināšanas dienas; docenta, vadošā pētnieka, pētnieka, lektora, asistenta un zinātniskā asistenta amatā - fakultāšu domēs ne vēlāk kā trīs mēnešus laikā no konkursa izsludināšanas dienas; vadošā pētnieka, pētnieka un zinātniskā asistenta amatā - zinātnisko institūtu zinātniskajās padomēs ne vēlāk kā divus mēnešus laikā no konkursa izsludināšanas dienas.

Sākot ar 2021. gadu LBTU tika uzsākta profesoru vērtēšana pēc sešiem gadiem, un vairs nenotiek atkārtota ievēlēšanas procedūra, ja profesors vēlas turpināt darbu. Sākot ar 2022. gadu LBTU, tiek organizēta profesoru periodiskā izvērtēšana ik pēc 2 gadiem. To nosaka rektora rīkojums *LBTU profesoru un asociēto profesoru zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas un organizatoriskās kompetences izvērtēšana kārtība*.

LBTU, saskaņā ar rektora rīkojumu “Par ārvalstu viesdocētāju uzņemšanas kārtību”, ir izstrādāta ārvalstu viesdocētāju uzņemšanas procedūra. Procedūra nosaka, ka atbildīgā fakultāte var uzaicināt ārvalstu viesdocētāju, vai arī ārvalstu viesdocētājs ir izteicis vēlmi veikt pedagoģisko/zinātnisko darbību LBTU. Atbildīgā fakultāte izvērtē un nodrošina ārvalstu viesdocētāja kompetencēm atbilstīgu studiju kursu pasniegšanu, zinātnisko un pedagoģisko darbību. Ar ārvalstu viesdocētāju tiek nodibinātas darba tiesiskās attiecības.

Akadēmiskā personāla **individuālo akadēmisko darbu** katrā studiju gadā plāno saskaņā ar *LBTU akadēmiskā darba aprēķina nolikumu* un rektora rīkojumu *Par mācībspēku individuālās slodzes plānošanu, uzskaiti un kontroli studiju gadā*, kas nosaka akadēmiskā personāla darba sastāvdaļas, normatīvus, uzskaites un kontroles kārtību.

Darba samaksa

Akadēmiskā amata darba samaksa LBTU veidojas no 3 komponentēm:

- *darba alga*, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem “*Pedagogu darba samaksas noteikumi*”: - <https://likumi.lv/ta/id/283667> un rektora rīkojumu “*Par pedagogu darba samaksu*”;
- piemaksa no motivācijas sistēmas – LBTU ir izstrādājusi un ieviesusi motivācijas sistēmu, kas ļauj apkopot un novērtēt katra mācībspēka akadēmiskā darba aktivitātes, kas nav ietvertas slodzē. Sistēma paredz punktu sistēmu pēc 16 kritērijiem.
- piemaksa par zinātnes sniegumu – katru gadu LBTU apkopo un izvērtē LBTU akadēmiskā personāla, vadošo pētnieku, pētnieku un zinātnisko asistentu zinātniskās darbības efektivitātes sniegumu punktos pēc 7 kritērijiem.

Akadēmiskā personāla profesionālā pilnveide ietver gan atbilstošu profesionālās pilnveides programmu apguvi, gan pieredzes apmaiņu un piedalīšanos konferencēs un semināros, ko apliecina to noslēgumā izsniegtie dokumenti.

Akadēmiskajam personālam ik pēc sešiem gadiem pienākas apmaksāts sešu kalendāro mēnešu akadēmiskais atvaļinājums zinātniskiem pētījumiem vai zinātniskā darba veikšanai ārpus savas darbavietas.

Kārtību, kādā veicama profesionālā pilnveide, nosaka Ministru kabineta noteikumi “*Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību*” (<https://likumi.lv/ta/id/301572>). Šie noteikumi nosaka, ka augstskolas akadēmiskais personāls līdz ievēlēšanas termiņa beigām apgūst profesionālās

pilnveides programmas par inovācijām augstākās izglītības sistēmā, augstskolu didaktikā vai izglītības darba vadībā 160 akadēmisko stundu apjomā (tai skaitā vismaz 60 kontaktstundas). Profesionālā pilnveide var ietvert atbilstošu starptautisko mobilitāti, kā arī dalību konferencēs un semināros, ko apliecina akadēmiskā personāla iesniegtie dokumenti. LBTU ir izveidota augstākās izglītības pedagogu profesionālās pilnveides programma „Inovācijas augstskolas didaktikā”. Programmas mērķis ir pilnveidot augstākās izglītības pedagogu zināšanas augstskolas didaktikā un to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā darbībā. Pēc šīs programmas apguves tiek izsniegts sertifikāts.

Docētāju nodarbinātība tiek balstīta uz akadēmiskā personāla attīstības plāniem, ko veido fakultāte, izvērtējot vēlētā akadēmiskā personāla nepieciešamību studiju un zinātnes darbā. Personāla attīstības plānus un pieprasījumu pēc akadēmiskā personāla vēlēto vietu izsludināšanu universitātes līmenī vērtē Personāla attīstības politikas sēdē. Darba noslodze visiem docētējiem tiek aprēķināta pamatojoties uz Akadēmiskā darba aprēķina nolikumu. Atbilstoši rektora rīkojumam Nr 4,3.-13/108 "Par pedagogu darba samaksu", LBTU tiek noteiktas amata grupas un atalgojums. Ar LBTU vēlētiem docētājiem tiek slēgts darba līgums uz ievēlēšanas termiņu, bet ar pasniedzējiem - atbilstoši darba apjomam un slodzei noteiktam laika periodam.

2.3.6. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.

Akadēmiskajiem amatiem nepieciešamās prasības nosaka LR Augstskolu likums (<https://likumi.lv/doc.php?id=37967>). Mācībspēku kvalifikāciju nosaka LBTU nolikums Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes nolikums par akadēmiskajiem amatiem. Šeit noteikti nosacījumi, kādi attiecas uz universitātē ievēlēto akadēmisko personālu, katram amatam nepieciešamo kvalifikāciju. Savukārt pieaicinātajiem mācībspēkiem, kuri nav vēlēti attiecīgajā struktūrvienībā, atbilst tieši tādas pašas prasības un ir nepieciešama tāda pati kvalifikācija kā atbilstoša līmeņa akadēmiskajam personālam. Šāda veida nosacījumi ir saskaņā ar LR esošo normatīvo regulējumu, tajos ir skaidri definēti kritēriji mācībspēkiem atbilstošā akadēmiskajā amatā.

LBTU ir identificēti un aprakstīti procesi mācībspēku kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai. Viens no tiem ir **akadēmiskā personāla vēlēšanu un pārvēlēšanas process**. Tajā tiek izvērtēta mācībspēka iepriekšējā periodā paveiktā darba kvalitāte, nosakot atbilstību amatam, uz kuru tas pretendē (lektora, docenta, asociētā profesora vai profesora amatu). Darba kvalitātes kritērijus nosaka LR un LBTU normatīvais regulējums.

Profesori un asociēto profesori ir pakļauti valsts vienotajām prasībām zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanai, saskaņā ar MK 25.02.2021. noteikumos Nr. 129 „Profesora vai asociētā profesora amata pretendenta un amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu novērtēšanas kārtība” noteiktajiem kritērijiem.

Lai rosinātu nepārtrauktu profesionālo pilnveidi augstskolas didaktikā, izveidota **augstākās izglītības pedagogu profesionālās pilnveides programma "Inovācijas augstskolas didaktikā"**

(160 h), kuras apguve LBTU akadēmiskajam personālam ir obligāta reizi sešos gados. LBTU kopš 2017.gada ir izveidota **mācībspēku motivācijas sistēma** (LBTU studiju padomes lēmums 30.11.2022. Nr. 2.4.-12.2/6 Par LBTU akadēmiskā personāla motivācijas sistēmu).

Motivācijas sistēma ietver mācībspēku novērtēšanu pēc 16 kritērijiem, kas apkopoti 5 rādītāju grupās: studentu novērtējums; mācību līdzekļu sagatavošana; organizatoriskais darbs; profesionālā pilnveide un zinātniskais darbs. Izveidotā motivācijas sistēma, ļauj saņemt papildus piemaksu pie darba samaksas par kvalitatīvu darbu. Iegūtie kvalitātes novērtējuma punkti mācībspēkam tiek summēti, katram kritērijam ir noteikts svars. LBTU Finanšu plānošanas centrs aprēķina katra mācībspēka kvalitātes piemaksas lielumu, pamatojoties uz iegūtajiem punktiem. Šī sistēma ļauj novērtēt mācībspēka darba kvalitāti un atalgot to pēc vienotiem, salīdzināmiem kritērijiem. Mācībspēki ļoti pozitīvi vērtē šo sistēmu, kas motivē uzlabot darba kvalitāti. Vēl viens ļoti būtisks mācībspēku darba kvalitātes vērtējums tiek iegūts no **studentu aptaujām**. Katra semestra noslēgumā ikviena mācībspēka darbs tiek novērtēts no studentu puses. Studenti šo vērtējumu veic anonīmi, elektroniski LBTU IS (<https://lais.llu.lv/>). Mācībspēka darbu studenti vērtē atbildot uz 6 jautājumiem, katru no atbildes variantiem atbildot skalā “ļoti augsts vērtējums” (5 punkti) līdz “ļoti zems vērtējums” (1 punkts). Iegūtie darba kvalitātes novērtējumi no studentu puses ir pieejami elektroniski katram mācībspēkam par viņa darbu studiju kursā, pieejami arī attiecīgās studiju programmas direktoram un programmā iesaistītā mācībspēka institūta direktoram. Programmas direktors un institūta direktors iespēju robežās ņem vērā šos studentu aptaujas rezultātus, organizējot darbu nākošajam studiju gadam. Mācībspēks pēc iegūtiem rezultātiem var uzlabot un novērst nepilnības savā darbā.

Kopš 2019.gada februāra, saskaņā ar Studiju padomes lēmumu Nr.2.4.-14/2 LBTU darbojas vienota **nodarbību hospitēšanas kārtība**, kura paredzēta mācību nodarbību kontrolei un pieredzes apmaiņai. Saskaņā ar to hospitēšanu veic studiju programmas direktors, institūta direktors vai citi LBTU mācībspēki. Mācībspēki, kuriem pēc nodarbību hospitēšanas ir izteikti priekšlikumi vai rekomendācijas nodarbību pilnveidei, informē par veiktajām (vai plānotajām) pilnveides darbībām. Izveidotā hospitēšanas kārtība ļauj novērtēt un uzlabot akadēmiskā personāla darba kvalitāti, izteikt priekšlikumus tās uzlabošanai un sekot līdz to izpildei.

LBTU kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas mācībspēkiem tiek nodrošinātas ar vairākiem pasākumiem: 1) **ERASMUS+ mobilitātes programma**, kuras ietvaros iespējama pieredzes apmaiņa; 2) iespēju robežās tiek finansēta **dalība starptautiskajās zinātniskajās konferencēs, semināros**; 3) ik gadu tiek organizēta **LBTU Akadēmiskā konference** (kopš 1981. gada), tās **mērķis** ir rosināt mācībspēkus sistemātiski pilnveidot didaktisko kompetenci un dalīties savos panākumos ar kolēģiem. LBTU Valodas centrs universitātes mācībspēkiem piedāvā angļu **valodas pilnveides kursus** (32 h). Kopš 2010. gada LBTU tiek nodrošināta kvalifikācijas paaugstināšana kursi „MOODLE e-kursu veidošanas vadības sistēma”.

LBTU kopš 1998.gada organizē **mācību grāmatu un studiju materiālu ikgadēju konkursu**, kura mērķis ir sekmēt jaunu, oriģinālu mācību grāmatu un studiju materiālu izdošanu LBTU studiju kursu realizācijai. Mācību grāmatas un studiju materiālus konkursam LBTU docētāji iesniedz ar rektora rīkojumu apstiprinātai vērtēšanas komisijai. Pārskata periodā (2013.-20123.g.) konkursam tika iesniegti 88 darbi. Mācībspēkiem ir iespēja piedalīties starptautiski izsludinātajos **stipendiju konkursos un ES fondu finansētajos projektos**, kuru mērķis ir mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana, jaunu zināšanu un prasmju apguve.

LBTU īstenoja šādus ESF projektus: Nr. 8.2.2.0/18/A/014 “LBTU akadēmiskā personāla pilnveidošana”, kura mērķis bija LBTU akadēmiskā personāla attīstība studiju procesa kvalitātes pilnveidošanai, uzlabojot kompetences, sadarbība ar nozari un piesaistot doktorantus, kā arī ārvalstu akadēmisko personālu, un projektu Nr. 8.2.3.0/18/A/009 “Latvijas Biozinātņu un

tehnoloģiju universitātes pārvaldības pilnveide”, kura mērķis bija pilnveidot LBTU studiju programmu satura kvalitāti un, efektīvi izmantojot pieejamos resursus, nodrošināt labāku augstākās izglītības institūcijas pārvaldību un vadības personāla kompetenču un prasmju paaugstināšanu. Šo projektu realizācijā tika iesaistīti studiju virziena mācībspēki. Piemēram, 2019./2020.studiju gadā projekta Nr. 8.2.2.0/18/A/014 ietvaros profesionālo angļu valodu apguva 8 mācībspēki, divi SOHU docētāji stažējās SIA “RAIT” (100h), viens SOHU docētājs stažējās SIA “Latvijas Mobilais Telefons” (100h) un viens SOHU docētājs stažējās biedrībā “Latvijas Lauku forums (LLF)” (100h).

Viens docētājs izmantoja iespēju mēnesi pavadīt Helsinku Universitātes Lauku institūta viespētnieku programmā 2018/2019 (*The University of Helsinki Ruralia Institute Visiting Scholars Programme 2018/2019*), tādējādi gūstot pieredzi un sadarbības kontaktus Somijā.

Programmās iesaistītie docētāji aktīvi izmanto universitātes un fakultātes piedāvātās iespējas kvalifikācijas paaugstināšanā, augstu novērtē tās. Pievienotā vērtība šīm aktivitātēm ir docēto studiju kursu programmu aktualizēšana, to norises metodoloģiskā pilnveide, ko mācībspēki iestrādā savu vadīto kursu programmās un pielieto darbā. Tiek iegūtas jaunākās zinātniskās atziņas, tās tiek izmantotas profesionālo prasmju un kompetenču paaugstināšanai, palielinās kopējā studiju programmu kvalitāte. Liela daļa no mācībspēkiem piedalās fakultātes lēmēj institūcijā ESAF Domē un fakultāšu Metodiskajās komisijās, tādējādi savu iegūto pieredzi var pielietot ESAF kopējās stratēģijas virzīšanā un darba procesa organizēšanā. Kvalifikācijas paaugstināšana sniedz iespēju mācībspēkam virzīties pa akadēmisko un zinātnisko karjeru, strādāt augstāka līmeņa studiju programmās, saņemt lielāku atalgojumu par kvalitatīvi paveiktu darbu.

2.3.7. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās, administratīvās (ja piemērojams) un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu.

Studiju virziena īstenošanā iesaistīti 29 mācībspēki. Vairums mācībspēku nodarbināti ESAF fakultātes trijos institūtos - Sociālo un humanitāro zinātņu institūts (SOHU) tajā skaitā Valodu centrs (ValC) 20 mācībspēki; Ekonomikas un finanšu institūts (EKFI) un Uzņēmējdarbības un vadības institūts (UZVA) kopā 5 mācībspēki, taču atsevišķu studiju kursu docēšanai piesaistīti mācībspēki arī no citām LBTU fakultātēm (piemēram, Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultāte, Meža un vides zinātņu fakultāte un Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultāte – kopā 4 mācībspēki).

Studiju virzienā iesaistīto docētāju pedagoģiskā slodze tiek aprēķināta stundās atbilstoši LBTU Senātā apstiprinātajam nolikumam “Par akadēmiskā darba aprēķinu”. Vērtējot situāciju uz 2022./2023. studiju gadu kopējais pedagoģiskās slodzes apjoms docētājiem bakalaura līmeņa programmā ir 5,97 slodzes (kopumā iesaistīts 31 docētājs), bet maģistra līmenī ir 1,28 slodzes (kopumā iesaistīti 15 docētāji). Kopējais slodžu skaits un sadalījums pa amatu grupām 2022./2023. studiju gadā ir apkopots 2.7. tabulā

2.7.tabula

Pedagoģisko slodžu skaits pa amatu grupām studiju virziena programmās (2022./2023.st.g.)

Docētāju skaits pa amatu grupām

Programmas nosaukums	Līmenis	Profesors	Asociētais profesors	Docents	Lektors	Pasniedzējs
Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija	Bakalaura	1	5	7	5	13
<i>Slodze, PLE</i>		<i>0,03</i>	<i>1,59</i>	<i>2,75</i>	<i>0,54</i>	<i>1,06</i>
Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija	Maģistra	0	5	6	1	3
<i>Slodze, PLE</i>		<i>0</i>	<i>0,57</i>	<i>0,5</i>	<i>0.06</i>	<i>0,15</i>

Pedagoģiskā darba slodzi veido darbs auditorijā, kā arī darbu labošana un studiju noslēguma darbi. Samērā zemu īpatsvaru slodzē dod darbs studiju noslēgumu darbu aizstāvēšanas komisijās, prakses vadīšana/aizstāvēšana un promocijas darbu vadīšana. Sīkāku slodžu sadalījumu pa studiju programmām skatīt sadaļā 3.4.1. Studiju virziena mācībspēki papildus akadēmiskajam darbam ir nodarbināti arī zinātnē.

Jāatzīst, ka tādi gadījumi, kad mācībspēkam varētu būt nesamērīga slodze, neveidojas, jo slodze tiek plānota atbilstoši LBTU Akadēmiskā darba aprēķina nolikumam.

2.3.8. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.

Liela loma atbalsta pasākumu organizēšanā studentiem ir LBTU Studējošo pašpārvaldei. Piemēram, 2023. gadā tika veikta psihoemocionālās veselības aptauja LBTU studentu vidū ārsta psihoterapijā vadībā, kurā tika noskaidrots studējošo viedoklis un pašvērtējums saistībā ar trauksmi un depresiju. Analizējot aptaujas rezultātus, ārste rekomendēja īstenot psihoemocionālā atbalsta pasākumus LBTU. 2024. gada pavasarī tiek organizēts lekciju cikls par tēmām, kuras aptaujā tika identificētas kā studentiem nozīmīgas. Reizi mēnesī ārste attālināti sniedz profesionālas konsultācijas depresijas, trauksmes un izdegšanas jautājumos gan latviešu, gan arī ārvalstu studējošajiem. Attālināto lekciju apmeklētība pieaug ar katru reizi, un tām pieslēdzas vidējo 60 klausītāji. Iespējams, ka klausītāju skaits ir lielāks, jo no vienas ierīces lekciju var klausīties vairāki studenti.

LBTU Studentu pašpārvalde katru gadu īsteno studentu labklājības aptaujas LBTU fakultātēs un studentu viesnīcās, kuru ietvaros tiek apkopota informācija par problēmām un ieteikumiem to risināšanā. Ar aptauju rezultātiem tiek iepazīstināta LBTU vadība, lai meklētu risinājumus. Paralēli dažādām aptaujām pašpārvaldes sociālā virziena vadītājs, sadarbojoties ar fakultāšu studējošo pašpārvalžu sociālā virziena vadītājiem, risina arī cita veida īslaicīgas problēmas, kuras aktualizē studējošie. Dažādu studentiem aktuālu jautājumu risināšanā piedalās arī studiju programmu direktori, piemēram, uzklusot studentu vajadzības un iesakot, kur vērsties pēc atbalsta. Īpaši tas ir nozīmīgi ārvalstu studentu gadījumā, kuriem, ierodoties Latvijā un šeit uzturoties, bieži rodas jautājumi, kas saistīti ar praktisko sadzīvi, veselības aprūpi, kultūru atšķirībām, emocionālo atbalstu u.c. Līdztekus Studentu pašpārvaldes aktivitātēm psiholoģiskā atbalsta sniegšanā, to ir darījusi arī

LBTU, piemēram, Covid-19 pandēmijas laikā studējošajiem tika nodrošinātas psihologa konsultācijas.

Saistībā ar karjeras atbalsta pasākumiem, jāatzīst, ka šobrīd universitātē studentiem nav pieejams karjeras konsultants, taču studiju programmās, kurās ir obligātās prakses, tās veicina studējošo integrēšanos darba tirgū jau studiju laikā. Karjeras atbalsta pasākumi lielākoties notiek fakultāšu līmenī (tajā skaitā arī ESAF): tiek organizētas mācību ekskursijas un nozares profesionāļu vieslekcijas. OSPS studiju programmu direktori un mācībspēki, kuri ir stažējušies, piemēram, pētnieciskās institūcijās, spēj pastāstīt par aktualitātēm un darba iespējām nozarē, tādējādi rosinot lielāku interesi un izpratni studējošo vidū. Šādā veidā vairāki OSPS bakalaura un maģistra studiju programmās studējošie ir atraduši darba iespējas jau studiju laikā vai drīz pēc studiju programmas absolvēšanas.

Finansiālais atbalsts

Studiju laikā studējošiem finansiālais atbalsts ir stipendijas (<https://www.llu.lv/stipendijas>). Konkursa kārībā studējošie var pretendēt uz:

1. Valsts stipendiju – maģistra un pamatstudijās ikmēneša stipendija 140 EUR mēnesī;
2. Vienreizēju stipendiju – semestra laikā studējošais var pretendēt uz vienreizēju stipendiju 2 minimālo stipendiju apmērā;
3. Sociālo stipendiju “Studēt gods” studējošiem no daudz bērnu ģimenēm – 175 EUR mēnesī;
4. LBTU Attīstības fonda (LBTU AF) stipendiju – fonds studējošiem kopā piedāvā 18 stipendiju programmas (no 40 līdz 1500 EUR apmērā). Stipendijas ir gan ikmēneša, gan vienreizējas.

Studiju maksas atlaides

LBTU piedāvā studiju maksas atvieglojumus (50-100%) šādiem sekmīgiem studējošajiem:

1. LBTU strādājošajiem darbiniekiem, kuri studē doktora studiju programmās.
2. LBTU darbinieku bērniem.
3. Pirmās un otras grupas invalīdiem.
4. Bāreņiem vai bez vecāku apgādības palikušām personām.
5. Studējošiem sportistiem.

Stipendijas

Studiju virziena “Socioloģija, politoloģija un antropoloģija” studiju programmās studējošie var piedalīties šādos stipendiju konkursos, ko administrē Attīstības fonds:

- Pamatstudijās – 7 stipendiju programmās (Ulmaņa, Senāta, Čakstes, Jāņa un Millijas Kāvušu, Mirdzas Oškālnes, LBTU Studējošo pašpārvaldes, Jāņa Rūvalda).
- Maģistra studijās – 5 stipendiju programmās (Ulmaņa, Senāta, Čakstes, Jāņa un Millijas Kāvušu, Mirdzas Oškālnes).

Vēl studējošajiem var pretendēt: valsts stipendijai, sociālajai stipendijai “Studēt gods” un fakultāšu vārdiskajai stipendijai – Pētera Birkerta stipendija. Protams, stipendiju iespējas piedāvā arī RTU Attīstības fonds, LU fonds un Vītoli fonds.

Sporta nodarbības

LBTU Sporta nams visiem studējošiem piedāvā **bezmaksas nodarbības** vairākos sporta veidos:

- Vingrošanas zālē;
- Trenažieru zālē;
- Sporta spēļu zālē;
- Peldbaseinā.

Studējošiem tiek piedāvāti vairāki nodarbību laiki nedēļā, vairāk skatīt šeit <https://www.lbtu.lv/lv/sports>.

LBTU nodrošina atbalstu studējošajiem no ārvalstīm šādos jautājumos:

- pieteikšanās studijām tiek īstenota, izmantojot e-uzņemšanas sistēmu „Dream Apply”, kas nodrošina daļēji formalizētas uzņemšanas procedūras un tādejādi pretendējamam būtiski atvieglo komunikāciju ar LBTU; SSC koordinatori individuāli atbild uz specifiskiem, pretendējamu interesējošiem jautājumiem;
- visiem ārvalstu studentiem tiek nodrošinātas vietas labiekārtotās studentu dienesta viesnīcās;
- lai ārvalstu pilna laika un apmaiņas studējošos iepazīstinātu ar LBTU studiju un sadzīves vidi un Latvijas kultūrvidi, viņiem tiek organizēta „Welcome Week” katra semestra pirmajā nedēļā, kuras laikā notiek arī korporatīvās saliedēšanas pasākumi;
- LBTU SSC sniedz tehnisku atbalstu vīzu, uzturēšanās atļauju saņemšanas/pagarināšanas, kā arī apdrošināšanas jautājumos;
- LBTU SSC un fakultāšu ārējo sakaru koordinatori, kā arī studiju programmu direktori informē studējošos no ārvalstīm par LBTU iekšējiem noteikumiem un to pielietošanas praksi, sniedz konsultācijas studiju un sadzīves jautājumos, palīdz noformēt dokumentus, palīdz risināt radušās problēmsituācijas, utt.
- LBTU darbojas „Erasmus Student Network” grupa un arī LBTU Studentu pašpārvalde, kas organizē studentu brīvā laika un kultūras pasākumus.
- LBTU ārējo sakaru koordinatori informē ārvalstu studējošos par pieejamo veselības aprūpi pie ģimenes ārstiem un Jelgavas poliklīnikā, un vajadzības gadījumā veic pavadona funkcijas;

sākot ar 2019./2020. studiju gadu tika ieviesta ik semestra ārvalstu studentu aptauja par docētajiem kursiem. Aptauja parāda studentu apmierinātību ar šo kursu kvalitāti. Aptaujas paraugs pielikumā.

2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade

2.4.1. Studiju virziena zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un/ vai mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).

Studiju virziena īstenošanā iesaistītie docētāji veic pētījumus par daudzveidīgām un starpdisciplinārām tēmām, kurās ir būtiski analizēt, piemēram, pētāmo problēmjautājumu sociālos un ilgtspējas aspektus, dažādu iedzīvotāju grupu un kopienu dzīves kvalitātes un dzīves telpas aspektus reģionos un lauku teritorijās, kultūras un identitātes jautājumus, līdz ar to lielākoties pētījumi tiek veikti šādās sociālo zinātņu (5. grupa) nozarēs: ekonomika un uzņēmējdarbība (5.2.), socioloģija (5.4.), politikas zinātne (5.6.), sociālā un ekonomiskā ģeogrāfija (5.7.). Studiju virzienam stratēģiskie un ilgtermiņa pētniecības mērķi ir noteikti Pētniecības programmā, kas iekļauta Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes attīstības stratēģijā 2023. - 2027. gadam (https://www.lbtu.lv/sites/default/files/2023-01/LBTU_Attistibas_Strategija_2023-2027_gala.pdf), kura nosaka to, ka ir jānodrošina izcilība pētniecībā, kas veicina tehnoloģijas un inovācijas, un ir integrēta studiju procesā. Saskaņā ar šo stratēģiju, stratēģiskie virzieni pētniecībā sociālajās

zinātnēs LBTU ir šādi: ilgtspējīgas un gudras teritoriālās attīstības iespēju izpēte, zināšanu ietilpīgas bioekonomikas stratēģiskās attīstības un sociāli ekonomiskās ietekmes izpēte, vides atbildīgas uzņēmējdarbības konkurētspēja un sabiedrības attīstības mijiedarbības izpēte (<https://www.lbtu.lv/lv/petijumu-virzieni>; <https://socialsciences.lbtu.lv/en>). Šie zinātnes virzieni izvēlēti, balstoties studiju virziena zinātniskajā kompetencē, un atbilst Latvijas Viedās specializācijas stratēģijai. Zinātniskā darbība tiek vērsta divos virzienos – fundamentālie un pielietojamie pētījumi. LBTU Pētniecības programmā definēti konkrēti, izmērāmi sasniedzamie rezultāti, piemēram, publikāciju skaits SCOPUS un WoS indeksētos izdevumos, publikāciju skaits žurnālos, atbalstītie ES Ietvarprogrammu projekti, publikāciju skaits, kuru līdzautori ir privātā sektora dalībnieki, uzņēmumu (privātais) finansējums pētniecībai. Šo rezultātu sasniegšanai LBTU līmenī ir izstrādāti rīcības plāni: 1) plāns dalībai ES pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” konkursos un citās pētniecības un inovāciju atbalsta programmās un tehnoloģiju ierosmēs; 2) starptautisko publikāciju kvalitātes uzlabošanas plāns, kas nodrošinās pasākumus un noteikto rezultāta rādītāju izpildes monitoringu starptautiski atzīto zinātnisko publikāciju skaita pieaugumam Scopus un Web of Science datubāzēs. Saskaņā ar LBTU attīstības stratēģiju, zinātnes un pētniecības aktivitāšu virzība un to izpildes vērtējumi tiek sadalīti pa rīcības plānu uzdevumiem: 1) starptautiskās sadarbības sekmēšana stratēģiskās specializācijas jomās; 2) zinātnisko publikāciju sagatavošanas sekmēšana žurnālos ar augstu ietekmes faktoru; 3) konkurētspējas veicināšana zinātnisko darbinieku piesaistei; 4) finansējuma piesaiste stratēģiskajām pētniecības jomām.

Studiju virziena ietvaros ir izveidojusies laba sadarbība ar Vitauta Dižā universitāti, Estonian University of Life Sciences, University of Helsinki (Ruralia Institute), Vāgeningenas universitāti, Nordic Council of Ministers u.c. Docētāji regulāri tiek iesaistīti Latvijā veiktos pasūtījuma pētījumos, piemēram, CSP pasūtījums “Robežu šķērsojošo personu izlasveida apsekojums”; VAS Rīgas lidosta pasūtījums „Lidostas pasažieru profila noteikšanas pētījums”; Pašvaldības pasūtījums “Aktīva Jauniešu dome darba ar jaunatni sistēmas atbalstam”; Latvijas vides aizsardzības fonda pasūtījums „Meža īpašnieku izglītošana un iesaiste lēmumu pieņemšanā par aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanu”; OECD pētījums „Intelektuālie pakalpojumi saistībā ar Latvijas lauksaimniecības inovācijas sistēmas pamatziņojuma sagatavošanu”. LBTU organizē starptautiskās konferences “Economic Science for Rural Development”, “Research for Rural Development”, “Bioekonomika un lauku attīstība”, kas pulcina nozares zinātnisko iestāžu pārstāvjus, Zemkopības ministrijas speciālistus, biedrību dalībniekus, uzņēmumu pārstāvjus un topošie speciālistus, savukārt starptautiskā studentu konferencē “Students on their Way to Science” studentiem iespēja parādīt savu pētījumu rezultātus. Viss iepriekš minētais pozitīvi ietekmē starptautisko atpazīstamību, palīdz augsta līmeņa pētniecības īstenošanā un starptautiski atzītu pētniecības rezultātu sasniegšanā. Paveiktais studiju virziena kontekstā iezīmē PLE, zinātnisko projektu finansējuma, starptautisko zinātnisko publikāciju (indeksētu SCOPUS un Web of Science datubāzēs) pieaugumu pārskata periodā. Informācija par nozīmīgākiem sasniegumiem sociālo zinātņu blokā atrodama: <https://socialsciences.lbtu.lv/en>; <https://www.lbtu.lv/lv/nozimigakie-zinatnes-rezultati>. Savukārt LBTU pētījumu veikšanai ir izstrādāts un tiek sludināts iekšējais grantu konkurss “Zinātniskās kapacitātes stiprināšana LBTU”, KUR projektu var iesniegt LBTU ievēlēti vadošie pētnieki vai ievēlēti pētnieki ar doktora grādu kopā ar doktorantiem. Viena pētniecības projekta kopējais finansējums - līdz 10 000 eiro, īstenošanas periods - 2 gadi.

LBTU notiek pētniecība tās definētajās prioritārajās jomās, tajā skaitā sociālajās zinātnēs (<https://www.lbtu.lv/lv/petijumu-virzieni>, <https://www.lbtu.lv/lv/llu-fakultasu-petniecibas-virzieni>) saistībā ar teritoriju ilgtspējīgu attīstību, kopienu iesaisti lokālās dzīves uzlabošanā un attīstībā, pārtikas sistēmām, kultūru un identitāti, izglītības jautājumiem u.c. ESAF pētnieki un docētāji piedāvā savu ekspertīzi konkrētu problēmjautājumu izpētei, piedāvājums potenciālajiem sadarbības partneriem pieejams LBTU mājas lapā (<https://www.lbtu.lv/lv/ekonomika-un-regionala-attistiba>).

Studiju virziena īstenošanā iesaistītie docētāji piedalās zinātniskās konferencēs un publicē pētījumu rezultātus zinātniskos žurnālos, monogrāfijās, konferenču rakstu krājumos un citos izdevumos, piedalās zinātniskos projektos un veic līgumdarbus, piedalās starptautisku konferenču organizēšanā un sekciju darba vadīšanā, recenzē to rakstus, piemēram, ESAF starptautiskā konference **Economic Science for Rural Development**, LBTU starptautiskā konference **Research for Rural Development**, Rīgas Tehniskās universitātes starptautiskā konference u.c. Informācija par ESAF, tajā skaitā studiju virziena īstenošanā iesaistīto docētāju zinātnisko darbību, pieejama LBTU ESAF mājas lapā (<https://socialsciences.lbtu.lv/en>).

2.4.2. Zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.

Studiju virziena docētāji piedalās nacionālos un starptautiskos pētniecības projektos, kuros iesaista arī studentus un maģistrantus. Tādējādi zināšanu pārnese no pētniecības projektiem uz studējošajiem notiek tieši; vēl vairāk – studējošie paši piedalās jaunu zināšanu radīšanā, attīsta pētnieciskās prasmes un kompetenci, izstrādā savus maģistra darbus un dalās jaunajā pieredzē savās darba vietās. Tā maģistra darbi tika izstrādāti divu Valsts pētījumu programmu projektu ietvaros.

Docētāji piedalās pētnieciskos projektos savas kompetences jomās, kas ir cieši saistītas ar viņu docētājiem studiju kursiem. Arī publikācijas, kas tiek radītas, izmantojamas studiju procesā konkrētos studijuursos. Lielākā daļa no studiju virzienā nodarbināto mācībspēku pilda gan akadēmiskā personāla, gan zinātniskā personāla funkcijas, tāpēc tiek sekots līdzi, lai aktuālāko un jaunāko pētījumu rezultāti tiek integrēti studiju procesā. Pārskata periodā studiju virziena mācībspēki ir sagatavojuši vairāk nekā 20 dažādus mācību materiālus, zinātniskās monogrāfijas (rakstījuši to nodaļas), Latvijas Nacionālās enciklopēdijas šķirklus, kuros ir iekļauti zinātnisko projektu rezultāti, un kas tiek izmantoti studiju procesā. Piemēram, tādas ir VPP programmu projektu monogrāfijas: VPP “Nacionālā identitāte” monogrāfija “Ad locum: vieta, identitāte un rīcībspēja”, VPP sociālajās zinātnēs “Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai – jaunas pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai (EKOSOC-LV)” (2014–2018) kopējā monogrāfija “Simtam pāri. Viedā Latvija” un šīs programmas 5.2.3. projekta monogrāfija “Zināšanu ekonomika Latvijas lauku un reģionu dzīvotspējai”, projekta VP42–“Ekonomiskais, politiskais un juridiskais ietvars Latvijas tautsaimniecības potenciāla saglabāšanai un konkurētspējas pieauguma veicināšanai pēc pandēmijas izraisītas krīzes (reCOVery-LV)” (2020–2021) monogrāfija “Vietējo pārtikas ķēžu pārstrukturizēšana un noturības stiprināšana krīzes un pēckrīzes laikā Latvijā”. Arī Erasmus+ projekta “Izglītošana lauku uzņēmējdarbībā caur ārstniecības un aromātisko augu ražošanu un izmantošanu”

https://www.lbtu.lv/sites/default/files/files/lapas/Rokasgr%C4%81mata_Uz%C5%86%C4%93m%C4%93jdarb%C4%ABbas%20vecin%C4%81%C5%A1ana%20laukos%20caur%20%C4%81rstniec%C4%ABbas%20un%20arom%C4%81tisko%20augu%20ra%C5%BEO%C5%A1anu%20un%20izmanto%C5%A1anu_2018.pdf izmantojama studiju kursu apguvē, kā arī Interreg projekta „Equine industries promoting economically competitive and innovative regions” (INNOEQUINE) rokasgrāmata “How to be Innovative in the Equine Sector: A Guidebook on Practices and Inspiration from Central-Baltic” https://pub.epsilon.slu.se/11376/11/Korpa%20et%20al_140712.pdf

ERASMUS+ K2 programmas projekta "*Kopīgās maģistra studiju programmas lauku kopienu attīstībā izstrāde*" (RuralCOM) ietvaros izstrādātie studiju materiāli tika aprobēti, aicinot piedalīties tiešsaistes nodarbībās studiju virziena bakalaura un maģistra studiju programmās studējošos (gan latviešu, gan ārvalstu studentus).

Socioloģijas studentiem un plašākai nozares kopienai īpaši nozīmīga ir SOHU docētājas I. Leikumas 2016. gadā izdotā grāmata "*Pēteris Birkerts: Es laižu savus darbus pasaulē*". Sadarbībā ar Biznesa augstskolu "Turība" un tūrisma nozares organizācijām, tika sagatavota monogrāfija "*Tūrisma attīstība Latvijas reģionos*", kuras izstrādē piedalījās ESAF SOHU docente. Labklājības ministrijas projekta "*Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās*" (2015.-2023.) ietvaros sadarbībā ar Latvijas Universitāti tika sagatavota un izdota "*Sociālā darba vārdnīca*", kuras redkolēģijas locekle ir arī ESAF SOHU asociētā profesore.

Lai motivētu mācībspēkus sagatavot mācību materiālus un integrētu projektos, praktiskā pētniecībā iegūto pieredzi studiju procesā, LBTU līmenī ir izveidota motivācijas sistēma, kur mācību materiālu sagatavošana un zinātnes dimensija ir vērtējamie elementi, un personāls par to saņem finansiālu atbalstu.

2.4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai.

LBTU ģeogrāfiskā atrašanās vieta, mijiedarbība ar pasaules, tai skaitā Baltijas jūras reģiona, universitātēm un pētniecības institūcijām, ir veicinājusi to, ka studiju virziena vadošie pētnieki veic pētījumus par mūsdienīgām un aktuālām problēmām sabiedrības ilgtspējas jomā, par lauku teritoriju attīstību un kopienu dzīvi, izglītību, darba dzīves kvalitāti, sociālo pakalpojumu pieejamību reģionos un daudziem citiem jautājumiem gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī. To lielā mērā nosaka studiju virziena nišas pētījumi, kas ir saistīti ar viedu attīstību, sociālām inovācijām, tautsaimniecības un sabiedrības transformācijas procesiem, uzņēmējdarbības attīstību. Galvenās zinātniskās aktivitātes, kurās vadošie pētnieki un pētnieki mijiedarbojas ar starptautisko zinātnieku sabiedrību, ir: dalība COST akcijās; dalība Horizon2020 projektos; dalība Eiropas Komisijas Erasmus+ (KA2) programmas projektos (piemēram, REMAP, SKILLED UP, RuralCOM), kas vecināja virziena zinātnieku uzkrātās pieredzes un zināšanu pārneši starptautiskā līmenī, kā rezultātā ir tapuši vairāki izglītojoši materiāli, organizēti sabiedrības izglītošanas pasākumi, izveidoti interaktīvi e-apmācību rīki; dalība Interreg Centrālās Baltijas programmas projektos (piemēram, *InnoEquine*, RESTinBSR) ir veicinājusi pētnieku sadarbību ar tūrisma nozari un zirgkopības nozari, apzinot inovatīvus un konkurētspējīgus uzņēmējdarbības attīstības iespējas laukos; publikācijas ar augstu citējamību un atvērtās piekļuves žurnālos.

Galvenie starptautiskie projekti pārskata periodā (2013 - 2023), kuru īstenošanā iesaistīti studiju virziena docētāji un pētnieki:

- 2020 - 2023 - ERASMUS+ K2 programmas projekts "*Kopīgās maģistra studiju programmas lauku kopienu attīstībā izstrāde*" (RuralCOM), Nr. 2020-1-EE01-KA203-077886
- 2021- INTERREG Baltijas jūras reģiona programmas 2014-2020 projekts "*Transformatīvā ekotūrisma potenciāls ilgtspējīgai reģionālajai attīstībai* (RESTinBSR)", Nr. ETS2021/42, (Latvijas Universitāte, Sociālo un politisko pētījumu institūts)

- 2020- Modulis "Cilvēku resursu vadība" Erasmus+ K2 projektā "Profesionālo izglītību un apmācību kompetenču pilnveide Baltijas kokrūpniecības nozarē atbilstoši Eiropas kvalitātes ietvarstruktūrai (SKILLED UP)" (*Skills for the Baltic Wood industry – European Quality in Vocational Education and Training*) (projekta Nr. 601123-EPP-1-2018-1-DE-EPPKA2-SSA)
- 2017 – 2019 - European Commission, DG Employment, Social Affairs and Inclusion (Contract No. VC/2017/0091) projekta pētījums "Up-date of the mapping of social enterprises and their eco-systems in Europe" (finance – European programme for Employment and Social Innovation EASI 2014-2020)
- 2017-2018 OECD pētījums "Intelektuālie pakalpojumi saistībā ar Latvijas lauksaimniecības inovācijas sistēmas pamatziņojuma sagatavošanu" (Nr. 3.2-10/2017/LLU/82)
- 2017 – 2018 INTERREG projekts „Sociālā spēcīgāšana reģionos”
- 2016 – 2018 - ERASMUS+K2 projekts "Education in rural entrepreneurship through producing and valorising of medicinal and aromatic plants" (REMAP) Nr. 2016-1-RO01-KA204-024635.
- 2015 – 2017 - Starptautisks projekts No. DCI-NSEAD/2012/280-524 „Solidarity Schools in Baltic States” sadarbībā ar asociāciju „Humana People to People in Latvia”
- 2015 – 2017 - Starptautisks projekts „Looking at Learning”, Erasmus+ Jaunatne darbībā KA2 programma, Nr.2014-2-LV02KA205-000575
- 2014-2016 - Polijas Zinātņu akadēmija, Lauku un lauksaimniecības attīstības institūta projekts "Youth in transition countries - innovative potential, new context, new challenges and new problems"
- 2015 – 2016 - NORDPLUS Junior projekts 'NO HATE'
- 2014 – 2016 - Starptautiskā projekts „Wake - Up call: Volunteer Manager Role!", ERASMUS+ programma, Nr. 2014-1-RO01-KA205-002734
- 2013 – 2015 - Starptautisks projekts NCN nr. UMO-2013/08M/HS6/00430 "Youth in transition countries – innovative potential, new context, new challenges and new problems"
- 2014-2015 - SiforAGE Laiks turpināt augt (SiforAGE Time To Keep Growing), "Providing innovative solutions for an active and healthy ageing" (ES 7. ietvarprogrammas un LU finansējums)
- 2013 – 2015 - RURAGRI ERA-NET European Commission's 7th Framework Programme "Rethinking the links between farm modernization, rural development and resilience in a world of increasing demands and finite resources (RETHINK)"
- 2013 - Projekts „CAP: Back to Countryside” AGRI-2013-0086, pētījums „Zemnieka portrets pilsētu jauniešu skatījumā” (Urban Youth Perceptions on Farmer Portrait) EK
- 2011-2013 - INTERREG III projekts „Equine industries promoting economically competitive and innovative regions” (INNOEQUINE)

Papildus aktīvam pētnieciskam darbam, virziena akadēmiskais personāls aktīvi piedalās un iesaistās dažādās starptautiskās organizācijās, piemēram, Veterinārijas un Lauksaimniecības universitāte (BOVA), Eiropas Savienības Rural Networks' Assembly, European Observatory on Homelessness, Eiropas Lauku sociologu asociācija, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja.

Turpmākā starptautiskās sadarbība zinātnes attīstībai tiek balstīta uz:

1. zinātnes un pētniecības ciešāku integrāciju studiju procesā;
2. zinātnes un pētniecības popularizēšanu gan starptautiskā vidē, gan nacionālā vidē (izmantojot www.sciencelatvia.lv);
3. iekšējo LBTU grantu izmantošanu jauno zinātnieku atbalstam un jauno zinātnieku piesaistei no ārvalstīm;
4. sekmēt maģistrantu pētījumu rezultātu publicēšanu starptautiskos izdevumos;
5. sekmēt starptautisku projektu pieteikumu sagatavošanu, attīstot mērķtiecīgāku motivācijas sistēmu un snieguma finansējumu zinātnei.

leguvumi no iepriekšminētās sadarbības ir visām studiju programmām: 1) studiju kursu docēšanā tiek izmantoti materiāli, kas tapuši projektu rezultātā - izglītojoši materiāli, izglītošanas pasākumi, izveidoti interaktīvi e-apmācību rīki; 2) tiek attīstītas pētnieciskās tēmas un tematika, kas sasaucās ar padziļinātu izpēti un iespējamo dalību projektu aktivitātēs; 3) noslēgumu darbu un pētniecisko darbu sasaiste ar mērķtiecīgu un virzītu studiju procesu mijiedarbībā ar zinātni un pētniecību; 4) visu līmeņu studējošo iesaiste pētniecībā un zinātnē (gan kā mērķauditorijas, gan pētījumu veicēji, gan kā zinātniskie asistenti).

Studiju virziena īstenošanā iesaistītie docētāji piedalās zinātniskās konferencēs un publicē pētījumu rezultātus zinātniskos žurnālos, konferenču rakstu krājumos un citos izdevumos, piedalās zinātniskos projektos un veic līgumdarbus, piedalās starptautisku konferenču organizēšanā un sekciju darba vadīšanā, recenzē to rakstus, piemēram, ESAF starptautiskā konference ***Economic Science for Rural Development***, LBTU starptautiskā konference ***Research for Rural Development***, Rīgas Tehniskās universitātes starptautiskā konference. Jau esošo starptautisko projektu ietvaros kopā ar sadarbības partneriem tiek gatavoti jauni projektu pieteikumi, piemēram, dažādās ES pētniecības programmās (Apvārsnis Eiropa, Interreg).

2.4.4. Norādīt, kā tiek nodrošināta un veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus.

LBTU ir izstrādājusi motivācijas sistēmu, kas balstās uz ikgadēju zinātniskā snieguma vērtējumu. Tajā tiek ņemts vērā publikāciju skaits un kvalitāte (vai publikācijas ir starptautiski citējamās izdevumos), dalība zinātniskos projektos un līgumpētījumos un to vadīšana nacionālā un starptautiskā līmenī, patentu daudzums, līdzdalība nozares organizācijās, zinātnisku darbu recenzēšana utt. Šāda zinātniskā snieguma vērtēšanas kārtība tiek attiecināta uz vēlētajiem mācībspēkiem, pētniekiem un vadošajiem pētniekiem. Par savu sniegumu viņi nākamajā studiju gadā saņem piemaksu pie atalgojuma. Ar līdzfinansējumu ESAF atbalsta augsta līmeņa publikāciju izstrādi (citējamās publikācijas Q1 un Q2 starptautiskos izdevumos) un līdzdalību dažāda līmeņa pētnieciskos projektos. Šis atbalsts ir pieejams jebkuram pētniekam un docētājam, tajā skaitā arī viesdocētājiem (nevēlētajam personālam). Studiju virziena docētāji iesaistās starpdisciplināros pētījumos, tādējādi integrējot sociālo zinātņu un socioloģijas atziņas kompleksu problēmu izpētē. Iespējas līdzdarboties pētnieciskos projektos ir vienlīdz pieejamas gan vēlētiem, gan viesdocētājiem. Pārskata periodā studiju virziena docētāji iesaistījušies Valsts pētījuma programmu projektos, LZF Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektos, ERASMUS + projektos, ESF projektos, Interreg, OECD un citos pētījumos. Pētījumu tēmas cieši saistītas ar studiju virziena ievirzi un īpaši konkrētu studiju kursu specifiku, tādējādi radot jaunas zināšanas un kompetenci, kas integrējamas arī studiju procesā un kursu apgūvē.

Studiju virziena mācībspēki laika periodā no 2013.-2023. gadam ir iesaistījušies ap 40 zinātnes projektu un līgumpētījumu īstenošanā. Nozīmīgākie starptautiskie projekti minēti 2.4.3. punktā. Starptautiskās atpazīstamības un tīklošanās veicināšanai nozīmīgs bija ERA-NET projekts "Rethinking the links between farm modernization, rural development and resilience in a world of increasing demands and finite resources (RETHINK)". Pārskata periodā studiju virziena mācībspēki iesaistījās vairākos Eiropas Komisijas Erasmus+ (KA2) programmas projektos, piemēram, "Education in rural entrepreneurship through producing and valorising of medicinal and aromatic

plants (REMAP)", kas vecināja mācībspēku uzkrātās pieredzes un zināšanu pārnesi starptautiskā līmenī, kā rezultātā ir tapuši vairāki izglītojoši materiāli, organizēti sabiedrības izglītošanas pasākumi, izveidoti interaktīvi e-apmācību rīki. Erasmus+ (KA2) programmas projektā "*Kopīgās maģistra studiju programmas lauku kopienu attīstībā izstrāde*" kopā ar partneriem no Igaunijas (Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāte), Lietuvas (Vītauta Dižā Universitāte), Somijas (Helsinki Universitātes Lauku institūts) un Rumānijas (Bukarestes Ekonomikas studiju universitāte) notiek darbs pie starptautiskas maģistra studiju programmas kopienu attīstībā izveidošanas. Projekta ietvaros izstrādāti pieaugušo izglītības materiāli u MOOC kursi kopienu līderiem un nevalstiskā sektora pārstāvjiem par lauku socioloģijas un kopienu attīstības tēmām, sniedzot iespēju gūt starptautisku pieredzi un zināšanas. Savukārt līdzdalība divos Centrāl Baltijas programmas Interreg projektos ir veicinājusi studiju virziena mācībspēku sadarbību ar tūrisma nozari.

Pētnieki no SOHU aktīvi piedalījās Valsts pētījuma programmas "Nacionālā identitāte" (2010-2014) projekta "Nacionālā identitāte un rīcībspēja" (Y3-26464-960) īstenošanā, kas rezultējās ar dalību konferencēs, zinātnisku rakstu un monogrāfijas publicēšanu. Attiecībā uz nozīmīgākajiem nacionālā līmeņa projektiem un to rezultātiem, jāatzīmē, ka laika posms no 2014. līdz 2018. gadam iezīmēja ļoti aktīvu zinātnisko darbību gan visā Latvijā, gan studiju virziena mācībspēku vidū, ko veicināja 2013. gada nogalē Latvijas Republikas valdībā apstiprinātie prioritārie virzieni zinātnē, kuriem tika pakārtotas atbilstošas valsts pētījumu programmas, no kurām divās programmās piedalījās virziena mācībspēki: "Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai – jaunas pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai (EKOSOC-LV)". Dalība šīs programmas projektos deva būtisku iespēju palielināt akadēmiskā personāla starptautiski citējamo publikāciju izstrādi (ScienceDirect (Elsevier), Scopus, Thomson Reuter Web of Science (WoS), Springer Open, ERIH u.c.) žurnālos vai konferenču rakstu krājumos. Aktivizēja nacionāla un starptautiska līmeņa sadarbību, vienlaikus ļaujot par procesiem Latvijā informēt pasaules mēroga zinātnieku saimi. Kopumā programma sociālo zinātņu attīstību Latvijā ir virzījusi starpdisciplināritātes aspektā. Minētās valsts pētījuma programmas īstenošana noteica to, ka studiju virziena mācībspēki arī nākošajā valsts pētījuma programmu periodā (2018-2021) turpināja dalību divos projektos – INTERFRAME-LV un DemoMig. Lai analizētu Covid-19 pandēmijas sekas tika īstenots projekts VP42-"Ekonomiskais, politiskais un juridiskais ietvars Latvijas tautsaimniecības potenciāla saglabāšanai un konkurētspējas pieauguma veicināšanai pēc pandēmijas izraisītas krīzes (reCOVēry-LV)" Nr. VPP-COVID-2020/1-0010" (2020-2021). Docētāji īsteno arī Latvijas Zinātnes padomes (LZP) finansētus pētījumus, piemēram, LZP Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu (FLPP) individuālais projektu "Dzīvotspējīgas un ilgtspējīgas lauku kopienas: vietējo pārtikas sistēmu multiplikatīvais efekts" (tenūras grants), LZP-2020/2-0409 (2020-2021), uz kura rezultātu pamata tika izstrādāts un augsti novērtēts jauns FLPP projekta pieteikums. Tādējādi pētnieciskais darbs norit tālāk LZP FLPP projektā "Bio-reģioni kā integrēta stratēģija ilgtspējīgai lauku teritoriju attīstībai Latvijā", Nr. Izp-2022/1-0519 (2023 – 2025).

Studiju virziena mācībspēku zinātniskajai attīstībai nozīmīgi ir arī pašvaldību un nevalstiskā sektora pasūtīti pētījumi, kas tiek mērķtiecīgi realizēti konkrētu vietējās attīstības politikas mērķu sasniegšanai, piemēram, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra pasūtīts pētījums „Vietējo ražotāju tirgus daļas palielināšana pašvaldības pārtikas produktu iepirkumos: sociālekonomiskie ieguvumi un iespējamie riski. Situācijas analīze Tukuma novadā” (2013 – 2014), SOS Bērnu ciematu asociācijas Latvijā pētījums „Sociālajam riskam pakļauto ģimeņu situācijas analīze Latvijā” (2012 – 2013), ES fonda projekts Nr.9.2.4.2/16/I/066 “Slimību profilakses un veselības veicināšanas pasākumi Ozolnieku novadā” (2017-2020). Tika veikts arī Lauku attīstības programmas 2007-2013 *ex-post* novērtējums (konkrēti - Valsts Lauku tīkla un tehniskās palīdzības novērtējums).

LBTU kopumā ir izstrādāta sistēma, kas precīzi nosaka bāzes finansējuma izlietošanu, noteiktu daļu no tā pārdalot struktūrvienībām (atkarībā no sasniegtajiem rezultātiem), katrs pētnieks saņem

snieguma finansējumu, kura lielums ir tieši atkarīgs no zinātniskā darba rezultātiem. Lai celtu LBTU zinātnisko kapacitāti un veicinātu jauno zinātnieku iesaisti, ir izveidota iekšējo grantu programma "LBTU pētniecības programmas īstenošana", kur konkursa kārtībā tiek finansēti projekti. Lai sekmētu jaunu projektu izstrādi, no 2018.-2022. gadam tika īstenots projekts "LLU un tās pārraudzībā esošo zinātnisko institūciju starptautiskās sadarbības projektu pētniecībā un inovācijās veicināšana", kur tika finansiāli atbalstīta projektu pieteikumu sagatavošana un iesniegšana. Studiju virziena mācībspēku paveiktais iezīmē konstantu zinātnē nodarbināto pilna laika ekvivalenta (PLE), zinātnisko projektu finansējuma, starptautisko zinātnisko publikāciju (indeksētu SCOPUS un Web of Science datubāzēs) pieaugumu pārskata periodā. Mācībspēku zinātniskās pētniecības aktivitātes tiek apkopotas gan veidojot fakultātes stratēģiju, gan veidojot zinātnes sniegumu atskaiti. Visa informācija par publikācijām, projektiem un cita veida zinātniskās pētniecības aktivitātēm tiek apkopota elektroniskās datubāzes LBTU informācijas sistēmā. Apkopojums par docētāju zinātnisko darbību (publikācijām, pētījumiem) pieejams arī LBTU ESAF mājas lapā (<https://socialsciences.lbtu.lv/en>). Ar detalizētu docētāju iesaisti projektos un zinātnes /pētniecības sniegumu var iepazīties docētāju CV.

2.4.5. Norādīt, kā tiek nodrošināta un veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā un/ vai lietīšķajā pētniecībā, un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katra studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā un/ vai lietīšķajā pētniecībā, un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus studējošajiem piedāvātajām un izmantotajām iespējām.

Studējošo iesaiste pētniecības procesā ir svarīga studiju virziena pētniecības kapacitātes celšanai. Gan bakalaura, gan maģistra studiju programmā studējošie regulāri tiek iesaistīti pētnieciskās aktivitātēs. Sadarbībā ar ziņu aģentūru LETA studentiem ir bijusi iespēja piedalīties vairāku Saeimas un citu vēlēšanu *exit pool* aptaujās. Līdz šim studējošo iesaiste zinātnē ir notikusi zinātnisko projektu ietvaros, slēdzot līgumus par darbu projektā kā vadošā pētnieka asistentiem (3 darba līgumi). VPP EKOSOC-LV projekta īstenošanā tika iesaistīts 5.2.8. "Kultūrvides attīstības, vides daudzveidības saglabāšanas un urbanizācijas procesi Latvijas līdzsvarotas attīstības kontekstā" viena bakalaura studiju programmas studente. Maģistranti tiek iesaistīti vairākos Valsts pētījumu programmu pētījumos, kā rezultātā tiek izstrādāti maģistra darbi (piemēram, VPP "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai" 2018-2021 projektā VPP-IZM-2018/1-0015 "Ilgtspējīgas un saliedētas Latvijas sabiedrības attīstība: risinājumi demogrāfijas un migrācijas izaicinājumiem (*DemoMig*)" un VPP "Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai" 2021-2024 projektā "*Jauni risinājumi demogrāfijas un migrācijas procesu izpētē latviskas un eiropiskas zināšanu sabiedrības attīstībai (DemoMigPro)*" (projekta nr. VPP-LETONIKA-2021/3-00)). Izstrādātie maģistra darbi ir kā zinātniskā projekta rezultatīvais rādītājs, pārskata periodā tādi bijuši 2 maģistra darbi. Maģistranti tiek iesaistīti arī LZP Fundamentālo un lietīšķo pētījumu projektos, piemēram individuālā projekta (tenūras granta) "*Dzīvotspējīgas un ilgtspējīgas lauku kopienas: vietējo pārtikas sistēmu multiplikatīvais efekts*" LZP-2020/2-0409 īstenošanā.

Studiju virziena mācībspēkiem ir iespēja izmantot arī LBTU iekšējo grantu programmas "LBTU pētniecības programmas īstenošana" un "Zinātniskās kapacitātes stiprināšana LBTU", kuru mērķis ir sekmēt maģistrantu, doktorantu un jauno zinātnieku iesaisti zinātniskajā darbībā. Lai veicinātu studentu interesi par zinātni, katru gadu tiek organizētas dažādas studentu zinātniskās konferences, piemēram, starptautiskā studentu zinātniskā konference "Studenti ceļā uz zinātni",

kur studenti kopā ar mācībspēkiem sagatavo zinātniskas publikācijas. Ar savu studiju darbu un studiju noslēgumu darbu rezultātiem gan bakalaura programmas studenti, gan maģistranti uzstājas zinātniskās konferencēs, publicējot tēzes un rakstus. Kopā ar studiju noslēguma darbu zinātniskajiem vadītājiem tiek sagatavoti raksti un publikācijas gan starptautisko zinātnisko konferenču rakstu krājumos, gan citējamajos starptautiskos žurnālos, kas iekļauti Web of Science un Scopus datu bāzēs.

Pēc maģistra studijām vairāki absolventi uzsākuši studijas doktorantūrā dažādās Latvijas augstskolās, no tiem daudzi jau ir ieguvuši doktora grādus.

2.4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.

Studiju virziena mācībspēki un atsevišķas LBTU struktūrvienības īsteno virkni aktivitāšu, kas veicina dažādu inovāciju formu ieviešanu studiju procesā. *Sociālās, stratēģiskās, sadarbības un vērtību inovācijas* tiek īstenotas studiju virziena mācībspēku organizētajās Vasaras skolās. Katrai Vasaras skolai ir sava tematika, mērķis un uzdevumi. Piemēram, 2017. gada Vasaras skola "Būvējam kopienu. Tās sociālie, ekonomiskie un kultūrvides aspekti praksē", kas norisinājās Jēkabpils novada Rubenes pagasta Kaldabruņā, tapa sadarbībā ar vietējo biedrību "Ūdenszīmes" un pulcēja dažādu fakultātes programmu studentus. Pasākuma ietvaros notika gan teorētiskas nodarbības par kopienas veidošanu un vietējo resursu apzināšanu, gan praktiska dažādu sociālo pētījumu metožu izmantošana. Rezultātā studenti prezentēja savu redzējumu par vietas turpmāko attīstību. Savukārt 2019. gada Vasaras skola "Ko darīt ar vietu?", kas norisinājās Preiļu novada Aizkalnes pagastā, tapa sadarbībā ar Aizkalnes pagasta biedrību "Sabiedriskais centrs "Aizkalne"" un bija daļa no Valsts pētījumu programmas projekta DemoMig, pulcēja kopā gan bakalaura, gan maģistra līmeņa studentus no dažādām LBTU fakultātēm (ESAF, Veterinārmedicīnas fakultāte, Vides un būvzinātņu fakultāte), kā arī no dažādām Latvijas augstskolām (LBTU un LU), tādējādi radot iespēju starpdisciplināram skatījumam uz vietas attīstības scenārijiem. Ņemot vērā vasaras skolas plašo rezonansi un iesaistīto dalībnieku loku, vasaras skola vērtējama kā veiksmīga sociāla inovācija. *Vadīšanas, plānošanas, mārketinga un organizatoriskās inovācijas* tiek īstenotas studiju virziena mācībspēku vadītajā pasākumā "Sociologa mikroskops", kas laikā pirms Covid-19 pandēmijas tika īstenots vairākas reizes gadā sadarbībā ar dažādām Zemgales un Rīgas reģiona skolām. Pasākuma mērķis bija veicināt sadarbību ar skolām, radoši iepazīstināt vecāko klašu skolēnus ar sociologa profesiju un dažādām pētniecības metodēm.

Studiju virziena īstenošanā pastāvīgi tiek integrētas *jaunas darbības metodes un pieejas*. Jau kopš pārskata perioda sākuma bakalaura studiju programmā ir notikusi studiju kursu izstrāde un arī īstenošana e-studiju vidē MOODLE platformā, tādējādi perspektīvā domājot par tālmācības studiju formas ieviešanu studiju virzienā. Kopš 2020. gada studiju kursi MOODLE vidē tika izstrādāti arī maģistra studiju programmā. Integrējot e-studiju darba elementus pilna laika studijās un aizvien plašāk izmantojot dažādas tiešsaistes platformas un digitālus risinājumus, docētāji ir uzkrājuši bagātīgu pieredzi daudzveidīgāku studiju materiālu, pārbaudes darbu un mācību metožu izmantošanā, kas īpaši noderēja un tika attīstīta Covid-19 pandēmijas laikā, kad valstī kopumā tika pāriets uz attālinātajām studijām daudzu mēnešu garumā. Šī pieredze ļauj elastīgāk organizēt studiju procesu, pielāgoties dažādiem aktuāliem izaicinājumiem. Gan studējošie, gan docētāji novērtē attālināto studiju priekšrocības, vienlaikus apzinoties riskus un pilnveidojamās jomas. Riski

un pilnveides iespējas tiek analizētas un meklēti risinājumi trūkumu novēršanai, domājot gan par studiju procesa kvalitātes pilnveidi, gan kvalitatīvākiem studiju darbiem (tajā skaitā studiju noslēguma darbiem), gan augstāku studiju rezultātu sasniegšanu īpaši tālmācībā. Tālmācības studiju forma īpaši lielu interesei raisījusi par bakalaura studijām, taču arī potenciālie maģistranti sāk meklēt risinājumus attālinātām studijām, lai varētu sekmīgāk savienot darba dzīvi ar studijām.

2.5. Sadarbība un internacionalizācija

2.5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri, raksturot sadarbības veidus, kā sadarbība tiek organizēta, papildus norādot mehānismu partneru piesaistei.

Studiju virziena sadarbība ar Latvijas institūcijām notiek vairākos veidos:

- sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām projektu rezultātu izplatīšanā un komunikācijā ar sabiedrību (piemēram, Latvijas Sociologu asociācija, Lauksaimnieku Organizāciju Sadarbības Padome, kopienu organizācijas un partnerības);
- līdzdalība nevalstisko organizāciju valdēs (piemēram, Latvijas Sociologu asociācija);
- kopīgi zinātniski pētījumi, zinātniskas un populārzinātniskas publikācijas ar citu augstskolu pētniekiem un docētājiem;
- līgumpētījumi ar pašvaldībām (piemēram, Jelgavas novada pašvaldība, Ozolnieku novada pašvaldība);
- līgumpētījumi ar darba devējiem un darba devēju piesaiste studiju un zinātnes procesiem (piemēram, SKDS, RAIT);
- darbība citu universitāšu promocijas padomēs (piemēram, virziena mācībspēki piedalās Latvijas Universitātes promocijas padomē Socioloģijā, Rīgas Stradiņa Universitātes promocijas padomē Socioloģijā).

Studiju programmu saturs un tā īstenošana nodrošina studiju programmu un studiju virziena ilgtspējīgu attīstību, jo ir balstīta uz sadarbību un atbildīgu rīcību, kurā iesaistīti studējošie, mācībspēki, absolventi un darba devēji. Studējošo vērtējumam ir liela nozīme studiju kursu satura pilnveidē, studiju kursu papildināšanā un mācībspēku atlasē darbam studiju programmās. Studējošo ieteikumi tiek apspriesti SOHU sapulcēs un ESAF metodiskajās komisijās. Studējošie piedalās ESAF Domes un metodisko komisiju darbā. Studiju procesa kvalitātes pilnveides nolūkos ESAF regulāri studējošiem piedāvā vieslekcijas. Tradicionāli kopīgas vieslekcijas visiem ESAF studentiem un maģistrantiem tiek organizētas *Absolventu nedēļas* laikā rudens semestrī. Tās laikā studējošie tiek ar ESAF absolventiem – nozares speciālistiem, kuri iepazīstina studējošos ar savu profesionālo pieredzi un ar aktualitātēm nozarē. Arī studiju virziena docētāji lasa vieslekcijas citās AII un skolās saistībā ar ZPD izstrādi.

Sadarbība ar nozari un darba devējiem veidojas mācību ekskursiju laikā, apmeklējot publiskā, nevalstiskā un privātā sektora organizācijas, kā arī pētnieciskās kompānijas. Sadarbībā ar nozares organizāciju ekspertiem notika studiju programmu izvērtēšana LBTU projekta "Latvijas

Lauksaimniecības universitātes pārvaldības pilnveide (Nr.8.2.3.0/18/A009)” ietvaros.

SOHU docētājiem izveidojusies teicama sadarbība ar lauku kopienu biedrībām, piemēram, “Sabiedriskais centrs “Aizkalne””, kas darbojas Preiļu novadā. 2019. gadā biedrība LBTU tika sveikta kā laureāts nominācijā “Gada ieguldījums sociālajās zinātnēs”. Sadarbība notiek arī ar amatniecības centru “Rūme” Zasā, kā arī biedrību “Ūdenszīmes” Kaldabruņā. Sadarbībā ar biedrībām tika organizētas 2 vasaras skolas, kurā piedalījās dažādos studiju virzienos studējošie.

OSPS programmās tieša sadarbība ar darba devējiem tiek realizēta caur darba devēju piedalīšanos nodarbībās kā vieslektoriem, organizējot mācību ekskursijas uz iestādēm un uzņēmumiem, „ēnu dienu” aktivitātes, veicot pasūtījuma pētījumus. Sadarbība ar darba devējiem tiek uzturēta, aicinot viņus piedalīties MEK darbā, rosinot ieteikt studiju noslēguma darbu tēmas un aicinot viņus par konsultantiem. MEK darbā regulāri piedalās Zemgales Plānošanas reģiona administrācijas pārstāvis, savukārt VEK darbā - Jelgavas pilsētas domes Sabiedrības integrācijas pārvaldes speciālists un LOSP pārstāve. Iespēju robežās tiek veikta darba devēju apzināšana un uz ekspresinterviju pamata uzzināts viņu viedoklis par studiju programmām, studējošo un absolventu prasmēm un kompetencēm, kā arī nepieciešamajiem programmas pilnveides pasākumiem. Perspektīvā tiek plānots attīstīt un izvērst ciešāku sadarbību ar vairākām darba devēju grupām un darba devēju pārstāvošajām organizācijām, lai sekmētu izglītības un darba tirgus saikni. Kā viens no veiksmīgiem sadarbības risinājumiem bija docētāju stažēšanās pētniecības kompānijā “RAIT”.

Raksturojot **sadarbību ar profesionālām organizācijām**, jānorāda, ka ar profesionālām organizācijām socioloģijas jomā primāri jāsaprot nozares asociācijas. Latvijā darbojas Latvijas Sociologu asociācija, kuras biedru vidū (un arī valdē) ir arī studiju virziena docētāji, un Latvijas Ģeogrāfu biedrība, Latvijas Profesoru asociācija. Daži docētāji ir iesaistījušies un piedalās Eiropas līmeņa profesionālo organizāciju darbā, piemēram, Eiropas Sociologu asociācijas organizētajās aktivitātēs, Eiropas Lauku sociologu asociācijas darbībā. Sadarbība izpaužas informācijas un resursu apmaiņā, kā arī organizējot un piedaloties kopīgās konferencēs, kongresos un semināros.

SOHU docētāji piedalās Zemgales reģiona skolēnu zinātniski pētniecisko darbu vērtēšanā socioloģijas, vēstures, filozofijas, kulturoloģijas, politoloģijas un citās sekcijās. Tas notiek skolēnu zinātniski pētniecisko darbu konferencē, ko sākotnēji organizēja Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrs, bet pēdējos gados LBTU Mūžizglītības centrs.

Kopumā vērtējot studiju virzienam un studiju programmām atbilstošu sadarbības partneru izvēli Latvijā, jāatzīmē vairāki kritēriji. Pirmkārt, sadarbība pētniecībā notiek ar tām zinātniskām un pētnieciskām institūcijām (piemēram, citām Latvijas universitātēm, tirgus pētījumu kompānijām), kuras veic pētījumus socioloģijā un citās sociālās zinātnēs, lai gūtu starpdisciplināru pieredzi, kas saskan ar studiju programmu mērķiem un uzdevumiem. Nozīmīga ir studiju virziena īstenošanā iesaistīto mācībspēku līdzdalība Latvijas Sociologu asociācijā un citās profesionālajās biedrībās, kas saistās ar docētāju zinātniskajām interesēm un docētajiem studiju kursiem. Sociologu kopiena Latvijā nav liela, tādēļ sadarbība pētniecībā un pieredzes apmaiņā ir būtiska, lai veicinātu studējošo dziļāku izpratni par socioloģijas nozari, kā arī socioloģijas lomu plašākā sabiedrībā.

Otrkārt, sadarbība ar pašvaldībām un nevalstisko sektoru notiek saskaņā ar studiju programmu ievirzi, lai praktiski pētītu Latvijas reģionos, publiskā un nevalstiskā sektora organizācijās aktuālas problēmas. Daudzās no šīm organizācijām un pašvaldību struktūrām darbojas gan studējošie, gan studiju programmu absolventi, kuri tiek aicināti kā vieslektori. Studiju kursu ietvaros mācībspēki nodrošina tematiskas mācību ekskursijas uz tām organizācijām, kuras visatbilstošāk spēj parādīt sasaisti starp teorētiskām zināšanām un praktiskiem organizāciju darbības aspektiem. Dažkārt pašvaldības un biedrības pašas meklē kontaktus ar LBTU, tādējādi tiek stiprināta sadarbība lietišķajā pētniecībā.

Treškārt, sadarbība ar vispārējās izglītības iestādēm ir būtiska, lai veicinātu jauniešos interesi par sociālajām zinātnēm un dziļāku izpratni par pētniecību. Sadarbība notiek ar Zemgales reģiona skolām, īpaši Jelgavas valstspilsētā, nereti sadarbību iniciē pašas skolas, aicinot SOHU mācībspēkus konsultēt skolotājus un skolēnus viņu pētniecisko darbu izstrādē.

Sadarbībai ar ārvalstu institūcijām LBTU ir izstrādāts un tiek ieviests Internacionalizācijas plāns, kas nosaka universitātes starptautiskās sadarbības mērķus, prioritātes un rezultatīvos rādītājus apmaiņas studiju, ārvalstnieku pilna laika studiju un ārvalstnieku sadzīves apstākļu jomās. Plāns nosaka galvenās prioritātes un sadarbības aktivitātes: prioritāru sadarbību ar līdzīga studiju un zinātniskās pētniecības profila augstskolām ES dalības un partnervalstīs, kuru studiju virzieni atbilst LLU īstenotajiem; prioritāru sadarbību ar starptautiskajām augstskolu asociācijām, kuru aktīvi biedri ir LBTU, - Eiropas Dzīvības zinātņu universitāšu asociāciju (ICA), Baltijas Universitāšu programmu (BUP), Baltijas un Ziemeļvalstu lauksaimniecības universitāšu tīklu (BOVA – NOVA), Ziemeļvalstu Lauksaimniecības zinātnieku asociāciju (NJF), u.c., un kas īsteno savu akadēmisko darbību līdzīgos studiju un pētniecības virzienos; starptautisko sadarbību ar ārvalstu universitātēm/augstskolām studiju virzienu līmenī. Fokusējoties uz ārvalstu partneraugstskolām/universitātēm, ar kurām notiek regulāra studentu un docētāju apmaiņa (Erasmus+ programma, u.c.), kā arī līdzdalība kopējos projektos (piemēram, SAM 8.2.3.), pētniecības jomā, savstarpēja sadarbība zinātniskās un metodiskās konferencēs u.c.

2.5.2. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie ārvalstu sadarbības partneri, raksturot sadarbības veidus, kā sadarbība tiek organizēta, papildus norādot mehānismu partneru piesaistei.

2023. gadā LBTU Padome apstiprināja *LBTU Internacionalizācijas politiku* (skat. https://www.lbtu.lv/sites/default/files/2023-03/LBTU_Internacionalizācijas_politika_2023.pdf), kas nosaka universitātes starptautiskās sadarbības mērķus un prioritātes. LBTU internacionalizācijas mērķis ir nodrošināt universitātē starptautiski konkurētspējīgus studiju un pētniecības procesus, piesaistot tiem augstākās izglītības telpā pieejamos resursus LBTU stratēģisko uzdevumu izpildei, balstoties uz starptautisku atpazīstamību, kvalitatīvu studiju un inovatīvas pētniecības piedāvājumu, attiecības ar ārvalstu institūcijām veidojot uz savstarpējas ieinteresētības un izdevīguma pamatiem. *Savukārt LBTU Attīstības stratēģija 2023 – 2027* (https://www.lbtu.lv/sites/default/files/2023-02/Strategija_2023.pdf) kā vienu no universitātes stratēģiskās specializācijas jomām nosaka sociālās zinātnes. Tādējādi studijas un pētniecība socioloģijas jomā iekļaujas universitātes internacionalizācijas procesa prioritātēs. LBTU internacionalizācijas politikas īstenošanai ir izstrādāts *Internacionalizācijas plāns 2023*, kas paredz konkrētus pasākumus un to rezultatīvos rādītājus LBTU kā zinātnes universitātes starptautiskās atpazīstamības veicināšanai, pilna laika ārvalstu studentu piesaistei, apmaiņas studiju organizēšanai, kā arī ārvalstu studējošo studiju un sadzīves apstākļu uzlabošanai.

1) Internacionalizācijas plāns nosaka prioritāru sadarbību ar līdzīga studiju un zinātniskās pētniecības profila augstskolām ES dalības un partnervalstīs, kuru studiju virzieni atbilst LBTU īstenotajiem.

2) Pāns paredz prioritāru sadarbību ar starptautiskajām augstskolu asociācijām, kuru aktīvi biedri ir LBTU, - Eiropas Dzīvības zinātņu universitāšu asociāciju (ICA), Baltijas Universitāšu programmu (BUP), Baltijas un Ziemeļvalstu lauksaimniecības universitāšu tīklu (BOVA – NOVA), Ziemeļvalstu Lauksaimniecības zinātnieku asociāciju (NJF), u.c., un kas īsteno savu akadēmisko darbību līdzīgos studiju un pētniecības virzienos.

3) Tā kā starptautiskās sadarbības piedāvājums no ārvalstu universitātēm ir plašs, tad LBTU savas aktivitātes fokusē uz tiem partneriem, ar kuriem šāda sadarbība notiek ilgstoši un produktīvi. Arī LBTU studiju virzienu līmenī ir ārvalstu partneraugstskolas vai to fakultātes, ar kurām notiek regulāra studentu un docētāju apmaiņa (Erasmus+ programma, u.c.), līdzdalība kopējos projektos kā studiju, tā arī pētniecības jomā, savstarpēja dalība zinātniskās un metodiskās konferencēs u.c.

Socioloģijas virziena studiju programmu mārketingu ārvalstu studentu piesaistei tiek īstenots dažādās formās:

- starptautiskās izglītības izstādes (2023. gadā - 9 izstādes);
 - E – mārketingu, -
1. <https://www.bachelorstudies.com/institutions/llu/bachelor-in-sociology-of-organizations-and-public-administration> ;
<https://www.masterstudies.com/institutions/llu/master-in-sociology-of-organizations-and-public-administration>;
 2. <https://www.educations.com/study-abroad/latvia-university-of-life-sciences-and-technologies/bachelor-in-sociology-of-organizations-and-public-administration-526966>
 3. <https://www.educations.com/study-abroad/latvia-university-of-life-sciences-and-technologies/masters-in-sociology-of-organizations-and-public-administration-527967>;
- līgumi ar studentu rekrutēšanas aģentiem Apvienotajā Karalistē, Azerbaidžanā, Indijā, Nīderlandē, Šrilankā, Ukrainā, Turcijā, Uzbekistānā, Vjetnamā;
 - Līdzdalība *Study in Latvia* aktivitātēs <https://www.studyinlatvia.lv/studies?university=latvia-university-of-life-sciences-and-technologies>
 - informācija LBTU mājas lapā: <https://www.lbtu.lv/en/degree-studies>

LBTU docētāji savās Erasmus+ apmaiņas studiju izbraucošajās vizītēs iepazīstas ar partneruniversitāšu atbilstošo studiju programmu specifiku, novērtē īstenošanas kvalitāti un veido akadēmiskos kontaktus, kas rada priekšnosacījumus gan efektīvām studējošo apmaiņas vizītēm, gan akadēmiskajai sadarbībai pētījumu projektu jomā. Pieredzes apmaiņa mobilitāšu laikā ir palīdzējusi uzlabot studiju programmu īstenošanas kvalitāti, kā arī uzkrāt starptautiskās sadarbības pieredzi. LBTU ir saņēmusi *Erasmus+ Universitātes Hartu* un *parakstījusi Erasmus+ Politikas deklarāciju* (<https://www.lbtu.lv/lv/noderiga-informacija>).

LBTU ir ieguvusi tiesības parakstīt dokumentu *Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā* ar Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju, Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Iekšlietu ministriju un citām augstskolām. Ar šo vienošanos LBTU savas kompetences ietvaros apņemas sekmēt pozitīvu valsts tēlu, augstākās izglītības starptautisko reputāciju un ārvalstu studējošo pozitīvu pieredzi. Vienošanās būtībā nosaka kvalitātes standartu darbā ar ārvalstu studējošajiem. LBTU ir noslēgusi daudzus Erasmus+ starpinstitucionālos līgumus – skat. https://www.llu.lv/sites/default/files/2018-10/LLU%20ligumi%20_Erasmus%2B%20partneraugstskolas_HEIs%2027.03.18.xls

LBTU ir *Latvijas Augstākās izglītības eksporta apvienības (AIEA)* biedrs un piedalās tās organizētajās aktivitātēs.

Lai veicinātu studiju virziena attīstību un internacionalizāciju, pārskata periodā tika uzsākts darbs pie starptautiskas maģistra studiju programmas kopienas attīstībā izveidošanas kopā ar partneraugstskolām no Igaunijas (Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāte), Lietuvas (Vītauta Dižā universitāte), Somijas (Helsinki Universitātes Lauku institūts) un Rumānijas (Bukarestes Ekonomikas studiju universitāte). Sadarbības rezultātā laika periodā no 2020.-2023. gadam tiek īstenots ERASMUS+ (KA2 – *Cooperation for innovation and the exchange of good practices, KA203 – Strategic Partnerships for higher education*) projekts “Joint Master’s Curriculum in Rural Community Development” (RuralCOM) kopīgu studiju materiālu izveidei un aprobācijai (vadošais partneris - Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāte).

Studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie ārvalstu sadarbības partneri tiek izvēlēti saskaņā ar šādiem kritērijiem:

- LBTU līmenī tiek noslēgti sadarbības līgumi ar tām augstskolām, kurām studijās un pētniecībā sociālajās zinātnēs ir līdzīgs profils (piemēram, pētīti tiek lauku un reģionu attīstības jautājumi);
- sadarbības partneri studiju internacionalizācijas veicināšanai tiek izraudzīti atbilstoši studējošo un mācībspēku interesēm un vajadzībām (piemēram, ja students izsaka vēlmi doties uz kādu ārvalsts augstskolu Erasmus+ mobilitātē, tad tiek noslēgts sadarbības līgums);
- jauni sadarbības partneri tiek atrasti, tīklojoties zinātniskās konferencēs un projektos, kas saistīti ar studiju virziena ievirzi organizāciju un sabiedrības pārvaldes jomā.

2.5.3. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei. Ienākošās un izejošās mācībspēku un studējošo mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.

Ārvalstu studējošo piesaistei LBTU vispirms nodrošina informāciju par savu piedāvājumu, kas atrodama interneta vietnēs (skat. sadaļu **Studiju virziena informācijas pieejamība**). Ārvalstu studentu piesaistei LBTU īsteno dažādas marketinga aktivitātes: tiek slēgti līgumi ar rekrutācijas aģentiem, paredzot viņu darba efektivitātes novērtējumu, e-marketingu, dalība starptautiskajos izglītības gadatirgos un aģentu forumos, vebināri u.c. LBTU ir Latvijas Augstākās izglītības eksporta apvienības (AIEA) biedrs un piedalās tās organizētajās aktivitātēs. (Skatīt arī 2.5.2. punktā esošo informāciju).

Pārskata periodā studiju virziena īstenošanā iesaistītie docētāji regulāri strādājuši ar ieobraucējiem ERASMUS+ studentiem no Čehijas, Ukrainas, Turcijas, Krievijas, Francijas, Rumānijas, Polijas, Norvēģijas, Ungārijas, Kazahstānas, Baltkrievijas, Nīderlandes u.c. Salīdzinājumā ar maģistrantiem, bakalaura studiju programmā studējošie aktīvāk izmantojuši ERASMUS+ iespējas, dodoties studēt uz Portugāli, Bulgāriju, Čehiju. Maģistranti bijuši ERASMUS+ mobilitātē Maltā, Turcijā, Portugālē, taču viņu aktīvāku iesaisti mobilitātes programmā kavē tas, ka absolūti lielākā daļa studējošo līdztekus studijām strādā algotu darbu (tajā skaitā vadošos amatos), kā arī ir ģimenes apsvērumi. Arī docētāji izmantojuši iespējas lasīt lekcijas ERASMUS+ mobilitātes ietvaros vai doties pieredzes apmaiņā, braucot uz Zviedriju, Turciju, Bulgāriju, Igauniju, Lietuvu, Poliju, Ungāriju, Slovākiju, Portugāli, Itāliju, Nīderlandi.

ESAF Starptautiskās nedēļas ietvaros, kas parasti norisinās katru gadu pavasarī ESAF starptautiskās

zinātniskās konferences laikā, studējošajiem tiek piedāvātas vieslekcijas, ko lasa konferences dalībnieki no dažādām Eiropas valstīm.

Kopumā LBTU ir laba pieredze Erasmus+ mobilitāšu veicināšanā un organizēšanā: studējošiem ir pieejama plaša informācija par mobilitātes iespējām, ir pietiekami plašs sadarbības augstskolu piedāvājums, studiju kursu ietvaros tiek organizētas tikšanās ar studējošajiem, kuri dalās savā Erasmus+ pieredzē. Mobilitātes iespējas izmanto gan latviešu plūsmas studenti, gan pilna laika ārvalstu studenti no abām studiju programmām. Lielākais izaicinājums ir maģistrantu zemā interese un iespējas izmantot mobilitātes iespējas, kas saistīts ar viņu darba gaitām un ģimenes apstākļiem. Jāatzīst, ka LBTU šādos gadījumos palīdzēt nevar.

2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana

2.6.1. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.

Iepriekšējā studiju virziena akreditācija notika 2012. gadā, kur ar ekspertu sniegto rekomendāciju apkopojums un to izpildi var iepazīties pielikumā.

Kopumā jāsecina, ka ir īstenota rekomendāciju izpilde bakalaura un maģistra studiju programmā.

Ir licencēta nepilna laika tālmācības studijas un bakalaura programmā nepilna laika tālmācība tiek realizēta no 2022./2023. studiju gada, studējošie izrāda arvien pieaugošu interesi par šādu studiju formu, kas ļauj sabalansēt darbu, studiju un privāto dzīvi.

Ir pilnveidoti studiju plāni un mācībspēki izstrādā un pilnveido studiju kursus atbilstoši docētāju ekspertīzes jomām, sevišķi attiecībā uz digitālu rīku izmantošanu studiju procesa nodrošināšanā, regulāri profesionāli pilnveidojoties.

Ir licencētas izmaiņas un studiju virzienā tiek īstenota internacionalizācija, šobrīd gan bakalaura, gan maģistra programmā ir ārvalstu studējošie un to skaits ar katru gadu lēnām pieaug.

Katru gadu ESAF realizē vieslektoru piesaisti pavasara semestrī starptautiskās nedēļas ietvaros, kuras laikā lekcijas lasa virkne ārvalstu vieslektoru, tiek piesaistīti arī vieslektori un nozares, absolventu pārstāvji, lai pilna laika, nepilna laika tālmācības un ārvalstu studējošajiem varētu nodrošināt kvalitatīvas studijas.

2.6.2. Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studiju programmu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde.

Pārskata periodā tika licencētas izmaiņas studiju virzienā esošajās programmās.

2021.g. 28. jūnijā tika saņemtas eksperta rekomendācijas maģistra programmai „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija”, kur eksperts ieteica apstiprināt pieteiktās izmaiņas akadēmiskā maģistra studiju programmā “Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija”:

- Īstenot studiju programmu arī angļu valodā;
- Mainīt studiju programmas kodu no 45310 uz 45314;
- Precizēt uzņemšanas prasības uz: 1) bakalaura grāds vai 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība (vai tai pielīdzināmā augstākā izglītība) sociālās un cilvēkrīcību zinātnēs vai komerczinībās un administrēšanā bez papildus prasībām; 2) bakalaura grāds vai 2. līmeņa profesionālā augstākā izglītība (vai tai pielīdzināmā augstākā izglītība) citās izglītības jomās, ar papildu prasībām; 3) Angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī, ja studijas notiek angļu valodā. Attiecībā uz uzņemšanas prasībām maģistra programmā skatīt sīkāk sadaļu 2.1.4.

Eksperts ieteica izvērtēt pieteikto pilna laika tālmācības studiju īstenošanu **nepilna laika tālmācības formā**.

Ņemot vērā eksperta ieteikumus, tiek turpināts darbs un maģistra un bakalaura studiju programmas tiek pilnveidotas, lai varētu īstenot nepilna laika tālmācības formu maģistra un bakalaura līmenī.

2022.g. 19. aprīlī eksperte rekomendē apstiprināt šādas izmaiņas:

1) akadēmiskā maģistra studiju programmā OSPS - studiju īstenošanas veida un formas izmaiņas - studiju programma īstenošana arī nepilna laika tālmācības formā;

2) akadēmiskajā bakalaura studiju programmā OSPS:

- izglītības klasifikācijas koda maiņa no 43310 uz 43314 atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”;
- apjoma izmaiņas no 124 KP uz 120 KP pilna laika studijās atbilstoši valsts akadēmiskās izglītības standarta prasībām;
- studiju programmas īstenošana arī angļu valodā;
- studiju ilguma izmaiņas - papildināt ar studiju ilgumu 3 gadi un 6 mēneši (7 semestri), lai nodrošinātu nepilna laika tālmācības studijas.

Ekspertu ieteikumi no abām izmaiņu licencēšanas reizēm 2021. un 2022. gadā saistās ar šādiem uzdevumiem, kas ir izpildīti:

1) Studiju kursu apraksti ir papildināti ar informāciju par kursa īstenošanu tālmācībā;

2) Studējošie ir informēti par tālmācības procesa norisi un organizāciju uzsākot studijas akadēmiskā bakalaura vai maģistra „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā” programmā;

3) Studiju rezultātu sasniegšanas un vērtējuma raksturojums ir pilnveidots no kursu docētāju puses;

4) Katra semestra sākumā ir plāns, ko veido studiju programmu direktors saskaņojot ar docētājiem, ar informāciju par konsultāciju laikiem un lekcijām MOODLE vidē (katra studiju kursa docētājs nosaka tēmas, kuras tiks nodrošinātas MOODLE vidē kā lekcijas attiecīgā studiju kursa ietvaros);

5) Akadēmiskā amata darba samaksa LBTU veidojas no 3 komponentēm:

- *darba alga*, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem “*Pedagogu darba samaksas noteikumi*”: - un rektora rīkojumu “*Par pedagogu darba samaksu*”;
- *piemaksa no motivācijas sistēmas* – LBTU ir izstrādājusi un ieviesusi motivācijas sistēmu, kas ļauj apkopot un novērtēt katra mācībspēka akadēmiskā darba aktivitātes, kas nav ietvertas slodzē;
- *piemaksa par zinātnes sniegumu* – katru gadu LBTU apkopo un izvērtē LBTU akadēmiskā

personāla, vadošo pētnieku, pētnieku un zinātnisko asistentu zinātniskās darbības efektivitātes sniegumu

6)Sertifikāti par angļu valodas zināšanām vismaz B2 līmenī mācīspēkiem, kas strādā ar ārvalstu studējošajiem.

Sīkāk ar ekspertu rekomendāciju izpildi var iepazīties pielikumā.

Pielikumi

I - Informācija par augstskolu/ koledžu		
Informācija par studiju virziena īstenošanu filiālēs (ja attiecināms)		
Saraksts ar galvenajiem augstskolas/ koledžas iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem	1_dala_1_pielikums_Galveno_normativo_dokumentu_saraksts.docx	1_dala_1_pielikums_EN_Main internal legal acts and regulations.docx
Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūra	1_dala_2_Pielikums_LBTU_parvaldibas_schema_LV.docx	1_dala_2_Pielikums_LBTU_management_structure_EN.docx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.1. Studiju virziena pārvaldība		
Studiju virziena attīstības plāns	Studiju_virziena_attistibas_plans_precizets.docx	Study_direction_development_plan_corrected.docx
Studiju virziena pārvaldības struktūra	2.1. pielikums LV stud virziena parvaldiba.docx	Annex 2.1 Administration of the study direction and the organizational units involved .docx
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta.	Vienošānās ar LU SZF par OSPS studiju programmu īstenošanu.docx	Agreements_with_LU.zip
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	LBTU_aplicinajumu_studiju_virzienam_Sociologij_politologija_un_antropologija.edoc	LBTU_aplicinajumu_studiju_virzienam_Sociologij_politologija_un_antropologija_EN.docx
Studiju līguma tipveida paraugs	18_Studiju_ligums_2023.pdf	18_Study_Agreement_LV_EN_2023.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte		
Studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātu analīze	2.2. Pielikums_Studejoso_absolventu_darba_deveju_aptauja-precizets.docx	Annex 2.2 Surveys_of_students_alumni_employers_corrected.docx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums		
Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem	Macibspeku_saraksts OSPS precizets.xlsx	List of teaching personnel clarified.xlsx
Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā)	CV_LV.zip	CV_EN 4.zip
Augstskolas/ koledžas rektora, direktora, studiju programmas vai virziena vadītāja parakstītu apliecinājumu, ka studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku valsts apjoma ziņāšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.	LBTU_aplicinajumu_studiju_virzienam_Sociologij_politologija_un_antropologija.edoc	LBTU_aplicinajumu_studiju_virzienam_Sociologij_politologija_un_antropologija_EN.docx
Augstskolas/ koledžas apliecinājumu par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	LBTU_aplicinajumu_studiju_virzienam_Sociologij_politologija_un_antropologija.edoc	LBTU_aplicinajumu_studiju_virzienam_Sociologij_politologija_un_antropologija_EN.docx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade		
Kvantitatīvu datu apkopojums par studiju virzienam atbilstošām zinātniskās un/vai lietiskās pētniecības un/ vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā	Studiju_virziena_macibspeku_zinatniskas_aktivitates_LV.docx	Study_direction_academic_personnel_scientific_activities_ENG.docx
Mācībspēku publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts par pārskata periodu	Macibspeku_publicaciju_saraksts_2017-2023.xlsx	Teaching_personnel_publications_2017-2023.xlsx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.5. Sadarbība un internacionalizācija		
Sadarbības līgumu saraksts ar citām institūcijām, t.sk. par prakses nodrošināšanas līgumiem	2.5.1. Sadarbibas ligumi_precizets.xlsx	2.5.1 Cooperation agreements_corrected.xlsx
Statistikas dati par ārvalstu studējošajiem un mācībspēkiem	2.5.2. pielikums Statistiskas dati par ārvalstu studejosajiem OSPS.docx	Annex 2.5.2 Internationals students.docx
Statistikas dati par studējošo izejošo un ienākošo mobilitāti (norādot studiju programmas)	2.5.3. Studejoso mobilitate precizets.docx	Annex 2.5.3. Students mobility clarified..docx
Statistikas dati par mācībspēku ienākošo un izejošo mobilitāti	2.5.4. pielikums_macibspeku_mobilitate_precizets.pdf	Annex 2.5.4_mobility_of_academic_personnel_corrected.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana		
Rekomendāciju izpildes pārskats par saņemtajām rekomendācijām gan iepriekšējā akreditācijā, gan licencēšanas un / vai izmaiņu novērtēšanas procedūrās un/ vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā	Ekspertu_komisijas_rekomendacijas_precizets.docx	Expert_recommendations_corrected.docx
Ar drošu elektronisko parakstu parakstīts iesniegums studiju virziena novērtēšanai	Iesniegums studiju virziena _Sociologija_, politologija un antropologija_novertesanai_precizets.edoc	IESNIEGUMS_Studiju_virziena_novertesanai_Sociologi_EN_precizets.docx
III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs		
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam		
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām		
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai		
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)		
Studiju kursu/ moduļu apraksti		
Studējošo prakses organizācijas apraksts		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Citi pielikumi

Dokumenta nosaukums	Dokuments
lekstikla_mansLBTU_ekransavini_LV.pdf	lekstikla_mansLBTU_ekransavini_LV.pdf
Intranet_mansLBTU_screenshots_EN.pdf	Intranet_mansLBTU_screenshots_EN.pdf
LBTU dokumenti latviešu valodā	LBTU_dokumenti_latviesu_valoda-20240102.zip
LBTU documents in English	LBTU documents in English-20240102.zip
Ekspertu grupas rekomendācijas un to izpilde.docx	Ekspertu grupas rekomendācijas un to izpilde.docx
Expert group recommendations and the implementation thereof.docx	Expert group recommendations and the implementation thereof.docx
Tālmācības kārtība LBTU	Talmacibas_kartibaLBTU_2022_.docx
Distance Learning regulation in LBTU (only in Latvian)	Talmacibas_kartibaLBTU_2022_.docx
LBTU pārņemtais rīkojums par studiju kursu izstrādi	Studiju_kursu_izstradasanas_un_atjaunosanas_kartiba_2024.pdf
LBTU re-approvied regulation on the Development of Study Courses	Studiju_kursu_izstradasanas_un_atjaunosanas_kartiba_2024_EN2.pdf
LBTU Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma precizējumu skaidrojumi	Precizejumi_zinojumam_Sociologija.docx

Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija (45314)

Studiju virziens	<i>Socioloģija, politoloģija un antropoloģija</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	45314
Studiju programmas veids	<i>Akadēmiskā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Līga</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Paula</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>liga.paula@lbtu.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.soc.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	
Studiju programmas mērķis	<i>Akadēmiskā maģistra studiju programmas OSPS mērķis ir izglītēt Eiropas Savienības darba tirgus prasībām atbilstošus speciālistus organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā vadošam darbam sabiedriskā un privātā sektora organizācijās Latvijas reģionos un lauku teritorijās, kā arī zinātniski pētnieciskam darbam.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<p><i>Akadēmiskā maģistra studiju programmas "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija" uzdevumi ir:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. nodrošināt maģistra studiju līmenim atbilstošu studentcentrētu studiju procesu akadēmiski izglītotu speciālistu sagatavošanai ar prasmēm darboties socioloģijas un citu nozaru saskares jomās;</i> <i>2. uz socioloģisko zināšanu bāzes attīstīt maģistrantu profesionālās prasmes un personības iezīmes, kas nepieciešamas vadošam darbam sabiedriskā un privātā sektora organizācijās Latvijas reģionos un lauku teritorijās;</i> <i>3. veidot teorētisko un pētniecisko kompetenci dažādu jomu un līmeņu sociālo procesu padziļinātai analīzei;</i> <i>4. nodrošināt socioloģijas teorētisko un empīrisko zināšanu un prasmju apguvi, kas paver iespējas turpināt studijas doktorantūrā.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas:</p> <p>1) padziļinātas zināšanas par jaunākajām teorētiskajām nostādnēm par sabiedrības struktūru, pārmaiņām sociālajos procesos, par valsts, pašvaldību un nevalstiskā sektora institūciju darbību un to attīstības tendencēm;</p> <p>2) zināšanas par politikas veidošanas nosacījumiem dažādu organizāciju darbībā sabiedrības pārvaldes un ilgtspējīgas attīstības telpiskās pieejas kontekstā;</p> <p>3) padziļinātas zināšanas par socioloģijas un ar to saistīto zinātnes nozaru attīstības tendencēm, kā arī socioloģiska pētījuma metodoloģiju un organizēšanas principiem.</p> <p>Prasmes:</p> <p>1) identificēt pētāmo problēmu un izvēlēties tai atbilstošas socioloģiskas koncepcijas, datu ieguves un analīzes metodes, kā arī patstāvīgi veikt socioloģisku pētījumu, lai analizētu un risinātu problēmas organizāciju un sabiedrības pārvaldes sfērā;</p> <p>2) patstāvīgi izmantot socioloģiskās zināšanas, argumentēt un pamatot savu viedokli lēmumu pieņemšanas un izpildes procesos, tajā skaitā risinot starpdisciplināras problēmas;</p> <p>3) kritiski izvērtēt pārmaiņas ar sabiedrības attīstību saistītajos sociālajos procesos un to attīstības tendences, identificē sociālo problēmu cēloņus un iespējamās sekas sabiedrībai stratēģiskos attīstības virzienos.</p> <p>Kompetence:</p> <p>1) strādājot dažādās sabiedriskā un privātā sektora struktūrās, spēj patstāvīgi organizēt un veikt socioloģiskus pētījumus, izvērtēt pētījumu rezultātus, tos izmantot sabiedriskā sektora struktūru politikas izstrādē un plānošanā, kā arī lēmumu pieņemšanas un izpildes procesos;</p> <p>2) spēj patstāvīgi izmantot sociālo zinātņu pētījumus plānošanas, lēmumu pieņemšanas un izpildes procesos, analizējot un risinot problēmas organizāciju un sabiedriskās pārvaldes sfērā;</p> <p>3) spēj kompetenti izvērtēt sabiedrībā notiekošos procesus, sadarbojoties ar dažādu jomu speciālistiem ilgtspējīgas sabiedrības attīstības kontekstā;</p> <p>4) patstāvīgi un starpdisciplinārās komandās spēj veikt zinātnisku izpēti par aktuāliem sociālās dzīves un organizāciju darbības jautājumiem atbilstoši pētnieka profesionālajam standartam.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Pirmā cikla augstākā izglītība sociālās zinātnēs, komerczinībās un tiesībās. Ja pirmā cikla augstākā izglītība iegūta izglītības zinātnēs, jākāto iestājpārbaudījums
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Sociālo zinātņu maģistra grāds socioloģijā

legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—
---	---

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	JELGAVA	LIELĀ IELA 2, JELGAVA, LV-3001

Nepilna laika tālmācība - 2 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Pirmā cikla augstākā izglītība sociālās zinātnēs, komerczinībās un tiesībās. Ja pirmā cikla augstākā izglītība iegūta izglītības zinātnēs, jākārto iestājpārbaudījums</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu maģistra grāds socioloģijā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	JELGAVA	LIELĀ IELA 2, JELGAVA, LV-3001

Pilna laika klātiešana - 2 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiešana</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Pirmā cikla augstākā izglītība sociālās zinātnēs, komerczinībās un tiesībās. Ja pirmā cikla augstākā izglītība iegūta izglītības zinātnēs, jākārto iestājpārbaudījums. Angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu maģistra grāds socioloģijā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	JELGAVA	LIELĀ IELA 2, JELGAVA, LV-3001

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Izmaiņas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas 2013. gada 22. maijā akdēmiskā maģistra studiju programmā “Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija” (OSPS) saistītas ar ekspertu komisijas rekomendāciju izpildi par studiju programmas pilnveidi, izmaiņām augstāko izglītību Latvijā reglamentējošos dokumentos, kā arī ar studiju virziena attīstības iecerēm, kas tika plānotas un īstenotas saskaņā ar studiju virziena stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem. Pārskata periodā tie sākotnēji izskatīti un apstiprināti ESAF Sociālo un humanitāro zinātņu institūtā (SOHU) jau 2013. gadā, vēlāk regulāri aktualizēti. Rezultātā pārskata periodā tika intensīvi strādāts pie tā, lai uzsāktu maģistra studiju programmas īstenošanu tālmācībā (e-studijās MOODLE platformā) un īstenotu studiju angļu valodā. Studiju kvalitātes komisijas 2022. gada 27. aprīļa sēdē apstiprinātās izmaiņas parādītas 3.1. tabulā.

3.1. tabula

Pārskata periodā licencētās izmaiņas maģistra studiju programmā OSPS

Studiju programmas vispārējais apraksts	Situācija pirms izmaiņām	Pēc izmaiņu veikšanas
<i>*Izglītības klasifikācijas kods</i>	45310	45314
<i>*Studiju programmas īstenošanas valoda:</i>	Latviešu	Latviešu un angļu
<i>**Studiju programmas īstenošanas veids un forma</i>	Pilna laika klātiešana un nepilna laika neklātiešana	Pilna laika klātiešana un nepilna laika tālmācība
<i>**Studiju programmas ilgums</i>	2 gadi	2 gadi – pilna laika klātiešanas studijās 2 gadi un 6 mēneši – nepilna laika tālmācības studijās

**Studiju kvalitātes komisijas 2021. gada 30. jūnija sēdē apstiprinātās izmaiņas (protokola Nr.2021/03-I)*

***Studiju kvalitātes komisijas 2022. gada 27. aprīļa sēdē apstiprinātās izmaiņas (protokola Nr.2022/08-I)*

Izglītības klasifikācijas koda maiņa no 45310 uz 45314 tika veikta atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”. Tika precizētas uzņemšanas prasības, nosakot, ka studiju programmā uzņem personas, kam ir:

- iegūts bakalaura grāds vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība (vai tai pielīdzināma augstākā izglītība) sociālās un cilvēkrīcību zinātnēs vai komerczinībās un administrēšanā bez papildus prasībām;
- iegūts bakalaura grāds vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība (vai tai pielīdzināma augstākā izglītība) citās izglītības jomās ar papildus prasībām;
- angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī, ja studijas notiek angļu valodā.

2024. gadā LBTU notika pāreja uz ECTS kredītpunktu uzskaites sistēmu, līdz ar to notika nelielas izmaiņas maģistra studiju plānā 2024./2025. studiju gadam, lai salāgotu divu studiju kursu apjomu. Studiju programmas saturā būtiskas izmaiņas nav notikušas, studiju kursu apjoms studiju plānā tika matemātiski pārrēķināts uz jaunajiem kredītpunktiem (ziņojuma pielikumā ir studiju plāni, kuros visu studiju kursu apjomi norādīti jaunajos kredītpunktos (1 KP=1 ECTS). Saskaņā ar jauno kārtību, maģistra studijās 3 KP atbilst 81 stunda (no tām 24 ir kontakstundas), 4 KP atbilst 100 stundas (no tām 32 ir kontakstundas), 5 KP atbilst 135 stunda (no tām 40 ir kontakstundas), 6 KP atbilst 162 stundas (no tām 48 ir kontakstundas).

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Programmas izveide un īstenošana balstīta normatīvajos dokumentos (Latvijas Republikas Augstskolu likums, MK noteikumi "Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi", MK noteikumi "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu", kā arī Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes iekšējiem normatīvie dokumenti). Uzņemšanas prasības ir atbilstīgas un pietiekamas studiju rezultātu sasniegšanai atbilstošā kvalitātē un attiecīgajā studiju ilgumā; studējošo uzņemšana notiek saskaņā ar LBTU apstiprinātajām procedūrām un kritērijiem. Ja personai, kura vēlas studēt OSPS maģistra programmā, bakalaura grāds vai pirmā cikla profesionālā augstākā izglītība iegūta izglītības zinātnēs, uzņemšanas laikā jākārtoto iestājpārbaudījums - jāraksta eseja par tematu, kas saistīts ar sabiedrības izpēti. Tas tādēļ, lai pārliecinātos, ka pretendents ir pamatzināšanas sociālajās zinātnēs un pētniecībā. Sasniedzamie studiju rezultāti atbilst studiju virziena programmas mērķim un uzdevumiem, un programmas saturam. Piešķiramais grāds ir pakārtots sasniedzamajiem studiju rezultātiem un studiju programmas saturam. Programma tiek attīstīta atbilstoši LBTU un ESAF stratēģiskajiem mērķiem teritoriju ilgtspējīgā attīstībā.

Ņemot vērā akreditācijas komisijas 2013. gada rekomendācijas ESAF SOHU sēdē 2013. gada 19. novembrī tika apstiprināti studiju virziena "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija" attīstības 6 stratēģiskie mērķi, kas attiecināmi uz abām - bakalaura un maģistra - studiju programmām un īstenojami līdz nākošajai studiju virzienu akreditācijai (sākotnēji plānota 2019. gadā, vēlāk pārcelta uz 2024. gadu):

- studiju programmu pilnveidošana un attīstīšana visos studiju līmeņos, orientējoties uz speciālistu sagatavošanu atbilstoši Latvijas lauku un reģionu vajadzībām;
- studējošo rekrutēšana visos studiju līmeņos,

- studiju internacionalizācija;
- e-studiju (tālmācības) ieviešana un realizēšana;
- studējošo un docētāju pētniecisko aktivitāšu veicināšana;
- sadarbības stiprināšana un attīstīšana ar publiskā, nevalstiskā un privātā sektora organizācijām.

Pārskata periodā noticis intensīvs darbs pie augstākminēto mērķu sasniegšanas, studiju virziena ietvaros akadēmiskā maģistra studiju programma OSPS2 šobrīd tiek īstenota pilna laika studijās (2 gadi jeb 4 semestri) latviešu un angļu valodā un nepilna laika tālmācības studijās (2 gadi un 6 mēneši jeb 5 semestri) latviešu valodā. Studiju programmas apjoms ir 120 kredītpunkti, un piešķiramais grāds ir sociālo zinātņu maģistra grāds socioloģijā.

Akadēmiskā maģistra studiju programmas OSPS mērķis ir izglītēt Eiropas Savienības darba tirgus prasībām atbilstošus speciālistus organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā vadošam darbam sabiedriskā un privātā sektora organizācijās Latvijas reģionos un lauku teritorijās, kā arī zinātniski pētnieciskam darbam. Sasniedzamie studiju rezultāti atbilst programmas mērķim un uzdevumiem, kā arī studiju programmas saturam (skatīt kartējumu pielikumā). Piešķiramais grāds ir pakārtots sasniedzamajiem studiju rezultātiem un studiju programmas saturam, kas pilnībā atbilst studiju virzienam.

Studiju programma tiek īstenota un attīstīta atbilstoši LBTU un ESAF stratēģiskajiem mērķiem, kā arī iepriekšējā akreditācijā saņemtajām ekspertu rekomendācijām. Studiju kursu saturs ļauj sasniegt programmas uzdevumus un definētos studiju rezultātus. Studiju process ir studentcentrēts, ko var labi īstenot nelielās studējošo grupās. Gan klātienes nodarbību, gan vieslekciju un mācību ekskursiju laikā gūtās zināšanas un pieredze ļauj maģistrantiem padziļināt zināšanas par jaunākajām teorētiskajām nostādnēm sabiedrības procesu, publiskā un nevalstiskā sektora institūciju darbības analīzē. Paredzamās zināšanas ir pietiekamas, lai attīstītu definētās prasmes un iegūtu kompetenci patstāvīgi veikt pētījumus, izmantot to rezultātus un profesionāli darboties starpdisciplinārās komandās. Par studiju rezultātu sasniegšanu liecina vairāku maģistrantu turpmākās sekmīgās studijas doktorantūrā, kas arī ir viens no studiju programmas uzdevumiem.

Nepilna laika tālmācības īstenošana paver iespējas padarīt studiju programmu pievilcīgāku, modernāku un pieejamāku studējošajiem, kuriem klātienes studijas ir apgrūtinātas vai nav iespējamās, tādejādi ļaujot sabalansēt studijas ar darbu un privāto dzīvi (piemēram, ārzemēs dzīvojošie un strādājošie Latvijas valsts piederīgie, maiņu darbu strādājošie, jaunie vecāki ar maziem bērniem, īpašās nozarēs nodarbinātie (piemēram, karavīri vai sportisti)). Studiju internacionalizācija nozīmē studiju programmas īstenošanu angļu valodā, tādejādi attīstot programmu un piesaistot studējošos no ārvalstīm, atbilstoši LBTU stratēģijai 2023.-2027. gadam.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Socioloģijas maģistra studijas Latvijā tiek nodrošinātas tikai divās universitātēs, tajā skaitā LBTU. Tikai LBTU tiek īstenota maģistra studiju programma ar ievirzi organizāciju un sabiedrības pārvaldē, kas fokusējas uz lauku un reģionu sociālo procesu izpēti, dažāda līmeņa pārvaldes un privātā sektora organizāciju darbības analīzi un aktuālo problēmu izpēti. Maģistra darbi bieži tiek izstrādāti sadarbībā ar valsts institūcijām, NVO un pašvaldībām, plānošanas reģioniem un citām organizācijām Latvijas reģionos, tāpēc nozīmīgāko studiju darbu empīriskie rezultāti tiek aprobēti praksē tādejādi sniedzot reālus risinājumus un situācijas analīzi. Absolūtais vairākums maģistrantu,

uzsākot studijas OSPS programmā, jau ir nodarbināti publiskā vai nevalstiskā sektora organizācijās, daži strādā privātajā sektorā. Daudzi ieņem atbildīgus amatus kā vadītāji vai speciālisti publiskā vai privātā sektora institūcijās laukos un pilsētās dažādos Latvijas novados un pilsētās, tādēļ viņi studijas OSPS maģistra studiju programmā izvēlējušies ļoti mērķtiecīgi, lai pilnveidotu savas zināšanas un kompetences ar organizāciju un sabiedrības pārvaldi saistītās jomās. Šādu speciālistu sagatavošana ar zināšanām par sabiedrības pārvaldes procesiem un to analīzi, kuri izprot ne tikai lēmumu pieņemšanas procesu, bet pārzina arī to praktiskās realizācijas gaitu, dod ieguldījumu ne tikai sabiedrības pārvaldē, bet dažādu tautsaimniecības jomu attīstībā. Studijas maģistratūrā tiek izmantotas kā iespēja padziļināt savas zināšanas par organizāciju darbību, sociālajiem procesiem, to izpēti un vērtēšanu. Maģistra studiju programmas absolventu kvalifikācija, zināšanas un kompetence ļauj viņiem sekmīgi turpināt studijas doktorantūrā (piemēram, Latvijas Universitātē, Rīgas Stradiņa universitātē, biznesa augstskolā "Turība") un iegūt doktora grādus.

2019. gada rudenī publiskotie SIA "Dynamic University" pētījuma par darbaspēka pieprasījuma tendencēm (LLU projekts Nr. 8.2.3.0/18/A/009) rezultāti liecina, ka dažāda līmeņa vadītāji Eiropas Savienībā ir starp TOP 25 profesijām, pēc kurām pieprasījums turpina pieaugt, izteikti lielākā daļa uzņēmumu Latvijā pēdējo pāris gadu laikā ir kaut reizi sastapušies ar augsti kvalificētu vidējā un augstākā līmeņa vadītāju trūkumu. Īpaši pieprasīti nozarēs ir funkcionālie vadītāji, kuriem bez vadīšanas ir arī starpdisciplināras prasmes. Nākotnē diskusijas dalībnieki prognozējuši tālāku darba spēka pieprasījuma pieaugumu, ko pamato ekonomiskā izaugsme un pieaugoša iedzīvotāju iesaiste uzņēmējdarbībā. Pieprasītāki ir augstas kvalifikācijas speciālisti.

Izmantojot Valsts izglītības informācijas sistēmā pieejamos absolventu monitoringa datus, OSPS studiju programmas absolventu nodarbinātības līmenis vērtēts atbilstoši pieejamajai informācijai par izglītības tematiskajām grupām. Studiju virziens "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" iekļaujas tematiskajā grupā "Sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības". 2020. gada dati liecina, ka šajā tematiskajā grupā bija 36.57% absolventu no visiem tajā gadā Latvijā absolvējušajiem augstākajā izglītībā; tajā skaitā tematiskajā jomā "Sociālās un cilvēkrīcības zinātnes" - 5.55%. Kopā no visiem LBTU absolventiem 2020. gadā strādā 86.46%, kas ir augstākais rādītājs no visām universitātēm, savukārt maģistra līmeņa absolventi no LBTU nodarbināti 88.2%, kas ir augstāk par vidējo valstī (80.9%). Saskaņā ar monitoringa datiem, nodarbinātība Sociālo zinātņu, komerczinību un tiesību tematiskajā grupā no 2018.-2021.gadam augusi par 4%, sasniedzot 81% tieši augstākajā kvalifikācijā (tātad arī ar maģistra grādu), lai arī vidēji nodarbinātība šajā grupā palikusi relatīvi nemainīga, 2021. gadā sasniedzot 86.2%. Vidējo ienākumu gadā pieaugums laika periodā no 2018.-2021. visiem absolventiem pieaudzis par 6834 eur, bet Sociālo zinātņu, komerczinību un tiesību tematiskajā grupā par apmēram 5215 eur, sasniedzot 21428 eur 2021.gadā, kas ir nedaudz zem vidējiem ienākumiem salīdzinot ar visiem All absolventiem valstī. Ievērojama atšķirība ir nodarbinātības augstākajā kvalifikācijā rādītājos starp privāto un valsts augstākās izglītības iestāžu absolventiem (73% privāto un 85% valsts augstākās izglītības iestāžu absolventi 2021. monitoringa gadā, ņemot vērā visu gadu unikālos absolventus, ir nodarbināti augstākās kvalifikācijas profesijās). Gan nodarbinātība, gan nodarbinātība augstākajā kvalifikācijā doktoru un maģistru vidū ir būtiski augstāka kā starp bakalaura un koledžas studiju līmeņa absolventiem visos monitoringa un absolvēšanas gados, tendencēs un dinamikā uzrādot un apliecinot studiju līmeņa hierarhiju.

Maģistra studiju programma OSPS ir orientēta uz tādu speciālistu izglītošanu, kas būtu spējīgi pielāgoties mainīgiem darba tirgus apstākļiem, kā arī spētu analizēt sabiedrībā un organizācijās notiekošos procesus, balstoties uz jaunākajām zinātniskajām atziņām. Tādēļ studiju programma tiek regulāri atjaunināta, ietverot tajās ES nostādņu novitātes, nodrošinot to atbilstību gan Latvijas, gan ES darba tirgus prognozēm perspektīvā.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studijas OSPS maģistratūrā izvēlas ļoti dažādi studējošie, apzinoties, ka ir nepieciešams papildināt līdzšinējās vai iegūt pilnīgi jaunas zināšanas un prasmes, lai varētu sekmīgāk darboties savā profesijā. Tie ir jaunieši, kuri turpina studijas tūlīt pēc pamatstudijām vai arī pēc dažu gadu pārtraukuma, kā arī cilvēki ar jau salīdzinoši lielu dzīves un darba pieredzi. Lielākā daļa maģistrantu studijas apvieno ar darbu, jo ir nodarbināti publiskā, nevalstiskā vai privātā sektora organizācijās. Daži maģistranti studijas OSPS izmanto kā iespēju iegūt otru maģistra grādu.

Maģistranti nāk no dažādiem Latvijas reģioniem, gan pilsētām, gan lauku teritorijām. Studējošo iepriekšējā izglītība ir dažāda: viņi ir ieguvuši akadēmisko vai profesionālo izglītību socioloģijā, ekonomikā, pedagoģijā, vadībiznībās, izglītības jomā, veselības aprūpes jomā u.c. Maģistranti pamatzglītību ir ieguvuši LBTU, Latvijas Universitātē, Rīgas Tehniskajā universitātē, Rīgas Stradiņa universitātē, Vidzemes augstskolā, Transporta un Sakaru institūtā, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijā, Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā, Rīgas Starptautiskajā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolā, Latvijas Kultūras akadēmijā un Rietumlondonas Universitātē. Studējošie aptaujās norāda, ka, izpētot maģistra studiju iespējas Latvijā, ļoti apzināti izvēlējušies studijas OSPS studiju programmā tās ievirzes un saturiskā piedāvājuma dēļ.

Maģistra studiju programmā pārskata periodā no 2013./2014.-2023./2024. gadam studējošo skaits bijis mainīgs, taču relatīvi stabils (skatīt 3.2. tabulu.)

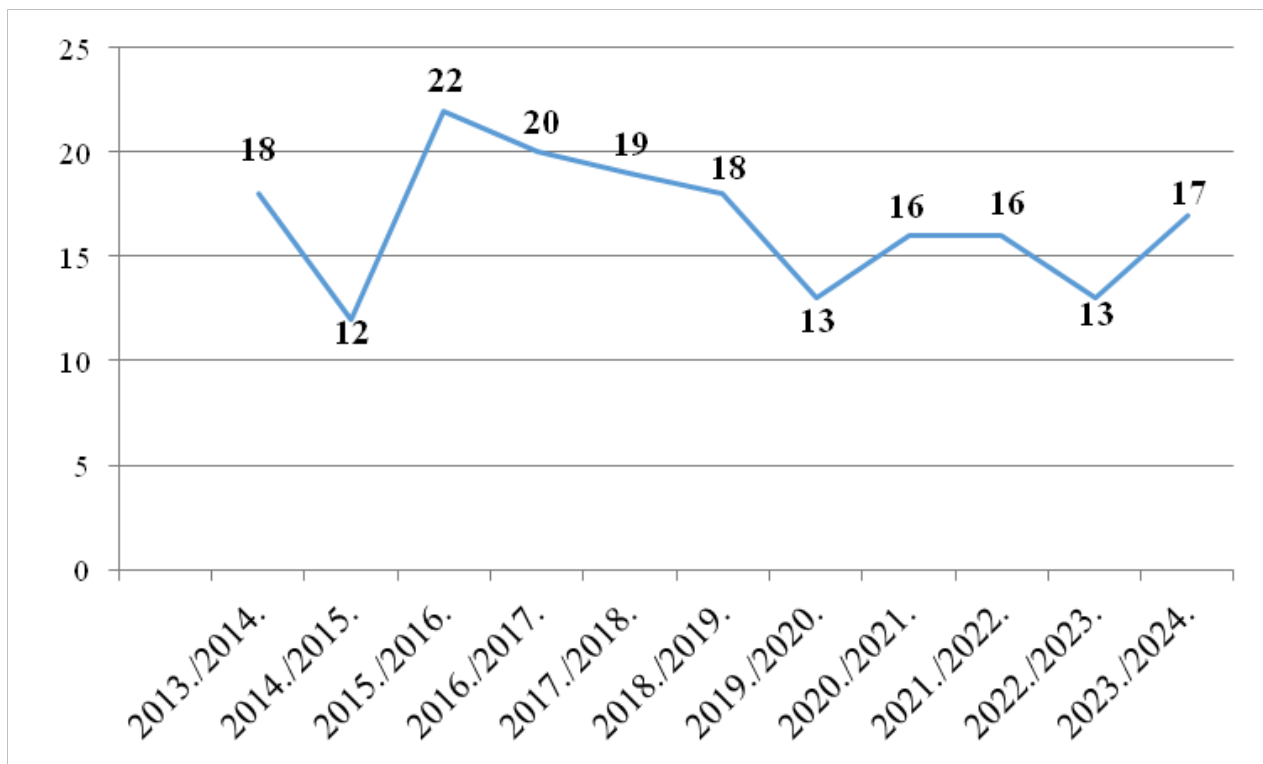
3.2. tabula

Studējošo skaits akadēmiskā maģistra programmā OSPS pārskata periodā

Studiju gads	Pilna laika studējošo skaits	
	Kopā	Tajā skaitā ārvalstu
2013./2014.	18	0
2014./2015.	12	0
2015./2016.	22	1
2016./2017.	20	1
2017./2018.	19	0
2018./2019.	18	1
2019./2020.	13	1
2020./2021.	16	0
2021./2022.	16	3

2022./2023.	13	5
2023./2024.	17	8

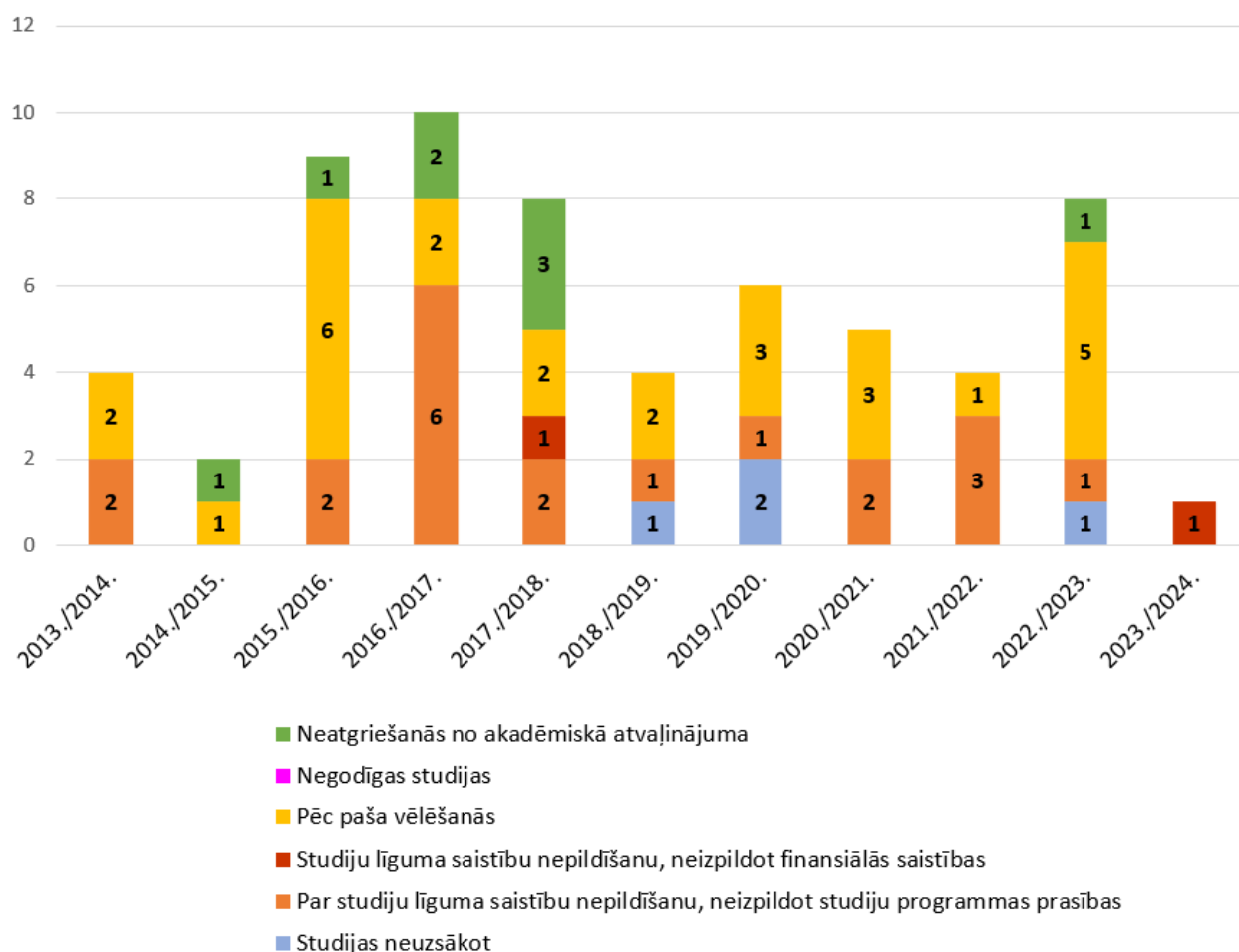
Valsts finansēto studiju vietu skaits un ārvalstu studējošo skaita pieaugums ir galvenie faktori, kas ietekmē studējošo skaitu. Patreiz programmā ir 13 budžeta vietas.



3.1. attēls. Maģistra studiju programmā OSPS studējošo skaita dinamika 2013./2014. - 2023./2024. studiju gados

Lai īstenotu studiju virziena mērķi par studiju programmas internacionalizāciju, pārskata periodā tika licencēta studiju programmas īstenošana angļi valodā, tādējādi piesaistot studijām reflektantus no ārvalstīm (Krievija, ASV, Indija, Šrilanka, Kamerūna, Zviedrija). Covid-19 andēmijas dēļ nebija iespējams nodrošināt studijas klātienē, tādēļ daži ārvalstu studenti, kas uzsāka studijas programmā, tomēr studijas pameta. Studējošo piesaistē no ārvalstīm ir samērā lieli izaicinājumi: process ir garš un sarežģīts trešo valstu pilsoņiem, kas prasa vairāku mēnešu ilgu periodu no pieteikuma iesniegšanas līdz ierašanās Latvijā un studiju uzsākšanai (globālā drošības situācija, vīzu kārtošanas jautājumi, uzturēšanās atļauju kārtošana, iepriekšējās izglītības iegūšanu apliecinājošu dokumentu pārbaude u.c.). Ārvalstu studentu uzņemšana programmā notiek divas reizes gadā. Minēto faktori dēļ ir sarežģīti organizēt studijas un novērst atbirumu, ja maģistrants ierodas vēlu, kad semestris jau sācies.

Analizējot studijas pārtraukušo (eksmatrikulēto) studējošo skaitu, jāsecina, ka studējošo atbirums ir ļoti svārstīgs (skatīt 3.1.2. pielikumā 1.6. tabulu). Kopējais atbirums ir 59 studējošie, kas ir 32% no kopējā 184 studējošo skaita pārskata periodā.



3.2. attēls Studiju pārtraukšanas iemesli

Pārskata periodā iemesli pārtraukt studijas galvenokārt saistīti ar maģistrantu pašu vēlēšanos (26 studējošie jeb 38%), par studiju līguma saistību nepildīšanu, neizpildot studiju programmas prasības (20 studējošie jeb 34%) un neatgriežoties no akadēmiskā atvaļinājuma (8 studējošie jeb 14%). Strādājošajiem maģistrantiem mēdz būt grūtības sabalansēt darba un privāto dzīvi ar studijām, kas ir kā iemesls pārtraukt studijas vai doties akadēmiskā atvaļinājumā. Dažkārt studiju pārtraukšanas iemesls ir arī veselības problēmas. Ir gadījumi, kad maģistranti atjaunojas studijās, taču nespēj uzrakstīt maģistra darbu laikā, tādēļ tiek atkārtoti eksmatrikulēti. 4 studējošie tika eksmatrikulēti vēl pirms studiju uzsākšanas (veselības apsvērumu dēļ, nebija mērķtiecīgi izvēlēta studiju programma). Arī 1. semestra laikā veidojas neliels atbirums, ja maģistranti ir sapratuši, ka izvēlēta studiju programma neatbilst viņu interesēm. Lai mazinātu atbirumu, visi studējošie, kuri uzrakstījuši iesniegumu par eksmatrikulāciju, tiek aicināti uz pārrunām ar dekānu vai studiju prodekānu, vai studiju programmas direktoru. Studējošie no ārvalstīm studijas pārtrauc galvenokārt personīgu iemeslu dēļ, ģimenes apstākļu dēļ, pēc pašu vēlēšanās vai finansiālu grūtību dēļ. Lielu individuālu atbalstu studējošajiem, kas uzsāk studijas vēlākos posmos, nodrošina tieši studiju programmas direktors, arī ESAF lietveži, konsultējot un atbalstot dažādos ar studiju procesu saistītos jautājumos.

Pēdējo pāris studiju gadu laikā reflektanti ir izrādījuši interesi arī par tālmācības studijām, lai gan vēl neizdevās nokomplektēt studējošo grupu, lai atvērtu tālmācības studijas 2023./2024. studiju gadā.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles

raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Akadēmiskā maģistra studiju programmas OSPS saturs un iegūstamais maģistra grāds atbilst studiju programmas nosaukumam, programma ļauj sasniegt tai izvirzīto mērķi un uzdevumus (skatīt 3.1.2. sadaļu un pielikumus), par to liecina studiju programmas satura atbilstība Valsts akadēmiskās izglītības standartam (skatīt pielikumā). Studiju programma tiek īstenota atbilstoši studiju virziena mērķim, tās saturs nodrošina pēctecību bakalaura studiju programmi un studiju virziena ilgtspējīgu attīstību. Programmas īstenošana ir balstīta uz sadarbību un atbildīgu rīcību starp studējošajiem, mācībspēkiem, absolventiem, darba devējiem un nozares pārstāvjiem. Studiju virziena īstenošanā iesaistītie mācībspēki aktīvi piedalās dažādu nozaru organizāciju, komisiju un padomju darbā, ir savu zinātņu jomu eksperti, aktīvi piedalās zinātnisko projektu darbā.

Atbilstoši Valsts akadēmiskās izglītības standartam, studiju programmas saturs ietver studiju kursus:

- kuri ietver attiecīgās zinātnes nozares vai apakšnozares izvēlētās jomas teorētisko atziņu izpēti (Zinātnes filozofija 2 KP (3 ECTS), Socioloģijas teorija 4 KP (6 ECTS), Sociālo pētījumu metodes 4 KP (6 ECTS), Sabiedrības pārvalde 3 KP (4.5 ECTS), Uzvedība organizācijās 3 KP (4.5 ECTS), Analītiskā demogrāfija 2 KP (3 ECTS), Sociālā labklājība 4 KP (6 ECTS), Organizāciju studijas 4 KP (6 ECTS));
- Studiju kursi, kuri ietver teorētisko atziņu aprobāciju zinātnes nozares vai apakšnozares izvēlētās jomas aktuālo problēmu aspektā (Zinātniskā darba organizācija 2 KP (3 ECTS), Publiskais un nevalstiskais sektors 4 KP (6 ECTS), Tautas attīstība 2 KP (3 ECTS), Politikas analīze 2 KP (3 ECTS), Dzīves kvalitātes izpēte 2 KP (3 ECTS), Attīstības programmas 2 KP (3 ECTS), Socioloģiskās informācijas apstrāde 2 KP (3 ECTS), Lauku studijas 2 KP (3 ECTS)).

Izvēles studiju kursi sniedz iespēju studējošajiem padziļināt savas zināšanas specifiskās, ar nozari saistītās jomās, piemēram, Projektu vadīšana 2 KP (3 ECTS), Postmodernisma teorijas 2 KP (3 ECTS), Bioētika 2 KP (3 ECTS), Socioloģija Latvijā 2 KP (3 ECTS), Vides socioloģija 2 KP (3 ECTS), Digitālie mediji mūsdienu sabiedrībā 2 KP (3 ECTS), u.c.

Katra studiju kursa saturs veidots atbilstīgi studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem. Studijuursos sasniedzamie studiju rezultāti pakārtoti studiju programmai definētajiem studiju rezultātiem, par ko liecina studiju rezultātu kartējums. Studiju

rezultāti, tāpat kā atsevišķu studiju kursu apraksti, organizēti pēc principa “zināšanas – prasmes – vispārīgās prasmes – kompetence”. Zināšanas, prasmes, kompetences ir gradētas, lai darītu caurskatāmāku zināšanu novērtējumu. Katram studiju kursam ir noteikts mērķis un funkcija studiju rezultātu sasniegšanā. Studiju kursu saturs to veidošanas procesā ir savstarpēji saskaņots, lai tie lieki nedublētos (studiju kursu kartējumu un studiju kursu aprakstus skatīt pielikumā).

Studiju kursu saturs regulāri tiek pārskatīts un papildināts atbilstoši nozares, darba tirgus prasībām un zinātnes tendencēm. Studiju kursu satura atbilstību aktuālajām atziņām nodrošina:

- mācībspēku zinātniskā darbība un regulāra dalība zinātniskajās konferencēs;
- mācībspēku dalība pētnieciskajos projektos, tādējādi stiprinot saikni starp izglītību un pētniecību;
- kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi, semināri, kursi, kas sniedz iespējas un motivē mācībspēkus pilnveidot savu profesionalitāti, kā arī dažādot mācīšanas metodes un pārskatīt docēto studiju kursu saturu;
- mācībspēku dalība *ERASMUS+* programmā, tādējādi veicinot pedagoģisko metožu un studiju pieredzes apmaiņu;
- mācībspēku darbība un dalība dažādu institūciju komisijās, kas ļauj labāk izprast dažādus sabiedrības procesus un pārnest nozares aktualitātes studiju procesā.

Studiju kursu satura aktualizāciju nosaka arī LBTU normatīvais regulējums (*"Par studiju kursu/prakšu programmu izstrādāšanas kārtību un informācijas reģistrēšanas un atjaunināšanas kārtību LBTU IS kursu reģistrā"* Nr. 2.4.-8/59), kas nosaka, ka studiju kursa programma pārskatāma un precizējama vismaz vienu reizi divos gados, studiju programmas pašnovērtēšanas laikā, papildinot ar jaunāko informāciju un tendencēm nozarē:

- studiju programmas direktora iniciatīva;
- studiju kursa mācībspēka iniciatīva;
- studējošo aptaujās izteiktie priekšlikumi;
- darba devēju priekšlikumi, kas izteikti darba devēju aptauju anketās un studiju programmas vērtēšanas procesā, kā arī bakalaura darbu aizstāvēšanas sēdēs kā priekšlikumi, kas tiek apkopoti un atspoguļoti Maģistra eksāmenu komisijas darba pārskatā.

Studiju programmas direktors apkopo studējošo un darba devēju izteiktos priekšlikumus par nepieciešamajām izmaiņām studiju kursa saturā un informē atbildīgo mācībspēku, kura pienākums ir pārskatīt studiju kursa saturu un tajā integrēt ieteiktās aktualitātes.

2020. gadā LBTU projekta “Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārvaldības pilnveide” Nr. 8.2.3.0/18/A/009 ietvaros tika organizēta studiju programmu izvērtēšana. Tika piesaistīti eksperti no sabiedriskās domas un tirgus izpētes kompānijas SIA “RAIT Custom Research Baltic, kā arī starptautisks eksperts no Igaunijas Dzīvības zinātņu universitātes. Ekspertu kopējais vērtējums par studiju programmu bija ļoti atzinīgs, viņi pozitīvi vērtējuši gan studiju programmu struktūru, gan saturu, gan sasniežamos rezultātus. Ekspertu ieteikumi ņemti vērā, izstrādājot studiju programmas pilnveides plānu līdz 2023. gadam (3.3.tabula). Plāns tika apspriests arī ar studējošajiem un tas lielākoties jau īstenots pārskata periodā.

3.3. tabula

Studiju programmas pilnveides plāns (īstenojams līdz 2023. gadam)

Aktivitāte	Atbildīgais
Studiju programmas īstenošana e-studiju formā (tālmācībā), studiju kursu izstrāde e-studijās MOODLE vidē	Studiju programmas direktore, Programmas īstenošanā iesaistītie docētāji
Aktualizēt studiju programmā sasniedzamos studiju rezultātus, ietverot caurviju prasmes Atjaunot studiju kursu programmas, saturu un izmantoto literatūru	Studiju programmas direktore, Programmas īstenošanā iesaistītie docētāji
Izstrādāt jaunus izvēles studiju kursus (B daļa)	Studiju programmas direktore
MOODLE un citu <i>on-line</i> platformu un rīku aktīvāka izmantošana studiju kursu docēšanā	Studiju programmas direktore, Programmas īstenošanā iesaistītie docētāji
Mācību literatūras iegāde par publiskās pārvaldes un jaunāko pētniecības metožu tēmām	ESAF
Datu analīzes metožu programmu nodrošināšana	ESAF
Studējošo motivēšana izmantot stipendiju un mobilitātes iespējas	Studiju programmas direktore

Katra studiju gada beigās, realizējot studiju programmā studējošo aptauju, tiek noskaidrotas studējošo domas par studiju programmas atbilstību darba tirgum. Studentu vērtējumi tiek ņemti vērā, lai celtu studiju procesa norises kvalitāti, to primāri dara studiju programmas direktors, kas institūtā ar studiju procesā iesaistītiem mācībspēkiem strādā pie studiju kursu pilnveides. Lai priekšstatam būtu ne tikai kvantitatīvs vērtējums, studiju programmas direktors veic arī kvalitatīvu izpēti, intervējot programmas studentus un absolventus, kas ir nozarē strādājoši un var sniegt savu vērtējumu par studiju kvalitāti.

Maģistrantiem regulāri tiek organizētas vieslekcijas gan ESAF līmenī, gan atsevišķos programmas studijuursos. Kā vieslektori tiek aicināti nozares profesionāļi no citām augstskolām, valsts un pašvaldību institūcijām, pētnieciskām un akadēmiskām institūcijām, kā arī no NVO gan no Latvijas, gan ārvalstīm. Covid-19 pandēmijas laikā studiju process ilgstoši notika tiešsaistē attālināto studiju veidā, līdz ar to arī daudzas vieslekcijas notika attālināti. Šādā veidā tika radoši meklēti risinājumi studiju procesa sekmīgākai norisei, lai nepazaudētu sen aizsāktās tradīcijas studiju sasaistei ar nozares profesionāļiem. ESAF katru rudenī organizē Absolventu lekciju nedēļu, kurā aicina visu studiju kursu absolventus dalīties savā studiju un it īpaši darba dzīves pieredzē.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības

līmeņiem (ja piemērojams).

Studiju programmā ietverto studiju kursu saturs tiek regulāri pārskatīts, tiek atjaunots un papildināts mācību literatūras un izmantojamo avotu saraksts, lai tādējādi nodrošinātu tādu maģistra grāda socioloģijā piešķiršanu, kas balstīta sociālo zinātņu, īpaši organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijas, jaunākajos sasniegumos un atziņās (sīkāk skatīt ziņojuma 2. nodaļas pielikumos par studiju kursu aprakstiem). Docētāji regulāri papildina savas zināšanas, piedaloties zinātniskajās konferencēs un pētījumu projektos. Mācībspēku dalība dažādos nacionāla un starptautiska mēroga pētījumos un aktivitātēs sniedz būtisku ieguldījumu studiju programmas īstenošanā (sīkāk skatīt ziņojuma 2. daļas 2.4.3. nodaļā). Zemāk uzskaitīti daži pētniecības projekti dažādās jomās: Valsts pētījumu programmas "Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai" projekts "Jauni risinājumi demogrāfijas un migrācijas procesu izpētē latviskas un eiropiskas zināšanu sabiedrības attīstībai (DemoMigPro)" (2021-2024), LZP Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu individuālais projekts "*Dzīvotspējīgas un ilgtspējīgs lauku kopienas: vietējo pārtikas sistēmu multiplikatīvais efekts*" LZP-2020/2-0409 (2020-2021), Valsts pētījumu programma EKOSOC-LV projekts 5.2.3 "Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā", projekts Nr. 5.2.8. "Kultūrvides attīstības, vides daudzveidības saglabāšanas un urbanizācijas procesi Latvijas līdzsvarotas attīstības kontekstā", projekts 5.2.7. „Sabiedrības atjaunošana, samazinot depopulācijas riskus, veicinot tautas ataudzi un saiknes ar diasporu sekmīgai Latvijas tautsaimniecības 176 transformācijai" (2014-2018); Valsts pētījumu programma "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai", projekts "Ilgtspējīgas un saliedētas Latvijas sabiedrības attīstība: risinājumi demogrāfijas un migrācijas izaicinājumiem" (2018-2021), ERASMUS+K2 projekts "Izglītošana lauku uzņēmējdarbībā caur ārstniecības un aromātisko augu ražošanu un popularizēšanu" (REMAP).

Programmas direktore ir Eiropas Lauku sociologu asociācijas un Latvijas sociologu asociācijas biedre (2020-2021 gadā bija valdes locekle).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju programmas īstenošana un rezultātu izvērtēšana tiek nodrošināta caur studiju kursu kartējumu (skat. pielikumu). Studiju kursu saturs un izmantotās metodes orientētas uz studiju rezultātu sasniegšanu atbilstoši zināšanām, prasmēm un kompetencei. Izmantojot esošo studiju ietvaru – lekcijas un seminārus, kā arī patstāvīgos darbus, docētāji savā darbā lieto dažādas metodes tematu izklāstā un zināšanu novērtēšanā. Studējošo zināšanu vērtēšanas pamatprincipus un kārtību nosaka LR Ministru kabineta noteikumi Nr.240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu", kā arī LBTU iekšējie reglamentējošie dokumenti. LBTU studējošajiem paredzētie sekmju vērtēšanas kritēriji aprakstīti Studiju nolikumā. Uzsākot studijas, maģistranti tiek iepazīstināti ar studiju kursu aprakstiem, sasniedzamajiem rezultātiem un vērtēšanas kārtību. Studiju programmā studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšana ir konsekventa, taisnīga, piemērota

visiem studējošajiem un tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātajām procedūrās. Mācībspēki pārzina un izmanto dažādas vērtēšanas metodes. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējumu skatīt 2.1.5. sadaļā. Šāda studējošo dažāda līmeņa sasniegumu vērtēšanas kārtība, kritēriji, principi, veicina studiju programmu mērķu sasniegšanu un nodrošina studentcentrētas mācīšanās novērtēšanu.

Katrā studiju kursā izmantotās mācību metodes un uzdevumus studiju rezultātu sasniegšanai var skatīt katra studiju kursa programmā (skat. 3.2.4. pielikumu). Bieži tiek izmantotas diskusijas, darbs pāros un grupās, tāpat arī gadījumu un problēmsituāciju analīze, lomu spēles, testi un pašnovērtējumi, referāti, iepriekš veikto pētījumu analīze par konkrētu tēmu, u.c. Ņemot vērā studējošo atšķirīgo pieredzi pētniecībā sociālajās zinātnēs, docētāji izmanto tādas studiju metodes, kas veicina informācijas apmaiņu un dalīšanos pieredzē, kā arī kritisko domāšanu un spēju pamatot savu viedokli. Piemēram, studiju kursā “Zinātniskā darba organizācija” 1. semestrī maģistranti veic literatūras pārskatu par potenciālo maģistra darba tēmu, prezentējot sava iecerētā pētījuma novitāti. Pārskatu prezentējot semināra laikā, kursa biedriem ir iespēja komentēt un uzdot jautājumus, tādejādi studējošie trenē savas pētnieciskās prasmes un spēju kritiski izvērtēt pētnieciskās pieejas socioloģiska pētījuma veikšanā.

Covid-19 pandēmijas laikā gūtā pieredze ar attālināto studiju iespējām e-studiju vidē MOODLE un tiešsaistes lekcijām BBB platformā veicinājusi plašākas iespējas izmantot digitālus risinājumus studiju programmas īstenošanā. Studiju process kļuvis elastīgāks, digitālie risinājumi tiek izmantoti tēmu apguvē, studiju darbu iesniegšanā un arī plāģiātisma kontrolē, kā arī attālināto konsultāciju, vieslekciju un lekciju nodrošināšanā. 2023. gada rudens semestrī dažādu studiju kursu laikā tika testēti un veiksmīgi izmantoti vairāki ESF projekta “Digitalizācijas iniciatīvas studējošo iesaistei un studiju kvalitātes pilnveidei Latvijas universitātē un projekta sadarbības partneru augstskolas (2022-2023) ietvaros izstrādātie studiju kursi, piemēram, par tiešsaistes aptauju veidošanu, datu bāzu izmantošanu studiju darbu izstrādē, zinātnisko terminoloģiju u.c

Par iesniegtajiem patstāvīgajiem darbiem maģistrantiem tiek sniegta atgriezeniskā saite e-studijās vai nākamajās nodarbībās. Maģistranti tiek informēti gan par individuāliem studiju rezultātiem, gan arī par līdzīgām kļūdām kursā. Tāpat mācībspēki sniedz konsultācijas e-pastā vai e-studiju vidē. Paralēli lekcijām un semināriem studējošajiem ir iespējas apmeklēt vieslekcijas un piedalīties mācību ekskursijās. Studējošajiem ir iespēja piedalīties arī ESAF organizētajos pasākumos, kas ļauj saistīt teorētiskās zināšanas ar reālo situāciju uzņēmumos – Absolventu nedēļā (2 reizes gadā) un Starptautiskās nedēļas aktivitātēs. Studiju procesu var saukt par studentcentrētu, jo studiju procesā tiek ņemts vērā studējošo iepriekšējā pētnieciskā pieredze un vajadzības, studiju kursu programmās paredzot atšķirīgus mācīšanās ceļus, izmantojot daudzveidīgas studiju metodes, nodrošinot taisnīgu un caurskatāmu vērtēšanas procedūru un sniedzot atgriezenisko saiti par iegūtajām zināšanām, prasmēm un kompetenci. Studējošie tiek aicināti izvērtēt katru studiju kursu tā noslēgumā, turklāt studentu komentāri tiek ņemti vērā gan attiecīgā studiju kursa tālākā plānošanā (piemēram, satura un mācībspēka izmantoto metožu ziņā), gan tālākā programmas attīstībā. Studējošie var izmantot fakultātes nodrošinātās priekšlikumu iesniegšanas iespējas un saņemt atbalstu un informāciju no docētājiem, programmas direktores un tehniskā personāla.

Lai nodrošinātu mūsdienīgu mācību metožu izmantošanu studiju procesā, docētāji regulāri paaugstina savu kvalifikāciju, apmeklējot augstskolu didaktikas kursus LBTU, RSU, stažējoties ārzemēs ERASMUS programmas ietvaros un izmantojot citas kvalifikācijas celšanas iespējas (sīkāk skatī docētāju CV).

Studiju procesā tiek izmantotas dažādas metodes:

- monoloģiskās metodes (klasiskās lekcijas, lekcijas ar Microsoft Office PowerPoint prezentācijām, video skatīšanās),

- dialogiskās metodes (diskusijas, lomu spēles, semināri ar maģistrantu prezentācijām, „prāta vētra” jeb *brainstorming*),
- pētnieciskās metodes (piemēram, mācību ekskursijas, problēmuzdevumu risināšana, SVID, situāciju izpēte, vasaras skolas).

Lielāks uzsvars tiek likts uz dialogiskajām metodēm un maģistrantu aktīvu un patstāvīgu iesaisti studiju procesā, uzdodot individuālus vai grupu darbus, kas saistīti, piemēram, ar problēmu risināšanu un gadījumu analīzi, politikas dokumentu analīzi, kopsavilkumu un konspektu veidošanu, „prāta karšu” veidošanu jeb *mind mapping*, vieslekciju un konferenču tematisku pārskatu veidošanu un analīzi. Būtiskas ir mācību ekskursijas uz valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām atsevišķu studiju kursu ietvaros un nozares speciālistu vieslekcijas.

Studiju programmā tiek uzņemti maģistranti, kuri absolvējuši dažādas bakalaura studiju programmas, retos gadījumos arī maģistra studiju programmas (pārsvarā sociālajās un humanitārajās zinātnēs) dažādās Latvijas augstskolās un dažādos laika posmos, tādēļ viņu priekšzināšanas socioloģijā (socioloģijas vēsturē, teorijā, pētnieciskajās metodēs) var būt samērā atšķirīgas. Lai izlīdzinātu maģistrantu zināšanu līmeņus, tiek realizētas un piedāvātas vairākas iespējas: (1) studiju plāns ir veidots tā, lai galvenie socioloģijas teorijas kursi tiktu apgūti pirmajā semestrī, (2) kursu ietvaros docētāji konstatē maģistrantu priekšzināšanu līmeni un attiecīgi izvēlas atbilstošākās studiju metodes, piedāvājot arī individuālus risinājumus, (3) pēc docētāju ieteikuma, maģistranti patstāvīgi papildus apgūst nepieciešamās zināšanas, (4) klausītāja statusā ir iespēja apgūt kādu no LBTU pamatstudiju kursiem, lai kompensētu trūkstošās zināšanas.

Atbilstoši studiju programmas uzdevumiem, studiju īstenošanas gaitā maģistra studiju līmenim atbilstošs studentcentrēts studiju process tiek nodrošināts vairākos veidos:

- docētāji ir pieejami konsultāciju laikos (vismaz reizi nedēļā), lai sniegtu maģistrantiem individuālas konsultācijas. Docētāji ir pieejami arī citos studentiem pieņemamos laikos, sazināšanās notiek ar e-pasta, BBB platformā MOODLE, Zoom, telefoniski u.c.;
- studijas iespējams organizēt pēc individuāli sastādīta plāna, ja maģistrantam objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams apmeklēt nodarbības un izpildīt konkrētā studiju kursā docētāja izvirzītās prasības noliktajos termiņos;
- studiju process (nodarbības) tiek organizētas nedēļas nogalēs, kas padara studēšanu daudz pieejamāku tiem maģistrantiem, kuri strādā;
- izstrādājot maģistra darbu un iesaistoties zinātniskajā darbībā (dalība pētnieciskos projektos, zinātnisko publikāciju gatavošana, piedalīšanās konferencēs), ka arī studiju kursu ietvaros, izstrādājot individuālus darbus, tiek ņemtas vērā maģistrantu pētnieciskās intereses un vajadzības;
- maģistranti tiek informēti par aktuāliem pasākumiem, vieslekcijām, konferencēm, publikācijām, kas ir saistītas ar viņu pētnieciskajām interesēm; organizējot mācību ekskursijas un vieslekcijas, tiek saskaņotas studējošo intereses ar studiju programmas vai studiju kursa mērķiem un definētajiem studiju rezultātiem;
- visos studijuursos studiju materiāli ir sagatavoti e-studiju vidē (MOODLE), tāpēc kursu apguvē vajadzības gadījumā studējošie var elastīgi izmantot e-studiju vides piedāvātās iespējas;
- studējošie tiek iesaistīti lēmumu pieņemšanas procesos, regulāri izvērtējot docētāju darbu un studiju kvalitāti studentu aptauju laikā.

2024. gada februārī LBTU notika pāreja uz ECTS kredītpunktu uzskaites sistēmu (LBTU Studiju prorektora rīkojums "*Par studiju kursu/prakšu programmu izstrādāšanas kārtību un informācijas reģistrēšanas un atjaunināšanas kārtību LBTU IS kursu reģistrā*" pieejams ziņojuma pielikumā), attiecīgi 1 KP=1 ECTS un viena kredītpunkta kopējais stundu apjoms ir 25-27 h. Saskaņā ar jauno

kārtību, maģistra studijās 3 KP atbilst 81 stunda (no tām 24 ir kontakstundas), 4 KP atbilst 100 stundas (no tām 32 ir kontakstundas), 5 KP atbilst 135 stunda (no tām 40 ir kontakstundas), 6 KP atbilst 162 stundas (no tām 48 ir kontakstundas).

Latviešu un angļu valodā studējošajiem studiju process būtiski neatšķiras. Arī ārvalstu studentu studiju procesā tiek izmantota studentcentrēta pieeja, tiek plaši izmantotas interaktīvās studiju metodes, e-studiju vide, radošas mācību metodes, vieslekcijas un ekskursijas, viņiem pieejami dažādi studiju materiāli un grāmatas angļu valodā. Gan latviešu, gan angļu valodā studējošie vienlīdz aktīvi piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs, Erasmus+ mobilitātē, dažados semināros, studiju procesa novērtēšanā. Salīdzinājumā ar latviešu plūsmu, kurai nodarbības tiek plānotas piektdienās un sestdienās, respektējot, ka maģistranti strādā algotu darbu, tad ārvalstu studentiem nodarbības tiek plānotas visas nedēļas garumā.

Nepilna laika tālmācības studijas pašlaik maģistra studiju programmā netiek īstenotas, taču tad, kad tas notiks, tiks izmantota līdzīga pieeja kā bakalaura studiju programmā. Katra semestra sākumā studiju programmas direktore veido plānu, ar kuru saskaņā tiek apgūti studiju kursi. Reizi mēnesī katra studiju kursa mācībspēki organizē tiešsaistes konsultāciju, kuras laikā tālmācības studentiem ir iespēja sazināties ar docētājiem. Studiju kursi tiek apgūti atbilstoši semestra sākumā izstrādātajam grafikam, respektējot katra studējošā tempu un iespējas. Galvenā saziņa ar starp docētājiem un studentiem notiek Moodle platformā, tomēr studentiem ir iespēja sazināties ar mācībspēkiem arī telefoniski vai klātienē, viņiem tiek piedāvāta iespēja piedalīties arī tiešsaistes vieslekcijās vai klātienē pasākumos LBTU. Studiju darbā lielu atbalstu sniedz e-studiju metodiķe.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju noslēgumā studējošie izstrādā maģistra darbu 20 KP (30 ECTS) apjomā, pārskata periodā kopā aizstāvēti 44 maģistra darbi (3.4. tabula). Maģistra darbs ir studējošā patstāvīgi veikts pētījums, kas apliecina teorētisko zināšanu, metodisko un organizatorisko prasmju apguvi organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā studiju programmas noteiktā apjomā. Maģistra

darba izstrāde apliecina studējošā spēju patstāvīgi veikt argumentētu pētījumu ar novitātes vai praktiskā pielietojuma elementiem, patstāvīgi formulēt secinājumus un priekšlikumus. Studējošie, izvēloties maģistra darba tēmu, tiek virzīti pētīt jautājumus, kas saistīti ar studiju programmas ievirzi: organizāciju darbību un sabiedrības pārvaldi.

3.4. tabula

Absolventu skaita dinamika un maģistra darbu vidējais vērtējums pārskata periodā

Studiju gads	Pilna laika	Vidējā atzīme ballēs
2013./2014.	3	8.3
2014./2015.	4	7.25
2015./2016.	1	9
2016./2017.	5	7.6
2017./2018.	4	7.25
2018./2019.	8	7.9
2019./2020.	5	8.6
2020./2021.	5	8.2
2021./2022.	5	7
2022./2023.	4	7

Studējošie maģistra darbiem izvēlas tēmas, kas ir aktuālas publiskā, tajā skaitā pašvaldību, nevalstiskā un privātā sektora institūcijām (skat. 3.5. tabulu), tādēļ nereti maģistra darbu izstrāde notiek sadarbībā ar tām. Kopumā maģistra darbi ir izstrādāti atbilstoši maģistra darbu izstrādei izvirzītajām prasībām, pētījumiem izraudzītas sociāli aktuālas un praktiski risināmas tēmas, kas atbilst studiju programmas ievirzei. Ja pētījumos izmantotas kvantitatīvās analīzes metodes, maģistranti cenšas izmantot ne tikai deskriptīvās analīzes rādītājus, bet arī korelācijas un statistiskās pamatotības kritērijus. Lielākoties maģistrantiem labi demonstrē prasmes skaidrot pētījumu rezultātus, izmantojot atbilstošas socioloģiskas teorijas.

3.5. tabula

OSPS maģistra darbu tematiskais apkopojums

KULTŪRA, IDENTITĀTE, EKONOMISKIE PROCESI LATVIJAS REĢIONOS	Lauku jauniešu integrēšanās darba tirgū; Novada identitāte; Kultūras patēriņa modeļi; Inovatīvi kultūras pakalpojumi kopienās u.c.
--	--

IZGLĪTĪBAS AKTUĀLĀS PROBLĒMAS	Izglītības reformas un ieinteresēto pušu iesaiste reformu īstenošanā; Kompetenču pieejas īstenošana Latvijas skolās; Mentoringa nozīme jauno pedagogu iesaistei skolās u.c.
SOCIĀLĀS PROBLĒMAS	Dažādu atkarību sociālie aspekti un dažādu iesaistīto aģentu loma to risināšanā; Atbalsta institūciju darbības un pakalpojumu izvērtējums; Sociālais darbs u.c.
ORGANIZĀCIJU DARBĪBAS IZPĒTE PUBLISKAJĀ, PRVĀTAJĀ UN NVO SEKTORĀ	Organizāciju darbības novērtējums un pilnveides iespējas, Personāla atlases un piesaistes problemātika uzņēmumos; Sadarbības problēmas un risinājumi; Motivāciju ietekmējošo faktoru izpēte privātā sektora organizācijās u.c.
DARBA TIRGUS PROBLĒMAS	Strādājošo apmierinātība ar darbu, darba dzīves kvalitāte dažādos sektoros (sociālais darbs, izglītība); Iekļaušanās darba tirgū; Sabiedrības ieradumi un veselīgs dzīves veids; Jauniešu piesaiste lauku teritorijām ilgtspējas kontekstā; Profesionālo dzīves kvalitāti ietekmējošie faktori dažādām nodarbināto grupām u.c.
SOCIĀLĀ ATSTUMTĪBA UN IEKĻAUŠANA, DZĪVES KVALITĀTE LATVIJAS REĢIONOS	Cilvēku ar īpašām vajadzībām integrācija sabiedrībā; Vecu cilvēku sociālā iekļaušana un dzīves kvalitātes aspekti; Dzimumu līdztiesības jautājumi; Brīvā laika pavadīšanas iespējas dažādām sociālām grupām; Dažādu sociālu grupu dzīves kvalitāte pilsētā un laukos; Pedagogu darba un privātās dzīves līdzsvars.

Pētījumi atsedz aktuālas un inovatīvas izpētes tēmas, labākie maģistra darbi tiek virzīti dalībai nozaru konkursos, piemēram, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības konkursā „ATSPĒRIENS” saistībā arodbiedrībai aktuāliem tematiem. Pārskata periodā vairāki darbi tika iesūtīti konkursā un guvuši arī labu novērtējumu un atzinību.

Pārskata periodā 10 (jeb 22.7 %) no 44 no aizstāvētajiem maģistra darbiem Maģistra eksāmenu komisija (MEK) atzīmēja kā labākos - tie ir maģistra darbi ar vērtējumu 10 “izcili” un 9 “teicami”, darba tēmas par pārskata periodu skatīt pielikumā. Labāko maģistra darbu pētījuma rezultāti tiek publicēti konferenču rakstu krājumos un starptautiskos zinātnisko žurnālos, publikācijas sagatavo absolventi kopā ar maģistra darbu vadītājiem. Katru gadu ar noslēguma darbu tēmām maģistranti piedalās arī LBTU starptautiskā studentu zinātniskajā konferencē „Students on their Way to Science”, tiek veidota arī publikācija, iegūta pieredze zinātniski pētnieciskajā darbā.

Nereti maģistra darbi saistīti ar tām jomām, kurās maģistranti strādā, tādējādi padziļinot izpēti un risinot ar darba specifiku saistītus jautājumus. Maģistranti tiek iesaistīti vairākos Valsts pētījumu programmu pētījumos, kā rezultātā tiek izstrādāti maģistra darbi (piemēram, VPP “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” 2018-2021 projektā VPP-IZM-2018/1-0015 “Ilgtspējīgas un saliedētas Latvijas sabiedrības attīstība: risinājumi demogrāfijas un migrācijas izaicinājumiem (*DemoMig*)” un VPP “Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai” 2021-2024 projektā “Jauni risinājumi demogrāfijas un migrācijas procesa izpētē latviskas un eiropiskas zināšanu sabiedrības attīstībai (*DemoMigPro*)” (projekta nr. VPP-LETONIKA-2021/3-00)). Izstrādātie maģistra darbi ir kā zinātniskā projekta rezultatīvais rādītājs, pārskata periodā tādi bijuši 2 maģistra darbi.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

LBTU un ESAF nodrošina materiāltehnisko, studiju, informatīvo un finansiālo bāzi maģistra programmas īstenošanai (skatīt otrās daļas trešās nodaļas 2.3.1.-2.3.3. kritērijos sniegto informāciju). Studijas OSPA programmā lielākoties tiek organizētas LBTU galvenajā ēkā Lielajā ielā 2, Jelgavā, kur atrodas Sociālo un humanitāro zinātņu institūts. Nesenā remonta un STEM jomu atbalsta IT jomā rezultātā studējošo auditorijas ir iekārtotas atbilstoši mūsdienu prasībām, un docētāji var izmantot daudzveidīgas mācību metodes. Studējošajiem ir pieeja LBTU bibliotēkai, kā arī visām pārējām informatīvajām un materiāli tehniskajām iespējām, ko nodrošina LBTU un ESAF (plašāk skatīt pielikumos). Kā konkrētu piemēru var minēt, ka studiju kursa “Socioloģiskās informācijas apstrāde” docēšana tiek organizēta Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultātes datorklasē, kur ir attiecīgais programmu nodrošinājums.

Līdz šim maģistra studiju programma nav īstenota tālmācības formā, taču visiem programmā studējošajiem ir vienlīdz pieejams nodrošinājums un atbalsts studiju vajadzībām. Studiju materiāli, literatūra un LBTU bibliotēkā piedāvātās datu bāzes ir ērti izmantojama gan klātienē, gan attālināti latviešu un angļu valodās. Attālināta resursu izmantošana ir ļoti ērta īpaši tālmācības studentiem. Visu studiju formu formu un plūsmu māgistranti var ērti izmantot e-studiju vidi Moodle, kur pieejami studiju materiāli, papildus informācija un iespējama komunikācija ar docētājiem.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Nepieciešamo studējošo skaita aprēķins maģistra studiju programmā, lai nodrošinātu studiju procesa rentabilitāti aprakstīts zemāk. Nepieciešamais kopējais akadēmiskā darba apjoms stundās

studiju gadā – vienā studiju gadā studējošajiem ir jāapgūst 40 kredītpunktu (KP) apjoms. Nepieciešamais kontaktnodarbību skaits (lekcijas, praktiskie/laboratorijas darbi, semināri) 1 KP ir 12 h, 40 KP tas būs 480 h. Papildus kontaktnodarbību stundām mācībspēkiem tiek plānotas 128 h citam ar studijām saistītam darbam (studiju darbu labošana, eksāmeni, ieskaites u. c.). Kopējais akadēmiskā darba apjoms gadā tiek plānots 608 h ($480+128=608$).

Nepieciešamais slodžu skaits studiju darba īstenošanai studiju gadā - LBTU ar Senāta lēmumu vienai slodzei ir noteikts šāds akadēmiskā darba stundu skaits gadā:

- profesors – 900 h
- asociētais profesors – 920 h
- docents – 940 h
- lektors/asistents – 960 h

Studiju programmā strādās dažādu amatu mācībspēki, bet nepieciešamo slodžu skaita aprēķinam ir ņemtas vidējās docenta stundas: 608 h (akadēmiskais darbs) / 940 h (noteiktās stundas 1 slodzei) = 0,65 slodze.

Nepieciešamais finansējums mācībspēku darba samaksai vienam studiju gadam – 1124 EUR (MK noteikumi Nr. 445) * 0,65 slodze * 2 (grupu skaits) * 12 (mēneši) * 1,2359 EUR (soc.nodoklis) = 21 670,76 EUR.

Nepieciešamais studējošo skaits, lai segtu studiju programmas izmaksas - studentu skaitam, kas veido 2 grupas ir jābūt 12. Studentu minimālajam skaitam, kas veido vienu grupu ir jābūt - 6 (tas nosegs nepieciešamās izmaksas gan pedagogu atalgojumam, gan pārējās).

LBTU uzņemšanas laikā komplektē studējošo grupas studiju programmas īstenošanai, ja tajā piesakās studēt vismaz 5 studējošie. Tas attiecas gan uz pilna laika klātienes studijām, gan tālmācību. Šī iemesla dēļ, ka studijām maģistra programmā nepieteicās 5 pretendenti vai arī uzņemšanas laikā pārdomāja un iestājās pilna laika studijās, šobrīd netiek īstenota tālmācības studiju forma. Tomēr studijas tiek nodrošinātas, ja uzsākot studijas ir uzņemts nepieciešamais minimālais studējošo skaits, bet studiju laikā ir noticis studējošo atbirums.

Tā kā viens no LBTU un studiju virziena mērķiem ir studiju internacionalizācija, tad studijas tiek nodrošinātas arī studējošo grupām, kurās ir mazāk par 5 studentiem, turklāt uzņemšana notiek divas reizes gadā. Pēdējo gadu laikā vērojama lielāka interese par studijām no ārvalstu studentiem, līdz ar to arī grupas kļūst lielākas, sasniedzot noteikto minimumu.

LBTU studiju programmu īstenošanai ir nodrošināta materiāltehniskā bāze, kas neprasīs papildu izdevumus. Saskaņā ar LBTU padomes lēmumu Nr. 15, tiek noteikta studiju maksa no valsts budžeta nefinansētajiem 1. kursā studējošajiem 2023./2024. studiju gadā, kas nosaka, ka akadēmiskā maģistra studiju programmas maksa pilna laika studijās ir 2000 EUR gadā, nepilna laika tālmācības studijās -1600 EUR gadā. Studējošajiem no ārvalstīm studiju maksa ir noteikta 3000 EUR gadā. Papildus informāciju par augstskolas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājumu skatīt 2.3.1. punktā.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu)

kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Mācībspēku kvalifikāciju un profesionālo pilnveidi nosaka:

- *LR Augstskolu likums* (1995);
- Ministru Kabineta noteikumi Nr. 129 „Profesora vai asociētā profesora amata pretendenta un amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu novērtēšanas kārtība” (noteikumos sniegta kārtība, kādā profesoru padome novērtē profesora vai asociētā profesora amata pretendenta zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju);.
- *Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes nolikums par akadēmiskajiem amatiem*, kurā definētas prasības akadēmisko amatu pretendentiem;
- studiju programmā studējošo mācībspēku darba kvalitātes vērtēšanas rezultāti u.c.

Par akadēmiskā personāla sagatavotību liecina zinātniskā kvalifikācija. Visiem studiju procesā iesaistītiem mācībspēkiem ir doktora vai maģistra zinātniskais grāds. 14 no 16 studiju programmas īstenošanā iesaistītajiem docētājiem ir doktora grāds, tajā skaitā trīs no asociētajiem profesoriem un viesasociētais profesors ir ar doktora grādu socioloģijā, vienam docentam ir doktora grāds socioloģijā, savukārt pārējie docētāji ir doktori filozofijā, Dr.phil. sociālajā darbā, ekonomikā, vēsturē, ģeogrāfijā, inženierzinātnē (vides zinātnes). Sešiem docētājiem ir Latvijas Zinātņu padomes eksperta tiesības.

Programmas īstenošanā iesaistīto docētāju kvalifikācija ir atbilstoša studiju programmas prasībām un attiecīgo studiju kursu profilam: studiju kursus, kas sniedz zināšanas un prasmes socioloģijas teorijās, sociālo zinātņu pētījumu metodoloģijā, organizāciju studijās, sociālo docē mācībspēki ar teorētisku un praktisku pieredzi pētniecībā un doktora vai maģistra grādu socioloģijā. Studiju kursus, kas sniedz izpratni un attīsta kompetenci par organizāciju darbību un sabiedrības pārvaldes jautājumiem, lauku un reģionālo attīstību, docē mācībspēki ar pētniecisku un arī praktisku pieredzi šajās jomās. Studiju kursu pārsvarā docē mācībspēki no SOHU, taču tiek piesaistīti profesionāli arī no citiem ESAF institūtiem un citām fakultātēm (Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultāte). Vērtējot štatu vietu sadalījumu uz iesaistīto docētāju skaitu, var secināt, ka programmas īstenošanā ir iesaistīti 16 docētāji, no kuriem ir 5 asociētie profesori, 1 viesasociētais profesors, 6 docenti, 1 lektors un 3 pasniedzēji. Studējošo un mācībspēku skaita attiecība uz 01.10.2023. gadu ir 8.2 (vidēji LBTU ir 13.1). Pārskata periodā galvenās izmaiņas saistītas ar mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanos (ievēlēti augstākos amatos, ieguvuši doktora grādu vai mainījuši pamatdarba vietu, zaudējot vēlētā personāla statusu). Sākot ar 2023./2024. studiju gadu LBTU mainījušies dažu amatu nosaukumi, kā rezultātā viesdocenti un vieslektori kļuvuši par pasniedzējiem (skat 3.6. tabulu).

3.6. tabula

Maģistra studiju programmas OSPS nodrošinājums ar mācībspēkiem (2017.-2024.)

Mācībspēku kopskaits tai skaitā pa amatu grupām grupām:	2017./ 2018.	2018./ 2019.	2019./ 2020.	2020./ 2021.	2021./ 2022.	2022./ 2023.	2023./ 2024.
--	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

asociētais profesors	5	6	5	6	6	5	5
asociētais viesprofesors	0	0	0	0	0	0	1
docents	5	8	7	3	5	6	6
viesdocents	2	3	2	5	5	2	0
lektors	1	1	0	1	1	1	1
vieslektors	2	2	2	1	1	1	0
pasniedzējs	0	0	0	0	0	0	3
Ievēlēto mācībspēku īpatsvars, %	79%	77%	82%	76%	64%	88%	88%
Viesmācībspēku īpatsvars, %	21%	23%	18%	24%	36%	12%	12%

Kā redzams 3.6. tabulā, par pozitīvu tendenci var uzskatīt ievēlēto mācībspēku īpatsvara pieaugumu no 2017./2018. līdz 2023./2024. akadēmiskajam gadam, kas sasniedz 88%. Programmas īstenošanā iesaistītā mācībspēku kvalifikācija (docenti un asociētie profesori ir tie, kas pamatā piedalās programmas īstenošanā), atbilst akadēmiskās studiju programmas īstenošanai izvirzītajām prasībām un attiecīgo normatīvo aktu prasībām, nodrošinot studiju rezultātu sasniegšanu.

Studiju kursus latviešu valodā docē 16 mācībspēki, savukārt angļu valodā to dara 13 mācībspēki (tajā skaitā visi asociētie profesori). Docētāju angļu valodas prasmju līmenis norādīts gan ziņojumam pievienotajos CV, gan atsevišķā pielikumā, kur norādīts, kādus studiju kursus un kādā valodā katrs no docētājiem vada. Visiem mācībspēkiem, kuri strādā ar ārvalstu studentiem, ir angļu valodas zināšanas B2 vai C1 līmenī.

Docētāji aktīvi izmanto LBTU un ESAF piedāvātās iespējas kvalifikācijas celšanā un piedalās semināros unursos atbilstoši savām pētnieciskajām interesēm, kā arī docētājiem studiju kursiem, kas ļauj zināšanas integrēt attiecīgajos studijuursos (sīkāk skatīt docētāju CV ziņojuma 2. daļas pielikumā). Vismaz reizi 6 gados docētāji apgūst jaunākās pedagoģiskās metodes kursā "Inovācijas augstskolu didaktikā", apmeklē kursus un seminārus arī ārpus LBTU.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju programmā, balstoties uz *Akadēmiskā darba aprēķina nolikumu 2023./2024. studiju gadam*, veidojas 1.59 štata vietas (skat. 3.7. tabulu). Asociētie profesori un viesasociētais profesors veido nepilnu vienu slodzi (0.75), docenti veido 0.58 slodzes, lektors – 0.11 slodzi un pasniedzēji (nevēlētie mācībspēki) – 0.15 slodzes. Maģistra studiju īstenošanā tiek iesaistīti docētāji ar augstāko

akadēmiskās kvalifikācijas līmeni. Vēlētā akadēmiskā personāla attiecība studiju programmā ir 88% pret 12% nevēlēto akadēmisko personālu, kas vērtējams pozitīvi, jo akadēmiskā maģistra studiju programmas īstenošanā pārsvarā iesaistīts vēlētais akadēmiskais personāls, taču ir piesaistīti arī nozares profesionāļi. Šāda mācībspēku proporcija ir relatīvi stabila visā pārskata periodā. Viarāki docētāji pārskata periodā ieguvuši doktora grādus.

3.7. tabula

**Akadēmiskā darba stundas (saskaņā ar LBTU akadēmiskā darba aprēķina nolikumu)
2023./2024. studiju gadā**

Docētājs		G0805 "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija"
asociētais profesors	<i>Studiju darbs, h</i>	648.80
	<i>Skaits</i>	5
	<i>Slodze, PLE</i>	0.71
viesasociētais profesors	<i>Studiju darbs, h</i>	36.60
	<i>Skaits</i>	1
	<i>Slodze, PLE</i>	0.04
docents	<i>Studiju darbs, h</i>	546.30
	<i>Skaits</i>	6
	<i>Slodze, PLE</i>	0.58

lektors	<i>Studiju darbs, h</i>	103.00
	<i>Skaits</i>	1
	<i>Slodze, PLE</i>	0.11
pasniedzējs	<i>Studiju darbs, h</i>	147.20
	<i>Skaits</i>	3
	<i>Slodze, PLE</i>	0.15
Kopā studiju darbs, h		1481.90
Kopā personas (skaits)		16
Kopā slodzes, PLE		1.59

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Lai nodrošinātu studiju kursu savstarpējo sasaiti, tiek ievērots LBTU reglamentētais studiju kursa programmas izstrādes process (Studiju prorektora rīkojums Nr. 2.4.-8/59 *“Par studiju kursu/prakšu programmu izstrādāšanas kārtību un informācijas reģistrēšanas un atjaunināšanas kārtību LBTU IS kursu reģistrā”*), kas sastāv no trīs secīgiem posmiem:

- izstrādātās studiju kursa programmas izskatīšana atbildīgās katedras/ centra/ institūta akadēmiskā personāla sēdē (atbildīgais par šī posma realizāciju ir atbildīgās katedras/ centra vadītājs/ institūta direktors);
- studiju kursa programmas izskatīšana Metodiskajā komisijā, kuras studiju programmā ir iekļauts studiju kurss (atbildīgais: Metodiskā komisija);
- studiju kursa programmas apstiprināšana zinātnes nozari/ apakšnozari pārstāvošās fakultātes Domē (atbildīgais: fakultātes Dome).

Studiju programmas direktors kā Metodiskās komisijas loceklis detalizēti izvērtē institūtos/ katedrās apstiprināto un metodiskajai komisijai iesniegto studiju kursa programmas un seko, lai studiju kursu tēmas lieki nepārklātos.

OSPS maģistra studiju programmā ir 4 studiju kursi, kurus docē vairāki mācībspēki (pa diviem mācībspēkiem katrā studiju kursā), turklāt vairākus studiju kursus latviešu un angļu valodās docē dažādi mācībspēki. Tas liek mācībspēkiem savstarpēji saskaņot studiju kursa saturu, izmantotās mācību metodes un studiju rezultātu novērtēšanas kārtību. Par programmas īstenošanu atbildīgajā institūtā SOHU pēc nepieciešamības notiek metodiskie semināri un diskusijas par maģistra darbu vadīšanu, studiju kursu docēšanu, aktualitātēm socioloģijas jomā u.c. Institūta sapulcēs tiek izskatītas un apstiprinātas studiju kursu programmas, kā arī maģistra darbu tēmas, tiek organizētas maģistra darbu priekšizstāvēšanas. Informācijas apmaiņa notiek semināros, institūtu sapulcēs, ESAF dekanāta sēdēs, kā arī izmantojot personīgos kontaktus. Studiju kursu programmu izstrādes procesā docētāji savstarpēji saskaņo kursu saturā apskatāmās tēmas, definē sasniedzamos studiju rezultātus atbilstoši studiju programmas mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem (zināšanām, prasmēm, kompetencei). Maģistranti jau uzsākot studijas tiek motivēti izvēlēties tēmu vai pētījuma virzienu savam maģistra darbam, un vairākos studijuursos (piemēram, “Zinātniskā darba organizācija”, “Socioloģija Latvijā”, “Dzīves kvalitātes izpēte”, “Organizāciju studijas”) docētāji uzdod studiju darbus, kuru izpildi iespēju robežās tematiski liek katram maģistrantam sasaistīt ar sava maģistra darba tematu. Programmas direktore regulāri organizē programmā iesaistīto docētāju tikšanos, lai pārrunātu programmas attīstības virzienus. Sadarbība starp programmas īstenošanā iesaistītajiem docētājiem notiek gan atsevišķu kursu pasniegšanas ietvaros, gan vieslekciju un mācību ekskursiju organizēšanā, piesaistot studējošos arī no citā ESAF studiju programmām.

Studējošo un mācībspēku skaita attiecība uz 01.10.2023. gadu ir 8.2 (vidēji LBTU ir 13.1).

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	Magistra_diploms_pielikums_OSPS_LV.pdf	Master_diploma_supplement_OSPS_EN.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	OSPSm_Statistikas_dati_par_studejosajiem_LV.docx	SOPAm_Student_statistics_ENG.docx
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	OSPSm_atbilstiba_valsts_izglitiba_standartam_LV.docx	SOPAm_Compliance_with_National_Standard_Academic_Education_ENG.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām		
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	Studiju_kursu_kartejums_LV.xlsx	Mapping_of_study_courses_ENG.xlsx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	OSPSm_Studiju_plani_LV_precizeti.zip	SOPA_Study_plans_ENG_corrected.zip
Studiju kursu/ moduļu apraksti	OSPS_Magistra_studiju_kursu_apraksti_LV_precizeti.zip	SOPA_Master_Study_courses_programmes_ENG_corrected.zip
Studējošo prakses organizācijas apraksts		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām	Par LBTU apliecinājumu studiju virzienam "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija" - precizējums.edoc	LBTU_apliecinajumu_studiju_virzienam_Sociologijai_politologija_un_antropologija_EN_2.docx

Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija (43314)

Studiju virziens	<i>Socioloģija, politoloģija un antropoloģija</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	43314
Studiju programmas veids	<i>Akadēmiskā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Ginta</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Kronberga</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>ginta.kronberga@lbtu.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.sc.soc.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	
Studiju programmas mērķis	<i>Izglītēt augsti kvalificētus speciālistus, nodrošinot studējošos ar zināšanām, prasmēm un kompetenci par publisko, privāto un nevalstisko organizāciju darbības analīzi, izstrādāt pamatotus priekšlikumus problēmu risināšanai organizāciju un publiskās administrācijas jomā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>1) nodrošināt studentiem iespēju radošā mācību un zinātniski pētnieciskajā darbā iegūt akadēmisko izglītību organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijas specialitātē ar iespēju turpināt studijas maģistrantūrā;</i> <i>2) sekmēt studentu profesionālās, personiskās un sabiedriskās dzīves darbības vispārējās zināšanas, prasmes un kompetenci, nodrošinot multi-disciplināru un starpdisciplināru pieeju studijās;</i> <i>3) attīstīt un pilnveidot studentu zināšanas, prasmes un kompetenci organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā, sevišķu uzmanību veltot ar organizāciju un sabiedrības pārvaldi saistīto procesu analīzei laukos;</i> <i>4) sniegt un profesionālā līmenī pilnveidot studentu zināšanas, prasmes un kompetenci empīriskās informācijas ieguvē, datu apstrādē, analīzē un prezentēšanā.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>Zināšanas:</p> <p>1) par sabiedrībā notiekošajiem sociālajiem procesiem, akcentējot tos, kas saistās ar organizāciju un valsts pārvaldi; par socioloģijas teorētiskajām nostādnēm, kas ļauj izprast un izskaidrot sabiedrībā, īpaši laukos, notiekošos sociālos procesus un likumsakarības;</p> <p>2) par sabiedrības pārvaldes elementiem, t.sk., pašvaldību darbu Latvijā un ES, par pašvaldību normatīvo dokumentu sagatavošanu un izstrādes kārtību Latvijā, par pašvaldību politiku;</p> <p>3) par empīrisku sociālu pētījumu, akcentējot kvantitatīvu un kvalitatīvu pētījumu metodoloģijas un organizēšanas pamatprincipus, kā arī pētījumu rezultātu sagatavošanas un komunikēšanas pamatprasības;</p> <p>4) par organizāciju izpētes specifiku, daudzveidību un analīzes pieejām.</p> <p>Prasmes:</p> <p>1) balstoties uz zināšanām socioloģijā, izvērtēt ar sabiedrības funkcionēšanu saistītos sociālos procesus ilgtspējīgas attīstības kontekstā;</p> <p>2) patstāvīgi un komandā izmantot socioloģiskās zināšanas lēmumu pieņemšanas un izpildes procesos, pielietojot veiksmīgas komunikācijas prasmes un spēt argumentēt savu viedokli;</p> <p>3) saskatīt problēmas organizāciju un sabiedrības pārvaldes sfērā, īpaši laukos, izvēlēties to izpētei atbilstošas socioloģiskas koncepcijas, kā arī piemērot situācijai atbilstošu organizāciju izpētes pieeju, sagatavot priekšlikumus lēmumu pieņemšanai;</p> <p>4) identificēt nepieciešamās informācijas avotus un iegūšanas metodes.</p> <p>Kompetence:</p> <p>1) sabiedrisko procesu identificēšanā un tipoloģizēšanā no socioloģijas perspektīvas;</p> <p>2) sabiedrībā notiekošo procesu izpētes nepieciešamības novērtēšanā; socioloģisku pētījumu realizācijā, datu analizē un izvērtēšanā, rekomendāciju izstrādē;</p> <p>3) pašvaldības politikas veidošanā, atbilstošu politikas normatīvo dokumentu projektu (pašvaldības koncepciju, stratēģiju un attīstības programmu un pamatnostādņu) izstrādē, pašvaldību politikas īstenošanas koordinēšanā;</p> <p>4) iekļauties organizāciju, tai skaitā valsts un pašvaldību institūciju darbībā un izvērtēt to attīstības tendences;</p> <p>5) kritiski un radoši domāt, analizēt, sintezēt, vērtēt un organizēt.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiešana - 3 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiešana
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu

Studiju programmas apjoms (KP)	180
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Vidējā izglītība</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds socioloģijā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	JELGAVA	LIELĀ IELA 2, JELGAVA, LV-3001

Nepilna laika tālmācība - 3 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika tālmācība</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	180
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Vidējā izglītība</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds socioloģijā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	JELGAVA	LIELĀ IELA 2, JELGAVA, LV-3001

Pilna laika klātie - 3 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	180
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Vidējā izglītība. Angļu valodas prasmes vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds socioloģijā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	JELGAVA	LIELĀ IELA 2, JELGAVA, LV-3001

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Šobrīd akadēmiskā bakalaura studiju programma "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija" tiek īstenota pilna laika klātienē studijās (latviešu un angļu valodā) un nepilna laika tālmācības studijās (latviešu valodā) skatīt tabulu Nr.3.1.

3.1. tabula

Akadēmiskā bakalaura studiju programma "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija"

Studiju programmas vispārējais apraksts	Pašreizējā situācija
<i>Izglītības klasifikācijas kods</i>	43314
<i>Studiju programmas apjoms</i>	180 KP
<i>Studiju programmas īstenošanas valoda:</i>	Latviešu un angļu
<i>Studiju programmas ilgums</i>	3 gadi – pilna laika klātienē studijās; 3 un 6 mēneši – nepilna laika tālmācības studijās

Izmaiņas, kopš iepriekšējās akreditācijas lapas izsniegšanas 22.05.2013. akadēmiskajā bakalaura studiju programmā "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija", saistītas ar ekspertu komisijas rekomendāciju izpildi par studiju programmas pilnveidi.

2022. gada aprīlī (Studiju kvalitātes komisijas sēdes 2022. gada 27. aprīļa lēmums Nr.2022/08-I) programmā tika licencētas vairākas izmaiņas. Veikto pārmaiņu pamatojums ir šāds:

- izglītības klasifikācijas koda maiņa no 43310 uz 43314 tika veikta atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 322 "Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju";
- apjoma izmaiņas no 124 (186) KP uz 120 (180) KP pilna un nepilna laika studijās tiek veiktas atbilstoši valsts akadēmiskās izglītības standarta prasībām;
- studiju programmas īstenošana arī angļu valodā tiek veikta, lai izpildītu iepriekšējā akreditācijas ziņojumā izteiktos ekspertu ierosinājumus studiju programmas pilnveidošanai;
- studiju ilguma izmaiņas – papildināti ar studiju ilgumu 3 gadi un 6 mēneši (7 semestri) – tika veiktas, lai nodrošinātu nepilna laika tālmācības studijas.

2024. gadā LBTU notika pāreja uz ECTS kredītpunktu uzskaites sistēmu. Studiju programmas saturā izmaiņas nav notikušas, studiju plānā tika veikts studiju kursu apjoma matemātiskais pārrēķins uz jaunajiem kredītpunktiem (ziņojuma pielikumā ir studiju plāni, kuros visu studiju kursu apjomi

norādīti jaunajos kredītpunktos (1 KP=1 ECTS). Saskaņā ar jauno kārtību, bakalaura studijās 3 KP atbilst 81 stunda (no tām 32 ir kontakstundas) un 6 KP atbilst 162 stundas (no tām 40 ir kontakstundas). Pielikumā plāns ar jaunajiem kredītpunktiem.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Programmas izveide un īstenošana balstīta normatīvajos dokumentos (Latvijas Republikas Augstskolu likums, MK noteikumi "Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi", "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" prasībām, kā arī Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes iekšējiem normatīvajiem dokumentiem.

Ņemot vērā akreditācijas komisijas (2013.g.) rekomendācijas Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes (ESAF) Sociālo un humanitāro zinātņu institūta (SOHU) sēdē 2013. gada 19. novembrī tika apstiprināti studiju virziena "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija" attīstības 6 stratēģiskie mērķi, kas sasniedzami programmas īstenošanas periodā līdz nākošajai studiju virzienu akreditācijai (sākotnēji plānota 2019. gadā, vēlāk pārcelta uz 2024. gadu):

- studiju programmu pilnveidošana un attīstīšana visos studiju līmeņos, orientējoties uz speciālistu sagatavošanu atbilstoši Latvijas lauku un reģionu vajadzībām;
- studējošo rekrutēšana visos studiju līmeņos,
- studiju internacionalizācija;
- e-studiju (tālmācības) ieviešana un realizēšana;
- studējošo un docētāju pētniecisko aktivitāšu veicināšana;
- sadarbības stiprināšana un attīstīšana ar publiskā, nevalstiskā un privātā sektora organizācijām.

Studiju virzienā tiek īstenotas divas akadēmiskās programmas ar tādu pašu nosaukumu "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija" (bakalaura un maģistra līmenī), un šie mērķi attiecināmi uz abām no tām.

Kopumā analizējot "Programmas parametri" izklāstīto studiju programmas mērķi, uzdevumus un sasniedzamos rezultātus, var secināt, ka tie savstarpēji saskaņoti un ir sasaistē ar LBTU definēto misiju – veidot starptautiski konkurētspējīgu, inovatīvu, radošu un ilgtspējīgu nākotni sabiedrības attīstībai. Kā arī ar studiju virziena mērķi – izglītēt starptautiski konkurētspējīgus speciālistus, nodrošinot bakalaura un maģistra līmeņa zināšanu apguvi un veidojot atbilstošu pētniecisko prasmju kopumu un kompetenci organizāciju un sabiedrības pārvaldes jomā, lai risinātu ar sabiedrības ilgtspēju saistītos problēmjautājumus. Jāatzīmē, ka LBTU īstenojamajām studiju programmām ir sava specifiska ievirze (organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija) salīdzinājumā ar citām studiju programmām šajā virzienā Latvijā.

Lai sasniegtu augstākminētos stratēģiskos mērķus un studiju programmas mērķi, pārskata periodā ir noticis intensīvs darbs pie programmas pilnveides. Studiju virziena ietvaros akadēmiskā bakalaura studiju programma "Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija" šobrīd tiek

īstenota pilna laika studijās (3 gadi, jeb 6 semestri) latviešu un angļu valodā un nepilna laika tālmācības studijās (3 gadi un 6 mēneši, jeb 7 semestri) latviešu valodā. Tas ļauj secināt, ka ir sasniegts mērķis attiecībā uz studiju internacionalizāciju, jo studiju programma tiek īstenota angļu valodā, tādējādi attīstot programmu un piesaistot studējošos no ārvalstīm, atbilstoši LBTU stratēģijai 2023.-2027. gadam. Studiju programmas apjoms ir 180 kredītpunkti, un piešķiramais grāds ir sociālo zinātņu bakalaurs socioloģijā. Nepilna laika tālmācības īstenošana paver iespējas padarīt studiju programmu pievilcīgāku, modernāku un pieejamāku studējošajiem, kuriem klātienē studijas ir apgrūtinātas vai nav iespējamās, tādējādi ļaujot sabalansēt studijas ar darbu un privāto dzīvi (piemēram, ārzemēs dzīvojošie un strādājošie Latvijas valsts piederīgie, maiņu darbu strādājošie, jaunie vecāki ar maziem bērniem, īpašās nozarēs nodarbinātie (piemēram, karavīri vai sportisti)). Interese par dažādām studiju formām - pilna laika klātienē, nepilna laika tālmācībai un studijām angļu valodā - no studējošo puses pieaug, to apliecina arī dati, ko sīkāk skatīt 3.1.4. sadaļā analizētajā statistikā par studējošajiem.

Uzņemšanas prasības ir atbilstīgas un pietiekamas studiju rezultātu sasniegšanai atbilstošā kvalitātē un attiecīgajā studiju ilgumā, studējošo uzņemšana notiek saskaņā ar LBTU apstiprināto kārtību un kritērijiem (sīkāk skatīt ziņojuma 2.1.4. sadaļu). Sasniedzamie studiju rezultāti atbilst programmas mērķim un uzdevumiem, un programmas saturam (skatīt kartējumu pielikumā). Piešķiramais grāds ir pakārtots sasniedzamajiem studiju rezultātiem un studiju programmas saturam, kas pilnībā atbilst studiju virzienam un programma tiek īstenota un attīstīta atbilstoši LBTU un ESAF stratēģiskajiem mērķiem.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Latvijā speciālisti socioloģijā tiek sagatavoti tikai divās universitātēs: Latvijas Universitātē (LU) (bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas) un Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (bakalaura, maģistra studiju programmas).

Tikai LBTU tiek īstenota studiju programma ar ievirzi organizāciju un sabiedrības pārvaldē, kas fokusējas uz: 1) lauku un reģionu sociālo procesu izpēti; 2) dažāda līmeņa pārvaldes un privātā sektora organizāciju darbības analīzi un aktuālo problēmu izpēti; 3) ar lauku attīstību tās plašākajā nozīmē saistīto aspektu izpēti (lauku attīstības politikas īstenošanas aspekti, administratīvi teritoriālās reformas, sociālā atstumtība un iekļaušana, dažādu sociālo grupu dzīves kvalitātes aspekti, nodarbinātības problēmu identificēšana un analīze, vietējās uzņēmējdarbības (ražošanas un pakalpojumu) sociālo aspektu analīze, pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, u.c.).

Programmas īstenošanā iesaistīto docētāju zinātniskās intereses ir saistītas ar studiju programmu ievirzi. Bieži studiju darbi tiek izstrādāti, sadarbībā ar valsts, NVO un pašvaldībām, plānošanas reģioniem un citām organizācijām Latvijas reģionos, tāpēc nozīmīgāko studiju darbu rezultāti tiek aprobēti praksē, sīkāk skatīt 3.4.6. sadaļu.

Bakalaura darbi darbi nereti tiek izstrādāti sadarbībā ar valsts institūcijām, NVO un pašvaldībām,

plānošanas reģioniem un citām organizācijām Latvijas reģionos, tāpēc nozīmīgāko studiju darbu empīriskie rezultāti tiek aprobēti praksē tādējādi sniedzot reālus risinājumus un situācijas analīzi.

2019. gada rudenī tika publiskoti SIA "Dynamic University" pētījuma par darbaspēka pieprasījuma tendencēm (LLU projekts Nr. 8.2.3.0/18/A/009) rezultāti liecina, ka dažāda līmeņa vadītāji, kas plāno un vada virkni organizācijas funkciju – finanses, cilvēkresursus, attīstību, pārdošanu, komunikāciju – ES ir starp TOP 25 profesijām, pēc kurām pieprasījums turpina pieaugt. Fokusgrupas diskusijas dalībnieki norādīja, ka izteikti lielākā daļa uzņēmumu Latvijā pēdējo pāris gadu laikā ir kaut reizi sastapušies ar augsti kvalificētu vidējā un augstākā līmeņa vadītāju trūkumu. Nākotnē diskusijas dalībnieki prognozē tālāku darba spēka pieprasījuma pieaugumu, ko pamato ekonomiskā izaugsme un pieaugoša iedzīvotāju iesaiste uzņēmējdarbībā. Pieprasītāki ir augstas kvalifikācijas speciālisti.

Izmantojot Valsts izglītības informācijas sistēmā pieejamos absolventu monitoringa datus, OSPS studiju programmas absolventu nodarbinātības līmenis vērtēts atbilstoši pieejamajai informācijai par izglītības tematiskajām grupām. Studiju virziens "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" iekļaujas tematiskajā grupā "Sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības". 2020. gada dati liecina, ka šajā tematiskajā grupā bija 36.57% absolventu no visiem tajā gadā Latvijā absolvējušajiem augstākajā izglītībā; tajā skaitā tematiskajā jomā "Sociālās un cilvēkrīcības zinātnes" – 5.55%. Kopā no visiem LBTU absolventiem 2020. gadā strādā 86.46%, kas ir augstākais rādītājs no visām universitātēm

(https://www.viis.gov.lv/sites/default/files/202306/ml_Absolventu%20monitorings_23_par%2021.pdf).

Lai apzinātu OSPS bakalaura programmas absolventu nodarbinātību, pieredzi pēc studiju beigšanas un turpmāko karjeru, tika īstenota aptauja (aptaujas anketu skatīt sadaļā citi pielikumi), kas aizpildīšanai bija pieejama no 19.03.24. – 29.03.24. Pārskata periodā programmu absolvējuši 122 absolventi. Tika izmantota mērķtiecīgi pieejamās izlases metode. Anketa tika izplatīta sociālajos tīklos ar aicinājumu absolventiem piedalīties aptaujā. Tika saņemtas 62 atbildes. Aptaujā piedalījās 51 sievietes un 11 vīrieši. Daļa respondentu – 21 dzīvo Jelgavā, 7 Rīgā un pārējie respondenti pārstāv dažādas Latvijas pilsētas un novadus visos plānošanas reģionos.

Kā liecina aptaujas rezultāti 34 absolventi turpina/-nāja studijas augstākos studiju līmeņos, arī studē/-ja doktorantūrā (4 respondenti). Kā liecina atbildes 19 no absolventiem par studiju vietu izvēlējas LBTU, 14 respondenti izvēlējas citas Latvijas augstskolas, bet viens turpināja studijas ārvalstīs.

Attiecībā uz nodarbinātību šobrīd 55 respondenti ir nodarbināti (5 no tiem ir izveidojuši savu uzņēmējdarbību) un strādā pilnu darba laiku. 2 ir šobrīd bez darba, bet 5 atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā. Saskaņā ar profesijas klasifikatoru 18 ir vadītāji, 12 vecākie speciālisti un 24 speciālisti, Nacionālo bruņoto spēku profesijās strādā 2, pakalpojuma un tirdzniecības darbinieki 2 no respondentiem, kvalificēti strādnieki un amatnieki un vienkāršo profesiju pārstāv pa vienam respondentam. Nodarbināto statuss tiek iegūts salīdzinoši ātri 1-3 mēnešu laikā pēc absolvēšanas (19 respondentu atbildes), savukārt 33 respondenti atzīst, ka jau studiju laikā ir bijuši nodarbināti, nereti vienkāršās profesijās, bet pēc absolvēšanas ir ļavis mainīt darba vietu vai nodrošinājis karjeras izaugsmi. Tālāk daži piemēri, kuros respondenti raksturojuši savu karjeru:

"Studiju laikā strādāju privātajā sektorā, tad mani uzrunāja darbam nevalstiskajā sektorā vadošā amatā, paralēli darbam ieguvu maģistra grādu un pieredzi Valsts Pētījuma programmā. Redzot šādu pieredzi man piedāvāja darbu valsts pārvaldē. Visiem darbiem tiku rekomendēta";

"Ilgstoshi strādāju gan valsts, gan privātajā sektorā. Tad veiksmīgi izveidoju savu biznesu";

"No speciālista līdz vadītājam ~ 5 gadu laikā";

“Strādāju Valsts policijā. OSPS noderēja kā bāze, jo bija nepieciešama augstākā izglītība. Esmu pateicīga par šīm studijām augstskolai un pasniedzējiem, jo OSPS ir lieliska programma, kas sagatavo studentus principā jebkuram darbam valsts pārvaldē vai privātos uzņēmumos – tālāk seko tikai apmācība katram darbam specifiski, bet kā jau minēju OSPS ir lieliska bāze”;

“Darbs pētījuma kompānijā, tad valsts pārvaldē”;

“Strādāju jau studiju laikā, sākumā vienkāršus darbus, pēdējā kursā jau pirmo vadošo darbu – vadīju ziņu portālu. Lielākoties strādāju komunikācijas nozarē, šobrīd saistībā ar starptautisko komunikāciju”;

“Sākotnēji klientu apkalpošanā, bet šobrīd strādāju nozarē, kurā arī ieguvu bakalauru OSPS”.

Kā liecina respondentu sniegtās atbildes tiek pārstāvētas visas nodarbinātības jomas saskaņā ar NACE 2 klasifikatoru, kas ļauj secināt, ka OSPS absolventi ir konkurētspējīgi un iegūtās zināšanas, prasmes un kompetence ir atbilstoša darba tirgus pieprasījumam. Pamata jomas ir izglītība – 13 respondentu, valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana – 11 respondentu un informācijas un komunikācijas pakalpojumi – 9 respondenti.

Analizējot atbildes par atalgojuma līmeni, jāsecina, ka vairumam atbildes sniegušo respondentu tas ir virs vidējā atalgojuma valstī. Virs 1600 EUR (bruto) saņem 34 respondenti, 16 respondenti no 1301-1600 EUR un 7 no 1001 -1300 EUR, pārējie atbildēs norādījuši mazāku summu kā 1000 EUR.

Apzinoties, ka Latvijas attīstība nav iedomājama bez profesionāliem un sociāli kompetentiem speciālistiem un vadītājiem jebkurā nozarē, speciālistu sagatavošana OSPS programmā sniedz studējošajiem zināšanas par sabiedrības pārvaldes procesiem un to analīzi, izpratni ne tikai par lēmumu pieņemšanas procesu, bet arī to praktiskās realizācijas gaitu, sniedzot ieguldījumu ne tikai sabiedrības pārvaldē, bet dažādu tautsaimniecības jomu/nozaru attīstībā īstenojot Latvijas uzdevumus ES kopējo stratēģiju īstenošanā.

Studiju programma ir orientēta uz speciālistu, ar spējām pielāgoties mainīgiem darba tirgus apstākļiem sagatavošanu, orientēta uz zināšanu apguvi, kas saistās ar ES kopējo stratēģiju īstenošanu un Latvijas uzdevumiem šo stratēģiju kontekstā. Studiju programma tiek regulāri atjaunināta, ietverot tajās ES nostādņu novitātes, nodrošinot to atbilstību gan Latvijas, gan ES darba tirgus prognozēm perspektīvā.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studiju programmā pārskata periodā no 2013./2014.-2022./2023. gadam studējošo skaits bijis mainīgs, skatīt 3.2. tabulu.

3.2. tabula

Studējošo skaits Akadēmiskā bakalaura programmā „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija” pārskata periodā

Studiju gads	Pilna laika studējošo skaits (t.sk. ārvalstu)	Nepilna laika studējošo skaits	Kopā
2013./2014.	63	17	80
2014./2015.	54	13	67
2015./2016.	41	8	49
2016./2017.	49/1	3	52
2017./2018.	28 (1)	1	29
2018./2019.	38 (1)	0	38
2019./2020.	41 (3)	0	41
2020./2021.	52 (8)	0	52
2021./2022.	54 (7)	0	54
2022./2023.	50 (8)	12	62

Analizējot studentu skaita izmaiņas, jāsecina, ka to ietekmējuši vairāki būtiski faktori:

Pirmkārt, programmai ir sava specifiska ievirze (organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija) salīdzinājumā ar citām studiju programmām šajā virzienā Latvijā;

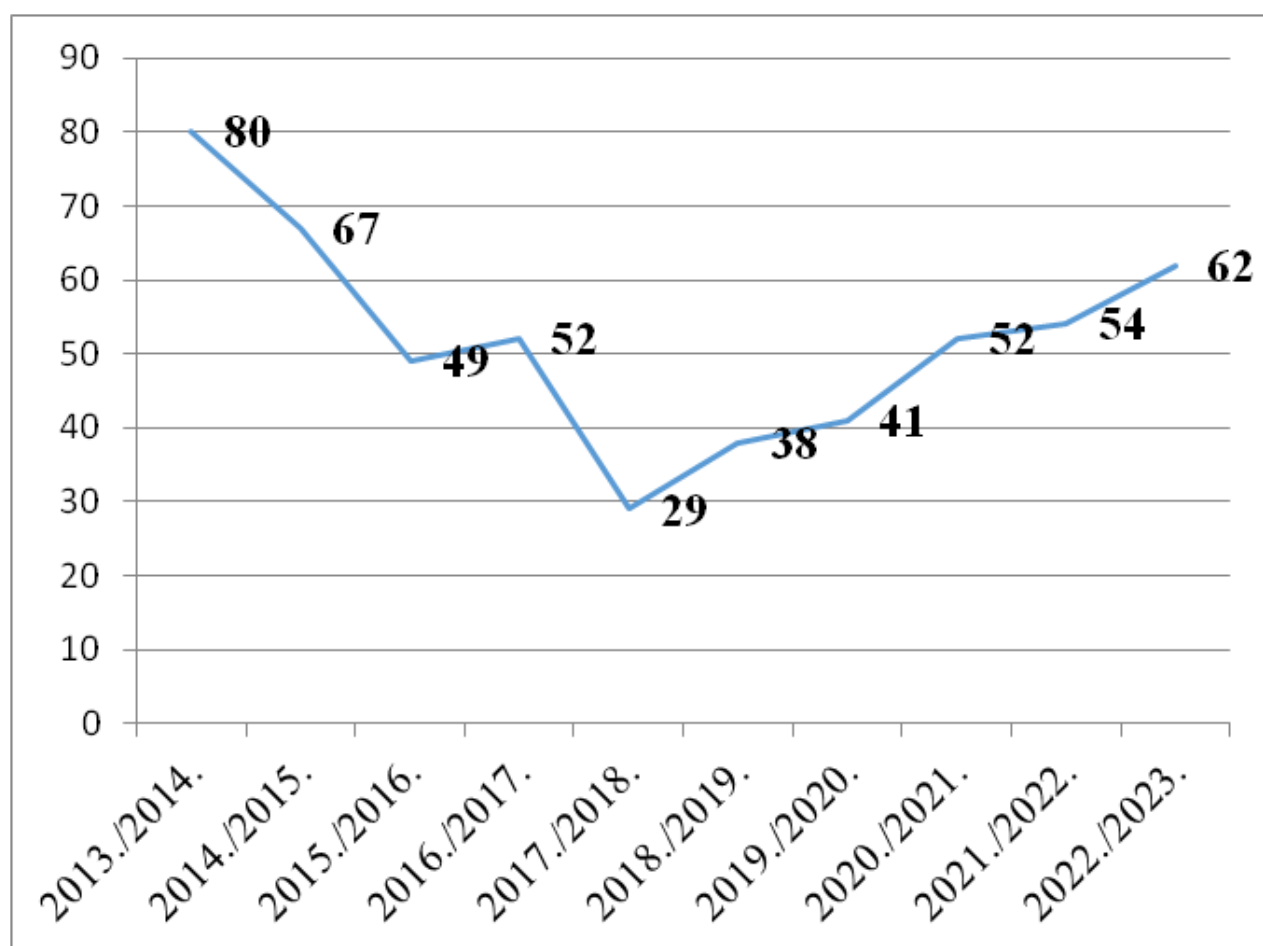
Otrkārt, budžeta vietu pieejamība. Neraugoties uz studiju programmas akreditācijas un Izglītības un zinātnes ministrijas sekundāro rezultātu analīzi un augstāko novērtējumu iepriekšējā akreditācijā, programmai tiek pārtrauktas valsts finansēto studiju vietu piešķiršana. Budžeta vietu skaits no pārskata skatīt 3.3. tabulu.

3.3. tabula

Studiju gads	Budžeta vietu skaits % pret studējošo skaitu
2013./2014.	55%
2014./2015.	45%
2015./2016.	39%
2016./2017.	19%

2017./2018.	0%
2018./2019.	0%
2019./2020.	0%
2020./2021.	0%
2021./2022.	15%
2022./2023.	13%

Budžeta vietu samazinājums saistāms ar neskaidrību un nekonsekvenci augstākās izglītības politikā Latvijā, kā rezultātā grūti paredzēt sociālo zinātņu iespējas un attīstību nākotnē. No 2017./2018. studiju gada programmā mācās tikai maksas studenti, kas būtiski ietekmē studējoša skaita samazinājumu. Sākot no 2021./2022. studiju gada programmai ir pieejamas 8 budžeta vietas un studentu skaitam ir tendence pieaugt;



3.1. attēls Studējošo skaita izmaiņas pārskata periodā

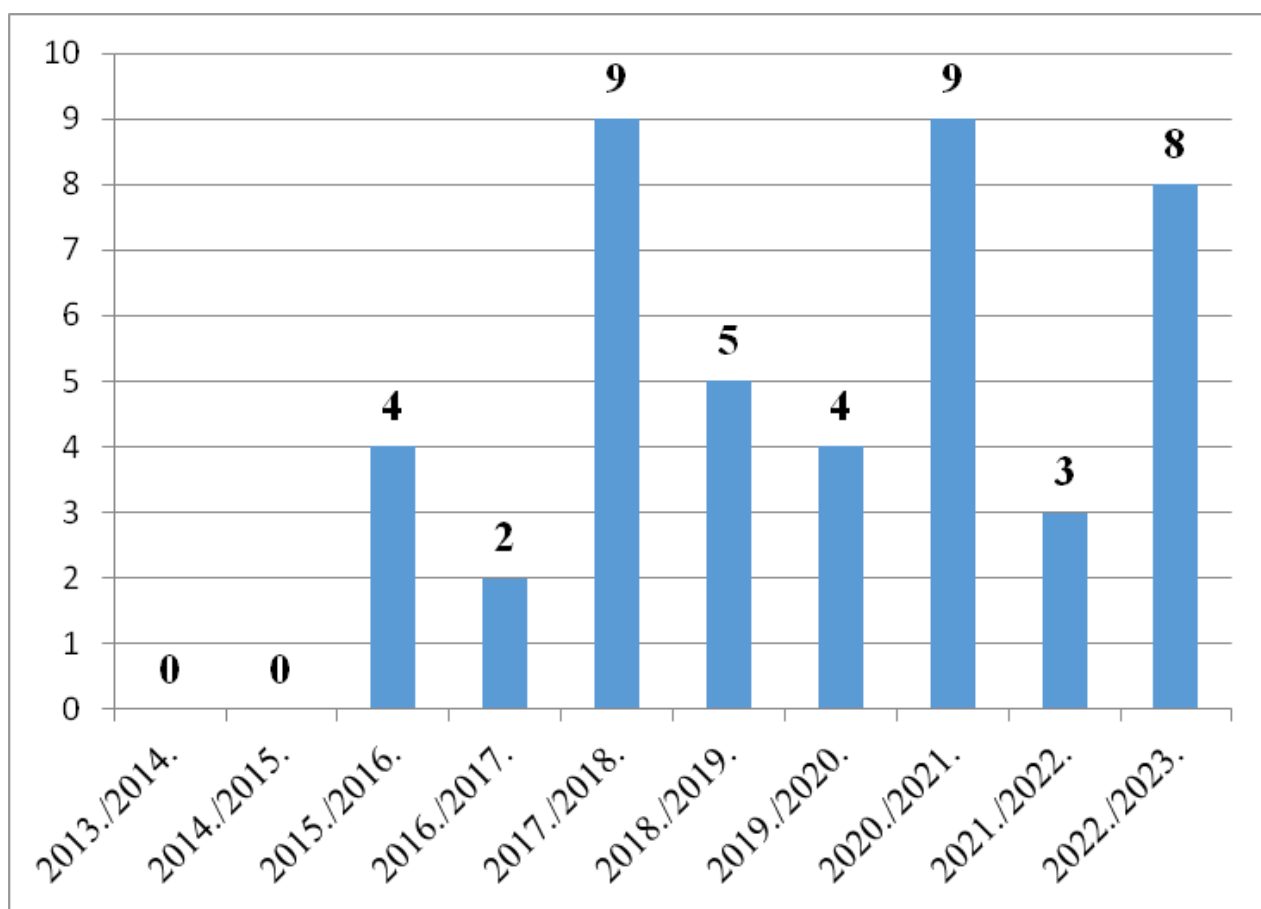
Treškārt, studiju ilguma izmaiņas, kas ļauj pakāpeniski un nepārtraukta programmas saturu pielāgot aktuālajām darba tirgus prasībām, lai saglabātu konkurētspēju. 2014./2015. studiju gadā LBTU programmu uzsāk īstenot studiju programmu ar ilgumu 3 gadi. 2016./2017.g. programmu absolvē studējošie, kas studēja programmā ar ilgumu 4 gadi un nepilna laika studijās 5 gadi (skatīt

pielikumu);

Ceturtkārt, nepilna laika studijas kā studiju forma ar sesijām klātienē, kļuva arvien mazāk pieprasīts, lai piesaistītu studējošos tiek izveidota un no 2022./2023. studiju gada tiek īstenota nepilna laika tālmācības forma, kurā studējošo skaits pieaug, 2022.2023.g. 12 studējošie, 2023./2024.g. 22 studējošie;

Piektkārt, studiju programmas īstenošanu angļu valodā, tādejādi piesaistot studējošos no ārvalstīm. Pozitīvi vērtējama interese no ārvalstu studējošajiem, kuri pārstāv tādas valstis kā ASV, Japāna, Indija, Maroka, Ukraina un citas sīkāk skatīt pielikumā). Ārvalstu studējošo piesaistē ir vērojama arī ārēju faktoru ietekme (vīzu kārtrošanas jautājumi; uzturēšanās atļauju jautājumi u.c.), kas kavē ārvalstu studentu intensīvāku uzņemšanu un ietekmē kvalitatīvu studiju organizatorisko darbību veikšanu, studējošo atbiruma (drop out rate) stabilitātes noturēšanu.

Sestkārt, atbalsts studējošajiem atsākt pārtrauktās studijas. Studiju programmā pārskata periodā kopumā ir 44 studējošo, kas uzsākuši studijas vēlākos posmos, skatīt 3.2. attēlu.



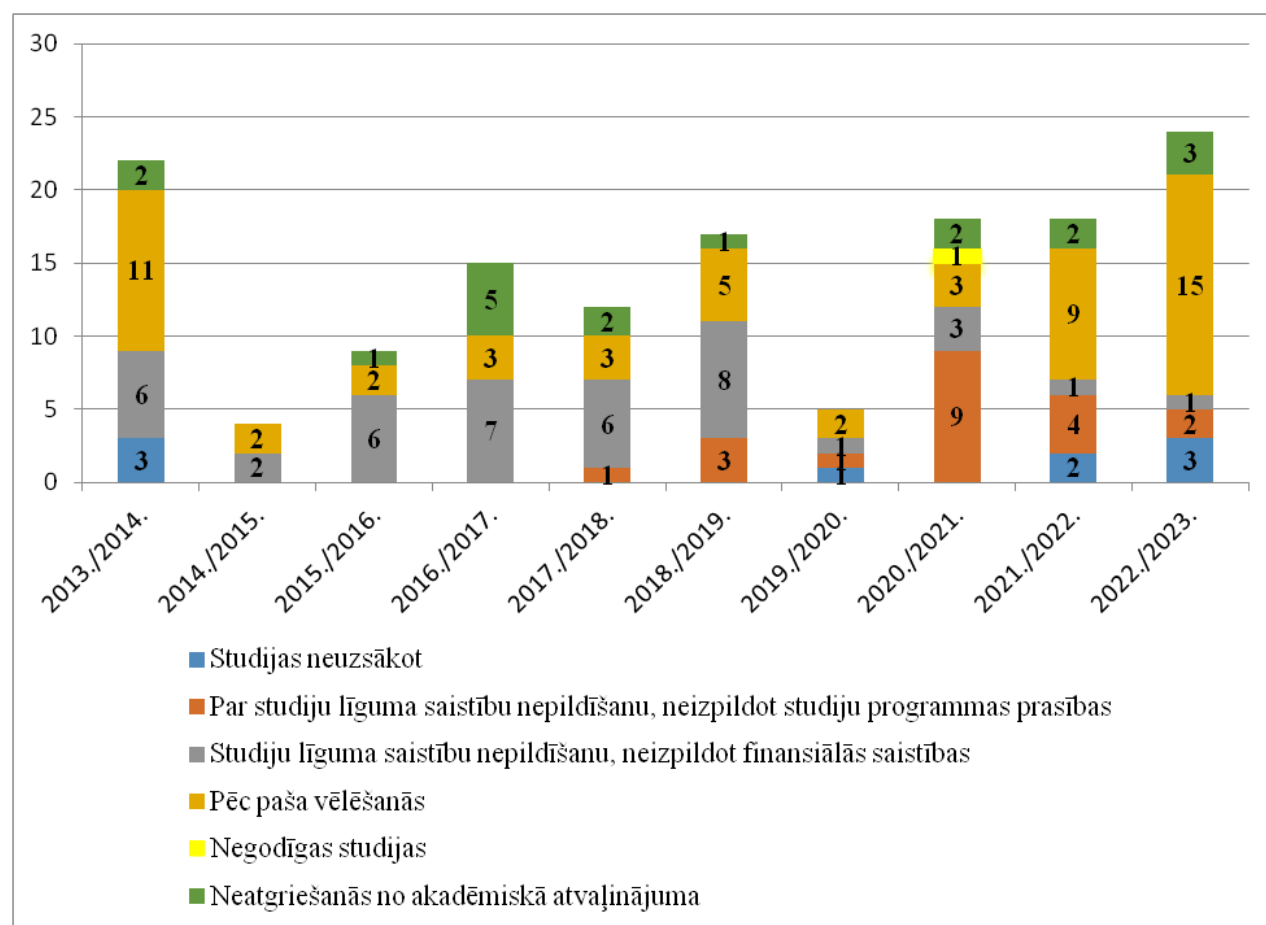
3.2. attēls Studējošie, kas uzsākuši studijas vēlākos posmos

Studējošo vidū, kas uzsākuši studijas vēlākos posmos ir gan studējošie, kas pārnāk no citām augstskolām un koledžām, gan programmā studijas uzsākušie, bet nepabeigušie. 2022./2023. studiju gadā liela interese ir tieši par tālmācību, kas ļauj sabalansēt studijas ar darbu un privāto dzīvi. Lielu individuālu atbalstu studējošajiem, kas uzsāk studijas vēlākos posmos, nodrošina tieši studiju programmas direktors, arī ESAF lietveži, konsultējot un atbalstot dažādos ar studiju procesu saistītos jautājumos.

Pārskata periodā studiju programmu absolvējuši 95 pilna laika absolventi un 19 nepilna laika absolventi. Vairāki absolventi programmu beiguši ar izcilību, sīkāk skatīt sadaļā 3.4.6.

Analizējot studijas pārtraukušo (eksmatrikulēto) studējošo skaitu, jāsecina, ka studējošo atbirums ir

Īoti svārstīgs (skatīt pielikumā 1.7. tabulu). Kopējais atbirums ir 144 studējošie, kas ir 31% no kopējā 470 studējošo skaita pārskata periodā.



3.3. attēls Studiju pārtraukšanas iemesli

Iemesli pārtraukt studijas galvenokārt saistīti ar pašu vēlēšanos (55 studējošie jeb 38%), studiju līguma saistību neizpildīšanu, neizpildot finansiālās saistības (41 studējošais jeb 28%), studiju līguma saistību neizpildīšanu. Studiju maksas segšanai pilna un nepilna laika studējošiem ir pieejams studiju kredīts. Pilnā laikā sekmīgi studējošajiem ir pieejami studiju maksas atvieglojumi LBTU Senāta noteiktajā kārtībā kā arī studentiem ir iespēja pieteikties stipendijām. Kā iemesls neizpildot studiju programmas prasības (20 studējošie jeb 14%) neatgriešanās no akadēmiskā atvaļinājuma (18 studējošie jeb 13%), neuzsākot studijas (9 studējošie jeb 9%) un negodīgas studijas (1 studējošais jeb 1%). Strādājošajiem studentiem mēdz būt grūtības sabalansēt darba un privāto dzīvi ar studijām, kas ir kā iemesls pārtraukt studijas vai doties akadēmiskā atvaļinājumā. 67% studenti pārtrauc studijas 1. kursa laikā, jo nav mērķtiecīgi izvēlēta studiju programma, nespēja pietiekami laika veltīt studijām, grūtības finansēt studijas, ģimenes apstākļi u.c. Lai mazinātu atbirumu visi studējošie, kuri uzrakstījuši iesniegumu par eksmatrikulāciju, tiek aicināti uz pārrunām ar dekānu vai studiju prodekānu, vai studiju programmas direktoru. Pilna laika studējošo kopskaitu nebūtiski ietekmē arī tas, ka studējošais maina studiju veidu: no pilna laika studijām uz nepilna laika studijām, uzsākot pastāvīgas darba gaitas, kuras nevar apvienot ar studijām pilnā laikā, kā arī studējošie – sportisti, kas nevar studijas pilnā laikā apvienot ar treniņiem. Ārvalstu studējošie studijas pārtrauc galvenokārt personīgu, vai ģimenes apstākļu dēļ pēc pašu vēlēšanās.

Sākot ar 2021./2022.studiju gadu, studiju programmā piešķirtas no valsts budžeta finansētas 8 studiju vietas. Valsts finansēto studiju vietu skaits, ārvalstu studējošo skaita pieaugums, nepilna laika tālmācība ir galvenie faktori, kas ietekmē un sekmē studējošo skaita pieaugumu.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programmu saturs un tā īstenošana nodrošina studiju programmu un studiju virziena ilgtspējīgu attīstību, jo ir balstīta uz sadarbību un atbildīgu rīcību, kurā iesaistīti studējošie, mācībspēki, absolventi, darba devēji un nozares pārstāvji. Studiju virziena īstenošanā iesaistītie mācībspēki aktīvi piedalās dažādu nozaru organizāciju, komisiju un padomju darbā, ir savu zinātņu jomu eksperti.

Studiju programmas saturs atbilst studiju programmas nosaukumam, ļauj sasniegt izvirzīto mērķi un uzdevumus (skatīt 3.1.2. sadaļu un pielikumus), par to liecina studiju programmas satura atbilstība Akadēmiskās izglītības standartam (skatīt pielikumā).

Studiju programmas saturs ietver:

- 1) Studiju kursus, kuri nodrošina sociālo zinātņu un socioloģijas pamatnostādnes, principus, struktūru un metodoloģiju;
- 2) Studiju kursus, kuros tiek apskatīti zinātnes nozares vai apakšnozares attīstības vēsture un aktuālās problēmas;
- 3) Studiju kursus, kuros tiek apskatīti zinātnes nozares vai apakšnozares raksturojums un problēmas starpnozaru aspektā.

Tāpat atbilstoši Valsts izglītības standartam ir modulis uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai un atbilstība Vides aizsardzības likuma un Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma noteiktajām prasībām (skatīt pielikumā).

Izvēles studiju kursi sniedz iespēju studējošajiem padziļināt savas zināšanas specifiskās, ar nozari saistītās jomās (organizāciju kultūra, personālvadība), kā arī piedāvā jaunākās zināšanas par inovācijām organizācijās – (ilgtspējīgu projektu vadība, digitālais mārketing), zināšanu pārvaldību un globālajiem procesiem (faktpratība, dažādas svešvalodas, lietišķā komunikācija).

Nepilna laika tālmācības studējošajiem izvēles studiju kursi tiek piedāvāti no tiem, kas ir izveidoti e-studiju sistēmā, savukārt angļu valodā studējošajiem izvēles studiju kursu īstenošana tiek nodrošināta, ņemot vērā plānotos izvēles kursus attiecīgajā semestrī, ko piedāvā ESAF institūti

ārvalstu studējošajiem.

Katra studiju kursa saturs veidots atbilstīgi studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem. Studiju rezultāti, tāpat kā atsevišķu studiju kursu apraksti, organizēti pēc principa “zināšanas – prasmes – vispārīgās prasmes – kompetences”. Zināšanas, prasmes, kompetences ir gradētas, lai darītu caurskatāmāku zināšanu novērtējumu. Katram studiju kursam ir noteikts mērķis un funkcija studiju rezultātu sasniegšanā. Studiju kursu saturs to veidošanas procesā ir savstarpēji saskaņots, lai tie lieki nedublētos (studiju kursu kartējumu un studiju kursu aprakstus skatīt pielikumā).

Studiju kursu saturs neatšķiras pilna laika klātienes un nepilna laika tālmācības studējošajiem.

Studiju kursu saturs regulāri tiek pārskatīts un papildināts atbilstoši nozares, darba tirgus prasībām un zinātnes tendencēm. Studiju kursu satura atbilstību aktuālajām atziņām nodrošina:

- mācībspēku zinātniskā darbība un regulāra dalība zinātniskajās konferencēs;
- mācībspēku dalība pētnieciskajos projektos, tādējādi stiprinot saikni starp izglītību un pētniecību;
- kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi, semināri, kursi, kas sniedz iespējas un motivē mācībspēkus pilnveidot savu profesionalitāti, kā arī dažādot mācīšanas metodes un pārskatīt docēto studiju kursu saturu;
- mācībspēku dalība *ERASMUS+* programmā, tādējādi veicinot pedagoģisko metožu un studiju pieredzes apmaiņu;
- mācībspēku darbība un dalība dažādu institūciju komisijās, kas ļauj labāk izprast dažādus sabiedrības procesus un pārnest nozares aktualitātes studiju procesā.

Studiju kursu satura aktualizāciju nosaka arī LBTU normatīvais regulējums (*"Par studiju kursu/prakšu programmu izstrādāšanas kārtību un informācijas reģistrēšanas un atjaunināšanas kārtību LBTU IS kursu reģistrā"* Nr. 2.4.-8/59), kas nosaka, ka studiju kursa programma pārskatāma un precizējama vismaz vienu reizi divos gados, studiju programmas pašnovērtēšanas laikā, papildinot ar jaunāko informāciju un tendencēm nozarē:

- studiju programmas direktora iniciatīva;
- studiju kursa mācībspēka iniciatīva;
- studējošo aptaujās izteiktie priekšlikumi;
- darba devēju priekšlikumi, kas izteikti darba devēju aptauju anketās un studiju programmas

vērtēšanas procesā, kā arī bakalaura darbu aizstāvēšanas sēdēs kā priekšlikumi, kas tiek apkopoti un atspoguļoti Valsts eksāmenu komisijas darba pārskatā.

Studiju programmas direktors apkopo studējošo un darba devēju izteiktos priekšlikumus par nepieciešamajām izmaiņām studiju kursa saturā un informē atbildīgo mācībspēku, kura pienākums ir pārskatīt studiju kursa saturu un tajā integrēt ieteiktās aktualitātes.

Studiju kursu aktualitāte un atbilstība nozares un darba tirgus vajadzībām tika vērtēta LBTU projekta “Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārvaldības pilnveide” Nr. 8.2.3.0/18/A/009 ietvaros. Tika piesaistīti eksperti no sabiedriskās domas un tirgus izpētes kompānijas SIA “RAIT Custom Research Baltic”, starptautisks eksperts no Igaunijas Dzīvības zinātņu universitātes kā arī ņemts vērā *Dynamic University* izvērtējums un ieteikumi. Ekspertu ieteikumi ņemti vērā, izstrādājot studiju programmu pilnveides plānus līdz 2023. gadam. Pilnveides aktivitātes, kas īstenotas pārskata periodā, apkopotas 3.4. tabulā.

3.4. tabula

Studiju virziena un tajā esošo programmu pilnveides plāns

Rekomendācija	Izpildes/nepildīšanas apraksts un argumentācija
Studiju virzienā esošo programmu pilnveide saistāma ar studiju programmu īstenošanu tālmācības formā	2022./2023. studiju gada abās studiju programmās tiek piedāvāta nepilna laika tālmācības forma; attiecīgi visi studiju kursi ir izstrādāti un ievietoti e-studijās <i>Moodle</i> vidē.
Moodle un citu IT rīku (Microsoft Excel) un datu vizualizācijas rīku aktīvāka izmantošana studiju kursu docēšanā.	Studiju programmu īstenošanā iesaistītie docētāji apmeklē kursus par IT rīku izmantošanu studiju procesā, tos praktiski izmanto studiju kursu docēšanas laikā. Datu analīzes metožu programmu nodrošināšana (SPSS) notiek gan fakultātes ēkā, gan pilī Lielā ielā 2.
Mācību literatūras iegāde par publiskās pārvaldes un jaunāko pētniecības metožu tēmām	ESAF regulāri iegādājas zinātnisko literatūru un mācību grāmatas latviešu un angļu valodās, kas orientēta gan publiskās pārvaldes un jaunāko pētniecības metožu tēmām
Studiju kursu optimizēšana un izvēles studiju kursu paplašināšana.	Atbilstoši OSPS bakalaurs studiju programmas plānam veiktas izmaiņas, aktualizēti studiju programmās sasniedzamie studiju rezultāti, ietverot caurviju prasmes, izstrādāti un tiek piedāvāti studiju jauni ierobežotās izvēles studiju kursi (B daļā).
E-studiju formas pilnveidošana	Notiek regulārs darbs pie studiju kursu satura pārskatīšanas un pilnveidošanas tālmācībai Moodle, platformā, tiek atjaunots kursu saturs un ieteicamā literatūra kursu apguvei latviešu un angļu valodās.

Katra studiju gada beigās, realizējot studiju programmā studējošo aptauju (aptaujā piedalās pilna laika, nepilna laika tālmācības un angļu valodā studējošie), tiek noskaidrotas studējošo domas par īstenoto studiju kursu saturu un studiju programmas atbilstību darba tirgum.

Vidējais vērtējums par visiem studiju kursiem bakalaurs studiju programmā pēdējos gados pieaug, no 4,33 2019./2020. studiju gadā uz 4,54 2022./2023. studiju gadā, salīdzinot ar 2021./2022. studiju gadu (4,2), kāpums par 7%. Studentu vērtējumi tiek ņemti vērā, lai celtu studiju procesa norises kvalitāti, to primāri dara studiju programmas direktors, kas institūtā ar studiju procesā iesaistītiem mācībspēkiem strādā pie studiju kursu pilnveides.

Lai priekšstatam būtu ne tikai kvantitatīvs vērtējums, studiju programmas direktors veica arī kvalitatīvu izpēti, intervējot programmas studentus un absolventus, kas ir nozarē strādājoši un var sniegt savu vērtējumu par studiju kvalitāti, skatīt 3.5. tabulā.

3.5. tabula

OSPS programma studējošo un absolventu vērtējumā

<p><i>„Līdz ar elastīgu laika plānošanu tālmācības studijas sniedz iespēju apvienot pilna laika darbu ar pilnvērtīgu nodošanos studijām, kā arī labāk ļauj sabalansēt darba un privāto dzīvi. Studiju process ir vienmērīgs un atkarīgs no manas plānošanas, kas ir būtiski, kad jāapgūst lielāks informācijas apjoms. Paldies pasniedzējiem par individuālo attieksmi, atsaucību”!</i></p>	<p>Nepilna laika tālmācībā studējošais</p>
<p><i>Socioloģijas studijas ir bijis viens no labākajiem manas dzīves lēmumiem. Vienlaikus esmu iekļāvusies globālajā kopienā un baudu individuālu uzmanību no savu pasniedzēju puses. Mani profesori mani atbalsta un rūpējas par manu izglītību, un mācību uzdevumi ir interesanti un būtiski. Es esmu ļoti pateicīga par iespēju studēt LBTU! "</i></p>	<p>Ārvalstu studējošā pieredze, 2019. gada absolvents</p>
<p><i>„Atskatoties uz aizvadīto laiku studijās, novērtēju to kā ļoti produktīvu gan formālā, gan neformālā ziņā. Formālā ziņā augsti vērtēju apgūto akadēmisko zināšanu bāzi, kuru apguvu studējot OSPS studiju programmu, tā pat novērtēju augsti kvalificēto studiju personālu, ar kuru bija patīkami sadarboties. Apgūtā zināšanu bāze bija pamats, lai studiju noslēguma laikā sevi pieteiktu mecenāta Kristapa Morberga stipendijai, kas noslēgumā rezultējās ar panākumiem. Vērtīgi atzīmēt, ka apgūtās zināšanas ir neatsverams pamats šobrīd studējot tiesību zinātni Juridiskajā koledžā. Neformālā ziņā esmu priecīga par iegūto pieredzi un emocijām, iesaistoties ESAF pašpārvaldē”</i></p>	<p>2017. gada absolvents</p>
<p><i>„Novērtēju to, ka studiju programma nebija ar šauru skatījumu, bet tā piedāvāja ļoti dažādus studiju kursus, kas man palīdzēja labāk izprast sevi un apzināties tās jomas, kas man interesē. Studiju programma deva plašas zināšanas par sabiedrību, par tās struktūru, institūtiem, likumiem, organizācijām, pārvaldi un notiekošajiem procesiem, kā arī prasmes identificēt problēmas, analizēt un meklēt risinājumus. Mācībspēki bija savas jomas profesionāļi, kuri deva mums iespēju teorētiskās zināšanas sasaistīt ar reālo situāciju, izstrādājot dažādus pētnieciskos darbus un projektus. Tikai pēc studijām apzinājos, ka manī ir ieliks nopietns pamats - spēja atrast informāciju un to pielietot, spēja meklēt iespējas, spēja spriest, prezentēt, strukturēt. Tās zināšanas, ar kurām ikdienā nākas saskarties: sociālā politika un likumdošana, projektu vadīšana, organizācijas vadība, sabiedriskās attiecības, publiskā administrācija, sociālais darbs, pilsētas un lauku vide, psiholoģija, retorika, pētniecība”</i></p>	<p>2015. gada absolvents</p>

Programma sniedza daudzpusīgas zināšanas par dažādu valsts iestāžu un privātā sektora uzņēmumu darbības procesiem un iemācīja uz tiem skatīties plašākā, ilgtermiņa kontekstā. Esmu ļoti prasīga pret sevi, tāpēc studiju darbiem parasti piegāju ar lielu atbildības sajūtu, jo uztvēru to kā pārbaudījumu priekš sevis, iespēju pierādīt sevi un konkrēto tēmu izziņāt dziļāk. Manuprāt, studijās ļoti svarīga ir motivācija un pašiniciatīva. Atceros, ka es brīvprātīgi ar studiju darbu un veikto pētījumu rezultātiem parasti iepazīstināju arī konkrēto iestāžu un uzņēmumu vadību, sniedzot savus ieteikumus un rekomendācijas turpmākās darbības pilnveidei. Tādējādi centos teorētiskās zināšanas sasaistīt ar praktisko situāciju darba tirgū. Katrs studiju darbs un izpēte nesa līdzi jaunu pieredzi, atklājumus, kā arī kontaktus. Studiju laikā, pateicoties programmas direktorei, izmantoju iespēju strādāt kā brīvprātīgā Latvijas Republikas 11. Saeimā, kur guvu unikālu pieredzi un pilnvērtīgu redzējumu par valsts pārvaldes darba specifiku un tam nepieciešamajām kompetencēm. Šī pieredze būtiski papildināja teorētiskās zināšanas, kā ļāva pilnveidot informācijas analīzes prasmes, kā arī analītiskās domāšanas, komunikācijas, darba plānošanas un organizēšanas iemaņas. Liels atbalsts studiju laikā bija ģimene, draugi un, protams, kompetenti un pretimnākoši mācībspēki”.

2015. gada absolvents

Studējošo vērtējumam ir liela nozīme studiju kursu satura pilnveidē, studiju kursu papildināšanā un mācībspēku atlasē darbam studiju programmā. Latviešu valodā īstenotajiem studiju programmas variantiem (pilna laika klātienes un nepilna laika tālmācība) atsevišķos gadījumos var atšķirties mācībspēki, ņemot vērā mācībspēkiem plānoto slodzi (lai tā nepārsniegtu 1 slodzi). Savukār visiem mācībspēkiem, kuri piedalās studiju programmas īstenošanā angļu valodā, svešvalodas prasmes ir vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (www.europass.lv).

Studējošo ieteikumi tiek apspriesti SOHU sapulcēs un fakultātes metodiskajā komisijā. Studējošie piedalās ESAF bakalaura metodiskās komisijas darbā.

Nepilna laika tālmācības studijās viena semestra laikā tiek apgūti 27 kredītpunkti un septītajā semestrī 18 kredītpunkti (skatīt studiju plānus pielikumā).

Angļu valodā studējošajiem obligāti ir apgūstams latviešu valodas studiju kurss, kas pēc plāna ir paredzēts pirmajā semestrī.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja

studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Sākot ar 2024. gadu (1 KP=1 ECTS). 1 (viena) kredītpunkta (KP) kopējais stundu apjoms ir 25-27 h. Informāciju par LBTU pāreju no Latvijas kredītpunktu uzskaites uz ECTS kredītpunktu uzskaiti skatīt pielikumā (Studiju prorektora rīkojums *Par studiju kursu/prakšu programmu izstrādāšanas kārtību un informācijas reģistrēšanas un atjaunināšanas kārtību LBTU IS kursu reģistrā*).

Latviešu un angļu valodā studējošajiem studiju process neatšķiras. Studiju procesā tiek izmantota studentcentrēta pieeja, tiek plaši izmantotas interaktīvās studiju metodes, e-studiju vide, radošas mācību metodes, vieslekcijas un ekskursijas. Studentu zinātniskā pētniecība tiek saistīta ar studiju virziena ievirzi. Gan latviešu, gan angļu valodā studējošie vienlīdz aktīvi piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs, Erasmus+ , dažādos semināros, studiju procesa novērtēšanā u.c.

Studējošo zināšanu vērtēšanas pamatprincipus un kārtību nosaka "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" (LR MK 13.05.2014. noteikumi Nr. 240), kā arī LBTU iekšējie reglamentējošie dokumenti. LBTU studējošajiem paredzētie sekmju vērtēšanas kritēriji aprakstīti Studiju nolikumā. Studiju programmā studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšana ir konsekventa, taisnīga, piemērota visiem studējošajiem un tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātajām procedūrās. Mācībspēki pārzina un izmanto dažādas vērtēšanas metodes. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējumu skatīt 2.1.5. sadaļā. Šāda studējošo dažāda līmeņa sasniegumu vērtēšanas kārtība, kritēriji, principi, veicina studiju programmu mērķu sasniegšanu un nodrošina studentcentrētas mācīšanās novērtēšanu.

Izvēloties studiju īstenošanas metodes studijuursos, tiek ņemts vērā:

- studiju programmas mērķis, uzdevumi, studiju sagaidāmie rezultāti;
- konkrētam studiju kursam izvirzītais mērķis un studiju rezultāti;
- apgūstamā studiju kursa satura, kā arī temata (tēmas) specifika;
- studējošā studiju iespējas, daudzveidīgās vajadzības;
- studiju vide: pieejamā studiju bāze, informatīvā bāze, materiāli tehniskā bāze;
- mācībspēka paša iespējas studiju procesa vadīšanā.

Īstenojot studentcentrētu izglītību, atbilstoši apstākļiem mācībspēki izmanto daudzveidīgu studiju īstenošanas metožu klāstu:

- **tradicionālās metodes** – lekcijas, praktiskie darbi, semināri;
- **metodes, kas veicina analītisko, kritisko, sistēmisko un radošo domāšanu, veido komunikāciju prasmes** – grupu darbs, diskusijas, debates, prezentācijas, situāciju/gadījumu analīze, problēmu risināšana, mācību ekskursijas, lietišķās spēles u.c.;
- **studentu individuāli vai grupās veiktā patstāvīgā un pētnieciskā darba veicināšanas metodes** – referātu, esejas, mājas darbi, studiju projekta un bakalaura darba izstrāde;
- **tikšanās ar uzaicinātajiem ekspertiem** – nozares profesionāļiem – studiju kursu ietvaros vieslekcijās un *ESAF Absolventu nedēļas*
- **vasaras skolas** - nodrošina zinātniski pētniecisko metožu pielietošanu, gadījumu analīzi un starpdisciplināras zināšanas, prasmes un kompetenci..

Mācībspēki pastāvīgi variē studiju īstenošanas metožu klāstu. Trīs dominējošās studiju īstenošanas metodes, kas tiek izmantotas studiju programmas studiju kursu realizācijā bez lekcijām, ir

diskusijas; praktiskie darbi individuāli un grupās un prezentācijas.

Lekcijas kā studiju īstenošanas pamatmetode studiju programmā tiek izmantotas vispārizglītojošos un nozares studijuursos. Lekcijās plaši tiek izmantotas multimediju tehnoloģijas un internets. Studiju process notiek gan klātienē, gan attālināti *Moodle* vidē (sevišķi nepilna laika tālmācības studentiem), vadot tiešsaistes nodarbības *BigBlueButton*, *Zoom* vai citās platformās. Studējošiem lekciju materiāli ir pieejami e-studiju vidē, kas atvieglo darbu auditorijā un dod iespēju lielāku laiku daļu veltīt jau iepriekš saņemtā lekciju materiāla analīzei, izklāstītā temata kritiskai novērtēšanai un diskusijai.

Studiju procesa kvalitātes paaugstināšanas nolūkos tiek organizētas arī vieslekcijas un tiešsaistes vieslekcijas, kad konkrētu studiju kursu ietvaros lekcijas lasa dažādāku nozaru speciālisti, piemēram, studijuursos: Ievads specialitātē, Darba socioloģija, Organizāciju izpētes pieejas, Ģimenes socioloģija, Kopienas attīstība u.c. Starptautiskās nedēļas laikā vieslekcijas lasa arī LBTU partneraugstskolu mācībspēki. Katru gadu tiek organizētas vairāk kā 10 vieslekcijas.

Praktiskajos darbos studējošie nostiprina lekcijās iegūtās zināšanas un iegūst prasmes dažādu metožu praktiskā pielietojumā, veidojot izpratni par dažādām likumsakarībām socioloģijā un sabiedrības pārvaldes procesos, pamatojoties uz teorētiskajām zināšanām un kritisko domāšanu. Šim nolūkam studijuursos ir sagatavoti izdales studiju materiāli.

Lekciju un praktisko darbu laikā bieži tiek organizēts grupu darbs, kura laikā studējošie iemācās strādāt komandā un pilnveidot komunikatīvās un prezentēšanas prasmes, kā arī iegūst prasmi kopīgi veikt uzdevumu, uzņemties atbildību, iegūst arī prasmi deleģēt pienākumus un attīsta prasmi kontrolēt procesu.

Studiju īstenošanā plaši tiek izmantota diskusijas metode, kad studējošie iesaistās sarunā, argumentēti aizstāv savu viedokli par konkrēti apspriežamo tematu. Šī metode veicina studentiem prasmes diskutēt, kā arī ar šo metožu pielietojumu tiek rosināts studējošo domāšanas process, kas palīdz veidot studentiem izpratni par lekcijās un praktiskajos darbos apgūstamajām studiju kursu tēmām.

Atsevišķos studijuursos tiek praktizētas debates. Debašu rezultātā, studējoši attīsta sevi pārliecību, uzstāšanās prasmes, kā arī spēju saskatīt likumsakarības dažādos procesos.

Studiju procesā tiek organizēti semināri, kas rada iespēju studējošiem apgūt un papildināt patstāvīgā darba prasmes, tādējādi rosinot pašizglītību ne tikai studiju laikā, bet arī pēc studiju pabeigšanas. Vienlaikus semināri rada iespēju studējošiem attīstīt indukcijas un dedukcijas prasmes, kuru rezultātā viņiem jāprot atlasīt piemērotākos informācijas avotus, datus un faktus tēmas atspoguļošanai. Ļoti nozīmīgi semināros ir studējošo priekšzināšanas dažādos studijuursos, prasmes pielietot informāciju tehnoloģijas, kā arī spēja strādāt individuāli un grupā, kas var sekmēt patstāvīgā darba prasmes un kvalitāti.

Situāciju/gadījuma analīze, kā metode piemērota, lai studējošie praksē pielietotu iegūtās zināšanas, risinot dažādas reālas situācijas, iegūtu prasmes analizēt, secināt, veidot ieteikumus.

Kā studiju īstenošanas metode studijuursos - *Lietišķā angļu valoda*, *Lietišķā vācu valoda*, *Vispārējā socioloģijas teorija u.c.* - tiek izmantotas arī lietīšķās spēles, lai studējošie praksē pielietotu iegūtās zināšanas, risinot dažādas problēmas un analizējot praktiskās situācijas.

Studējošie studiju kursa apguves laikā uzkrātos faktu materiālus un izpildītos darbus, kas parāda studējošā progresu, izaugsmi, sasniegumus, prasmes un attieksmi, kārtā Portfolio - darbu mapē.

Studiju īstenošanā tiek organizētas arī mācību ekskursijas, kad studējošie tiekas, komunicē, piedalās diskusijās ar nozares speciālistiem un uzņēmējiem, iegūst jaunāko informāciju, kas

nepieciešama studiju kursu apguvei. Vidēji studiju gadā tās ir 5-10 mācību ekskursijas.

Par studējošo un absolventu zināšanām, prasmēm un kompetencēm darba devēju viedoklis tiek iegūts vairākos veidos: darba devēji un absolventi tiek aicināti uz LBTU ESAF absolventu nedēļās, darba devēju pārstāvji piedalās VEK darbā. Tāpat bakalaura programmas 1.kursa studenti *levads specialitātē* kursa ietvaros intervē darba devējus. Uzdevuma mērķis ir pēc brīvas izvēles veikt kādas socioloģiskas organizācijas vai jebkuras publiskas, privātas vai nevalstiskas organizācijas darba devēja interviju, lai noskaidrotu sociologa vai vadītāja (jebkura līmeņa) darbā nepieciešamās zināšanas un prasmes. Veicot intervijas, tiek ņemti vērā sociologa profesionālās ētikas principi. Apkopojot iegūto informāciju, biežāk minētās darbā pielietojamās zināšanas ir sabiedrības pārvaldē un politikā, socioloģijā un socioloģiskajās pētījumu metodēs, organizāciju un vadības teorijās, projektu vadīšanā, psiholoģijā u.c. Kā nozīmīgākās prasmes, kuras iegūtas studiju rezultātā un jāizmanto, tiek aktualizētas, prasmes darbā ar informācijas atrašanu, sistematizēšanu un analīzi, radošās un kritiskās domāšanas prasmes, datorprasmes (SPSS), valodu prasmes, prezentāciju veidošanas un retorikas prasmes, prasme strādāt komandā/grupā vai individuāli, efektīvi plānot un organizēt savu darbu. Kā būtiskāko ieguvumu no studijām absolventi un darba devēji novērtē studiju programmas elastību, absolventiem integrējoties darba tirgū.

Studentcentrētas izglītības nodrošinājumā svarīga studiju īstenošanas forma ir **akadēmiskā personāla konsultācijas** (saskaņā ar apstiprināto konsultāciju grafiku, kas pieejams ESAF mājas lapā, LBTU IS un e-studijās, kā arī institūtos un katedrās). Tās studējošiem ir pieejamas pietiekamā apjomā, studējošiem pastāv iespēja arī tikties ar mācībspēku citā laikā, par to vienojoties individuāli. Studentiem ir iespējas komunicēt e-vidē, izmantojot LBTU vienoto e-pastu sistēmu un atsevišķos studiju kursus komunikāciju e-studiju vidē. Tiešo komunikāciju studenti vērtē visaugstāk tieši zināšanu un prasmju ieguvē, bet e-vides komunikāciju - organizatorisku jautājumu risināšanai, iesniedzot pastāvīgos darbus, kā arī studiju laikā ārzemēs *ERASMUS+* programmas ietvaros.

Izstrādājot studiju projektu un bakalaura darbu, studējošais praktiski, pielietojot fundamentālās un teorētiskās zināšanas organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā, veikt patstāvīgu empīrisku pētījumu, tādejādi parādot zināšanas, prasmes un kompetenci patstāvīgi risināt sabiedrībā vai organizācijās aktuālas problēmas.

Mūsdienās uzsvars no mācīšanas ir “pārvirzījies” uz mācīšanos, sevišķi to sekmējusi informācijas tehnoloģiju pieejamība. Tādēļ studijas studiju programmā kļūst: *personiskākas* (informāciju un studiju kursa programmas tiek pielāgotas katra studējošā vēlmēm, spējām, interesēm un vajadzībām); *interaktīvākas* (ar jaunajām digitālajām formām un paraugiem ir viegli un patīkami studēt, strādājot, spēlējoties, radot, veidojot un mijiedarboties); *tūlītējas* (izmantojot informācijas tehnoloģijas, pastāv iespēja studēt visu tieši tad, kad tas nepieciešams, tā, kā tas nepieciešams, pēc paša pieprasījuma un katram piemērotā veidā); *uz sadarbību vērstākas* gan klātienēs nodarbībā, gan e-vidē; savstarpējā sadarbība tīmeklī ļauj dalīties ar savām spējām ar citiem studiju kursā studējošiem.

Izvēlētās studiju īstenošanas metodes nodrošina gan studiju programmas, gan atbilstošā studiju kursa sasniedzamo studiju rezultātu sasniegšanu. To nodrošina arī sadarbība ar citām iesaistītajām pusēm studiju programmas īstenošanā.

Sadarbība ar publiskā, nevalstiskā un pašvaldību sektora organizācijām. Sadarbība ar nozari un darba devējiem veidojas mācību ekskursiju laikā, apmeklējot publiskā, nevalstiskā un privātā sektora organizācijas, kā arī pētnieciskās kompānijas. LBTU projekta Nr. 8.2.2.0/18/A/014 “LBTU akadēmiskā personāla pilnveidošana” ietvaros mācībspēki stažējās SIA “RAIT Custom Research Baltic”, lai iegūtu jaunas teorētiskas zināšanas un praktiskas iemaņas par socioloģisko pētījumu organizēšanu privātajā un publiskajā sektorā ārpus akadēmiskās vides, inovatīvu metožu pielietojumu dažādu sabiedrības grupu, kā arī mārketinga un tirgus izpētē. Savukārt citi stažējās SIA

“Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „LLF Sadarbība”. Studējošie darbojās kā mentori jaunajiem 1. kursā studējošajiem, savukārt mācībspēki kā mentori NVO, piemēram, biedrības “Gaišo domu platforma” projektā „Atbalsta sniegšana ārpusģimenes aprūpē esošajiem jauniešiem dzīves prasmju uzlabošanai”. Sadarbībā ar pašvaldībām notiek pētniecība.

Mācībspēki organizē un vada „Sociologa mikroskopu”, kas ir paredzēts skolēniem no 6.-12.klasei, lai iepazītu sociologa profesiju un dažādas socioloģijā izmantotās pētniecības metodes. Tiek organizēti vairāki pasākumi (nepieciešamības gadījumā studējošie tiek piesaistīti kā palīgi) un to apmeklē skolēni gan no Jelgavas vispārējām un profesionālām izglītības iestādēm, gan no Rīgas.

Pārskata periodā tika īstenotas divas **vasaras skolas**. Pirmā no tām ar tēmu „*Būvējam kopienu. Tās sociālie, ekonomiskie un kultūrvides aspekti praksē*”. Šajā laikā Kaldabruņā norisinājās Siena skulptūru plenērs „Siena dienas”, kur 2017.gada tēma bija „Pasaules radīšana”, šajā plenērā piedalījās gan student, gan mācībspēki. Ideja guva atbalstu un tika īstenota ESAF sadarbībā ar biedrību “Ūdenszīmes” un tās vadītāju. Vasaras skolas organizētajās lekcijās un aktivitātēs, kuras organizēja un vadīja ESAF mācībspēki, piedalījās studenti, NVO pārstāvji un vietējās kopienas iedzīvotāji. Vasaras skola sniedza ikvienam interesentam informāciju par praktiski īstenojamām pētniecības metodēm, pētot vietējās kopienas un tās teritorijas iespējas, ļaujot identificēt stiprās puses un apzināties iespējas par vietas attīstību.

Otra vasaras skola no 2019. gadā, ar tēmu - “*Ko darīt ar vietu?*”, kura norisināsies Preiļu novada Aizkalnē. Tajā piedalījās dažādu studiju programmu studenti, kurus interesē vietējās kopienas un lauku attīstība un kuriem ir vēlme mācīties un iesaistīties vietas attīstīšanā. Turklāt vasaras skolā kopā ar studentiem aicināti piedalīties arī vietējie iedzīvotāji un paraudzīties uz sev zināmo vidi no cita skatupunkta. Vasaras skolas mērķis bija izpētīt esošos kultūras, sociālos, fiziskos un citus resursus un izveidot sadarbības modeli vietā sakņotas attīstības veicināšanai. Nedēļu studenti kopā ar universitātes mācībspēkiem dzīvoja Aizkalnē un paralēli nodarbībām un Aizkalnes izpētei iepazīs Latgales kultūrvēsturisko novadu, apmeklēs vietējās saimniecības un amatniekus. Tāpat vasaras skolā bija īpašie viesi ar motivējošiem stāstiem par savas vietas veidošanu laukos. Vasaras skolā vienkopus mācījās gan studenti no socioloģijas un uzņēmējdarbības studiju programmām, gan topošie vides inženieri un veterinārmedicīnas studenti, un pilnveidos ne tikai savas zināšanas, bet arī pētniecības prasmes, novērojot un iztaujājot Aizkalnes iedzīvotājus.

OSPS programmas mācībspēki un studenti ir iesaistīti dažādās **zinātniskās un praktiskās aktivitātēs**, kuras ļauj uzlabot un attīstīt sadarbību ar citām iesaistītajām pusēm, kā arī sniedz praktisku pienesumu studiju un ārpus studiju procesā.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītie docētāji regulāri paaugstina kvalifikāciju un profesionālo pilnveidi, kas ļauj pilnveidot studiju kursus, piemēram, vismaz reizi sešos gados mācībspēki apmeklē augstākās izglītības pedagogu profesionālās pilnveides programmu LBTU „Inovācijas augstskolu didaktikā” (160 h). Vairāki docētāji izmantojuši LBTU projekta Nr.8.2.2.0/18/A/014 “LBTU akadēmiskā personāla pilnveidošana” ietvaros īstenotos angļu valodas (120 h) un cita veida kursus. Docētāji izmantojuši iespēju pilnveidot savas zināšanas ārpus LBTU organizētajos semināros unursos kā arī stažējās nozares organizācijās. Mācībspēki savu kvalifikāciju paaugstina, piedaloties starptautiskās un zinātniskās konferencēs, starptautiskos semināros.

OSPS **mācībspēki un studenti iesaistās zinātniskajos projektos, pētnieciskajās aktivitātēs**, piemēram, sadarbībā ar aģentūru LETA, programmas studenti piedalījās „exit pool” aptaujās 12. Un 13. Saeimas vēlēšanu laikā. Tāpat regulāri ārvalstu un latviešu studējošie piedalās un vada sekcijas starptautiskajā zinātniskajā studentu konferencē „International Scientific Conference Students on their Way to Science”.

Studējošie tiek iesaistīti LBTU **pasākumos nacionālā un starptautiskā līmenī**. Piemēram, kā

brīvprātīgie piedalījās Latvijas simtgades pasākumā “Lauki ienāk pilsētā” Rīgā, ir LBTU „Lielisko līgā”, pārstāv LBTU Biznesa spēlēs u.c.

Studējošo iesaiste un atdeve ir maksimāli intensīva, mācībspēki spēj nodrošināt sekmīgu studiju procesa un noslēguma pārbaudījumu kārtšanas norisi.

Studiju virziena īstenošanā pastāvīgi tiek integrētas jaunas darbības metodes un pieejas. LBTU, ESAF, studiju programmas direktore un docētāji nepilna laika tālmācību attīsta un saista ar augstākās izglītības attīstības stratēģiskajām tendencēm pasaulē, kas prasa ievērojamas pūles, lai attīstītu šo izglītības veidu. Jau kopš pārskata perioda sākuma (ņemot vērā rekomendācijas un izvirzītos mērķus) bakalaura studiju programmā ir notikusi studiju kursu izstrāde un arī īstenošana e-studiju vidē MOODLE platformā, tādējādi perspektīvā domājot par tālmācības studiju formas ieviešanu studiju virzienā. Docētāji mērķtiecīgi paaugstināja savu kvalifikāciju, izstrādāja studiju kursus MOODLE. LBTU mācībspēku pieredzes apmaiņa, stažēšanās vai kursi saistībā ar tālmācības īstenošanu (sīkāk skatīt sadaļā 2.3.4.) pozitīvi ietekmēja izmaņu licencēšanu ekspertu vērtējumu par studiju programmas akadēmiskā personāla gatavību īstenot tālmācības studijas.

No 2022./2023. studiju gada studiju programmā tiek īstenota nepilna laika tālmācības forma un studiju kursi ir izstrādāti un ievietoti e-studijās MOODLE vidē. LBTU e-studiju sistēmas lietošanu regulē studiju prorektora rīkojums LBTU e-studiju sistēmas lietošanas kārtība (Dokuments ir pievienots ziņojuma sadaļā “Citi pielikumi” mapē “LBTU Dokumenti latviešu valodā”). LBTU rektora rīkojums Nr. 4.3.-8/105 nosaka attālinātu mācību organizēšanas kārtību LBTU (Dokuments ir pievienots ziņojuma sadaļā “Citi pielikumi” mapē “LBTU Dokumenti latviešu valodā”). Nepilna laika tālmācības studentiem tiek nodrošinātas divas līdz četras kontaktstundas uz katru kredītpunktu. Nepilna laika tālmācības studiju formā kontaktstundas nozīmē – individuālās un grupu konsultācijas; tiešsaistes atgriezeniskā saite par iesniegtajiem uzdevumiem; noslēguma pārbaudījumi, kā arī *Studiju kursu* aprakstos tiek norādītas kontakstundas nepilna laika tālmācībai, jo tās tiek izmantotas mācībspēku slodžu (akadēmiskā darba) plānošanai.

Katra semestra sākumā programmas direktore saskaņo ar docētājiem kārtējā semestra kontaktstundu laikus un informē studējošos par semestrim paredzēto grafiku, kas tiek nodrošināti MOODLE sistēmā, tiešsaistē izmantojot BBB, kur var tikt veidoti arī ieraksti, ko tie studējošie, kas objektīvu apsvērumu dēļ nepieslēdzas noteiktajos laikos, ierakstus var noskatīties. Nepilna laika studējošajiem ir iespēja dažreiz arī pieslēgties pilna laika klātienē studentu tiešsaistes lekcijām, (piemēram, ja tādas notiek saskaņā ar attālināto mācību organizēšanas kārtību LBTU) vai apmeklēt tās klātienē.

Studiju programmu direktore katra studiju gada sākumā organizē ievadnodarbības klātienē (studiju kursa *Ievads specialitātē* ietvaros), kurā uzsākot studijas studējošiem (klātienē un nepilna laika tālmācības studentiem) tiek organizētas vieslekcijas, kurās piedalās e studiju metodiķe, iepazīstinot ar MOODLE sistēmas specifiku un lietošanas kārtību kā arī LBTU Fundamentālā bibliotēkā par bibliotēkas resursu lietošanu LBTU un attālināti, kā studējošie var piekļūt LBTU Fundamentālās bibliotēkas resursiem.

Virzienā strādājošie docētāji ir uzkrājuši bagātīgu pieredzi daudzveidīgu studiju matriālu, pārbaudes darbu un mācību metožu izmantošanā, plaši izmanto dažādus digitālos risinājumus, lai nodrošinātu studiju programmas mērķu sasniegšanu. Tāpat LBTU e-studiju metodiķe, piedāvā un ir vienmēr pieejama arī individuālām un grupu konsultācijām gan docētājiem, gan studentiem.

Liela individuālu atbalstu studējošajiem, kas uzsāk studijas vēlākos nepilna laika tālmācības posmos, nodrošina tieši studiju programmas direktors, arī ESAF lietveži, konsultējot un atbalstot dažādos ar studiju procesu saistītos jautājumos.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju noslēgumā studējošie izstrādā bakalaura darbu 10 (15) KP apjomā. Bakalaura darbs ir studenta patstāvīgi veikts empīrisks pētījums, kas apliecina teorētisko zināšanu un metodisko prasmju apguvi organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā studiju programmas noteiktajā apjomā. Bakalaura darba izstrādes process apliecina studējošā spēju integrēt teorētisko studiju kursu laikā iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences empīriskā pētījumā par sabiedrībā vai organizācijā aktuālām problēmām un jautājumiem. Izstrādājot bakalaura darbu, students parāda prasmi loģiski, kritiski un radoši domāt, konceptuāli izmantot savas teorētiskās zināšanas socioloģijā un praktiskās pētniecības iemaņas, atlasot, sistematizējot, analizējot un interpretējot datus, izmantojot atbilstošas socioloģisko pētījumu metodes, formulēt secinājumus un priekšlikumus, pamatojoties uz veikto empīrisko pētījumu, izmantojot studiju laikā gūtās zināšanas.

Pārskata periodā aizstāvēti 122 bakalaura darbi. Darba tēmu virzienu analīze ļauj identificēt sešus galvenos noslēguma darbu tēmu blokus. Skatīt 3.6.tabulu.

3.6. tabula

OSPS programmas noslēgumu darbu tematiskais apkopojums

ORGANIZĀCIJU DARBĪBAS IZPĒTE PUBLISKAJĀ, PRVĀTAJĀ UN NVO SEKTORĀ	Brīvprātīgais darbs NVO, Informācija, tās pieejamība un komunikācijas procesi organizācijās, Organizāciju darbības novērtējums un pilnveides iespējas, Personāla atlases un piesaistes problemātika uzņēmumos; E-pakalpojumi un informāciju tehnoloģijas pašvaldībās, ar to saistītie riski un drošība; Sadarbības problēmas un risinājumi; Motivāciju ietekmējošo faktoru izpēte privātā sektora organizācijās; Organizāciju tēla un reputācijas izpēte u.c.
--	---

NOVADU IZVEIDES SOCIĀLI EKONOMISKE ASPEKTI	Novadu izveide: pozitīvie un negatīvie aspekti; Iedzīvotāju viedoklis par administratīvi teritoriālo reformu: ekspektācijas un realitāte; Pašvaldību attīstības stratēģijas; Pašvaldību darbība iedzīvotāju vērtējumā; ES struktūrfondu apguves iespējas teritoriju un organizāciju attīstības veicināšanai; Iedzīvotāju līdzdalība pašvaldību lēmumu pieņemšanā u.c.
IZGLĪTĪBAS AKTUĀLĀS PROBLĒMAS	Tālākizglītības un profesionālās pilnveides iespējas Latvijas novados; Izglītības pieejamība dažādu sociālo grupu pārstāvjiem; Augstākā izglītība jauniešu skatījumā: motivācija studijām, profesijas izvēle; Lauku skolu, skolu tīklu attīstības perspektīvas reģionos, Izglītības reformas un ieinteresēto pušu iesaiste reformu īstenošanā; Sadarbība starp zinātniekiem un uzņēmējiem Zemgales reģionā u.c.
SOCIĀLĀS PROBLĒMAS	Dažādu atkarību sociālie aspekti un dažādu iesaistīto aģentu loma to risināšanā; Disfunkcionālas ģimenes; audžu ģimeņu problemātika; Atbalsta institūciju darbības un pakalpojumu izvērtējums; Sociālais darbs ar kopienu u.c.
DARBA TIRGUS PROBLĒMAS	Strādājošo apmierinātība ar darbu, darba dzīves kvalitāte; Dažādu sociālu grupu (bezdarbnieki, jaunieši, NEET grupas jaunieši, sievietes, u.c.), iekļaušanās darba tirgū; Sabiedrības ieradumi un izvēles uzraudzības kapitālismā; Jauniešu piesaiste lauku teritorijām ilgtspējas kontekstā; Profesionālo dzīves kvalitāti ietekmējošie faktori dažādām nodarbināto grupām u.c.
SOCIĀLĀ ATSTUMTĪBA UN IEKĻAUŠANA, DZĪVES KVALITĀTE LATVIJAS REĢIONOS	Cilvēku ar īpašām vajadzībām integrācija sabiedrībā; Vecu cilvēku sociālā iekļaušana un dzīves kvalitātes aspekti; Dzimumu līdztiesības jautājumi; Brīvā laika pavadīšanas iespējas dažādām sociālām grupām; Dažādu sociālu grupu dzīves kvalitāte pilsētā un laukos; Ģimeņu dzīves kvalitāte; Pedagogu darba un privātās dzīves līdzsvars Covid 19 ietekmē u.c.

2018./2019. studiju gadā bija viens ārvalstu absolvents un 2022./2023. gadā 3 ārvalstu absolventi, divi no studējošajiem ārvalstu absolventiem beidza studijas ar izcilību un turpina studijas maģistrantūrā.

Īpaši izceļami ir tie studējošie, kas programmu absolvējuši ar izcilību (ja studiju laikā vismaz 75 procenti no atzīmēm bijušas 9 vai 10 balles un nav vērtējumu, kas zemāki par 7 ballēm). Diploma ar izcilību pretendents studiju noslēguma darbs jāaizstāv ar 9 vai 10 ballēm. Izcilības jeb "sarkanais diploms" ir pierādījums studējošo izcilajām sekmēm, ko viņi sasnieguši, pateicoties savai mērķtiecībai, augstām darba spējām, kā arī ģimenes atbalstam visā studiju laikā.

Pārskata periodā ar izcilību studiju programmu beiguši 5 absolventi, divi no tiem ārvalstu studējošie.

3.7. tabula

Absolventu skaita dinamika un noslēgumu darbu vidējais vērtējums pārskata periodā

Studiju gads	Pilna laika	Nepilna laika	Kopā	Vidējā atzīme ballēs
2013./2014.	11	4	15	8,2
2014./2015.	17	12	29	8,2
2015./2016.	8		8	8,3
2016./2017.	19	3	22	7,5
2017./2018.	9		9	8,3
2018./2019.	6		6	9,2
2019./2020.	10		10	7
2020./2021.	8		8	7,7
2021./2022.	5		5	7,4
2022./2023.	10		10	7,6

Pārskata periodā 45 no 122 darbiem (jeb 36 %) no aizstāvētajiem bakalaura darbiem Valsts eksāmenu komisija (VEK) atzīmēja kā labākos bakalaura darbus. Tie ir bakalaura darbi ar vērtējumu – “izcili” un “teicami”, darba tēmas par pārskata periodu skatīt pielikumā.

Kopumā VEK pārskata periodā aizstāvēto bakalaura darbu zinātnisko un arī metodisko līmenis vērtēja kā ļoti labu. Pa gadiem uzlabojusies pētījumu praktiskā pielietojamība un izpēte saistīta ar konkrētu organizāciju problēmu izpēti. Pētījumi atsedz aktuālas un inovatīvas izpētes tēmas, labākie bakalaura darbi tiek virzīti dalībai nozaru konkursos, piemēram, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības konkursā konkursa „ATSPĒRIENS”, saistībā organizācijai aktuāliem tematiem. Pārskata periodā vairāki darbi tika iesūtīti konkursā un guvuši arī labu novērtējumu un atzinību. Kopumā jāsecina, ka uzlabojas pētījumu praktiskā pielietojamība un turpina uzlaboties studentu prezentācijas prasmes. Katru gadu ar noslēguma darbu tēmām studējošie piedalās arī starptautiskā studentu zinātniskajā konferencē „Students on their Way to Science”, tiek veidota arī publikācija, iegūta pieredze zinātniski pētnieciskajā darbā. Vairāki studējošie kopā ar programmas mācībspēkiem piedalās arī citās starptautiskās konferencēs un publicē savus bakalaura darba izpētes rezultātus zinātnisko rakstu krājumos.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Studiju, informatīvā bāze, materiāli tehniskā bāze un finansiālā bāze ir pietiekama un atbilstīga studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu. Studiju programmas realizācijai tiek izmantota gan kopējā LBTU, gan ESAF, gan citu fakultāšu studiju, informatīvā un materiāli tehniskā bāze (skatīt otrās daļas trešās nodaļas 2.3.1.-2.3.3. kritērijos sniegto informāciju).

Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijas programmas studijas lielākoties tiek organizētas LBTU galvenajā ēkā, Lielajā ielā 2, Jelgavā, kur atrodas Sociālo un humanitāro zinātņu institūts. Auditorijas ir iekārtotas atbilstoša mūsdienu prasībām, un docētāji var izmantot daudzveidīgas mācību metodes. Studējošajiem ir pieeja LBTU bibliotēkai, kā arī visām pārējām informatīvajām un materiāli tehniskajām iespējām, ko nodrošina LBTU un ESAF. Kā konkrētu piemēru var minēt, ka studiju kurss "Sociālā statistika" un "Socioloģisko pētījumu matemātiskās metodes", tiek organizēts Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultātes datorklasē, kur ir attiecīgais programmu nodrošinājums.

Studiju programmas īstenošanā esošais nodrošinājums studējošajiem latviešu un angļu valodā praktiski neatšķiras. Vienīgās atšķirības, ko kā piemēru var minēt, ir saistītas ar atsevišķiem literatūras avotiem, kas ir norādīti studiju kursu aprakstos obligātās literatūras sarakstā, un ir tikai latviešu valodā. Studiju kursu mācībspēki nodrošina visiem studējošajiem studiju kursu apguvi atbilstoši kursu aprakstos esošām prasībām, lai sasniegtu studiju rezultātus. Ārvalstu studējošajiem ir pieejama visa studiju, informatīvā un materiāltehniskā bāze, kas latviešu valodā studējošajiem. Nepilna laika tālmācības studējošajiem ir iespēja piedalīties klātienē nodarbībās. Latviešu valodā studējošajiem (pilna laika klātienē un nepilna laika tālmācības) un angļu valodā studējošajiem tiek organizētas vieslekcijas, ekskursijas, ir iespēja piedalīties starptautiskās studentu konferencēs u.c. Visiem studējošajiem ir vienlīdz pieejami bibliotēkas resursi LBTU un ESAF. Studējošie ar LBTU lietotārvārdu un paroli arī esot ārpus studiju telpām LBTU, var piekļūt visiem studiju procesā nepieciešamajiem resursiem, piemēram, bibliotēkas e resursiem, *Moodle*, komunikācija ar mācībspēkiem utt.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

01.03.2023. studiju programmā "Organizācijas un sabiedrības pārvaldes socioloģija", ar realizācijas

valodu latviešu un angļu, studē 58 bakalaura (kas veido 3 grupas)

Nepieciešamo studējošo skaita aprēķins bakalaura studiju programmās, lai nodrošinātu studiju procesa rentabilitāti:

- Nepieciešamais kopējais akadēmiskā darba apjoms stundās studiju gadā – vienā studiju gadā studējošajiem ir jāapgūst 40 (60) kredītpunktu (KP) apjoms. Nepieciešamais kontaktnodarbību skaits (lekcijas, praktiskie/laboratorijas darbi, semināri) 1 KP ir 16 h, 40 KP tas būs 640 h. Papildus kontaktnodarbību stundām mācībspēkiem tiek plānotas 128 h citam ar studijām saistītam darbam (studiju darbu labošana, eksāmeni, ieskaites u. c.). Kopējais akadēmiskā darba apjoms gadā tiek plānots 768 h ($640+128=768$);
- Nepieciešamais slodžu skaits studiju darba īstenošanai studiju gadā - LBTU ar Senāta lēmumu 1 slodzei ir noteikts šāds akadēmiskā darba stundu skaits gadā:
 - profesors – 900 h
 - asociētais profesors – 920 h
 - docents – 940 h
 - lektors/asistents – 960 h

Studiju programmā strādās dažādu amatu mācībspēki, bet nepieciešamo slodžu skaita aprēķinam ir ņemtas vidējās docenta stundas: 768 h (akadēmiskais darbs) / 940 h (noteiktās stundas 1 slodzei) = 0,82 slodze;

- Nepieciešamais finansējums mācībspēku darba samaksai vienam studiju gadam – 1124 EUR (MK noteikumi Nr. 445) * 0,82 slodze * 3 (grupu skaits) * 12 (mēneši) * 1,2359 EUR (soc.nodoklis) = 41 007,76 EUR
- Nepieciešamais studējošo skaits, lai segtu studiju programmas izmaksas - studentu skaitam, kas veido 3 grupas ir jābūt Studentu minimālajam skaitam, kas veido vienu grupu ir jābūt - 14 (tas nosegs nepieciešamās izmaksas gan pedagogu atalgojumam, gan pārējās). LBTU studiju programmu īstenošanai ir nodrošināta materiāltehniskā bāze, kas neprasīs papildu izdevumus.

Katram programmas īstenošanas variantam ir atšķirīgs kontaktnodarbību skaits, tādējādi arī atšķirīgs minimālais studējošo skaits vienā grupā. Aprēķinos tika norādīts minimālais studējošo skaits pie maksimāli lielākā kontaktnodarbību skaita maksas studiju grupā. Ja kontaktnodarbību skaits ir mazāks, arī minimālais studējošo skaits ir mazāks. Ja pilna laika studiju grupā kopā mācās valsts budžeta un maksas studējošie, arī tad minimālais studējošo skaits ir atšķirīgs, jo tiek veidota viena grupa, nemainoties kontaktnodarbību skaitam. Minimālais studējošo skaits mainās, mainoties maksas studiju apmēram.

LBTU uzņemšanas laikā komplektē grupu studiju programmu īstenošanai, ja tajā piesakās studēt vismaz 5 studējošie. Studijas tiek nodrošinātas, ja uzsākot studijas ir nepieciešamais minimālais studējošo skaits, bet studiju laikā ir noticis studējošo atbirums.

Tā kā viens no LBTU un studiju virziena mērķiem ir internacionalizācija, tad studijas tiek nodrošinātas arī studējošo grupām mazāk par 5 studentiem. Pēdējo gadu laikā vērojama lielāka interese par studijām no ārvalstu studentiem, līdz ar to arī grupas kļūst lielākas.

Saskaņā ar LBTU padomes lēmumu Nr. 15, tiek noteikta studiju maksa no valsts budžeta nefinansētajiem 1. kursā studējošajiem 2023./2024. studiju gadā, kas nosaka, ka akadēmiskās bakalaura studiju programmas maksa pilna lika studijās ir 1800 EUR gadā, nepilna laika tālmācības studijās 1400 EUR gadā. Ārvalstu studējošajiem studiju maksa ir noteikta 2500 EUR gadā. Papildus informāciju par augstskolas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājumu skatīt 2.3.1. punktā.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Uz pārskata iesniegšanas brīdi akadēmiskā bakalaura studiju programmas “Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija” nodrošināšanā (2023./2024. gadā) ir iesaistīt 27 docētāji. Vairums mācībspēku nodarbināti ESAF fakultātes trijos institūtos - Sociālo un humanitāro zinātņu institūts (SOHU) tajā skaitā Valodu centrs (ValC) 19 mācībspēki; Ekonomikas un finanšu institūts (EKFI) un Uzņēmējdarbības un vadības institūts (UZVA) kopā 4 mācībspēki, taču atsevišķu studiju kursu docēšanai piesaistīti mācībspēki arī no citām LBTU fakultātēm (piemēram, Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultāte, Meža un vides zinātņu fakultāte un Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultāte – kopā 4 mācībspēki). Minētās struktūrvienības nodrošina atbilstošo studiju kursu pasniegšanu, mācību – metodisko darbu, studiju kursu programmu izstrādi, atjaunošanu un precizēšanu, kā arī studiju kvalitāti.

Minētās struktūrvienības nodrošina atbilstošo studiju kursu pasniegšanu, mācību – metodisko darbu, studiju kursu programmu izstrādi, atjaunošanu un precizēšanu, kā arī studiju kvalitāti.

Studiju programmas īstenošanā docētājiem pedagoģiskā darba slodzi veido darbs auditorijā, kā arī darbu labošana un studiju noslēguma darbi. Samērā zemu īpatsvaru slodzē dod darbs studiju noslēgumu darbu aizstāvēšanas komisijās, prakses vadīšana/aizstāvēšana un promocijas darbu vadīšana. Mācībspēkiem ir būtiska loma, veidojot augstas kvalitātes guvumu no studijām studējošiem un veicinot viņu zināšanu, prasmju un kompetenču iegūšanu, skatīt 3.8. tabulu, kurā apkopojums sniegts par pēdējiem septiņiem gadiem.

3.8. tabula

Studiju programmas nodrošinājums ar mācībspēkiem

	2017./ 2018.	2018./ 2019.	2019./ 2020.	2020./ 2021.	2021./ 2022.	2022./ 2023.	2023./ 2024.
Mācībspēku kopskaitis tai skaitā pa amatu grupām grupām:							
profesors	1	0	1	1	1	1	0
asociētais profesors	5	4	5	6	6	5	6
asociētais viesprofesors	0	1	0	0	0	0	1

asociētais profesors Emeritus	0	0	0	0	0	0	1
docents	10	10	9	6	5	7	7
viesdocents	3	3	2	5	5	3	3
lektors	8	6	6	6	2	5	5
vieslektors	9	14	12	13	11	10	4
asistents	0	0	0	0	0	0	0
viesasistents	0	0	0	0	0	0	0
Ievēlēto mācībspēku īpatsvars, %	71%	64%	65%	65%	61%	82%	81%
Viesmācībspēku īpatsvars, %	29%	34%	35%	35%	39%	18%	19%

Kā liecina 3.8. tabulā apkopotā informācija, pozitīvi jāvērtē tendence, ka sākot ar 2022./2023. studiju gadu studiju procesa nodrošināšanā pieaug tieši ievēlēto mācībspēku kopskaits, kas pārsniedz 80%. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija (docenti un asociētie profesori ir tiek, kas pamatā nodrošina studiju programmas darbu), atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām un ir atbilstīga studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu.

Attiecībā uz mācībspēkiem, kas strādā ar ārvalstu studējošajiem, to skaits ir nedaudz mazāks. Studiju procesa nodrošināšanā kopā ir iesaistīti 18 mācībspēki (asociētie profesori, docenti, lektori un pasniedzēji), 12 no tiem ir no SOHU un valodu centra, bet pārējie 6 no augstākminētajiem institūtiem. Tas saistīts ar to, ka visiem mācībspēkiem, kuri piedalās studiju programmas īstenošanā angļu valodā, svešvalodas prasmes ir vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (www.europass.lv). Mācībspēki savas angļu valodas zināšanas regulāri var pilnveidot LBTU Valodu centra piedāvātajos valoduursos.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Kā minēts 3.4.1. punktā, studiju programmas realizāciju lielākoties tiek nodrošina mācībspēki, kas strādā Sociālo un humanitāro zinātņu institūtā. Pārskata perioda sākumā, t.i., 2013./2014. st. gadā, Sociālo un humanitāro zinātņu institūtā strādāja 33 docētāji, no tiem: 14 vieslektori; 3 lektori; 5 viesdocenti; 6 docenti; 5 asociētie profesori. Pārskata perioda beigās, t.i., 2022./2023. studiju gadā institūtā strādāja 20 docētāji, no tiem: 4 vieslektori; 2 lektori; 3 viesdocenti; 6 docenti; 4 asociētie profesori. Kā redzams, ir samazinājies kopējais institūtā nodarbināto docētāju skaits, kas jo īpaši atspoguļojas vieslektoru skaita ziņā. Pārējo akadēmisko amatu skaits saglabājies relatīvi nemainīgs.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka, neraugoties uz docētāju skaita samazinājumu pārskata periodā (-16), izdevies piesaistīt 3 jaunus docētājus un saglabāt studiju programmu īstenošanai nepieciešam akadēmisko amatu skaitu un īpatsvaru. Vairumam programmā iesaistīto docētāju ir doktora grāds, kas liecina par mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanās tendenci, piemēram, 1 vieslektore, 1 viesdocente un 1 docente pašlaik ir asociētā profesora amatā, savukārt 1 vieslektors ir docenta amatā.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Pārskata periodā vairāku studiju kursu realizācijā tika iesaistīt vairāk nekā divi mācībspēki, bet tas ir pamatā saistīts ar citu fakultāšu mācībspēku darbu vai SOHU institūtā ārvalstu studējošo mācību procesa nodrošināšanu (atšķiras mācībspēki, kas strādā ar studējošajiem latviešu valodā un angļu, kam nepieciešamas valodas zināšanas vismaz B2 līmenī). Piemēram, studijuursos - *Darba un civilā aizsardzība, Vides aizsardzība un ilgtspējīga attīstība* - lekcijas lasa profesori, asociētie profesori vai docenti, bet lektori vai vieslektori vada praktiskās nodarbības.

Lai nodrošinātu studiju kursu savstarpējo saaiti, tiek ievērots LBTU reglamentētais studiju kursa programmas izstrādes process (Studiju prorektora rīkojums Nr. 2.4.-8/59 "*Par studiju kursu/prakšu programmu izstrādāšanas kārtību un informācijas reģistrēšanas un atjaunināšanas kārtību LBTU IS kursu reģistrā*"), kas sastāv no trīs secīgiem posmiem:

- izstrādātās studiju kursa programmas izskatīšana atbildīgās katedras/ centra/ institūta

akadēmiskā personāla sēdē (atbildīgais par šī posma realizāciju ir atbildīgās katedras/ centra vadītājs/ institūta direktors);

- studiju kursa programmas izskatīšana Metodiskajā komisijā, kuras studiju programmā ir iekļauts studiju kurss (atbildīgais: Metodiskā komisija);
- studiju kursa programmas apstiprināšana zinātnes nozari/ apakšnozari pārstāvošās fakultātes Domē (atbildīgais: fakultātes Dome).

Studiju programmas direktors kā Metodiskās komisijas loceklis detalizēti izvērtē institūtos/ katedrās apstiprināto un metodiskajai komisijai iesniegto studiju kursa programmas un seko, lai studiju kursu tēmas nepārklātos.

2.4. nodaļā sniegtā informācija liecina, ka studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki pārskata periodā sadarbojās arī pētniecisko projektu ietvaros, kā arī vairāki mācībspēki izstrādā kopīgas publikācijas, kopā tika organizētas starpdisciplināras vasaras skolas, organizē vieslekcijas un ekskursijas u.c.

Studējošo attiecība pret mācībspēku skaitu 2023./2024. studiju gadā ir 12.1 (studējošo skaits 01.10.2023. 73 studējošie).

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	Diploms_Pielikums_LV.pdf	Bachelor_diploma_supplement_EN.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	1 pielikums Statistikas dati par studējošajiem OSPS precizēts.docx	Annex 1. Statistical data on students enrolled on the academic bachelor programme SOPA clarified.docx
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	2 pielikums atbilstība valsts izglītības standartam.docx	Annex 2 Compliance of the bachelor programme Sociology of Organizations and Public Administration with the Academic Education National Standard.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām		
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	OSPS Kartejums precizēts.xlsx	OSPS Mapping clarified.xlsx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	Studiju plāni OSPS 24 25 LV.docx	Study plans OSPS 24 25 EN.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	Studiju kursi precizēti.zip	Study Courses clarified.zip
Studējošo prakses organizācijas apraksts		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vienu ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām	Par LBTU apliecinājumu studiju virzienam "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija" - precizējums.edoc	LBTU_apliecinajumu_studiju_virzienam_Sociologijai_politologijai_un_antropologijai_EN_2.docx